

Αρχική σελίδα>Προσφυγή στη δικαιοσύνη>Πού και πώς>Παραπομπή υπόθεσης στο δικαστήριο

Παραπομπή υπόθεσης στο δικαστήριο

Αφού εντοπίσετε ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο σε κάθε κράτος μέλος για την εκδίκαση μιας υπόθεσης, τι γίνεται μετά;

Εάν επιθυμείτε να παραπέμψετε κάποια υπόθεση στο δικαστήριο, πρέπει να λάβετε υπόψη ότι πρέπει να τηρηθούν ορισμένοι εθνικοί διαδικαστικοί κανόνες. Οι κανόνες αυτοί ποικίλουν ανάλογα με τον τρόπο με τον οποίο παραπέμπεται μια υπόθεση στο δικαστήριο, αλλά ο ουσιαστικός τους στόχος είναι να σας βοηθήσουν να παρουσιάσετε τα σχετικά πραγματικά και νομικά στοιχεία κατά τρόπο αρκούντως σαφή και πλήρη, πράγμα που θα δώσει στο δικαστήριο τη δυνατότητα να αξιολογήσει το παραδεκτό και το βάσιμο της υπόθεσής σας.

Ο τρόπος με τον οποίο παραπέμπεται μια υπόθεση στο δικαστήριο διαφέρει μεταξύ των κρατών μελών. Διαφορές υπάρχουν και εντός ενός κράτους μέλους ανάλογα με τη φύση της αίτησης και τις συνθήκες υπό τις οποίες γίνεται καθώς και το είδος του δικαστηρίου. Η παραπομπή συγκεκριμένων τύπων υποθέσεων σε κάποια δικαστήρια ενδέχεται να προϋποθέτει τη συμπλήρωση εντύπου ή την κατάρτιση ολόκληρου φακέλου για την υπόθεση. Σε κάποιες περιπτώσεις, αυτό μπορεί να γίνει προφορικά.

Τις εν λόγω διαφορές δικαιολογεί το γεγονός ότι οι διαφορές που παραπέμπονται ενώπιον των δικαστηρίων παρουσιάζουν επίσης μεγάλη ποικιλομορφία. Συνεπώς, ανάλογα με τη φύση τους, η επίλυσή τους μπορεί να είναι περισσότερο ή λιγότερο δύσκολη. Είναι πολύ σημαντικό να διασφαλισθεί η παρουσία όλων των στοιχείων, ώστε να διευκολυνθεί ο δικαστής στο έργο του, να μπορέσει η άλλη πλευρά να αμυνθεί λυσιτελώς και να διασφαλισθεί η ομαλή διεξαγωγή της όλης διαδικασίας.

Επιλέξτε τη σημαία της χώρας που σας ενδιαφέρει για περισσότερες πληροφορίες.

Σε περίπτωση αντιδικίας όπου δεν αφορούν όλα τα στοιχεία την ίδια χώρα, πρέπει να ελέγξετε ποιο είναι το εφαρμοστέο δίκαιο από το δικαστήριο που θα λάβει την απόφαση.

Τελευταία επικαιροποίηση: 26/10/2020

Για τη διαχείριση αυτής της ιστοσελίδας υπεύθυνη είναι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην παρούσα σελίδα δεν απηχούν κατ' ανάγκη την επίσημη θέση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Παρακαλείσθε να συμβουλευθείτε την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου σχετικά με το καθεστώς πνευματικής ιδιοκτησίας που διέπει τις σελίδες των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων.

Ενδεδειγμένες ενέργειες; - Βέλγιο

1 Είμαι αναγκασμένος να προσφύγω σε δικαστήριο ή υπάρχει άλλη εναλλακτική λύση;

Σε ορισμένες περιπτώσεις είναι καλύτερο να χρησιμοποιήσει κανείς τους «εναλλακτικούς τρόπους επίλυσης των διαφορών» (βλέπε το σχετικό ενημερωτικό δελτίο).

2 Υπάρχει προθεσμία προσφυγής στο δικαστήριο;

Οι προθεσμίες παραγραφής του δικαιώματος προσφυγής διαφέρουν ανάλογα με την περίπτωση. Ερωτήματα σχετικά με τις προθεσμίες παραγραφής μπορούν να απαντηθούν από δικηγόρο ή από υπηρεσία ενημέρωσης των πολιτών σχετικά με την προσφυγή στη δικαιοσύνη.

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους;

Βλέπε το ενημερωτικό δελτίο '«Δικαιοδοσία των δικαστηρίων»'

4 Αν ναι, σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ σε συνάρτηση με τον τόπο κατοικίας μου και τον τόπο κατοικίας του αντιδίκου ή με άλλα στοιχεία της υπόθεσής μου;

Βλέπε το ενημερωτικό δελτίο 'Δικαιοδοσία των δικαστηρίων - Βέλγιο'

5 Σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ ενόψει του είδους της υπόθεσής μου και του επίδικου ποσού;

Βλέπε το ενημερωτικό δελτίο 'Δικαιοδοσία των δικαστηρίων - Βέλγιο'

6 Μπορώ να απευθυνθώ στο δικαστήριο μόνος ή χρειάζεται να χρησιμοποιήσω κάποιον ενδιάμεσο, για παράδειγμα, δικηγόρο;

Καταρχήν, σύμφωνα με το άρθρο 728 παράγραφος 1 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (gerechtelijk wetboek), οι διάδικοι υποχρεούνται να παρίστανται αυτοπροσώπως ή διά δικηγόρου.

Συνεπώς, εξαιρουμένης της διαδικασίας ενώπιον του Ακυρωτικού Δικαστηρίου (Hof van Cassatie) (άρθρα 478 και 1080 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας), οι διάδικοι μπορούν να παρίστανται αυτοπροσώπως ενώπιον των τακτικών δικαστηρίων και να αναλαμβάνουν οι ίδιοι την υποβολή των υπομνημάτων και της υπεράσπισής τους. Εντούτοις, το δικαστήριο δύναται να απαγορεύσει την άσκηση του δικαιώματος αυτού, εάν κρίνει ότι το πάθος ή η απειρία εμποδίζει έναν διάδικο να συζητήσει την υπόθεσή του με την απαιτούμενη ευπρέπεια ή σαφήνεια (άρθρο 758 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Εάν οι διάδικοι αποφασίσουν να μην προσφύγουν στο δικαστήριο αυτοπροσώπως, μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις υπηρεσίες δικηγόρου.

Ο Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας επιφυλάσσει καταρχήν στους δικηγόρους την εκπροσώπηση των διαδίκων ενώπιον των δικαστικών αρχών. Το άρθρο 440 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας ορίζει ότι τα προνόμια που συνδέονται με το μονοπώλιο εκπροσώπησης αφορούν το δικαίωμα προσφυγής και παράστασης ενώπιον του δικαστηρίου προς υπεράσπιση τρίτου. Τα μέλη του δικηγορικού συλλόγου διαθέτουν επίσης το μονοπώλιο της υπογραφής μονομερών αιτήσεων, εκτός των περιπτώσεων που προσδιορίζει ο νόμος (άρθρο 1026 παράγραφος 5 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Όσον αφορά τη διαδικασία ενώπιον του Ακυρωτικού Δικαστηρίου (Hof van Cassatie), ο νόμος απαιτεί παράσταση δικηγόρου στο Ακυρωτικό Δικαστήριο. Η προϋπόθεση αυτή δεν ισχύει για τον πολιτικώς ενάγοντα σε ποινικές υποθέσεις (άρθρο 478 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Εντούτοις, ο νόμος προβλέπει ορισμένες εξαιρέσεις της αρχής που τάσσει το άρθρο 728 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, σύμφωνα με το οποίο οι διάδικοι παρίστανται αυτοπροσώπως ή μέσω πληρεξουσίου δικηγόρου κατά τη διενέργεια της εισαγωγικής και μεταγενέστερων διαδικαστικών πράξεων (άρθρο 728 παράγραφοι 1 και 2 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Διευκρινίζεται ότι το δικαίωμα εκπροσώπησης διαδίκου στο πλαίσιο μιας διαδικασίας περιλαμβάνει και το δικαίωμα διενέργειας των εισαγωγικών διαδικαστικών πράξεων

Ενώπιον του δικαστηρίου επιχειρήσεων και των πρωτοβάθμιων εργατοδικείων, οι διάδικοι μπορούν να εκπροσωπούνται όχι μόνο από δικηγόρο, αλλά και από τον/τη σύζυγό τους ή από συγγενικό, εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, πρόσωπο που νομιμοποιείται με πληρεξούσιο έγγραφο εγκεκριμένο από το δικαστήριο (άρθρο 728 παράγραφος 2 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Ενώπιον των πρωτοβάθμιων εργατοδικείων (άρθρο 728 παράγραφος 3 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας):

ο εργαζόμενος (εργάτης ή υπάλληλος) μπορεί να εκπροσωπηθεί από τον εκπρόσωπο οργάνωσης που αντιπροσωπεύει εργαζομένους (συνδικαλιστικό εκπρόσωπο), ο οποίος νομιμοποιείται με πληρεξούσιο έγγραφο. Ο συνδικαλιστικός εκπρόσωπος μπορεί να διενεργεί, εξ ονόματος του εργαζομένου, όλες τις πράξεις που απαιτούνται για την εκπλήρωση της εντολής του, να υποβάλλει αιτήσεις και προσφυγές και να λαμβάνει κάθε κοινοποίηση σχετική με την προδικασία και την εκδίκαση της διαφοράς

επίσης, οι αυτοαπασχολούμενοι μπορούν, σε διαφορές που αφορούν δικαιώματα ή υποχρεώσεις τους που απορρέουν από την ιδιότητα του αυτοαπασχολούμενου ή του ατόμου με αναπηρία, να εκπροσωπούνται από τον εκπρόσωπο οργάνωσης που αντιπροσωπεύει αυτοαπασχολούμενους σε διαφορές που αφορούν την εφαρμογή του νόμου της 7ης Αυγούστου 1974 σχετικά με το δικαίωμα εξασφάλισης ελάχιστων μέσων διαβίωσης, καθώς και σε διαφορές που αφορούν την εφαρμογή του οργανικού νόμου της 8ης Ιουλίου 1976 για τα δημόσια κέντρα κοινωνικής πρόνοιας (openbare centra voor maatschappelijk welzijn – OCMW), ο ενδιαφερόμενος μπορεί να επικουρείται ή να εκπροσωπείται από εκπρόσωπο κοινωνικής οργάνωσης που προωθεί τα συμφέροντα της ομάδας προσώπων τα οποία αφορά η συναφής νομοθεσία.

Τα νομικά πρόσωπα, όπως οι εμπορικές επιχειρήσεις, μπορούν να παρασταθούν μόνο αυτοπροσώπως (δηλαδή με παρέμβαση των αρμοδίων οργάνων τους) ή να εκπροσωπηθούν από δικηγόρο. Δεν μπορούν να επικαλεστούν την εξαίρεση που προβλέπεται στο άρθρο 728 παράγραφος 2 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και περιγράφεται αναλυτικότερα κατωτέρω.

Πέραν των προαναφερόμενων εξαιρέσεων, υπάρχουν και ορισμένες άλλες νόμιμες εξαιρέσεις, οι οποίες αφορούν την επιμέλεια και την απαγωγή τέκνων. Ειδικότερα, πρόκειται για υποθέσεις οι οποίες βασίζονται στις ακόλουθες συμβάσεις:

Σύμβαση της Χάγης, της 25ης Οκτωβρίου 1980, για τα αστικά θέματα της διεθνούς απαγωγής παιδιών, η οποία προβλέπει διατάξεις για την επιστροφή του παιδιού, τον σεβασμό του δικαιώματος επιμέλειας ή επικοινωνίας ή την οργάνωση του δικαιώματος επικοινωνίας που έχει αναγνωριστεί σε άλλο κράτος, και ευρωπαϊκή σύμβαση, της 20ής Μαΐου 1980, για την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε θέματα επιμέλειας των τέκνων καθώς και για την αποκατάσταση της επιμέλειάς τους.

Στις υποθέσεις αυτές, ο αιτών μπορεί να εκπροσωπείται από την εισαγγελία (άρθρο 1322d του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας), εφόσον η αίτηση έχει υποβληθεί μέσω της κεντρικής αρχής.

Η διαδικασία προκειμένου να προσδιοριστεί εάν μπορεί κανείς να προσφύγει ενώπιον των δικαστηρίων μόνος ή εάν πρέπει να εκπροσωπείται από δικηγόρο περιγράφεται σε γενικές γραμμές ανωτέρω. Πρέπει επίσης να γίνει διάκριση ανάλογα με τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να ασκηθεί αγωγή.

Το βελγικό δίκαιο προβλέπει διάφορους τρόπους προσφυγής στο δικαστήριο. Η εισαγωγή της υπόθεσης στο δικαστήριο μπορεί να πραγματοποιηθεί με κλήση, με εθελούσια εμφάνιση, με αίτηση κατ' αντιμωλία διαδικασίας ή με μονομερή αίτηση (βλέπε κατωτέρω). Η αγωγή ασκείται με την υποβολή αίτησης, δηλαδή προσφυγής για την αναγνώριση δικαιώματος.

Καταρχήν, η υπόθεση εισάγεται στο αρμόδιο δικαστήριο με την επίδοση από δικαστικό επιμελητή της κλήσης προς εμφάνιση (άρθρο 700 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας). Εξαιρέσεις από την ανωτέρω γενική αρχή αποτελούν η εθελούσια εμφάνιση, η αίτηση κατ' αντιμωλία διαδικασίας και η μονομερής αίτηση.

Στους πίνακες που παρατίθενται κατωτέρω εμφανίζεται, αντιστοίχως, το πρόσωπο που διενεργεί την εισαγωγική διαδικαστική πράξη και η υποχρεωτική ή όχι παράσταση δικηγόρου, ανάλογα με τον τρόπο εισαγωγής της υπόθεσης.

Πρόσωπο που διενεργεί την πράξη ανάλογα με τον τρόπο κίνησης της διαδικασίας ενώπιον του δικαστηρίου:	
Τρόπος με τον οποίο κινείται διαδικασία ενώπιον του δικαστηρίου	Ποιος διενεργεί την πράξη
Κλήση (άρθρα 727 έως 730 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).	Ο ενάγων (ή ο δικηγόρος του) ζητεί από τον δικαστικό επιμελητή να προβεί στην επίδοση της κλήσης.
Εθελούσια εμφάνιση (άρθρο 706 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).	Οι διάδικοι (ή οι δικηγόροι τους) εμφανίζονται αυτοπροσώπως ενώπιον του δικαστηρίου.
Αίτηση κατ' αντιμωλία διαδικασίας (άρθρα 1034a έως 1034e του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).	Ο ενάγων (ή ο δικηγόρος του) κινεί ο ίδιος τη διαδικασία.
Μονομερής αίτηση (άρθρα 1025 έως και 1034 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).	Εκτός από τις εξαιρέσεις που προβλέπονται ρητά από τον νόμο, η παράσταση δικηγόρου είναι υποχρεωτική για την υπογραφή και την υποβολή της αίτησης (άρθρο 1026 παράγραφος 5 και άρθρο 1027 πρώτο εδάφιο του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).
Υποχρεωτική ή όχι παράσταση δικηγόρου ανάλογα με τον τρόπο κίνησης της διαδικασίας ενώπιον του δικαστηρίου:	
Τρόπος με τον οποίο κινείται η διαδικασία ενώπιον του δικαστηρίου	Παράσταση δικηγόρου
Κλήση (άρθρα 727 έως 730 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).	Επιτρεπόμενη αλλά όχι υποχρεωτική παρέμβαση.
Εθελούσια εμφάνιση (άρθρο 706 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).	Επιτρεπόμενη αλλά όχι υποχρεωτική παρέμβαση.
Αίτηση κατ' αντιμωλία διαδικασίας (άρθρα 1034a έως 1034e του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).	Επιτρεπόμενη αλλά όχι υποχρεωτική παρέμβαση.
Μονομερής αίτηση (άρθρα 1025 έως και 1034 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).	Εκτός από τις εξαιρέσεις που προβλέπονται ρητά από τον νόμο, η παράσταση δικηγόρου είναι υποχρεωτική για την υπογραφή και την υποβολή της αίτησης (άρθρο 1026 παράγραφος 5 και άρθρο 1027 πρώτο εδάφιο του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Περιεχόμενο της αγωγής ανάλογα με τον τρόπο κίνησης της διαδικασίας ενώπιον του δικαστηρίου:

Η κλήση αποτελεί τον συνήθη τρόπο προσφυγής στο δικαστήριο: δεν υπάρχουν περιορισμοί ως προς το αντικείμενο.

Η αίτηση κατ' αντιμωλία διαδικασίας (άρθρα 1034a έως και 1034e του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας) μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε ορισμένες περιπτώσεις που προσδιορίζονται από τη νομοθεσία. Οι σημαντικότερες διατάξεις που προβλέπουν κίνηση της διαδικασίας μέσω αίτησης κατ' αντιμωλία διαδικασίας είναι τα άρθρα 704, 813, το άρθρο 1056 παράγραφος 2, τα άρθρα 1193a, 1239, 1253b, 1254, 1320, 1344a 1371a, 1454 παράγραφος 2 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, καθώς και τα άρθρα 331, 331a και 340f του Αστικού Κώδικα (Burgerlijk Wetboek/Code civil).

Τα άρθρα αυτά αφορούν ειδικότερα τα εξής:

την εθελούσια παρέμβαση

τα ένδικα μέσα

συγκεκριμένες πωλήσεις ακινήτων

τη διατροφή (αιτήσεις χορήγησης, αναπροσαρμογής προς τα άνω ή προς τα κάτω ή παύσης της διατροφής)

τις αιτήσεις σχετικές με μισθωτικές διαφορές

την προστασία των φυσικών προσώπων

τις απαιτήσεις που αφορούν δικαιώματα και υποχρεώσεις που απορρέουν από οικογενειακές σχέσεις το διαζύγιο

τον προσωρινό προϋπολογισμό για κατασχέσεις.

Οι αγωγές ασκούνται με δικόγραφο που κατατίθεται ή αποστέλλεται, με συστημένη επιστολή, στη γραμματεία του δικαστηρίου. Ο γραμματέας καλεί τους διαδίκους να εμφανιστούν κατά τη δικάσιμο που ορίζει ο δικαστής.

Η μονομερής αίτηση (άρθρα 1025 έως και 1034 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας) μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο στις περιπτώσεις που προβλέπονται ρητώς από τον νόμο, και ειδικότερα στα άρθρα 584, 585, 588, 594, 606, 708, 1149, 1168, 1177, 1186 έως και 1189, 1192, 1195 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Χρησιμοποιείται επίσης όταν δεν μπορεί να κινηθεί η κατ' αντιμωλία διαδικασία λόγω της ερημοδικίας αντιδίκου.

Επομένως, η μονομερής αίτηση χρησιμοποιείται κυρίως σε μονομερείς διαδικασίες, για παράδειγμα σε περίπτωση απόλυτης ανάγκης.

Η μονομερής αίτηση πρέπει, επί ποινή ακυρότητας, να είναι υπογεγραμμένη από δικηγόρο, εκτός εάν ο νόμος ορίζει διαφορετικά.

Κατά συνέπεια, η παράσταση δικηγόρου είναι απαραίτητη για να εισαχθεί διαδικασία με μονομερή αίτηση.

Στο πλαίσιο της εθελούσιας εμφάνισης, οι διάδικοι μπορούν να εμφανιστούν αυτοβούλως, εφόσον το αντικείμενο της διαφοράς εμπίπτει στην αρμοδιότητα:

του πρωτοδικείου

του πρωτοβάθμιου εργατοδικείου

του δικαστήριο επιχειρήσεων

του ειρηνοδικείου ή

του πταισματοδικείου, για αστικές υποθέσεις.

Στο πλαίσιο της εθελούσιας εμφάνισης, η δήλωση των διαδίκων με την οποία ζητείται η έκδοση απόφασης υπογράφεται από τους ίδιους στο κάτω μέρος του πρακτικού που συντάσσει το δικαστήριο.

Αυτός ο τρόπος προσφυγής στο αρμόδιο δικαστήριο γίνεται δεκτός σε όλες τις υποθέσεις αμφισβητούμενης δικαιοδοσίας και επιτρέπει τη μείωση των εξόδων και την εξοικονόμηση χρόνου.

7 Για την κίνηση της διαδικασίας, σε ποιον συγκεκριμένα πρέπει να απευθυνθώ: στην υποδοχή, στη γραμματεία του δικαστηρίου ή σε κάποια άλλη υπηρεσία;

Κάθε άτομο που επιθυμεί να προσφύγει ενώπιον του δικαστηρίου μπορεί να απευθύνεται στην υπηρεσία υποδοχής του αρμοδίου δικαστηρίου ή στη γραμματεία του.

Εάν το εισαγωγικό δικόγραφο της δίκης είναι κλήση, ο δικαστικός επιμελητής αναλαμβάνει την επίδοση και ζητεί από τη γραμματεία την εγγραφή στο γενικό πινάκιο προσκομίζοντας το πρωτότυπο ή, κατά περίπτωση, αντίγραφο της κλήσης που επιδόθηκε (άρθρο 718 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας). Στη γραμματεία του δικαστηρίου τηρείται μητρώο (πινάκιο) στο οποίο εγγράφονται όλες οι υποθέσεις. Για να είναι έγκυρη η εγγραφή στο πινάκιο, πρέπει να πραγματοποιηθεί το αργότερο την προηγούμενη της ημερομηνίας ακρόασης που αναφέρεται στην κλήση. Το γενικό πινάκιο είναι δημόσιο (άρθρο 719 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας), συνεπώς ο εναγόμενος μπορεί να επιβεβαιώσει ότι η υπόθεση για την οποία του επιδόθηκε κλήση έχει εγγραφεί σε αυτό.

Σε περίπτωση εθελούσιας εμφάνισης, οι διάδικοι ή οι δικηγόροι τους ζητούν από τη γραμματεία την εγγραφή της υπόθεσης στο πινάκιο.

Η αίτηση κατ' αντιμωλία διαδικασίας κατατίθεται ή αποστέλλεται, με συστημένη επιστολή, στη γραμματεία του δικαστηρίου από τον ενάγοντα ή τον δικηγόρο του σε τόσα αντίτυπα όσοι είναι οι εναγόμενοι (άρθρο 1034d του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Η μονομερής αίτηση αποστέλλεται από τον δικηγόρο σε δύο αντίτυπα στο δικαστήριο που καλείται να την κρίνει και κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου (άρθρο 1027 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

8 Σε ποια γλώσσα πρέπει να διατυπώσω την αίτησή μου; Μπορώ να την υποβάλω προφορικά ή πρέπει να την υποβάλω οπωσδήποτε εγγράφως; Μπορώ να την υποβάλω με τηλεομοιοτυπία ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο;

Όσον αφορά τη χρήση των γλωσσών, είναι σημαντικό να αναφερθεί ο νόμος της 15ης Ιουνίου 1935 σχετικά με τη χρήση των γλωσσών σε δικαστικές υποθέσεις (ο οποίος δημοσιεύθηκε στο Moniteur belge στις 22. 06. 1935). Ο νόμος διέπει τη χρήση των γλωσσών ενώπιον των πολιτικών και των εμπορικών δικαστηρίων του Βελγίου.

Καταρχήν, η γλώσσα καθορίζεται από τη γεωγραφική θέση του αρμοδίου δικαστηρίου. Σύμφωνα με το άρθρο 42 του εν λόγω νόμου, υπάρχουν τρεις γλωσσικές περιφέρειες: η γαλλόφωνη, η ολλανδόφωνη και η γερμανόφωνη περιφέρεια. Υπάρχει επίσης η δίγλωσση (γαλλικά/ολλανδικά) αστική περιοχή των Βρυξελλών, η οποία περιλαμβάνει, για τους σκοπούς του προαναφερομένου νόμου, τους ακόλουθους δήμους: Anderlecht, Brussel, Elsene, Etterbeek, Evere, Ganshoren, Koekelberg, Oudergem, Schaarbeek, Sint-Agatha-Berchem, Sint-Gillis, Sint-Jans-Molenbeek, Sint-Joost-ten-Noode, Sint-Lambrechts-Woluwe, Jette, Sint-Pieters-Woluwe, Ukkel, Vorst και Watermaal-Bosvoorde.

Ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις, η υπόθεση μπορεί να παραπεμφθεί σε δικαστήριο που χρησιμοποιεί άλλη γλώσσα κατά τη διαδικασία. Επίσης, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, η γλώσσα της διαδικασίας μπορεί να μεταβληθεί, καταρχήν κατά την έναρξη της διαδικασίας.

Η διατύπωση του αιτήματος: όταν η υπόθεση εισάγεται με κλήση, αίτηση κατ' αντιμωλία διαδικασίας ή μονομερή αίτηση, το εισαγωγικό δικόγραφο πρέπει να υποβάλλεται εγγράφως και να πληροί ορισμένες τυπικές δικονομικές προϋποθέσεις. Εξάλλου, από τη στιγμή που μια υπόθεση εγγραφεί στο γενικό πινάκιο δικαστηρίου, ο γραμματέας συγκροτεί φάκελο που αποκαλείται «φάκελος δικογραφίας». Ο φάκελος δικογραφίας διαβιβάζεται στο δικαστήριο που θα κρίνει την υπόθεση, ενώ σε περίπτωση άσκησης ενδίκων μέσων ενώπιον δευτεροβάθμιου δικαστηρίου ή ενώπιον του Ακυρωτικού Δικαστηρίου, διαβιβάζεται επίσης στη γραμματεία του ανώτερου δικαστηρίου.

Επί του παρόντος δεν μπορεί να ασκηθεί αγωγή με τηλεομοιοτυπία ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

9 Υπάρχουν ειδικά έντυπα για την άσκηση αγωγής; Αν όχι, πώς κινείται η διαδικασία; Ο φάκελος της αγωγής πρέπει να περιλαμβάνει υποχρεωτικά ορισμένα στοιχεία;

Η νομοθεσία δεν προβλέπει τη χρήση προεκτυπωμένων εντύπων εισαγωγικών δικογράφων. Ωστόσο, το δικόγραφο πρέπει να περιέχει ορισμένα στοιχεία, ελλείψει των οποίων το δικόγραφο θεωρείται αυτοδικαίως άκυρο.

Τόσο η κλήση όσο και η αίτηση κατ' αντιμωλία διαδικασίας και η μονομερής αίτηση πρέπει να πληρούν, επί ποινή ακυρότητας, ορισμένες έννομες προϋποθέσεις που καθορίζονται από τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Τα στοιχεία αυτά, τα οποία πρέπει να περιέχονται υποχρεωτικά στο δικόγραφο, αφορούν κυρίως τα στοιχεία των διαδίκων, το αντικείμενο της αίτησης, τον προσδιορισμό του αρμοδίου δικαστηρίου και τη δικάσιμο.

Η κλήση, συνεπώς, πρέπει να περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα στοιχεία (άρθρα 43 και 702 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας):

την υπογραφή του δικαστικού επιμελητή

το επώνυμο, τα ονόματα και τη διεύθυνση κατοικίας του ενάγοντος και, όποτε αρμόζει, τον εθνικό αριθμό ταυτοποίησης ή τον αριθμό της εταιρείας

το επώνυμο, τα ονόματα, τη διεύθυνση κατοικίας ή, ελλείψει μόνιμης κατοικίας, την τρέχουσα διεύθυνση κατοικίας του προσώπου στο οποίο επιδίδεται η κλήση

το αίτημα και συνοπτική έκθεση των ισχυρισμών προς επίρρωση της αγωγής

το δικαστήριο ενώπιον του οποίου ασκείται η αγωγή

την ημέρα, τον μήνα, το έτος και τον τόπο επίδοσης και

τον τόπο, την ημερομηνία και την ώρα της ακρόασης ενώπιον του δικαστηρίου.

Η αίτηση για διαδικασία κατ' αντιμωλία (άρθρο 1034β του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας):

την ημέρα, τον μήνα και το έτος

το ονοματεπώνυμο, τη διεύθυνση κατοικίας του αιτούντος και, κατά περίπτωση, τον εθνικό αριθμό ταυτοποίησης ή τον αριθμό της εταιρείας

το ονοματεπώνυμο, τη διεύθυνση κατοικίας και, κατά περίπτωση, την ιδιότητα του προσώπου στο οποίο επιδίδεται η κλήση

την αίτηση και συνοπτική έκθεση των ισχυρισμών προς επίρρωση της αγωγής

το δικαστήριο ενώπιον του οποίου ασκείται η αγωγή

την υπογραφή του ενάγοντος ή του δικηγόρου του.

Η μονομερής αίτηση πρέπει να περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία (άρθρο 1026 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας):

την ημέρα, τον μήνα και το έτος

το ονοματεπώνυμο, τη διεύθυνση κατοικίας του ενάγοντος και, κατά περίπτωση, τον εθνικό αριθμό ταυτοποίησης ή τον αριθμό της εταιρείας

την αίτηση και συνοπτική έκθεση των ισχυρισμών προς επίρρωση της αγωγής

τον προσδιορισμό του δικαστηρίου που θα επιληφθεί της υπόθεσης

την υπογραφή του δικηγόρου του διαδίκου, εκτός εάν ο νόμος ορίζει άλλως.

Σε περίπτωση εθελούσιας εμφάνισης στον πρώτο βαθμό δικαιοδοσίας (ενώπιον του πρωτοδικείου, του πρωτοβάθμιου εργατοδικείου, του δικαστηρίου επιχειρήσεων, του ειρηνοδικείου ή του πταισματοδικείου που εκδικάζει αστικές υποθέσεις), η προσφυγή μπορεί να ασκηθεί με κοινή αίτηση των διαδίκων. Η αίτηση πρέπει να φέρει ημερομηνία και υπογραφή των διαδίκων στο κάτω μέρος της, επί ποινή ακυρότητας. Η αίτηση κατατίθεται ή αποστέλλεται με συστημένη επιστολή στη γραμματεία του δικαστηρίου. Η κατάθεση της αίτησης στη γραμματεία του δικαστηρίου ή η αποστολή με συστημένη επιστολή θεωρείται επίδοση. Η αίτηση εγγράφεται στο πινάκιο αφού πληρωθούν ενδεχόμενα δικαστικά τέλη. Σε περίπτωση που οι διάδικοι ή ο ένας από τους διαδίκους το ζητήσει/-ουν ή αν το δικαστήριο το κρίνει αναγκαίο, το δικαστήριο ορίζει ακροαματική διαδικασία εντός δεκαπέντε ημερών από την υποβολή της αίτησης. Κατόπιν, η γραμματεία του δικαστηρίου καλεί, με κοινή επιστολή, τους διαδίκους και, κατά περίπτωση, τους δικηγόρους τους να παραστούν στη συνεδρίαση που όρισε το δικαστήριο (άρθρο 706 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

10 Χρειάζεται να καταβληθούν τέλη στο δικαστήριο; Αν ναι, πότε; Η αμοιβή του δικηγόρου προκαταβάλλεται;

Πράγματι, στο δικαστήριο καταβάλλονται τέλη.

Κατά την κατάθεση της αίτησης, ο αιτών διάδικος πρέπει να καταβάλει τη συνδρομή που αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 του νόμου της 19ης Μαρτίου 2017 για τη σύσταση ταμείου προϋπολογισμού για νομική συνδρομή δεύτερης γραμμής η οποία ανέρχεται επί του παρόντος σε 20 EUR.

Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, τα μέρη υποχρεούνται να καταβάλουν ορισμένα έξοδα σχετικά με τη διαδικασία σύμφωνα με τις διαδικασίες που καθορίζει το δικαστήριο (μέτρα έρευνας, αμοιβές και δαπάνες πραγματογνωμόνων, έξοδα ταξιδιού κ.λπ.).

Μετά το πέρας της διαδικασίας, το δικαστήριο διατάσσει τον ηττηθέντα διάδικο ή, άλλως, τον ενάγοντα να καταβάλει το προβλεπόμενο τέλος, το οποίο ποικίλλει ανάλογα με την περίπτωση. Τα ποσά αυτά ορίζονται στο άρθρο 2691 του κώδικα τελών καταχώρισης, υποθήκης και δικαστικών τελών (Wetboek van Inschrijvings-, hypotheek- en registratierechten) ως εξής:

ειρηνοδικείο και πταισματοδικείο, τέλος ύψους 50 ευρώ

πρωτοδικείο και δικαστήρια επιχειρήσεων, τέλος ύψους 165 ευρώ

εφετεία, τέλος ύψους 400 ευρώ

Ακυρωτικό Δικαστήριο, τέλος ύψους 650 ευρώ.

Ορισμένες υποθέσεις εξαιρούνται από το προβλεπόμενο τέλος, κυρίως εκείνες που εμπίπτουν στη δικαιοδοσία των πρωτοβάθμιων εργατοδικείων και εκείνων που αφορούν την πτώχευση και τη δικαστική αναδιοργάνωση.

Επιπλέον, σύμφωνα με την τελεσίδικη απόφαση, καταρχήν τα έξοδα επιβαρύνουν τον ηττηθέντα διάδικο, ενδεχομένως αυτομάτως, σύμφωνα με το άρθρο 1017 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Τα έξοδα αυτά πρέπει να πληρωθούν ή να επιστραφούν στο άλλο μέρος. Τα έξοδα της διαδικασίας περιλαμβάνουν (άρθρο 1018 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας):

τα διάφορα γραμματειακά τέλη και τέλη καταχώρισης, καθώς και τα τέλη χαρτοσήμου που καταβάλλονται για την κατάργηση του κώδικα των τελών χαρτοσήμου (Wetboek der zegelrechten)

την τιμή και τις αποδοχές και τις αμοιβές των δικαστικών πράξεων

την τιμή δημοσίευσης της απόφασης

τα έξοδα σχετικά με όλα τα μέτρα έρευνας, συμπεριλαμβανομένων των αμοιβών μαρτύρων και πραγματογνωμόνων

τα έξοδα ταξιδιού και διαμονής των δικαστών, των γραμματέων και των διαδίκων, εφόσον έλαβαν εντολή ταξιδιού από το δικαστήριο, και τα έξοδα των

εγγράφων, εάν αυτά εκδίδονται αποκλειστικά για τους σκοπούς της διαδικασίας

τα έξοδα παράστασης, όπως ορίζονται στο άρθρο 1022

την αμοιβή, τις αποδοχές και το κόστος του διαμεσολαβητή που διορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 1734

τη συνδρομή που αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 του νόμου της 19ης Μαρτίου 2017 για τη σύσταση ταμείου προϋπολογισμού νομικής συνδρομής δεύτερης γραμμής (juridische tweedelijnsbijstand), η αμοιβή και τα έξοδα δικηγόρου δεν περιλαμβάνονται αυτές καθαυτές στα δικαστικά τέλη, αλλά συμφωνούνται μεταξύ του δικηγόρου και του πελάτη του. Κατά συνέπεια, κάθε διάδικος αναλαμβάνει τα έξοδα και την αμοιβή του δικηγόρου του.

Ο ηττηθείς διάδικος υποχρεούται να καταβάλει την προβλεπόμενη από τον νόμο συνεισφορά στις δαπάνες νομικής εκπροσώπησης του αντιδίκου (άρθρα 1018 και 1022 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας). Πρόκειται για εφάπαξ χρηματική συνεισφορά για την κάλυψη της αμοιβής του δικηγόρου του δικαιωθέντος διαδίκου. Τόσο το ποσό της εν λόγω αμοιβής όσο και ο τρόπος υπολογισμού και καταβολής του ορίζονται από τις διατάξεις του βασιλικού διατάγματος της 26ης Οκτωβρίου 2007.

11 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής;

(Βλ. ενημερωτικό δελτίο με τίτλο «Νομική συνδρομή»).

12 Από ποιο χρονικό σημείο και εξής η αγωγή μου θεωρείται επισήμως ασκηθείσα; Θα μου δώσουν οι αρχές πληροφορίες για το κατά πόσον η αγωγή μου έχει ασκηθεί εγκύρως;

Η αγωγή θεωρείται ότι έχει ασκηθεί με την υπογραφή της στο γενικό πινάκιο, ακόμη και σε περίπτωση εθελούσιας εμφάνισης.

Διευκρινίζεται ότι οι υποθέσεις που εισάγονται με αίτηση και οι αιτήσεις λήψης ασφαλιστικών μέτρων εγγράφονται σε ειδικά πινάκια που καθορίζουν ότι το δικαστήριο επιλαμβάνεται πράγματι της υπόθεσης.

Στους διαδίκους δεν αποστέλλεται κάποιου είδους επιβεβαίωση. Ωστόσο, μπορούν να συμβουλευθούν το γενικό πινάκιο για να βεβαιώνονται ότι η υπόθεση έχει πράγματι εγγραφεί. Με την υπογραφή στο πινάκιο, γεννάται η υποχρέωση του δικαστηρίου να κρίνει την υπόθεση.

13 Θα λάβω λεπτομερείς πληροφορίες για το χρονοδιάγραμμα των γεγονότων που θα ακολουθήσουν την προσφυγή στο δικαστήριο (π.χ. όσον αφορά το πότε θα πρέπει να εμφανιστώ στο δικαστήριο);

Γενικά, πληροφορίες σχετικά με τη διεξαγωγή της διαδικασίας παρέχονται από τον δικηγόρο του διαδίκου σε περίπτωση που εκπροσωπείται από δικηγόρο. Πληροφορίες μπορούν επίσης να δοθούν από τη γραμματεία του δικαστηρίου το οποίο πρόκειται να εκδικάσει την υπόθεση. Εξάλλου, πληροφορίες σχετικά με τη δικάσιμο και το δικαστήριο που έχει επιληφθεί της υπόθεσης περιλαμβάνονται και στην κλήση.

Σε πρώτο στάδιο παρέχονται συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με την πρώτη συζήτηση της υπόθεσης.

Στην περίπτωση κλήσης ο δικαστικός επιμελητής ενημερώνει τον ενάγοντα για την ημερομηνία πρώτης συζήτησης, η οποία αποτελεί το πρώτο στάδιο της διαδικασίας..

Στην περίπτωση κατ' αντιμωλία διαδικασίας ή εθελούσιας εμφάνισης οι διάδικοι ενημερώνονται από τη γραμματεία του δικαστηρίου.

Στην περίπτωση μονομερούς αίτησης δεν διεξάγεται συζήτηση στο ακροατήριο. Ωστόσο, ο γραμματέας μπορεί να καλέσει τον αιτούντα εάν ο δικαστής επιθυμεί να του θέσει ερωτήσεις.

Σε δεύτερο στάδιο συγκροτείται η δικογραφία της υπόθεσης. Προς τον σκοπό αυτό, κάθε διάδικος διαθέτει, προθεσμία που ορίζεται από τον νόμο (άρθρο 747 παράγραφος 1 του Δικαστικού Κώδικα) για την κατάθεση αποδεικτικών στοιχείων και προτάσεων (έγγραφης επιχειρηματολογίας και υπεράσπισης) Σε περίπτωση μη τήρησης των προβλεπόμενων προθεσμιών επιβάλλονται κυρώσεις σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 747 του Δικαστικού Κώδικα. Μόλις συμπληρωθεί η δικογραφία και η υπόθεση είναι ώριμη προς συζήτηση, οι διάδικοι ζητούν να οριστεί δικάσιμος για τη συζήτηση της υπόθεσης. Το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μέχρι αυτή τη δικάσιμο εξαρτάται από τον φόρτο εργασίας του δικαστηρίου και από τον διαθέσιμο χρόνο που μπορεί να αφιερωθεί στην υπόθεση. Λόγω διαδικαστικών πράξεων που είναι αναγκαίες σε ορισμένες περιπτώσεις (πραγματογνωμοσύνες, εξέταση των διαδίκων και των μαρτύρων κ.λπ.), είναι δύσκολο να προσδιοριστεί εκ των προτέρων με ακρίβεια η συνολική διάρκεια της διαδικασίας. Πράγματι, οι διαδικαστικές πράξεις μπορεί να προκαλέσουν διακοπή, αναστολή ή ακόμη και ακύρωση της διαδικασίας.

Μετά το πέρας της ακροαματικής διαδικασίας, κηρύσσεται η λήξη της συζήτησης και ο δικαστής μελετά τη δικογραφία. Καταρχήν, το δικαστήριο οφείλει να εκδώσει απόφαση εντός μηνός από τη λήξη της δικογραφίας προς μελέτη, σύμφωνα με το άρθρο 770 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Τελευταία επικαιροποίηση: 23/12/2020

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Ενδεδειγμένες ενέργειες; - Βουλγαρία

1 Είμαι αναγκασμένος να προσφύγω σε δικαστήριο ή υπάρχει άλλη εναλλακτική λύση;

Η προσφυγή σε δικαστήριο είναι μία μόνο από τις διαθέσιμες εναλλακτικές δυνατότητες για την επίλυση διαφορών.

Πριν προσφύγουν σε δικαστήριο, τα μέρη μπορούν πρώτα να επιδιώξουν την εξωδικαστική διευθέτηση της διαφοράς.

Εάν δεν μπορούν να το πράξουν τα ίδια τα μέρη, μπορούν να προσφύγουν σε διαμεσολάβηση. Η διαμεσολάβηση αποτελεί εκούσια και εμπιστευτική διαδικασία εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών, στο πλαίσιο της οποίας τρίτος διαμεσολαβητής συνδράμει τα μέρη στις προσπάθειές τους για επίτευξη συμφωνίας. Η συμμετοχή στη διαδικασία είναι προαιρετική και τα μέρη μπορούν να αποχωρήσουν οποτεδήποτε από αυτή.

Ο διαμεσολαβητής ενεργεί αμερόληπτα και δεν επιβάλλει λύση της διαφοράς. Στη διαδικασία διαμεσολάβησης, όλα τα ζητήματα διευθετούνται με αμοιβαία συμφωνία των μερών.

Οι συζητήσεις σχετικά με τη διαφορά είναι εμπιστευτικές. Τα μέρη που συμμετέχουν στη διαδικασία διαμεσολάβησης υποχρεούνται να μην αποκαλύπτουν περιστάσεις, πραγματικά περιστατικά και έγγραφα που περιήλθαν σε γνώση τους κατά τη διάρκεια της διαδικασίας.

Στον ιστότοπο του Υπουργείου Δικαιοσύνης διατίθεται κατάλογος διαμεσολαβητών στους οποίους μπορούν απευθυνθούν τα μέρη εάν επιθυμούν να προσφύγουν σε διαδικασία διαμεσολάβησης για την εξωδικαστική επίλυση της διαφοράς. Σε πολλά δικαστήρια λειτουργούν κέντρα επίλυσης διαφορών και διαμεσολάβησης, τα οποία συνεργάζονται με τους διαμεσολαβητές του καταλόγου.

Μία ακόμη διαθέσιμη εναλλακτική εξωδικαστική μέθοδος επίλυσης διαφορών είναι η διαιτησία. Προσφυγή σε διαιτησία είναι δυνατή στις περιπτώσεις περιουσιακών διαφορών, με εξαίρεση τις διαφορές που αφορούν εμπράγματα δικαιώματα ή την κατοχή ακινήτου, τη διατροφή πρώην συζύγων και τη διατροφή τέκνων ή εργασιακά δικαιώματα. Οι υπηρεσίες διαιτησίας μπορούν να παρασχεθούν από μόνιμο όργανο διαιτησίας. Εναλλακτικά, μπορεί να κινηθεί ειδική διαδικασία για την επίλυση συγκεκριμένης διαφοράς (ad hoc διαιτησία). Για τη διεξαγωγή διαιτησίας απαιτείται τα μέρη της διαφοράς να έχουν συνάψει συμφωνία διαιτησίας. Η συναίνεση των μερών για την υπαγωγή σε διαιτησία όλων ή ορισμένων διαφορών που ενδέχεται να ανακύψουν ή έχουν ανακύψει μεταξύ τους στο πλαίσιο συγκεκριμένης συμβατικής ή εξωσυμβατικής έννομης σχέσης, διατυπώνεται σε συμφωνία διαιτησίας. Η συμφωνία αυτή μπορεί να είναι ρήτρα διαιτησίας στο πλαίσιο σύμβασης ή να αποτελεί χωριστή συμφωνία. Η συμφωνία διαιτησίας πρέπει να είναι έγγραφη. Θεωρείται ότι έχει καταρτιστεί εγγράφως εφόσον προβλέπεται σε έγγραφο που υπογράφεται από τα μέρη ή στο πλαίσιο της αλληλογραφίας των μερών, σε μηνύματα που έχουν αποσταλεί με τηλετύπο, τηλεγράφημα ή οποιοδήποτε άλλο μέσο επικοινωνίας.

Η ύπαρξη συμφωνίας διαιτησίας τεκμαίρεται επίσης όταν ο καθ' ου έχει συναίνεσει, εγγράφως ή με αίτημα που καταχωρίζεται στα πρακτικά της ακροαματικής διαδικασίας της διαιτησίας, στην εξέταση της διαφοράς από διαιτητικό δικαστήριο ή όταν ο καθ' ου συμμετέχει στη διαιτητική διαδικασία με την υποβολή υπομνήματος ανταπάντησης, την προσκόμιση αποδεικτικών στοιχείων, την κατάθεση ανταίτησης ή με παράστασή του κατά την ακροαματική διαδικασία του διαιτητικού δικαστηρίου χωρίς να αμφισβητήσει την αρμοδιότητά του.

Στη συμφωνία διαιτησίας τα μέρη προσδιορίζουν το διαιτητικό όργανο στο οποίο επιθυμούν να υποβάλουν τη διαφορά τους ή τον συγκεκριμένο διαιτητή που επιθυμούν να ορίσουν, καθώς και τους κανόνες διαιτησίας βάσει των οποίων επιθυμούν να διευθετηθεί η διαφορά. Η διαδικασία ενώπιον διαιτητικού δικαστηρίου διέπεται κατά κανόνα από τους κανόνες διαιτησίας.

Για περισσότερες πληροφορίες βλ. επίσης [Δικαιοδοσία των δικαστηρίων](#).

2 Υπάρχει προθεσμία προσφυγής στο δικαστήριο;

Οι προθεσμίες για την προσφυγή σε δικαστήριο διαφέρουν ανάλογα με την υπόθεση. Ενδέχεται να υπάρχουν διαφορετικές αποσβεστικές προθεσμίες (με την παρέλευση των οποίων αποσβέννεται το ουσιαστικό δικαίωμα αυτό καθαυτό) και προθεσμίες παραγραφής (με την παρέλευση των οποίων παραγράφεται το δικαίωμα δικαστικής επιδίωξης μιας αξίωσης). Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. [Δικονομικές προθεσμίες](#).

Για να βεβαιωθείτε ότι δεν θα παρέλθει η προθεσμία για την προσφυγή σε δικαστήριο, συνιστάται να συμβουλευέστε δικηγόρο για κάθε υπόθεση.

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους;

Βλέπε [Δικαιοδοσία των δικαστηρίων](#).

4 Αν ναι, σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ σε συνάρτηση με τον τόπο κατοικίας μου και τον τόπο κατοικίας του αντιδίκου ή με άλλα στοιχεία της υπόθεσής μου;

Ο γενικός κανόνας είναι ότι η αγωγή ασκείται ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου μόνιμης κατοικίας ή καταστατικής έδρας του εναγομένου.

Ωστόσο, υπάρχουν ειδικοί κανόνες για ορισμένα είδη αξιώσεων, ανάλογα με την ιδιότητα των διαδίκων ή το αντικείμενο της διαφοράς. Ως εκ τούτου:

Οι αγωγές που στρέφονται κατά ανηλίκων ή προσώπων χωρίς δικαιοπρακτική ικανότητα ασκούνται ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου κατοικίας του νόμιμου εκπροσώπου του εναγομένου.

Οι αγωγές κατά προσώπων άγνωστης διαμονής ασκούνται ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου κατοικίας του δικαστικού πληρεξουσίου ή του νόμιμου εκπροσώπου του εναγομένου ή, αν το πρόσωπο αυτό δεν έχει δικαστικό πληρεξούσιο ή νόμιμο εκπρόσωπο, ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου κατοικίας του ενάγοντα.

Οι αγωγές κατά νομικών προσώπων ασκούνται ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου όπου βρίσκεται η καταστατική έδρα του νομικού προσώπου. Οι αγωγές που ασκούνται για διαφορές που έχουν ανακύψει στο πλαίσιο άμεσων συναλλαγών με τμήματα ή υποκαταστήματα νομικών προσώπων μπορούν εναλλακτικά να ασκηθούν ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου όπου βρίσκεται η έδρα του εν λόγω τμήματος ή υποκαταστήματος.

Οι αγωγές κατά του Δημοσίου και των κρατικών οργάνων, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών και τμημάτων αυτών, ασκούνται ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου στον οποίο δημιουργήθηκε η έννομη σχέση από την οποία πηγάζει η διαφορά, με εξαίρεση τις αγωγές που αφορούν ακίνητα ή κληρονομική διαδοχή οι οποίες πρέπει να ασκούνται ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου του ακινήτου ή του τόπου εκτέλεσης της διαθήκης. Εάν η έννομη σχέση δημιουργήθηκε σε άλλη χώρα, η αγωγή ασκείται ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου της Σόφιας.

Εάν η αγωγή αφορά εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτων, τη δικαστική διανομή κοινού ακινήτου, τον καθορισμό ορίων ή την ανάκτηση δικαιώματος κυριότητας επί ακινήτου, η αγωγή ασκείται ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου του ακινήτου. Οι αγωγές που αφορούν πράξεις σύστασης ή μεταβίβασης εμπραγμάτων δικαιωμάτων επί ακινήτων και την ακύρωση ή την αναγνώριση ακυρότητας ή του ανίσχυρου πράξεων που αφορούν εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτων ασκούνται επίσης ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου του ακινήτου.

Οι αγωγές που αφορούν κληρονομική διαδοχή, την ολική ή μερική ανάκληση διαθήκης, τη διανομή της κληρονομίας ή την ακύρωση εκούσιας διανομής περιουσιακού στοιχείου ασκούνται ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου εκτέλεσης της διαθήκης. Εάν ο διαθέτης ήταν Βούλγαρος υπήκοος αλλά η διαθήκη εκτελείται σε άλλη χώρα, οι αγωγές που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο μπορούν να ασκηθούν ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου της τελευταίας μόνιμης κατοικίας του διαθέτη στη Βουλγαρία ή ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου του ακινήτου.

Οι αγωγές για χρηματικές αξιώσεις που απορρέουν από συμβάσεις μπορούν επίσης να ασκηθούν ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου προσωρινής διαμονής του οφειλέτη.

Οι αγωγές διατροφής πρώην συζύγων και διατροφής τέκνων μπορούν επίσης να ασκηθούν ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου μόνιμης κατοικίας του ενάγοντα.

Οι αγωγές που ασκούνται από καταναλωτές ή σε βάρος καταναλωτών ασκούνται ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου προσωρινής διαμονής του καταναλωτή ή, ελλείψει προσωρινής διαμονής, του τόπου μόνιμης κατοικίας του.

Οι εργαζόμενοι μπορούν επίσης να ασκήσουν αγωγή κατά του εργοδότη τους ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου όπου παρέχουν συνήθως την εργασία τους.

Εάν έχετε υποστεί ζημία από αδικοπραξία, μπορείτε να ασκήσετε αγωγή ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου όπου επήλθε η ζημία.

Ο ζημιωθείς μπορεί να ασκήσει αγωγή αποζημίωσης βάσει του ασφαλιστικού κώδικα (Kodeks za zastrahovaneto) κατά του ασφαλιστή, του Ταμείου Εγγυήσεων και της Εθνικής Υπηρεσίας Ασφάλισης Οδικών Οχημάτων της Βουλγαρίας, ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου στον οποίο βρισκόταν, κατά τον χρόνο επέλευσης του ασφαλιζόμενου γεγονότος, ο τόπος προσωρινής διαμονής ή η μόνιμη κατοικία ή η καταστατική έδρα του ενάγοντα, ή του τόπου ασφάλισης. Οι αγωγές κατά ομοδίκων εναγομένων που υπάγονται σε διαφορετικές δικαστικές περιφέρειες ή οι αγωγές με αντικείμενο περιουσιακά στοιχεία που βρίσκονται σε διαφορετικές δικαστικές περιφέρειες ασκούνται, κατ' επιλογή του ενάγοντα, ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου οποιασδήποτε από τις εν λόγω περιφέρειες.

Δεν επιτρέπεται συμφωνία των μερών για παρέκταση της αρμοδιότητας που έχει καθοριστεί με νόμο. Ωστόσο, τα μέρη περιουσιακής διαφοράς μπορούν να παρεκκλίνουν από τους κανόνες της κατά τόπον αρμοδιότητας με την υπογραφή συμφωνίας παρέκτασης της αρμοδιότητας συγκεκριμένου δικαστηρίου. Η διάταξη αυτή δεν ισχύει στην περίπτωση της ειδικής δωσιδικίας του τόπου του ακινήτου.

Οι συμβάσεις που περιέχουν ρήτρες παρέκτασης αρμοδιότητας για διαφορές που αφορούν την προστασία των καταναλωτών ή που προκύπτουν στο πλαίσιο του εργατικού δικαίου είναι έγκυρες μόνον εφόσον συναφθούν μετά τη γένεση της διαφοράς.

5 Σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ ενόψει του είδους της υπόθεσής μου και του επίδικου ποσού:

Οι γενικοί κανόνες για την άσκηση αγωγής, ανάλογα με τη φύση της υπόθεσης και το ύψος της αξίωσης, είναι οι εξής:

Τα περιφερειακά δικαστήρια είναι αρμόδια για την εκδίκαση όλων των αστικών υποθέσεων, πλην εκείνων που υπάγονται κατ' αρχήν στην αρμοδιότητα των επαρχιακών δικαστηρίων. Όταν λειτουργούν ως πρωτοβάθμια δικαστήρια, τα επαρχιακά δικαστήρια είναι αρμόδια να εκδικάζουν:

αγωγές για την αναγνώριση ή την αμφισβήτηση σχέσης συγγένειας, τη λύση υιοθεσίας, την κήρυξη προσώπου σε δικαστική συμπαράσταση ή την άρση δικαστικής συμπαράστασης·

αγωγές που αφορούν την κυριότητα και άλλα εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτων όταν η αξία του επίδικου ακινήτου υπερβαίνει τα 50 000 βουλγαρικά λεβ· αγωγές στο πλαίσιο αστικών ή εμπορικών διαφορών η αξία του αντικείμενου των οποίων υπερβαίνει τα 25 000 βουλγαρικά λεβ, εξαιρουμένων των αξιώσεων διατροφής πρώην συζύγων ή τέκνων, των αξιώσεων εργατικού δικαίου και των αξιώσεων ανάκτησης μη εγκεκριμένων δαπανών·

αγωγές με τις οποίες επιδιώκεται η ακύρωση καταχώρισης σε μητρώο και η αναγνώριση ακυρότητας των σχετικών στοιχείων, εφόσον αυτό προβλέπεται από τον νόμο·

αξιώσεις, ανεξαρτήτως ύψους, οι οποίες σωρεύονται στο ίδιο δικόγραφο με αξίωση που υπάγεται στην αρμοδιότητα επαρχιακού δικαστηρίου, εφόσον πρόκειται να εκδικαστούν στο πλαίσιο της ίδιας δίκης·

αγωγές που υπάγονται στην αρμοδιότητα των επαρχιακών δικαστηρίων δυνάμει άλλων νόμων.

6 Μπορώ να απευθυνθώ στο δικαστήριο μόνος ή χρειάζεται να χρησιμοποιήσω κάποιον ενδιάμεσο, για παράδειγμα, δικηγόρο;

Ο ενάγων μπορεί να επιλέξει να ασκήσει την αγωγή αυτοπροσώπως ή μέσω προσώπου εξουσιοδοτημένου με πληρεξούσιο. Οι πληρεξούσιοι των διαδίκων μπορούν να είναι:

δικηγόροι·

οι γονείς, τα τέκνα ή ο σύζυγος του σχετικού διαδίκου·

νομικοί σύμβουλοι ή άλλοι εργαζόμενοι οι οποίοι εργάζονται στον οικείο οργανισμό, επιχείρηση, νομικό πρόσωπο ή ατομική επιχείρηση και διαθέτουν νομικό υπόβαθρο·

διοικητές επαρχιών, εξουσιοδοτημένοι από τον υπουργό Οικονομικών ή τον υπουργό Περιφερειακής Ανάπτυξης και Δημόσιων Έργων, όταν εκπροσωπούμενος διάδικος είναι η κυβέρνηση· και

άλλα πρόσωπα που προβλέπονται από τον νόμο.

Στην αγωγή θα πρέπει να επισυνάπτεται το πληρεξούσιο με το οποίο παρέχεται η εξουσιοδότηση στον αντιπρόσωπο.

7 Για την κίνηση της διαδικασίας, σε ποιον συγκεκριμένα πρέπει να απευθυνθώ: στην υποδοχή, στη γραμματεία του δικαστηρίου ή σε κάποια άλλη υπηρεσία;

Οι αγωγές κατατίθενται κατά κανόνα στη γραμματεία του δικαστηρίου και παραλαμβάνονται από γραμματέα του δικαστηρίου κατά τις ώρες λειτουργίας του δικαστηρίου. Οι αγωγές μπορούν επίσης να αποστέλλονται ταχυδρομικά στο αρμόδιο δικαστήριο.

8 Σε ποια γλώσσα πρέπει να διατυπώσω την αίτησή μου; Μπορώ να την υποβάλω προφορικά ή πρέπει να την υποβάλω οπωσδήποτε εγγράφως; Μπορώ να την υποβάλω με τηλεομοιοτυπία ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο;

Οι αγωγές πρέπει να συντάσσονται στη βουλγαρική γλώσσα και να κατατίθενται στο δικαστήριο εγγράφως. Οι αγωγές μπορούν να αποστέλλονται ταχυδρομικά, όχι όμως μέσω τηλεομοιοτυπίας ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Ο κώδικας πολιτικής δικονομίας (Grazhdanski protsesualen kodeks) ορίζει ότι όλα τα έγγραφα που υποβάλλουν οι διάδικοι σε ξένη γλώσσα πρέπει να συνοδεύονται από μετάφραση στη βουλγαρική γλώσσα, επικυρωμένη από τους διαδίκους.

9 Υπάρχουν ειδικά έντυπα για την άσκηση αγωγής; Αν όχι, πώς κινείται η διαδικασία; Ο φάκελος της αγωγής πρέπει να περιλαμβάνει υποχρεωτικά ορισμένα στοιχεία;

Οι αγωγές θα πρέπει να κατατίθενται εγγράφως. Δεν διατίθενται ειδικά έντυπα για αυτόν τον σκοπό, με εξαίρεση το υπόδειγμα αίτησης για την έκδοση διαταγής πληρωμής και άλλων εγγράφων τα οποία έχουν εγκριθεί από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και αφορούν τη διαδικασία έκδοσης διαταγής πληρωμής σύμφωνα με τον κώδικα πολιτικής δικονομίας. Ο κώδικας πολιτικής δικονομίας θέτει ορισμένες ελάχιστες απαιτήσεις για το περιεχόμενο των δικογράφων αγωγής χωρίς να καθορίζει συγκεκριμένο τύπο. Σύμφωνα με τον κώδικα πολιτικής δικονομίας, το δικόγραφο της αγωγής πρέπει να περιλαμβάνει: μνεία του δικαστηρίου· το νοματεπώνυμο και τη διεύθυνση του ενάγοντα και του εναγομένου, τους νόμιμους εκπροσώπους ή αντιπροσώπους τους, αν υπάρχουν, τον προσωπικό αριθμό ταυτότητας του ενάγοντα και τον αριθμό τηλεομοιοτυπίας και τηλετύπου του ενάγοντα, αν υπάρχουν· το ύψος της αξίωσης, αν μπορεί να αποτιμηθεί· παράθεση των πραγματικών περιστατικών στα οποία βασίζεται η αγωγή, το αντικείμενο της αγωγής και την υπογραφή του προσώπου που την κατέθεσε. Στην αγωγή του ο ενάγων οφείλει να κάνει μνεία των αποδεικτικών στοιχείων που προσκομίζει και των πραγματικών περιστατικών που επιδιώκει να αποδείξει μέσω αυτών και να προσκομίσει όλα τα έγγραφα αποδεικτικά στοιχεία που έχει στη διάθεσή του.

Η αγωγή πρέπει να υπογράφεται από τον ενάγοντα ή τον αντιπρόσωπό του. Εάν η αγωγή ασκείται από αντιπρόσωπο που ενεργεί για λογαριασμό του ενάγοντα, θα πρέπει να συνοδεύεται από το πληρεξούσιο που πιστοποιεί ότι ο αντιπρόσωπος έχει εξουσιοδοτηθεί να ασκήσει την αγωγή. Εάν ο ενάγων δεν γνωρίζει πώς να υπογράψει την αγωγή ή δεν είναι σε θέση να το πράξει, αυτή θα πρέπει να υπογραφεί από εξουσιοδοτημένο πρόσωπο, με υπόμνηση των λόγων για τους οποίους δεν την υπέγραψε ο ενάγων. Η αγωγή κατατίθεται στο δικαστήριο σε αντίγραφο ισάριθμο προς τους εναγομένους.

Η αγωγή πρέπει να συνοδεύεται από τα εξής: πληρεξούσιο όταν η αγωγή κατατίθεται από αντιπρόσωπο· έγγραφο που να επιβεβαιώνει την πληρωμή των δικαστικών τελών και εξόδων, εάν προβλέπονται· αντίγραφα της αγωγής και των παρατηρημάτων της, ένα για κάθε εναγόμενο.

10 Χρειάζεται να καταβληθούν τέλη στο δικαστήριο; Αν ναι, πότε; Η αμοιβή του δικηγόρου προκαταβάλλεται;

Η άσκηση αγωγής συνεπάγεται την καταβολή δικαστικών τελών, το ύψος των οποίων εξαρτάται από το ύψος της αξίωσης και τα έξοδα της διαδικασίας, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά από τον νόμο. Όταν δεν είναι δυνατή η αποτίμηση της αξίωσης, τα δικαστικά τέλη καθορίζονται από το δικαστήριο. Το ύψος της αξίωσης υποδεικνύεται από τον ενάγοντα και συνιστά τη χρηματική αποτίμηση του αντικειμένου της διαφοράς.

Τα ζητήματα που αφορούν το ύψος της αξίωσης μπορούν να προβληθούν από τον εναγόμενο ή αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο, το αργότερο κατά την πρώτη επί ακροατηρίου συζήτηση. Εάν το ποσό που έχει υποδειχθεί δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα, το ύψος της αξίωσης καθορίζεται από το δικαστήριο.

Δύο είναι τα είδη των δικαστικών τελών —τα απλά και τα αναλογικά τέλη. Τα απλά τέλη καθορίζονται βάσει των υλικών, τεχνικών και διοικητικών εξόδων της διαδικασίας. Τα αναλογικά τέλη καθορίζονται βάσει των τόκων. Το ποσό των δικαστικών τελών εισπράττεται με την κατάθεση της αίτησης προστασίας ή αποκατάστασης και την κατάρτιση του εγγράφου για το οποίο καταβάλλονται τα τέλη, σύμφωνα με τον πίνακα δικαστικών τελών που έχει εγκριθεί από το υπουργικό συμβούλιο.

Τα δικαστικά τέλη πληρώνονται συνήθως με τραπεζική μεταφορά στον λογαριασμό του δικαστηρίου, κατά την κατάθεση της αγωγής. Κάθε διάδικος πρέπει να προκαταβάλει στο δικαστήριο τα έξοδα της υπηρεσίας που αιτείται. Κατόπιν αιτήματος αμφοτέρων των διαδίκων ή με πρωτοβουλία του δικαστηρίου, το σύνολο των εξόδων καταβάλλεται και από τους δύο διαδίκους ή από έναν διάδικο, ανάλογα με τις περιστάσεις. Τα καταβλητέα έξοδα καθορίζονται από το δικαστήριο.

Δεν υπάρχει υποχρέωση καταβολής δικαστικών τελών και εξόδων: από ενάγοντες που είναι εργαζόμενοι, υπάλληλοι και μέλη συνεταιρισμών σε αγωγές για αξιώσεις που απορρέουν από σχέσεις απασχόλησης· σε αγωγές που αφορούν αξιώσεις διατροφής πρώην συζύγων ή τέκνων· σε αγωγές που ασκούνται από τον εισαγγελέα· από τους ενάγοντες σε αγωγές αποζημίωσης για ζημία που υπέστησαν λόγω εγκληματικής πράξης, οι οποίες ασκούνται σε συνάρτηση με καταδικαστική απόφαση που έχει αποκτήσει ισχύ δεδικασμένου· ή από ειδικούς εκπροσώπους διαδίκου άγνωστης διαμονής που έχουν οριστεί από το δικαστήριο.

Δεν επιβάλλονται δικαστικά τέλη και έξοδα σε φυσικά πρόσωπα που, κατά την κρίση του δικαστηρίου, δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους. Στην περίπτωση αίτησης απαλλαγής από την υποχρέωση καταβολής δικαστικών τελών και εξόδων, το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη το εισόδημα του αιτούντος και της οικογένειάς του, τα πιστοποιημένα περιουσιακά του στοιχεία, την οικογενειακή του κατάσταση, την κατάσταση της υγείας του, την απασχόληση, την ηλικία και άλλες περιστάσεις. Σε αυτές τις περιπτώσεις τα έξοδα της ένδικης διαδικασίας καταβάλλονται από τα ποσά ειδικού σκοπού του προϋπολογισμού του δικαστηρίου. Σε περίπτωση αίτησης του οφειλέτη για την κίνηση πτωχευτικής διαδικασίας, δεν εισπράττονται δικαστικά τέλη. Αυτά εισπράττονται από την πτωχευτική περιουσία μετά τη διανομή των περιουσιακών στοιχείων σύμφωνα με τον εμπορικό νόμο (Targovski zakon).

Όταν η αγωγή γίνεται δεκτή στο σύνολό της ή εν μέρει, το δικαστήριο διατάσσει τον εναγόμενο να καταβάλει στον ενάγοντα μέρος των εξόδων της διαδικασίας ανάλογο προς την έκταση κατά την οποία έγινε δεκτή η αγωγή (δικαστικά τέλη, δικηγορικές αμοιβές, δαπάνες που αφορούν τη δικαστική παράσταση και τη διεξαγωγή των αποδείξεων). Εάν ο ενάγων έχει λάβει δωρεάν νομική συνδρομή, ο εναγόμενος καταδικάζεται στην καταβολή των εξόδων, κατ' αναλογία προς το μέρος της αγωγής που έγινε δεκτό. Σε περίπτωση τερματισμού της δίκης χωρίς έκδοση απόφασης, ο εναγόμενος δικαιούται επιστροφή των εξόδων, ενώ σε περίπτωση απόρριψης της αγωγής ο εναγόμενος δικαιούται να αξιώσει επιστροφή των εξόδων στα οποία υποβλήθηκε, κατ' αναλογία προς το μέρος της αγωγής που απορρίφθηκε.

Η δικηγορική αμοιβή συμφωνείται μεταξύ του πελάτη και του δικηγόρου του και κατά κανόνα καταβάλλεται με την υπογραφή της συμφωνίας ανάθεσης εντολής για τη νομική υπεράσπιση ή σύμφωνα με τους όρους πληρωμής. Η χρήση των υπηρεσιών δικηγόρου για την άσκηση της αγωγής ή κατά τη διάρκεια της δικαστικής διαδικασίας δεν είναι υποχρεωτική.

11 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής;

Κάθε φυσικό πρόσωπο μπορεί να ζητήσει νομική συνδρομή εφόσον πληροί τις σχετικές νομικές προϋποθέσεις. Η νομική συνδρομή περιλαμβάνει την παροχή δωρεάν νομικού συμβούλου.

Η αίτηση για χορήγηση νομικής συνδρομής κατατίθεται εγγράφως στο δικαστήριο ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η υπόθεση. Στη διάταξη με την οποία κάνει δεκτή την αίτηση, το δικαστήριο πρέπει να προσδιορίζει το είδος και την έκταση της νομικής συνδρομής που πρόκειται να χορηγηθεί. Η διάταξη με την οποία αποφασίζεται η χορήγηση νομικής συνδρομής αρχίζει να ισχύει από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης, εκτός αν το δικαστήριο ορίσει διαφορετικά. Η διάταξη εκδίδεται σε συνεδρίαση κεκλεισμένων των θυρών, εκτός αν η έδρα κρίνει απαραίτητο να ακουστεί ο διάδικος προκειμένου να αποσαφηνιστούν όλες οι περιστάσεις. Η διάταξη του δικαστηρίου με την οποία απορρίπτεται η αίτηση νομικής συνδρομής μπορεί να προσβληθεί με προσφυγή. Η διάταξη του δικαστηρίου επί της προσφυγής δεν υπόκειται σε περαιτέρω ένδικα μέσα.

Σε αστικές και διοικητικές υποθέσεις, χορηγείται νομική συνδρομή όταν, βάσει αποδεικτικών στοιχείων που παρέχονται από τις σχετικές αρμόδιες αρχές, το δικαστήριο ή ο πρόεδρος της Εθνικής Υπηρεσίας Νομικής Συνδρομής κρίνει ότι ο διάδικος δεν διαθέτει πόρους για την καταβολή της δικηγορικής αμοιβής. Για τους σκοπούς της λήψης αυτής της απόφασης, το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη τα ακόλουθα:

το εισόδημα του διαδίκου ή της οικογένειάς του·

τα περιουσιακά στοιχεία του διαδίκου τα οποία πιστοποιούνται με δήλωση·

την οικογενειακή κατάσταση του διαδίκου·

την κατάσταση της υγείας του διαδίκου·

το αν ο διάδικος εργάζεται·

την ηλικία του διαδίκου·

άλλες περιστάσεις.

Δεν χορηγείται νομική συνδρομή:

όταν το όφελος που θα συνεπαγόταν για τον αιτούντα δεν δικαιολογεί τη χορήγησή της·

όταν η αγωγή είναι προδήλως αβάσιμη, ανατιολόγητη ή απαράδεκτη·

σε υποθέσεις εμπορικών ή φορολογικών διαφορών βάσει του κώδικα φορολογικής και ασφαλιστικής διαδικασίας (Danachno-osiguriteln protsesualen kodeks), εκτός εάν ο διάδικος που αιτείται νομική συνδρομή είναι φυσικό πρόσωπο και δικαιούται νομική συνδρομή.

Η χορήγηση της νομικής συνδρομής παύει:

όταν επέρχεται μεταβολή των περιστάσεων βάσει των οποίων χορηγήθηκε η νομική συνδρομή·

με τον θάνατο του φυσικού προσώπου στο οποίο χορηγήθηκε.

Το δικαστήριο, ενεργώντας είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν αιτήματος του διαδίκου ή του δικηγόρου που έχει διοριστεί από το δικαστήριο, διατάσσει την πλήρη ή μερική παύση της νομικής συνδρομής από τον χρόνο κατά τον οποίο επήλθε η μεταβολή των περιστάσεων βάσει των οποίων είχε χορηγηθεί η νομική συνδρομή.

Το δικαστήριο, ενεργώντας αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αιτήματος του διαδίκου ή του δικηγόρου που έχει διοριστεί από το δικαστήριο, διατάσσει την πλήρη ή μερική ακύρωση της νομικής συνδρομής, εφόσον αποδεικνύεται ότι δεν συντρέχαν, εν όλω ή εν μέρει, οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες χορηγήθηκε η νομική συνδρομή.

Σε περίπτωση ακύρωσης της νομικής συνδρομής, ο διάδικος υποχρεούται να καταβάλει ή να επιστρέψει τυχόν ποσά από την καταβολή των οποίων είχε απαλλαγεί αδικαιολόγητα, καθώς και την αμοιβή του δικηγόρου που διορίστηκε από το δικαστήριο και τον εκπροσωπεί στη διαδικασία.

Ο δικηγόρος που διορίστηκε από δικαστήριο εξακολουθεί να ασκεί τα καθήκοντά του μέχρι την έναρξη ισχύος της διάταξης για την παύση ή την ακύρωση της νομικής συνδρομής, όταν αυτό είναι αναγκαίο για την προστασία του διαδίκου από δυσμενείς έννομες συνέπειες. Η προθεσμία για την άσκηση ενδίκου μέσου αναστέλλεται για το διάστημα από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης του δικαστηρίου για την παύση ή την ακύρωση της νομικής συνδρομής έως την ημερομηνία έναρξης ισχύος της εν λόγω απόφασης. Μετά την παρέλευση αυτού του χρονικού διαστήματος, η προθεσμία άσκησης έφεσης συνεχίζεται.

12 Από ποιο χρονικό σημείο και εξής η αγωγή μου θεωρείται επισήμως ασκηθείσα; Θα μου δώσουν οι αρχές πληροφορίες για το κατά πόσον η αγωγή μου έχει ασκηθεί εγκύρως;

Οι αγωγές και κάθε άλλη αλληλογραφία που λαμβάνονται ταχυδρομικά και τα έγγραφα που κατατίθενται αυτοπροσώπως κατά τις ώρες λειτουργίας του δικαστηρίου καταχωρίζονται από το δικαστήριο κατά την ημέρα παραλαβής στο πρωτόκολλο της εισερχόμενης αλληλογραφίας. Η αγωγή θεωρείται ότι έχει ασκηθεί επισήμως την ημέρα που παραλαμβάνεται από το δικαστήριο. Εάν η αγωγή εστάλη ταχυδρομικά ή παραλήφθηκε από αναρμόδιο δικαστήριο θεωρείται ότι παραλήφθηκε την ημέρα της ταχυδρομικής της αποστολής ή την ημέρα παραλαβής από το αναρμόδιο δικαστήριο. Το δικαστήριο ελέγχει την ορθότητα του δικογράφου της αγωγής. Εάν αυτό πάσχει από παρατυπίες ή δεν συνοδεύεται από όλα τα αναγκαία έγγραφα, ο ενάγων καλείται να άρει τις παρατυπίες εντός μιας εβδομάδας και ενημερώνεται σχετικά με το αν δικαιούται να λάβει νομική συνδρομή. Όταν δεν γίνεται μεία της διεύθυνσης του εναγομένου και αυτή δεν είναι γνωστή στο δικαστήριο, αναρτάται σχετική ειδοποίηση σε καθορισμένο τόπο του δικαστηρίου για χρονικό διάστημα μίας εβδομάδας. Εάν ο ενάγων δεν άρει εγκαίρως τις παρατυπίες, η αγωγή, μαζί με τα παραρτήματά της, επιστρέφεται. Εάν η διεύθυνση του ενάγοντα είναι άγνωστη, η αγωγή φυλάσσεται στη γραμματεία του δικαστηρίου ώστε ο ενάγων να μπορεί να την παραλάβει. Το ίδιο ισχύει όταν οι παρατυπίες της αγωγής εντοπίζονται κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. Η αγωγή θεωρείται ότι ασκήθηκε την ημέρα παραλαβής της τροποποιημένης αγωγής.

Εάν κατά τον έλεγχο της αγωγής, το δικαστήριο την κρίνει απαράδεκτη, την επιστρέφει.

Η επιστροφή της αγωγής στον ενάγοντα δεν αποκλείει την εκ νέου κατάθεση αγωγής στο δικαστήριο, αλλά στις εν λόγω περιπτώσεις η αγωγή θεωρείται ότι ασκήθηκε την ημερομηνία κατά την οποία η αγωγή κατατέθηκε εκ νέου.

Οι δικαστικές αρχές δεν αποστέλλουν ειδικό έγγραφο που να επιβεβαιώνει την ορθή εισαγωγή της υπόθεσης, ωστόσο αυτό αποδεικνύεται βάσει ορισμένων διαδικασιών που διεξάγονται σχετικά. Ο εναγόμενος καλείται να καταθέσει έγγραφη απάντηση εντός καθορισμένης προθεσμίας και ενημερώνεται σχετικά με τα στοιχεία που πρέπει αυτή να περιέχει. Ο εναγόμενος ενημερώνεται επίσης για τις συνέπειες της μη κατάθεσης απάντησης ή της μη άσκησης των δικαιωμάτων του, καθώς και για τη δυνατότητα χρήσης νομικής συνδρομής, σε περίπτωση που ο εναγόμενος χρειάζεται και δικαιούται να τύχει νομικής συνδρομής. Η έγγραφη απάντηση του εναγομένου θα πρέπει να περιέχει: μεία του δικαστηρίου και του αριθμού της υπόθεσης· το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση του εναγομένου και του νόμιμου εκπροσώπου ή αντιπροσώπου του, αν υπάρχει· τη θέση του εναγομένου όσον αφορά το παραδεκτό και την ουσία της αγωγής· τη θέση του εναγομένου όσον αφορά τις περιστάσεις στις οποίες βασίζεται η αγωγή· τα επιχειρήματα κατά της αγωγής και τις περιστάσεις στις οποίες αυτά στηρίζονται· την υπογραφή του προσώπου που κατέθεσε την απάντηση στην αγωγή. Στην απάντησή του στην αγωγή, ο εναγόμενος πρέπει να υποδείξει τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίζει και τα πραγματικά περιστατικά που προτίθεται να αποδείξει με αυτά και να προσκομίσει όλα τα έγγραφα αποδεικτικά στοιχεία που έχει στη διάθεσή του. Η απάντηση πρέπει να συνοδεύεται από πληρεξούσιο, όταν κατατίθεται από αντιπρόσωπο, καθώς και από αντίγραφο της απάντησης και των παραρτημάτων της, ένα για κάθε ενάγοντα. Εάν, εντός της προθεσμίας που έχει ταχθεί, ο εναγόμενος δεν καταθέσει έγγραφη απάντηση στην αγωγή, δεν εκθέσει τη θέση του, δεν εγείρει ενστάσεις, δεν προσβάλει το κύρος εγγράφου που έχει συνυποβληθεί με την αγωγή, δεν ασκήσει τα δικαιώματά του για άσκηση ανταγωγής ή παρεμπόδισης αγωγής, ή δεν προσεπικαλέσει τρίτο να παρέμβει για λογαριασμό του, χάνει τη δυνατότητα να το πράξει μεταγενέστερα, εκτός αν η παράλειψη οφείλεται σε συγκεκριμένες απρόβλεπτες περιστάσεις.

Μετά τον έλεγχο της ορθότητας και του παραδεκτού της αγωγής που κατατέθηκε, το δικαστήριο αποφασίζει τον τρόπο με τον οποίο θα προχωρήσει στην εκδίκασή της και απαντά στα αιτήματα και στις ενστάσεις των διαδίκων που αφορούν όλα τα προδικαστικά ζητήματα και το παραδεκτό των αποδεικτικών μέσων. Το δικαστήριο μπορεί επίσης να διατάξει διαμεσολάβηση ή άλλα μέσα εκούσιας επίλυσης της διαφοράς.

Το δικαστήριο ορίζει δημόσια συζήτηση για την υπόθεση, στην οποία κλητεύει τους διαδίκους. Ο γραμματέας του δικαστηρίου αποστέλλει κλήτευση στους διαδίκους στους οποίους επιδίδεται αντίγραφο της δικαστικής απόφασης.

Στις εμπορικές υποθέσεις, ο κώδικας πολιτικής δικονομίας προβλέπει την αμοιβαία ανταλλαγή εγγράφων μεταξύ των αντιδίκων. Μετά την παραλαβή της απάντησης στην αγωγή, το δικαστήριο αποστέλλει στον ενάγοντα αντίγραφο αυτής, μαζί με τα παραρτήματά της· ο ενάγων έχει στη διάθεσή του προθεσμία δύο εβδομάδων για να καταθέσει συμπληρωματική αγωγή. Στη συμπληρωματική αγωγή ο ενάγων μπορεί να συμπληρώσει και να αποσαφηνίσει την αρχική αγωγή. Μετά την παραλαβή της συμπληρωματικής αγωγής, το δικαστήριο αποστέλλει στον εναγόμενο αντίγραφο αυτής, μαζί με τα παραρτήματά της· ο

εναγόμενος έχει στη διάθεσή του προθεσμία δύο εβδομάδων για να καταθέσει απάντηση. Στη συμπληρωματική απάντησή του, ο εναγόμενος οφείλει να απαντήσει στη συμπληρωματική αγωγή.

Μετά τον έλεγχο της ορθότητας των εγγράφων που έχουν ανταλλαγεί και του παραδεκτού των αγωγών που έχουν κατατεθεί, περιλαμβανομένων των ποσών τους και άλλων αιτημάτων και ενστάσεων των διαδίκων, το δικαστήριο αποφασίζει επί κάθε τυχόν προδικαστικού ζητήματος και επί του παραδεκτού των αποδεικτικών στοιχείων. Το δικαστήριο ορίζει την ημερομηνία της συζήτησης της υπόθεσης σε δημόσια συνεδρίαση, στην οποία κλητεύει τους διαδίκους, αποστέλλοντας στον ενάγοντα την απάντηση στη συμπληρωματική αγωγή, και κοινοποιεί την απόφασή του στους διαδίκους. Μπορεί να διατάξει διαμεσολάβηση ή άλλα μέσα εκούσιας επίλυσης της διαφοράς. Αφού προσκομιστεί το σύνολο των αποδεικτικών στοιχείων μέσω ανταλλαγής εγγράφων και συμφωνηθεί ότι δεν είναι αναγκαία η παράσταση των διαδίκων στην ακροαματική διαδικασία, το δικαστήριο μπορεί, αν το επιθυμούν οι διάδικοι, να εκδικάσει την υπόθεση κεκλεισμένων των θυρών, παρέχοντας στους διαδίκους τη δυνατότητα να καταθέσουν εγγράφως τα υπομνήματα αντίκρουσης και απάντησης. Ο κώδικας πολιτικής δικονομίας περιλαμβάνει ειδικές διατάξεις που διέπουν συγκεκριμένους δικονομικούς κανόνες σχετικά με την ταχεία διαδικασία, τη διαδικασία των γαμικών διαφορών, τις υποθέσεις προσωπικών καταστάσεων, την έλλειψη δικανικής ικανότητας, τη δικαστική διανομή, την προστασία και την ανάκτηση δικαιωμάτων κυριότητας επί περιουσιακών στοιχείων, τις συμβολαιογραφικές πράξεις, τις ομαδικές αγωγές και τις αιτήσεις έκδοσης διαταγής εκτέλεσης, τη διαδικασία συντηρητικών μέτρων, τις αιτήσεις προστασίας και τη διαδικασία εκτέλεσης. Ο εμπορικός νόμος καθιερώνει ειδικούς κανόνες για τη διαδικασία αφερεγγυότητας και τις συναφείς αιτήσεις.

13 Θα λάβω λεπτομερείς πληροφορίες για το χρονοδιάγραμμα των γεγονότων που θα ακολουθήσουν την προσφυγή στο δικαστήριο (π.χ. όσον αφορά το πότε θα πρέπει να εμφανιστώ στο δικαστήριο);

Σε περίπτωση που το δικαστήριο αποφάσισε, σε συνεδρίαση κεκλεισμένων των θυρών, τη διεξαγωγή δημόσιας συνεδρίασης για τη συζήτηση της υπόθεσης, κλητεύει τους διαδίκους σε αυτή. Αν η υπόθεση που συζητείται σε δημόσια συνεδρίαση αναβληθεί, οι διάδικοι που έχουν κλητευθεί νομίμως δεν κλητεύονται στην επόμενη επ' ακροατήριου συζήτηση, αν η ημερομηνία τους είχε κοινοποιηθεί στη δημόσια συνεδρίαση. Η κλήτευση εκδίδεται το αργότερο μία εβδομάδα πριν από την επ' ακροατήριου συζήτηση. Ο κανόνας αυτός δεν εφαρμόζεται στη διαδικασία εκτέλεσης. Η κλήτευση περιλαμβάνει: μνεία του δικαστηρίου που την εκδίδει, το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση του προσώπου που κλητεύεται, την υπόθεση και την ιδιότητα με την οποία κλητεύεται, τον τόπο και τον χρόνο της επ' ακροατήριου συζήτησης και τις έννομες συνέπειες της μη παράστασης.

Το δικαστήριο παρέχει στους διαδίκους αντίγραφο κάθε απόφασης που υπόκειται σε χωριστό ένδικο μέσο.

Στους διαδίκους κοινοποιούνται οι προθεσμίες τις οποίες τάσσει το δικαστήριο για τη διεξαγωγή της διαδικασίας, αλλά όχι οι προθεσμίες που προβλέπονται από τον νόμο, με εξαίρεση τις προθεσμίες για την άσκηση ένδικου μέσου κατά δικαστικής απόφασης. Το δικαστήριο υποχρεούται, σε κάθε δικαστική απόφαση, να υποδείξει την αρχή ενώπιον της οποίας μπορεί να ασκηθεί ένδικο μέσο, καθώς και την προθεσμία για την άσκηση του.

Τελευταία επικαιροποίηση: 23/09/2021

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Ενδεδειγμένες ενέργειες; - Τσεχική Δημοκρατία

1 Είμαι αναγκασμένος να προσφύγω σε δικαστήριο ή υπάρχει άλλη εναλλακτική λύση;

Όλοι έχουν το δικαίωμα προσφυγής σε δικαστήριο για την προστασία ενός δικαιώματός τους που έχει απειληθεί ή παραβιαστεί. Πάντοτε κρίνεται σκόπιμο να επιχειρείται πρώτα η φιλική επίλυση της διαφοράς. Μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν εναλλακτικές μέθοδοι επίλυσης διαφορών. Σε συγκεκριμένους τομείς του αστικού δικαίου, το κράτος παρέχει το δικαίωμα στα μέρη της υπόψη έννομης σχέσης να αναθέσουν σε άλλον ιδιωτικό φορέα την επίλυση της διαφοράς. Στην Τσεχική Δημοκρατία κάτι τέτοιο πραγματοποιείται μέσω της διαιτησίας, που ρυθμίζεται από τον νόμο αριθ. 216/1994, για τη διαδικασία διαιτησίας και την εκτέλεση των αποφάσεων διαιτησίας, όπως έχει τροποποιηθεί. Η διαδικασία της διαιτησίας καταλήγει σε απόφαση διαιτησίας, που είναι δεσμευτική και για τους δύο διαδίκους και έχει την ισχύ εκτελεστής απόφασης. Η διαμεσολάβηση σε μη ποινικές υποθέσεις ρυθμίζεται από τον νόμο αριθ. 202/2012 Συλλ., για τη διαμεσολάβηση και την τροποποίηση συγκεκριμένων νόμων (νόμος περί διαμεσολάβησης). Για περαιτέρω λεπτομέρειες, παρακαλείστε να ανατρέξετε στην ενότητα «Εναλλακτική επίλυση διαφορών-Τσεχική Δημοκρατία».

Ακόμη και έπειτα από την προσφυγή σας στο δικαστήριο, ανάλογα με τη φύση της υπόθεσης, ενδεχομένως να μπορείτε να εισηγηθείτε στο δικαστήριο την επιδίωξη φιλικού συμβιβασμού (βλέπε άρθρα 67-69 και άρθρο 99 του νόμου αριθ. 99/1963, κώδικας πολιτικής δικονομίας, όπως έχει τροποποιηθεί). Ο εγκεκριμένος δικαστικός συμβιβασμός έχει την ισχύ αμετάκλητης απόφασης. Συνιστά επίσης εκτελεστό τίτλο μιας δικαστικής απόφασης (εκτέλεση). Ο εγκεκριμένος δικαστικός συμβιβασμός δημιουργεί κώλυμα δεδικασμένου.

2 Υπάρχει προθεσμία προσφυγής στο δικαστήριο;

Οι προθεσμίες ποικίλλουν ανάλογα με την υπόθεση και γι' αυτόν τον λόγο είναι προτιμότερο να αναζητούνται νομικές συμβουλές το συντομότερο δυνατό. Η αγωγή πρέπει να ασκηθεί ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου πριν από την πάροδο του χρόνου παραγραφής (η αγωγή πρέπει να κατατεθεί ενώπιον του δικαστηρίου εντός του χρόνου παραγραφής).

Σε περίπτωση παραγραφής λόγω παρόδου του χρόνου που προβλέπεται από τον νόμο, η υποχρέωση του οφειλέτη δεν αποσβένεται, αλλά αποδυνάμνεται. Τούτο σημαίνει ότι δεν επιτρέπεται η εκπλήρωσή της σε περίπτωση που ο οφειλέτης επικαλεστεί την παραγραφή. Γενικά, η παραγραφή ρυθμίζεται στα άρθρα 609-653 του νόμου αριθ. 89/2012 (αστικός κώδικας). Η γενική παραγραφή είναι τριετής και άρχεται την πρώτη ημέρα που θα μπορούσε να ασκηθεί το δικαίωμα. Η διάρκεια της εκάστοτε ειδικής περιόδου παραγραφής εξαρτάται από τη φύση του ασκούμενου δικαιώματος.

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους;

Βλέπε «Διεθνής δικαιοδοσία – Τσεχική Δημοκρατία».

4 Αν ναι, σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ σε συνάρτηση με τον τόπο κατοικίας μου και τον τόπο κατοικίας του αντιδίκου ή με άλλα στοιχεία της υπόθεσής μου;

Η αρμοδιότητα των δικαστηρίων καθορίζεται από τους κανόνες της κατά τόπον, της καθ' ύλην και της λειτουργικής αρμοδιότητας.

Η κατά τόπον αρμοδιότητα ορίζει την έκταση αρμοδιότητας μεταξύ των επιμέρους ομοειδών δικαστηρίων. Καθορίζει ποιο συγκεκριμένο πρωτοβάθμιο δικαστήριο είναι αρμόδιο να εκδικάσει και να εκδώσει απόφαση επί μιας συγκεκριμένης υπόθεσης. Οι βασικοί κανόνες της κατά τόπον αρμοδιότητας ορίζονται στα άρθρα 84 ως 89α του νόμου αριθ. 99/1963 (κώδικας πολιτικής δικονομίας, όπως έχει τροποποιηθεί). Ωστόσο, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι σε συγκεκριμένες περιπτώσεις η κατά τόπον αρμοδιότητα μπορεί να ρυθμίζεται με ενωσιακή νομοθεσία που ισχύει άμεσα στα κράτη μέλη και υπερισχύει του εθνικού δικαίου (βλέπε συγκεκριμένες διατάξεις του κανονισμού αριθ. 44/2001 για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, που ρυθμίζει όχι μόνον τη διεθνή αλλά και την κατά τόπον αρμοδιότητα), πράγμα που σημαίνει ότι δεν εφαρμόζονται πάντοτε οι κανόνες για την κατά τόπον αρμοδιότητα που προβλέπει το δικαίωμα της Τσεχίας.

Κατά τόπον αρμόδιο είναι το γενικό δικαστήριο του διαδίκου κατά του οποίου στρέφεται η αξίωση (του εναγομένου), εκτός αν άλλως ορίζει ο νόμος. Γενικό δικαστήριο είναι πάντοτε το πρωτοδικείο (okresní soud). Όταν ένα περιφερειακό δικαστήριο (krajský soud) είναι αρμόδιο στον πρώτο βαθμό (βλέπε ερώτηση 2.1), κατά τόπον αρμόδιο είναι το περιφερειακό δικαστήριο του τόπου του γενικού δικαστηρίου (πρωτοδικείου) του διαδίκου. Σε αγωγή που στρέφεται κατά περισσότερων εναγομένων, κατά τόπον αρμόδιο είναι το γενικό δικαστήριο οποιουδήποτε εναγομένου.

Το γενικό δικαστήριο του φυσικού προσώπου είναι το πρωτοδικείο του τόπου κατοικίας του και, αν ο/η διάδικος δεν έχει κατοικία, το δικαστήριο του τόπου διαμονής του/της. Ως κατοικία νοείται ο τόπος διαμονής του φυσικού προσώπου με πρόθεση μόνιμης κατοικίας (ενδέχεται να υπάρχουν περισσότεροι τέτοιοι τόποι, οπότε όλα τα οικεία δικαστήρια έχουν γενική κατά τόπον αρμοδιότητα).

Δικαστήριο γενικής αρμοδιότητας ενός φυσικού προσώπου που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα, σε υποθέσεις που απορρέουν από επιχειρηματικές δραστηριότητες, είναι το πρωτοδικείο του τόπου άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας του εν λόγω φυσικού προσώπου (ως τόπος άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας νοείται η διεύθυνση που είναι καταχωρισμένη στο δημόσιο μητρώο) αν το πρόσωπο δεν έχει τόπο άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας, γενικό δικαστήριο είναι το πρωτοδικείο του τόπου της κατοικίας του και αν το πρόσωπο δεν έχει κατοικία, το πρωτοδικείο του τόπου διαμονής του.

Το κριτήριο για τον καθορισμό του δικαστηρίου γενικής αρμοδιότητας ενός νομικού προσώπου είναι η έδρα του νομικού προσώπου – βλέπε άρθρα 136–137 του νόμου αριθ. 89/2012 (αστικός κώδικας).

Το δικαστήριο γενικής αρμοδιότητας διαχειριστή/-ίστριας αφερεγγυότητας κατά την εκτέλεση του έργου του/της είναι το πρωτοδικείο του τόπου της έδρας του /της.

Ειδικό κανόνες ισχύουν για το δικαστήριο γενικής αρμοδιότητας του δημοσίου (το δικαστήριο του τόπου της έδρας της κρατικής οργανωτικής μονάδας που είναι αρμόδια βάσει ειδικού κανονισμού, και αν το κατά τόπον αρμόδιο δικαστήριο δεν μπορεί να καθοριστεί μ' αυτόν τον τρόπο, το δικαστήριο του τόπου όπου επήλθαν οι περιστάσεις που αποτέλεσαν τη γενεσιουργό αιτία του αξιούμενου δικαιώματος), ενός δήμου (το δικαστήριο της περιφέρειας του δήμου) και ενός ιεραρχικά ανώτερου οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης (το δικαστήριο του τόπου της έδρας των διοικητικών οργάνων).

Αν εναγόμενος/-ομένη τσεχικής ιθαγένειας δεν έχει δικαστήριο γενικής αρμοδιότητας ή δεν έχει δικαστήριο γενικής αρμοδιότητας στην Τσεχική Δημοκρατία, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου της τελευταίας γνωστής κατοικίας του/της στην Τσεχική Δημοκρατία. Περιουσιακά δικαιώματα κατά προσώπου για το οποίο δεν υπάρχει άλλο αρμόδιο δικαστήριο στην Τσεχική Δημοκρατία μπορούν να ασκούνται ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου όπου βρίσκονται τα περιουσιακά στοιχεία του εν λόγω προσώπου.

Μια αγωγή (αίτηση κίνησης της διαδικασίας) που στρέφεται κατά αλλοδαπού προσώπου μπορεί επίσης να ασκηθεί ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου στον οποίο βρίσκεται η εγκατάστασή του στην Τσεχική Δημοκρατία ή μια οργανωτική μονάδα της εγκατάστασής του.

Η καθ' ύλην αρμοδιότητα ορίζει την έκταση της αρμοδιότητας μεταξύ των επιμέρους ειδών δικαστηρίων, και καθορίζει το δικαστήριο που είναι αρμόδιο να εκδικάσει την υπόθεση στον πρώτο βαθμό. Στις πολιτικές δίκες, η καθ' ύλην αρμοδιότητα των δικαστηρίων υπαγορεύει ότι τα πρωτοδικεία είναι αρμόδια στον πρώτο βαθμό, εκτός αν ο νόμος ρητά ορίζει ότι καθ' ύλην αρμόδια είναι τα περιφερειακά δικαστήρια ή το Ανώτατο Δικαστήριο της Τσεχικής Δημοκρατίας.

Η λειτουργική αρμοδιότητα ορίζει την έκταση της αρμοδιότητας των δικαστηρίων διαφορετικού είδους που εκδικάζουν διαδοχικά την ίδια υπόθεση όποτε ασκούνται τακτικά και έκτακτα ένδικα μέσα (με άλλα λόγια, ορίζει ποιο δικαστήριο θα αποφασίσει επί τακτικών και έκτακτων ενδίκων μέσων).

5 Σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ ενώπιον του είδους της υπόθεσής μου και του επίδικου ποσού:

Όπως έχει ήδη αποσαφηνιστεί ανωτέρω (βλέπε την απάντηση στην ερώτηση αριθ. 4) η καθ' ύλην αρμοδιότητα των δικαστηρίων στις πολιτικές δίκες υπαγορεύει ότι η διαδικασία στον πρώτο βαθμό εμπίπτει ουσιαστικά στην αρμοδιότητα των πρωτοδικείων.

Στην εν λόγω αρχή υπάρχουν εξαιρέσεις υπέρ των περιφερειακών δικαστηρίων, τα οποία εκδικάζουν και αποφασίζουν επί των υποθέσεων που απαριθμούνται στις διατάξεις του άρθρου 9 παράγραφος 2 του νόμου αριθ. 99/196 (κώδικας πολιτικής δικονομίας, όπως έχει τροποποιηθεί). Πρωτίστως, πρόκειται για αποφάσεις επί υποθέσεων που λόγω της φύσης τους, απαιτούν συγκεκριμένο επίπεδο ειδικότητας και επί υποθέσεων που είναι πιο σύνθετες όσον αφορά τη νομική και ιστορική τους βάση. Τα περιφερειακά δικαστήρια αποφασίζουν ως δικαστήρια πρώτου βαθμού στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) διαφορές μεταξύ του εργοδότη και του λήπτη της παροχής που αφορούν τον αμοιβαίο συμβιβασμό σε αχρεωστήτως καταβληθείσες παροχές συνταξιοδοτικής ασφάλισης, ασφάλισης ασθενείας, κρατικής κοινωνικής πρόνοιας και συνδρομής λόγω ουσιαστικού ανάγκης και σε διαφορές που αφορούν τον αμοιβαίο συμβιβασμό σε αντισταθμιστική αποζημίωση που καταβάλλεται λόγω του δικαιώματος χορήγησης παροχής ασφάλισης ασθενείας,
- β) σε διαφορές που αφορούν τη νομιμότητα μιας απαγγελίας ή ανταγγελίας,
- γ) σε διαφορές που αφορούν ένα αλλοδαπό κράτος ή πρόσωπα που χαιρούν διπλωματικής ασυλίας και προνομίων, αν οι εν λόγω διαφορές εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των δικαστηρίων της Τσεχίας,
- δ) σε διαφορές που αφορούν την ακύρωση διαιτητικής απόφασης για την εκτέλεση υποχρεώσεων που απορρέουν από συλλογική συμφωνία,
- ε) σε υποθέσεις που απορρέουν από έννομες σχέσεις που συνδέονται με τη σύσταση εμπορικών εταιρειών, ιδρυμάτων, κληροδοτημάτων και κεφαλαίων από δωρεές και σε διαφορές μεταξύ εμπορικών εταιρειών, των εταίρων ή των μελών τους, καθώς και σε αμοιβαίες διαφορές μεταξύ εταίρων και μελών που απορρέουν από τη συμμετοχή τους στην εμπορική εταιρεία,
- στ) σε διαφορές μεταξύ εμπορικών εταιρειών, των εταίρων ή των μελών τους και των μελών των καταστατικών τους οργάνων ή των εκκαθαριστών, για σχέσεις που αφορούν την άσκηση της εξουσίας των μελών των καταστατικών οργάνων ή των εκκαθαριστών,
- ζ) σε διαφορές που απορρέουν από το δικαίωμα της πνευματικής ιδιοκτησίας,
- η) σε διαφορές που αφορούν την προστασία των δικαιωμάτων που έχουν απειληθεί ή παραβιαστεί λόγω του αθέμιτου ανταγωνισμού ή των παράνομων περιορισμών του ανταγωνισμού,
- θ) σε υποθέσεις που αφορούν την προστασία της επωνυμίας και της φήμης ενός νομικού προσώπου,
- ι) σε διαφορές που αφορούν την οικονομική εξασφάλιση και διαφορές που αφορούν συναλλαγματικές, γραμμάτια σε διαταγή και επενδυτικά μέσα,
- ια) σε διαφορές που απορρέουν από συναλλαγές του χρηματιστηρίου εμπορευμάτων,
- ιβ) σε υποθέσεις που αφορούν τις γενικές συνελεύσεις της ένωσης ιδιοκτητών και τις διαφορές που απορρέουν από αυτές, με εξαίρεση τις διαφορές που αφορούν τις εισφορές των μελών της ένωσης για τη διαχείριση της στέγης και της γης, σε διαφορές που αφορούν την προκαταβολή της παροχής υπηρεσιών και τη μέθοδο κατανομής των εξόδων των υπηρεσιών,
- ιγ) υποθέσεις που αφορούν τη μετατροπή εταιρειών και συνεταιρισμών, συμπεριλαμβανομένης κάθε τυχόν διαδικασίας αποζημίωσης, σύμφωνα με ειδικό κανονισμό,
- ιδ) σε διαφορές που αφορούν την αγορά εγκατάστασης, τη μίσθωση εγκατάστασης ή μέρους αυτής,
- ιε) σε διαφορές που αφορούν συμβάσεις κατασκευής έργου που υπερβαίνουν το όριο των δημοσίων συμβάσεων, περιλαμβανομένων των αναγκαίων προμηθειών για την εκτέλεση των εν λόγω συμβάσεων,
- ιστ) σε υποθέσεις νομικής ευθύνης, όταν ένας εκ των διαδίκων δεν ενήργησε με τη δέουσα επιμέλεια,
- ιζ) σε διαφορές που προκύπτουν από τους κανόνες που διέπουν τους ομίλους επιχειρήσεων,
- ιη) σε διαφορές που απορρέουν από τη διασφάλιση των απαιτήσεων των πιστωτών σε περίπτωση μείωσης του μετοχικού κεφαλαίου μιας εταιρείας ή μείωσης της βασικής επένδυσης ενός εκ των μελών συνεταιρισμού.

Το Ανώτατο Δικαστήριο της Τσεχικής Δημοκρατίας είναι αρμόδιο στον πρώτο και μόνο βαθμό στη διαδικασία αναγνώρισης αλλοδαπών αποφάσεων επί γαμικών διαφορών [τούτο δεν ισχύει για την αναγνώριση αποφάσεων από άλλα κράτη μέλη της ΕΕ, εφόσον εφαρμόζεται ο κανονισμός (ΕΚ) του Συμβουλίου αριθ. 2201/2003 για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1347/2000] και σε υποθέσεις αναγνώρισης και άρνησης πατρότητας δυνάμει των άρθρων 51 και 55 παράγραφος 1 του νόμου αριθ. 91/2012, για το διεθνές ιδιωτικό δίκαιο.

6 Μπορώ να απευθυνθώ στο δικαστήριο μόνος ή χρειάζεται να χρησιμοποιήσω κάποιον ενδιάμεσο, για παράδειγμα, δικηγόρο;

Στις αστικές διαδικασίες της Τσεχίας δεν υπάρχει γενική υποχρέωση εκπροσώπησης από δικηγόρο.

Ικανότητα ενεργητικής ή παθητικής δικαστικής παράστασης

Όλοι μπορεί να ενεργούν ανεξάρτητα ενώπιον του δικαστηρίου ως διάδικοι σε δίκη στο πλαίσιο της δικαιοπρακτικής τους ικανότητας [άρθρο 20 παράγραφος 1 του νόμου αριθ. 99/1963, κώδικας πολιτικής δικονομίας, όπως έχει τροποποιηθεί]. Ένα φυσικό πρόσωπο αποκτά πλήρη ικανότητα ενεργητικής δικαστικής παράστασης με την ενηλικίωσή του. Ενήλικο θεωρείται το πρόσωπο που έχει συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας του. Πριν από αυτήν την ηλικία, η ενηλικίωση αποκτάται με την αποδοχή της αίτησης αναγνώρισης δικαιοπρακτικής ικανότητας – βλέπε άρθρο 37 του νόμου αριθ. 89/2012 (αστικός κώδικας) ή με σύναψη γάμου. Αν ο/η διάδικος δεν έχει πλήρη ικανότητα ενεργητικής δικαστικής παράστασης, μπορεί να εκπροσωπηθεί στη διαδικασία. Το ενήλικο πρόσωπο που έχει περιορισμένη δικαιοπρακτική ικανότητα μπορεί επίσης να στερείται την ικανότητα ενεργητικής ή παθητικής δικαστικής παράστασης.

Η εκπροσώπηση απορρέει από τον νόμο ή από απόφαση δημόσιας αρχής (νόμιμη εκπροσώπηση) ή από πληρεξούσιο. Όποιος παρίσταται στη διαδικασία ως εκπρόσωπος διαδίκου πρέπει να παράσχει αποδεικτικά στοιχεία της εν λόγω εκπροσώπησης.

Φυσικό πρόσωπο που δεν είναι σε θέση να ενεργήσει ανεξάρτητα ενώπιον του δικαστηρίου πρέπει να εκπροσωπηθεί από τον νόμιμο εκπρόσωπό του ή τον δικαστικό συμπαραστάτη [άρθρα 22-23 και άρθρο 29αα του νόμου αριθ. 99/1963 (κώδικας πολιτικής δικονομίας, όπως έχει τροποποιηθεί)].

Οι διάδικοι στη διαδικασία (με δικαιοπρακτική ικανότητα) μπορούν επίσης να εκπροσωπηθούν από πρόσωπο της επιλογής τους βάσει πληρεξουσίου [άρθρα 24--28 α του νόμου αριθ. 99/1963 (κώδικας πολιτικής δικονομίας, όπως έχει τροποποιηθεί)].

7 Για την κίνηση της διαδικασίας, σε ποιον συγκεκριμένα πρέπει να απευθυνθώ: στην υποδοχή, στη γραμματεία του δικαστηρίου ή σε κάποια άλλη υπηρεσία;

Μια αγωγή (αίτηση κίνησης της διαδικασίας) κατατίθεται ενώπιον του δικαστηρίου που έχει καθ' ύλην, κατά τόπον και λειτουργική αρμοδιότητα. Οι διευθύνσεις των επιμέρους δικαστηρίων της Τσεχίας, μπορούν να βρεθούν στον δικτυακό τόπο του [Υπουργείου Δικαιοσύνης της Τσεχίας](#).

8 Σε ποια γλώσσα πρέπει να διατυπώσω την αίτησή μου; Μπορώ να την υποβάλω προφορικά ή πρέπει να την υποβάλω οπωσδήποτε εγγράφως; Μπορώ να την υποβάλω με τηλεομοιοτυπία ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο;

Όλοι οι διάδικοι είναι ίσοι στη διαδικασία ενώπιον του πολιτικού δικαστηρίου και έχουν το δικαίωμα η ακροαματική διαδικασία να διεξάγεται στη μητρική τους γλώσσα [βλέπε άρθρο 18 του νόμου αριθ. 99/1963 (κώδικας πολιτικής δικονομίας, όπως έχει τροποποιηθεί)]. Το δικαίωμα δικαστικής ακρόασης στη μητρική γλώσσα περιορίζεται στην προφορική διαδικασία και δεν εφαρμόζεται στη γραπτή επικοινωνία μεταξύ του δικαστηρίου και των διαδίκων (και αντιστρόφως) — επομένως, τα έγγραφα υποβάλλονται στην τσεχική γλώσσα.

Η αίτηση κίνησης της διαδικασίας μπορεί να είναι γραπτή – βλέπε άρθρο 42 του νόμου αριθ. 99/1963 (κώδικας πολιτικής δικονομίας, όπως έχει τροποποιηθεί). Η γραπτή κατάθεση πρέπει να έχει έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή και να αποστέλλεται μέσω δημόσιου δικτύου δεδομένων ή μέσω τηλεομοιοτυπίας. Η γραπτή κατάθεση που περιλαμβάνει αίτηση επί της ουσίας και υποβάλλεται μέσω τηλεομοιοτυπίας ή σε ηλεκτρονική μορφή θα πρέπει να αργότερο σε διάστημα τριών ημερών να ακολουθηθεί από την υποβολή του πρωτότυπου εγγράφου ή τη γραπτή υποβολή του πανομοιότυπου κειμένου. Όταν η κατάθεση γίνεται με ηλεκτρονική μορφή και φέρει πιστοποιημένη ηλεκτρονική υπογραφή (δυνάμει του νόμου αριθ. 227/2000 για την ηλεκτρονική υπογραφή, όπως έχει τροποποιηθεί) ή όταν μια κατάθεση γίνεται σε ηλεκτρονική μορφή δυνάμει ειδικού κανονισμού (νόμος αριθ. 300/2008 για τις ηλεκτρονικές πράξεις και την εγκεκριμένη μετατροπή εγγράφων) δεν απαιτείται να ακολουθηθεί η υποβολή των πρωτότυπων εγγράφων.

Η αίτηση κίνησης της διαδικασίας και το αίτημα έκδοσης διαταγής εκτέλεσης μπορούν να προβληθούν μόνον προφορικά και να καταχωριστούν (βλέπε άρθρο 14 του νόμου αριθ. 292/2013 για τις ειδικές δικαστικές διαδικασίες, όπως έχει τροποποιηθεί) σε διαδικασία που μπορεί να κινηθεί και χωρίς αίτηση ή σε διαδικασία για τη χορήγηση άδειας γάμου, στη διαδικασία για την προστασία από την ενδοοικογενειακή βία, στη διαδικασία αναγνώρισης ή άρνησης πατρότητας και στη διαδικασία υιοθεσίας. Κάθε πρωτοδικείο οφείλει να καταχωρίζει την κατάθεση στο μητρώο του και να τη διαβιβάζει χωρίς καθυστέρηση στο αρμόδιο δικαστήριο. Αυτού του είδους η κατάθεση έχει την ισχύ που θα είχε αν γινόταν στο αρμόδιο δικαστήριο.

9 Υπάρχουν ειδικά έντυπα για την άσκηση αγωγής; Αν όχι, πώς κινείται η διαδικασία; Ο φάκελος της αγωγής πρέπει να περιλαμβάνει υποχρεωτικά ορισμένα στοιχεία;

Δεν διατίθενται προκαθορισμένα έντυπα για την κατάθεση της αγωγής (αίτηση κίνησης της διαδικασίας). Μια αγωγή (αίτηση κίνησης της διαδικασίας) πρέπει να περιλαμβάνει τα γενικά στοιχεία [βλέπε άρθρο 42 παράγραφος 4 του νόμου αριθ. 99/1963 (κώδικας πολιτικής δικονομίας, όπως έχει τροποποιηθεί)] και τα ειδικά στοιχεία (βλέπε άρθρο 79 παράγραφος 1 του κώδικα πολιτικής δικονομίας).

Τα γενικά στοιχεία περιλαμβάνουν τον προσδιορισμό του δικαστηρίου στο οποίο απευθύνεται η αίτηση και τον προσδιορισμό του ενάγοντος. Η αγωγή πρέπει επίσης να εκθέτει σαφώς το αίτημα και την υπόθεση που αφορά και πρέπει να είναι υπογεγραμμένη και χρονολογημένη.

Τα ειδικά στοιχεία περιλαμβάνουν το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση των διαδίκων ή την ημερομηνία γέννησης και τους αριθμούς ταυτοποίησης των διαδίκων (διακριτικός τίτλος ή επωνυμία και έδρα του νομικού προσώπου, αριθμός ταυτοποίησης, όνομα της χώρας και οικεία οργανωτική μονάδα του δημοσίου που το εκπροσωπεί στο δικαστήριο), καθώς και αυτά των εκπροσώπων τους, εφόσον απαιτείται, και περιγραφή των κύριων πραγματικών περιστατικών και των αποδεικτικών στοιχείων στα οποία στηρίζεται ο ενάγων· η αγωγή πρέπει επίσης να αποσαφηνίζει το αίτημα του ενάγοντος.

Αν η αίτηση δεν περιλαμβάνει τα αναγκαία στοιχεία ή είναι ακατάληπτη ή ασαφής, το δικαστήριο καλεί τον διάδικο να άρει τα εν λόγω ελαττώματα μέσα σε συγκεκριμένο διάστημα, διαφορετικά η διαδικασία δεν μπορεί να συνεχιστεί λόγω αυτών και το δικαστήριο απορρίπτει την αίτηση κίνησης της διαδικασίας. Το δικαστήριο δεν λαμβάνει υπόψη οποιοδήποτε άλλο έγγραφο έχει κατατεθεί έως ότου διορθωθεί ή συμπληρωθεί ορθά – βλέπε άρθρο 43 του νόμου αριθ. 99/1963 (κώδικας πολιτικής δικονομίας, όπως έχει τροποποιηθεί). Η αίτηση πρέπει να υποβληθεί με τον απαιτούμενο αριθμό αντιτύπων, ώστε να διασφαλιστεί ότι το δικαστήριο θα λάβει ένα αντίτυπο και ότι κάθε διάδικος θα λάβει από ένα αντίτυπο, εφόσον απαιτείται – βλέπε άρθρο 42 παρ. 4 του νόμου αριθ. 99/1963 (κώδικας πολιτικής δικονομίας, όπως έχει τροποποιηθεί).

10 Χρειάζεται να καταβληθούν τέλη στο δικαστήριο; Αν ναι, πότε; Η αμοιβή του δικηγόρου προκαταβάλλεται;

Δικαστικά έξοδα για διαδικασίες ενώπιον των δικαστηρίων της Τσεχικής Δημοκρατίας, προκύπτουν για τις πράξεις που παρατίθενται στον πίνακα εξόδων και για τις επιμέρους πράξεις που διενεργούν τα δικαστήρια και τις πράξεις που διενεργεί η διοίκηση των δικαστηρίων. Τα ποσά των εν λόγω εξόδων ορίζονται στον νόμο αριθ. 549/1991 για τα δικαστικά τέλη, όπως έχει τροποποιηθεί. Τα δικαστικά έξοδα είτε ορίζονται ως πάγιο ποσό είτε προσδιορίζονται ως ποσοστό, βάσει της αξίας του αντικείμενου της δίκης.

Ορισμένες υποθέσεις (πρωτίστως όσες δεν αποτελούν αντικείμενο αντιδικίας) απαλλάσσονται από τα εν λόγω έξοδα. Στις υποθέσεις που «εξαιρούνται ουσιαδώς» περιλαμβάνονται οι υποθέσεις που αφορούν την επιτροπεία, την υιοθεσία, τις υποχρεώσεις διατροφής μεταξύ γονέων και τέκνων, κ.ο.κ. Οι εν λόγω διαδικασίες απαλλάσσονται πλήρως από τα έξοδα.

Οι ενάγοντες στη διαδικασία καθορισμού των πληρωμών διατροφής, αποζημίωσης για βλάβη της υγείας, εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών νόσων κ.ο.κ. απαλλάσσονται προσωπικά από τα έξοδα. Αν σε συγκεκριμένη διαδικασία ο ενάγων απαλλάσσεται προσωπικά από τα έξοδα και το δικαστήριο κάνει δεκτή την αγωγή του, ο εναγόμενος ευθύνεται για την καταβολή των εξόδων.

Ενδέχεται επίσης να γίνουν δεκτές οι καλούμενες επιμέρους απαλλαγές που συναρτώνται με την οικονομική και κοινωνική κατάσταση των διαδίκων και τις ειδικές περιστάσεις της υπό εκδίκαση υπόθεσης. Αν ο/η ενάγων/-ουσα έχει ουσιώδη ανάγκη λόγω μακροπρόθεσμης ανεργίας, σοβαρής ασθένειας, κ.ο.κ., μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο την πλήρη ή εν μέρει απαλλαγή του/της από τα έξοδα. Κατά προτίμηση, η σχετική αίτηση θα πρέπει να επισυνάπτεται στην αρχική αγωγή. Όταν αποφασίζει επί των απαλλαγών από την πληρωμή των εξόδων, το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη τα συνολικά περιουσιακά στοιχεία του αιτούντα, τις οικονομικές και κοινωνικές περιστάσεις, το ύψος του δικαστικού τέλους, τη φύση της αξίωσης που έχει προβληθεί, κ.ο.κ. Ωστόσο, δεν θα πρέπει να πρόκειται για αυθαίρετη ή καταχρηστική άσκηση ή παρεμπόδιση δικαιωμάτων. Βλέπε επίσης «**Νομική συνδρομή-Τσεχική Δημοκρατία**».

Το τέλος καταβάλλεται μόλις ασκηθεί η αγωγή που κινεί τη διαδικασία. Αν δεν καταβληθεί κατά τον χρόνο κατάθεσης της αίτησης, το δικαστήριο καλεί τον διάδικο να καταβάλει το τέλος και θα του υποδείξει ότι σε περίπτωση μη καταβολής του τέλους στο διάστημα που έχει ταχθεί, η διαδικασία θα ανασταλεί.

11 Μπορώ να τόχω νομικής συνδρομής;

Βλέπε «**Νομική συνδρομή-Τσεχική Δημοκρατία**».

12 Από ποιο χρονικό σημείο και εξής η αγωγή μου θεωρείται επισήμως ασκηθείσα; Θα μου δώσουν οι αρχές πληροφορίες για το κατά πόσον η αγωγή μου έχει ασκηθεί εγκύριως;

Η δίκη ξεκινά την ημέρα που η αίτηση κατατίθεται στο δικαστήριο [βλέπε άρθρο 82 αριθ. 99/1963 (κώδικας πολιτικής δικονομίας, όπως έχει τροποποιηθεί)] ή όταν εκδίδεται από το δικαστήριο απόφαση κίνησης της διαδικασίας χωρίς αίτηση [βλέπε άρθρο 13 παρ. 2 του νόμου αριθ. 292/2013 για τις ειδικές δικαστικές διαδικασίες, όπως έχει τροποποιηθεί]. Μόνη η κατάθεση της αγωγής (αίτηση κίνησης της διαδικασίας) στο δικαστήριο κινεί τη διαδικασία και το δικαστήριο δεν επιβεβαιώνει με ειδικό τρόπο ότι έχει ξεκινήσει η διαδικασία. Αν μια αγωγή (αίτηση κίνησης της διαδικασίας) κατατεθεί προσωπικά στο μητρώο του δικαστηρίου, η κατάθεση μπορεί να επιβεβαιωθεί με χορήγηση σφραγισμένου αντιγράφου της αγωγής.

Αν η αίτηση έχει ελαττώματα (δεν περιλαμβάνει τα προκαθορισμένα στοιχεία ή είναι ασαφής ή ακατάληπτη), το δικαστήριο καλεί τον διάδικο να τα άρει. Αν τα εν λόγω ελαττώματα δεν θεραπευθούν στο διάστημα που τάσσει το δικαστήριο και η διαδικασία δεν μπορεί να συνεχιστεί γι' αυτόν τον λόγο, το δικαστήριο απορρίπτει την αίτηση κίνησης της διαδικασίας και αναστέλλει τη διαδικασία.

13 Θα λάβω λεπτομερείς πληροφορίες για το χρονοδιάγραμμα των γεγονότων που θα ακολουθήσουν την προσφυγή στο δικαστήριο (π.χ. όσον αφορά το πότε θα πρέπει να εμφανιστώ στο δικαστήριο);

Μόλις ξεκινήσει η διαδικασία, το δικαστήριο προχωρά στην εξέταση της υπόθεσης, χωρίς περαιτέρω αιτήσεις, ώστε να διασφαλίσει ότι η υπόθεση θα συζητηθεί και θα κριθεί το συντομότερο δυνατό – βλέπε άρθρο 100 παρ. 1 του νόμου αριθ. 99/1963(κώδικας πολιτικής δικονομίας, όπως έχει τροποποιηθεί). Το δικαστήριο οφείλει να επιδώσει την αγωγή (αίτηση κίνησης της διαδικασίας) στα λοιπά μέρη της διαδικασίας αυτοπροσώπως (βλέπε άρθρο 79 παράγραφος 3 του κώδικα πολιτικής δικονομίας). Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, το δικαστήριο ενημερώνει τα μέρη για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους. Σε περίπτωση που πρέπει να διενεργηθεί μια συγκεκριμένη δικονομική πράξη, το δικαστήριο τάσσει προθεσμία για τη διενέργειά της.

Οι διάδικοι και οι εκπρόσωποί τους έχουν το δικαίωμα να ελέγχουν τον φάκελο της υπόθεσης, εκτός από τα πρακτικά της ψηφοφορίας, και να λαμβάνουν αποσπάσματα και αντίγραφα. Ο προεδρεύων δικαστής επιτρέπει σε κάθε πρόσωπο που έχει έννομο συμφέρον και έγκυρους λόγους να ελέγχει τον φάκελο και να λαμβάνει αποσπάσματα και αντίγραφα, εκτός αν πρόκειται για φάκελο με περιεχόμενο που πρέπει να τηρηθεί απόρρητο – βλέπε άρθρο 44 του νόμου αριθ. 99/1963 (κώδικας πολιτικής δικονομίας, όπως έχει τροποποιηθεί).

14 Είμαι αναγκασμένος να προσφύγω σε δικαστήριο ή υπάρχει άλλη εναλλακτική λύση;

Όλοι έχουν το δικαίωμα προσφυγής σε δικαστήριο για την προστασία ενός δικαιώματός τους που έχει απειληθεί ή παραβιαστεί. Πάντοτε κρίνεται σκόπιμο να επιχειρείται πρώτα η φιλική επίλυση της διαφοράς. Μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν εναλλακτικές μέθοδοι επίλυσης διαφορών. Σε συγκεκριμένους τομείς του αστικού δικαίου, το κράτος παρέχει το δικαίωμα στα μέρη της υπόψη έννομης σχέσης να αναθέσουν σε άλλον ιδιωτικό φορέα την επίλυση της διαφοράς. Στην Τσεχική Δημοκρατία κάτι τέτοιο πραγματοποιείται μέσω της διαιτησίας, που ρυθμίζεται από τον νόμο αριθ. 216/1994, για τη διαδικασία διαιτησίας και την εκτέλεση των αποφάσεων διαιτησίας, όπως έχει τροποποιηθεί. Η διαδικασία της διαιτησίας καταλήγει σε απόφαση διαιτησίας, που είναι δεσμευτική και για τους δύο διαδίκους και έχει την ισχύ εκτελεστής απόφασης. Η διαμεσολάβηση σε μη ποινικές υποθέσεις ρυθμίζεται από τον νόμο αριθ. 202/2012 Συλλ., για τη διαμεσολάβηση και την τροποποίηση συγκεκριμένων νόμων (νόμος περί διαμεσολάβησης). Για περαιτέρω λεπτομέρειες, παρακαλείστε να ανατρέξετε στην ενότητα «Εναλλακτική επίλυση διαφορών-Τσεχική Δημοκρατία».

Ακόμη και έπειτα από την προσφυγή σας στο δικαστήριο, ανάλογα με τη φύση της υπόθεσης, ενδεχομένως να μπορείτε να εισηγηθείτε στο δικαστήριο την επιδίωξη φιλικού συμβιβασμού (βλέπε άρθρα 67-69 και άρθρο 99 του νόμου αριθ. 99/1963, κώδικας πολιτικής δικονομίας, όπως έχει τροποποιηθεί). Ο εγκεκριμένος δικαστικός συμβιβασμός έχει την ισχύ αμετάκλητης απόφασης. Συνιστά επίσης εκτελεστό τίτλο μιας δικαστικής απόφασης (εκτέλεση). Ο εγκεκριμένος δικαστικός συμβιβασμός δημιουργεί κώλυμα δεδικασμένου.

15 Υπάρχει προθεσμία προσφυγής στο δικαστήριο;

Οι προθεσμίες ποικίλλουν ανάλογα με την υπόθεση και γι' αυτόν τον λόγο είναι προτιμότερο να αναζητούνται νομικές συμβουλές το συντομότερο δυνατό. Η αγωγή πρέπει να ασκηθεί ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου πριν από την πάροδο του χρόνου παραγραφής (η αγωγή πρέπει να κατατεθεί ενώπιον του δικαστηρίου εντός του χρόνου παραγραφής).

Σε περίπτωση παραγραφής λόγω παράδοτου του χρόνου που προβλέπεται από τον νόμο, η υποχρέωση του οφειλέτη δεν αποσβένεται, αλλά αποδυναμώνεται. Τούτο σημαίνει ότι δεν επιτρέπεται η εκπλήρωσή της σε περίπτωση που ο οφειλέτης επικαλεστεί την παραγραφή. Γενικά, η παραγραφή ρυθμίζεται στα άρθρα 609-653 του νόμου αριθ. 89/2012 (αστικός κώδικας). Η γενική παραγραφή είναι τριετής και άρχεται την πρώτη ημέρα που θα μπορούσε να ασκηθεί το δικαίωμα. Η διάρκεια της εκάστοτε ειδικής περιόδου παραγραφής εξαρτάται από τη φύση του ασκούμενου δικαιώματος.

16 Πρέπει να απευθυνθώ σε δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους;

Βλέπε «**Διεθνής δικαιοδοσία – Τσεχική Δημοκρατία**».

17 Αν ναι, σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ σε συνάρτηση με τον τόπο κατοικίας μου και τον τόπο κατοικίας του αντιδίκου ή με άλλα στοιχεία της υπόθεσής μου;

Η αρμοδιότητα των δικαστηρίων καθορίζεται από τους κανόνες της κατά τόπον, της καθ' ύλην και της λειτουργικής αρμοδιότητας.

Η κατά τόπον αρμοδιότητα ορίζει την έκταση αρμοδιότητας μεταξύ των επιμέρους ομοειδών δικαστηρίων. Καθορίζει ποιο συγκεκριμένο πρωτοβάθμιο δικαστήριο είναι αρμόδιο να εκδικάσει και να εκδώσει απόφαση επί μιας συγκεκριμένης υπόθεσης. Οι βασικοί κανόνες της κατά τόπον αρμοδιότητας ορίζονται στα άρθρα 84 ως 89α του νόμου αριθ. 99/1963 (κώδικας πολιτικής δικονομίας, όπως έχει τροποποιηθεί). Ωστόσο, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι σε συγκεκριμένες περιπτώσεις η κατά τόπον αρμοδιότητα μπορεί να ρυθμίζεται με ενωσιακή νομοθεσία που ισχύει άμεσα στα κράτη μέλη και υπερισχύει του εθνικού δικαίου (βλέπε συγκεκριμένες διατάξεις του κανονισμού αριθ. 44/2001 για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, που ρυθμίζει όχι μόνον τη διεθνή αλλά και την κατά τόπον αρμοδιότητα), πράγμα που σημαίνει ότι δεν εφαρμόζονται πάντοτε οι κανόνες για την κατά τόπον αρμοδιότητα που προβλέπει το δίκαιο της Τσεχίας.

Κατά τόπον αρμόδιο είναι το γενικό δικαστήριο του διαδίκου κατά του οποίου στρέφεται η αξίωση (του εναγομένου), εκτός αν άλλως ορίζει ο νόμος. Γενικό δικαστήριο είναι πάντοτε το πρωτοδικείο (okresní soud). Όταν ένα περιφερειακό δικαστήριο (krajský soud) είναι αρμόδιο στον πρώτο βαθμό (βλέπε ερώτηση

2.1), κατά τόπον αρμόδιο είναι το περιφερειακό δικαστήριο του τόπου του γενικού δικαστηρίου (πρωτοδικείου) του διαδίκου. Σε αγωγή που στρέφεται κατά περισσότερων εναγομένων, κατά τόπον αρμόδιο είναι το γενικό δικαστήριο οποιουδήποτε εναγομένου.

Το γενικό δικαστήριο του φυσικού προσώπου είναι το πρωτοδικείο του τόπου κατοικίας του και, αν ο/η διάδικος δεν έχει κατοικία, το δικαστήριο του τόπου διαμονής του/της. Ως κατοικία νοείται ο τόπος διαμονής του φυσικού προσώπου με πρόθεση μόνιμης κατοικίας (ενδέχεται να υπάρχουν περισσότεροι τέτοιοι τόποι, οπότε όλα τα οικεία δικαστήρια έχουν γενική κατά τόπον αρμοδιότητα).

Δικαστήριο γενικής αρμοδιότητας ενός φυσικού προσώπου που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα, σε υποθέσεις που απορρέουν από επιχειρηματικές δραστηριότητες, είναι το πρωτοδικείο του τόπου άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας του εν λόγω φυσικού προσώπου (ως τόπος άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας νοείται η διεύθυνση που είναι καταχωρισμένη στο δημόσιο μητρώο) αν το πρόσωπο δεν έχει τόπο άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας, γενικό δικαστήριο είναι το πρωτοδικείο του τόπου της κατοικίας του και αν το πρόσωπο δεν έχει κατοικία, το πρωτοδικείο του τόπου διαμονής του.

Το κριτήριο για τον καθορισμό του δικαστηρίου γενικής αρμοδιότητας ενός νομικού προσώπου είναι η έδρα του νομικού προσώπου – βλέπε άρθρα 136–137 του νόμου αριθ. 89/2012 (αστικός κώδικας).

Το δικαστήριο γενικής αρμοδιότητας διαχειριστή/-ίστριας αφερεγγυότητας κατά την εκτέλεση του έργου του/της είναι το πρωτοδικείο του τόπου της έδρας του /της.

Ειδικοί κανόνες ισχύουν για το δικαστήριο γενικής αρμοδιότητας του δημοσίου (το δικαστήριο του τόπου της έδρας της κρατικής οργανωτικής μονάδας που είναι αρμόδια βάσει ειδικού κανονισμού, και αν το κατά τόπον αρμόδιο δικαστήριο δεν μπορεί να καθοριστεί μ' αυτόν τον τρόπο, το δικαστήριο του τόπου όπου επήλθαν οι περιστάσεις που αποτέλεσαν τη γενεσιουργό αιτία του αξιούμενου δικαιώματος), ενός δήμου (το δικαστήριο της περιφέρειας του δήμου) και ενός ιεραρχικά ανώτερου οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης (το δικαστήριο του τόπου της έδρας των διοικητικών οργάνων).

Αν εναγόμενος/-ομένη τσεχικής ιθαγένειας δεν έχει δικαστήριο γενικής αρμοδιότητας ή δεν έχει δικαστήριο γενικής αρμοδιότητας στην Τσεχική Δημοκρατία, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου της τελευταίας γνωστής κατοικίας του/της στην Τσεχική Δημοκρατία. Περιουσιακά δικαιώματα κατά πρόσωπο για το οποίο δεν υπάρχει άλλο αρμόδιο δικαστήριο στην Τσεχική Δημοκρατία μπορούν να ασκούνται ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου όπου βρίσκονται τα περιουσιακά στοιχεία του εν λόγω προσώπου.

Μια αγωγή (αίτηση κίνησης της διαδικασίας) που στρέφεται κατά αλλοδαπού προσώπου μπορεί επίσης να ασκηθεί ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου στον οποίο βρίσκεται η εγκατάστασή του στην Τσεχική Δημοκρατία ή μια οργανωτική μονάδα της εγκατάστασής του.

Η καθ' ύλην αρμοδιότητα ορίζει την έκταση της αρμοδιότητας μεταξύ των επιμέρους ειδών δικαστηρίων, και καθορίζει το δικαστήριο που είναι αρμόδιο να εκδικάσει την υπόθεση στον πρώτο βαθμό. Στις πολιτικές δίκες, η καθ' ύλην αρμοδιότητα των δικαστηρίων υπαγορεύει ότι τα πρωτοδικεία είναι αρμόδια στον πρώτο βαθμό, εκτός αν ο νόμος ρητά ορίζει ότι καθ' ύλην αρμόδια είναι τα περιφερειακά δικαστήρια ή το Ανώτατο Δικαστήριο της Τσεχικής Δημοκρατίας.

Η λειτουργική αρμοδιότητα ορίζει την έκταση της αρμοδιότητας των δικαστηρίων διαφορετικού είδους που εκδικάζουν διαδοχικά την ίδια υπόθεση όποτε ασκούνται τακτικά και έκτακτα ένδικα μέσα (με άλλα λόγια, ορίζει ποιο δικαστήριο θα αποφασίσει επί τακτικών και έκτακτων ενδίκων μέσων).

18 Σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους πρέπει να απευθυνθώ ενώπιον του είδους της υπόθεσής μου και του επιδικίου ποσού:

Όπως έχει ήδη αποσαφηνιστεί ανωτέρω (βλέπε την απάντηση στην ερώτηση αριθ. 4) η καθ' ύλην αρμοδιότητα των δικαστηρίων στις πολιτικές δίκες υπαγορεύει ότι η διαδικασία στον πρώτο βαθμό εμπίπτει ουσιαστικά στην αρμοδιότητα των πρωτοδικείων.

Στην εν λόγω αρχή υπάρχουν εξαιρέσεις υπέρ των περιφερειακών δικαστηρίων, τα οποία εκδικάζουν και αποφασίζουν επί των υποθέσεων που απαρτιζόμενες στις διατάξεις του άρθρου 9 παράγραφος 2 του νόμου αριθ. 99/196 (κώδικας πολιτικής δικονομίας, όπως έχει τροποποιηθεί). Πρωτίστως, πρόκειται για αποφάσεις επί υποθέσεων που λόγω της φύσης τους, απαιτούν συγκεκριμένο επίπεδο ειδικότητας και επί υποθέσεων που είναι πιο σύνθετες όσον αφορά τη νομική και ιστορική τους βάση. Τα περιφερειακά δικαστήρια αποφασίζουν ως δικαστήρια πρώτου βαθμού στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) διαφορές μεταξύ του εργοδότη και του λήπτη της παροχής που αφορούν τον αμοιβαίο συμβιβασμό σε αχρεωστήτως καταβληθείσες παροχές συνταξιοδοτικής ασφάλισης, ασφάλισης ασθενείας, κρατικής κοινωνικής πρόνοιας και συνδρομής λόγω ουσιαστικής ανάγκης και σε διαφορές που αφορούν τον αμοιβαίο συμβιβασμό σε αντισταθμιστική αποζημίωση που καταβάλλεται λόγω του δικαιώματος χορήγησης παροχής ασφάλισης ασθενείας,
- β) σε διαφορές που αφορούν τη νομιμότητα μιας απεργίας ή ανταπεργίας,
- γ) σε διαφορές που αφορούν ένα αλλοδαπό κράτος ή πρόσωπα που χαιρούν διπλωματικής ασυλίας και προνομίων, αν οι εν λόγω διαφορές εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των δικαστηρίων της Τσεχίας,
- δ) σε διαφορές που αφορούν την ακύρωση διαιτητικής απόφασης για την εκτέλεση υποχρεώσεων που απορρέουν από συλλογική συμφωνία,
- ε) σε υποθέσεις που απορρέουν από έννομες σχέσεις που συνδέονται με τη σύσταση εμπορικών εταιρειών, ιδρυμάτων, κληροδοτημάτων και κεφαλαίων από δωρεές και σε διαφορές μεταξύ εμπορικών εταιρειών, των εταίρων ή των μελών τους, καθώς και σε αμοιβαίες διαφορές μεταξύ εταίρων και μελών που απορρέουν από τη συμμετοχή τους στην εμπορική εταιρεία,
- στ) σε διαφορές μεταξύ εμπορικών εταιρειών, των εταίρων ή των μελών τους και των μελών των καταστατικών τους οργάνων ή των εκκαθαριστών, για σχέσεις που αφορούν την άσκηση της εξουσίας των μελών των καταστατικών οργάνων ή των εκκαθαριστών,
- ζ) σε διαφορές που απορρέουν από το δικαίο της πνευματικής ιδιοκτησίας,
- η) σε διαφορές που αφορούν την προστασία των δικαιωμάτων που έχουν απειληθεί ή παραβιαστεί λόγω του αθέμιτου ανταγωνισμού ή των παράνομων περιορισμών του ανταγωνισμού,
- θ) σε υποθέσεις που αφορούν την προστασία της επωνυμίας και της φήμης ενός νομικού προσώπου,
- ι) σε διαφορές που αφορούν την οικονομική εξασφάλιση και διαφορές που αφορούν συναλλαγματικές, γραμμάτια σε διαταγή και επενδυτικά μέσα,
- ια) σε διαφορές που απορρέουν από συναλλαγές του χρηματιστηρίου εμπορευμάτων,
- ιβ) σε υποθέσεις που αφορούν τις γενικές συνελεύσεις της ένωσης ιδιοκτητών και τις διαφορές που απορρέουν από αυτές, με εξαίρεση τις διαφορές που αφορούν τις εισφορές των μελών της ένωσης για τη διαχείριση της στέγης και της γης, σε διαφορές που αφορούν την προκαταβολή της παροχής υπηρεσιών και τη μέθοδο κατανομής των εξόδων των υπηρεσιών,
- ιγ) υποθέσεις που αφορούν τη μετατροπή εταιρειών και συνεταιρισμών, συμπεριλαμβανομένης κάθε τυχόν διαδικασίας αποζημίωσης, σύμφωνα με ειδικό κανονισμό,
- ιδ) σε διαφορές που αφορούν την αγορά εγκατάστασης, τη μίσθωση εγκατάστασης ή μέρους αυτής,
- ιε) σε διαφορές που αφορούν συμβάσεις κατασκευής έργου που υπερβαίνουν το όριο των δημοσίων συμβάσεων, περιλαμβανομένων των αναγκαίων προμηθειών για την εκτέλεση των εν λόγω συμβάσεων,
- ιστ) σε υποθέσεις νομικής ευθύνης, όταν ένας εκ των διαδίκων δεν ενήργησε με τη δέουσα επιμέλεια,
- ιζ) σε διαφορές που προκύπτουν από τους κανόνες που διέπουν τους ομίλους επιχειρήσεων,
- ιη) σε διαφορές που απορρέουν από τη διασφάλιση των απαιτήσεων των πιστωτών σε περίπτωση μείωσης του μετοχικού κεφαλαίου μιας εταιρείας ή μείωσης της βασικής επένδυσης ενός εκ των μελών συνεταιρισμού.

Το Ανώτατο Δικαστήριο της Τσεχικής Δημοκρατίας είναι αρμόδιο στον πρώτο και μόνο βαθμό στη διαδικασία αναγνώρισης αλλοδαπών αποφάσεων επί γαμικών διαφορών [τούτο δεν ισχύει για την αναγνώριση αποφάσεων από άλλα κράτη μέλη της ΕΕ, εφόσον εφαρμόζεται ο κανονισμός (ΕΚ) του Συμβουλίου

αριθ. 2201/2003 για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1347/2000] και σε υποθέσεις αναγνώρισης και άρνησης πατρότητας δυνάμει των άρθρων 51 και 55 παράγραφος 1 του νόμου αριθ. 91/2012, για το διεθνές ιδιωτικό δίκαιο.

19 Μπορώ να απευθυνθώ στο δικαστήριο μόνος ή χρειάζεται να χρησιμοποιήσω κάποιον ενδιάμεσο, για παράδειγμα, δικηγόρο;

Στις αστικές διαδικασίες της Τσεχίας δεν υπάρχει γενική υποχρέωση εκπροσώπησης από δικηγόρο.

Ικανότητα ενεργητικής ή παθητικής δικαστικής παράστασης

Όλοι μπορεί να ενεργούν ανεξάρτητα ενώπιον του δικαστηρίου ως διάδικοι σε δίκη στο πλαίσιο της δικαιοπρακτικής τους ικανότητας [άρθρο 20 παράγραφος 1 του νόμου αριθ. 99/1963, κώδικας πολιτικής δικονομίας, όπως έχει τροποποιηθεί]. Ένα φυσικό πρόσωπο αποκτά πλήρη ικανότητα ενεργητικής δικαστικής παράστασης με την ενηλικίωσή του. Ενήλικο θεωρείται το πρόσωπο που έχει συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας του. Πριν από αυτήν την ηλικία, η ενηλικιότητα αποκτάται με την αποδοχή της αίτησης αναγνώρισης δικαιοπρακτικής ικανότητας – βλέπε άρθρο 37 του νόμου αριθ. 89/2012 (αστικός κώδικας) ή με σύναψη γάμου. Αν ο/η διάδικος δεν έχει πλήρη ικανότητα ενεργητικής δικαστικής παράστασης, μπορεί να εκπροσωπηθεί στη διαδικασία. Το ενήλικο πρόσωπο που έχει περιορισμένη δικαιοπρακτική ικανότητα μπορεί επίσης να στερείται την ικανότητα ενεργητικής ή παθητικής δικαστικής παράστασης.

Η εκπροσώπηση απορρέει από τον νόμο ή από απόφαση δημόσιας αρχής (νόμιμη εκπροσώπηση) ή από πληρεξούσιο. Όποιος παρίσταται στη διαδικασία ως εκπρόσωπος διαδίκου πρέπει να παράσχει αποδεικτικά στοιχεία της εν λόγω εκπροσώπησης.

Φυσικό πρόσωπο που δεν είναι σε θέση να ενεργήσει ανεξάρτητα ενώπιον του δικαστηρίου πρέπει να εκπροσωπηθεί από τον νόμιμο εκπρόσωπό του ή τον δικαστικό συμπαραστάτη [άρθρα 22-23 και άρθρο 29α του νόμου αριθ. 99/1963 (κώδικας πολιτικής δικονομίας, όπως έχει τροποποιηθεί)].

Οι διάδικοι στη διαδικασία (με δικαιοπρακτική ικανότητα) μπορούν επίσης να εκπροσωπηθούν από πρόσωπο της επιλογής τους βάσει πληρεξουσίου [άρθρα 24--28 α του νόμου αριθ. 99/1963 (κώδικας πολιτικής δικονομίας, όπως έχει τροποποιηθεί)].

20 Για την κίνηση της διαδικασίας, σε ποιον συγκεκριμένα πρέπει να απευθυνθώ: στην υποδοχή, στη γραμματεία του δικαστηρίου ή σε κάποια άλλη υπηρεσία;

Μια αγωγή (αίτηση κίνησης της διαδικασίας) κατατίθεται ενώπιον του δικαστηρίου που έχει καθ' ύλην, κατά τόπον και λειτουργική αρμοδιότητα. Οι διευθύνσεις των επιμέρους δικαστηρίων της Τσεχίας, μπορούν να βρεθούν στον δικτυακό τόπο του [Υπουργείου Δικαιοσύνης της Τσεχίας](#).

21 Σε ποια γλώσσα πρέπει να διατυπώσω την αίτησή μου; Μπορώ να την υποβάλω προφορικά ή πρέπει να την υποβάλω οπωσδήποτε εγγράφως; Μπορώ να την υποβάλω με τηλεμοιουτυπία ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο;

Όλοι οι διάδικοι είναι ίσοι στη διαδικασία ενώπιον του πολιτικού δικαστηρίου και έχουν το δικαίωμα η ακροαματική διαδικασία να διεξάγεται στη μητρική τους γλώσσα [βλέπε άρθρο 18 του νόμου αριθ. 99/1963 (κώδικας πολιτικής δικονομίας, όπως έχει τροποποιηθεί)]. Το δικαίωμα δικαστικής ακρόασης στη μητρική γλώσσα περιορίζεται στην προφορική διαδικασία και δεν εφαρμόζεται στη γραπτή επικοινωνία μεταξύ του δικαστηρίου και των διαδίκων (και αντιστρόφως) — επομένως, τα έγγραφα υποβάλλονται στην τσεχική γλώσσα.

Η αίτηση κίνησης της διαδικασίας μπορεί να είναι γραπτή – βλέπε άρθρο 42 του νόμου αριθ. 99/1963 (κώδικας πολιτικής δικονομίας, όπως έχει τροποποιηθεί). Η γραπτή κατάθεση πρέπει να έχει έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή και να αποστέλλεται μέσω δημόσιου δικτύου δεδομένων ή μέσω τηλεμοιουτυπίας. Η γραπτή κατάθεση που περιλαμβάνει αίτηση επί της ουσίας και υποβάλλεται μέσω τηλεμοιουτυπίας ή σε ηλεκτρονική μορφή θα πρέπει να αργότερο σε διάστημα τριών ημερών να ακολουθηθεί από την υποβολή του πρωτότυπου εγγράφου ή τη γραπτή υποβολή του πανομοιότυπου κειμένου.

Όταν η κατάθεση γίνεται με ηλεκτρονική μορφή και φέρει πιστοποιημένη ηλεκτρονική υπογραφή (δυνάμει του νόμου αριθ. 227/2000 για την ηλεκτρονική υπογραφή, όπως έχει τροποποιηθεί) ή όταν μια κατάθεση γίνεται σε ηλεκτρονική μορφή δυνάμει ειδικού κανονισμού (νόμος αριθ. 300/2008 για τις ηλεκτρονικές πράξεις και την εγκεκριμένη μετατροπή εγγράφων) δεν απαιτείται να ακολουθηθεί η υποβολή των πρωτότυπων εγγράφων.

Η αίτηση κίνησης της διαδικασίας και το αίτημα έκδοσης διαταγής εκτέλεσης μπορούν να προβληθούν μόνον προφορικά και να καταχωριστούν (βλέπε άρθρο 14 του νόμου αριθ. 292/2013 για τις ειδικές δικαστικές διαδικασίες, όπως έχει τροποποιηθεί) σε διαδικασία που μπορεί να κινηθεί και χωρίς αίτηση ή σε διαδικασία για τη χορήγηση άδειας γάμου, στη διαδικασία για την προστασία από την ενδοοικογενειακή βία, στη διαδικασία αναγνώρισης ή άρνησης πατρότητας και στη διαδικασία υιοθεσίας. Κάθε πρωτοδικείο οφείλει να καταχωρίζει την κατάθεση στο μητρώο του και να τη διαβιβάζει χωρίς καθυστέρηση στο αρμόδιο δικαστήριο. Αυτού του είδους η κατάθεση έχει την ισχύ που θα είχε αν γινόταν στο αρμόδιο δικαστήριο.

22 Υπάρχουν ειδικά έντυπα για την άσκηση αγωγής; Αν όχι, πώς κινείται η διαδικασία; Ο φάκελος της αγωγής πρέπει να περιλαμβάνει υποχρεωτικά ορισμένα στοιχεία;

Δεν διατίθενται προκαθορισμένα έντυπα για την κατάθεση της αγωγής (αίτηση κίνησης της διαδικασίας). Μια αγωγή (αίτηση κίνησης της διαδικασίας) πρέπει να περιλαμβάνει τα γενικά στοιχεία [βλέπε άρθρο 42 παράγραφος 4 του νόμου αριθ. 99/1963 (κώδικας πολιτικής δικονομίας, όπως έχει τροποποιηθεί)] και τα ειδικά στοιχεία (βλέπε άρθρο 79 παράγραφος 1 του κώδικα πολιτικής δικονομίας).

Τα γενικά στοιχεία περιλαμβάνουν τον προσδιορισμό του δικαστηρίου στο οποίο απευθύνεται η αίτηση και τον προσδιορισμό του ενάγοντος. Η αγωγή πρέπει επίσης να εκθέτει σαφώς το αίτημα και την υπόθεση που αφορά και πρέπει να είναι υπογεγραμμένη και χρονολογημένη.

Τα ειδικά στοιχεία περιλαμβάνουν το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση των διαδίκων ή την ημερομηνία γέννησης και τους αριθμούς ταυτοποίησης των διαδίκων (διακριτικός τίτλος ή επωνυμία και έδρα του νομικού προσώπου, αριθμός ταυτοποίησης, όνομα της χώρας και οικεία οργανωτική μονάδα του δημοσίου που το εκπροσωπεί στο δικαστήριο), καθώς και αυτά των εκπροσώπων τους, εφόσον απαιτείται, και περιγραφή των κύριων πραγματικών περιστατικών και των αποδεικτικών στοιχείων στα οποία στηρίζεται ο ενάγων· η αγωγή πρέπει επίσης να αποσαφηνίζει το αίτημα του ενάγοντος.

Αν η αίτηση δεν περιλαμβάνει τα αναγκαία στοιχεία ή είναι ακατάληπτη ή ασαφής, το δικαστήριο καλεί τον διάδικο να άρει τα εν λόγω ελαττώματα μέσα σε συγκεκριμένο διάστημα, διαφορετικά η διαδικασία δεν μπορεί να συνεχιστεί λόγω αυτών και το δικαστήριο απορρίπτει την αίτηση κίνησης της διαδικασίας. Το δικαστήριο δεν λαμβάνει υπόψη οποιοδήποτε άλλο έγγραφο έχει κατατεθεί έως ότου διορθωθεί ή συμπληρωθεί ορθά – βλέπε άρθρο 43 του νόμου αριθ. 99/1963 (κώδικας πολιτικής δικονομίας, όπως έχει τροποποιηθεί). Η αίτηση πρέπει να υποβληθεί με τον απαιτούμενο αριθμό αντιτύπων, ώστε να διασφαλιστεί ότι το δικαστήριο θα λάβει ένα αντίτυπο και ότι κάθε διάδικος θα λάβει από ένα αντίτυπο, εφόσον απαιτείται – βλέπε άρθρο 42 παρ. 4 του νόμου αριθ. 99/1963 (κώδικας πολιτικής δικονομίας, όπως έχει τροποποιηθεί).

23 Χρειάζεται να καταβληθούν τέλη στο δικαστήριο; Αν ναι, πότε; Η αμοιβή του δικηγόρου προκαταβάλλεται;

Δικαστικά έξοδα για διαδικασίες ενώπιον των δικαστηρίων της Τσεχικής Δημοκρατίας, προκύπτουν για τις πράξεις που παρατίθενται στον πίνακα εξόδων και για τις επιμέρους πράξεις που διενεργούν τα δικαστήρια και τις πράξεις που διενεργεί η διοίκηση των δικαστηρίων. Τα ποσά των εν λόγω εξόδων ορίζονται στον νόμο αριθ. 549/1991 για τα δικαστικά τέλη, όπως έχει τροποποιηθεί. Τα δικαστικά έξοδα είτε ορίζονται ως πάγιο ποσό είτε προσδιορίζονται ως ποσοστό, βάσει της αξίας του αντικείμενου της δίκης.

Ορισμένες υποθέσεις (πρωτίστως όσες δεν αποτελούν αντικείμενο αντιδικίας) απαλλάσσονται από τα εν λόγω έξοδα. Στις υποθέσεις που «εξαιρούνται ουσιαδώς» περιλαμβάνονται οι υποθέσεις που αφορούν την επιτροπεία, την υιοθεσία, τις υποχρεώσεις διατροφής μεταξύ γονέων και τέκνων, κ.ο.κ. Οι εν λόγω διαδικασίες απαλλάσσονται πλήρως από τα έξοδα.

Οι ενάγοντες στη διαδικασία καθορισμού των πληρωμών διατροφής, αποζημίωσης για βλάβη της υγείας, εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών νόσων κ.ο.κ. απαλλάσσονται προσωπικά από τα έξοδα. Αν σε συγκεκριμένη διαδικασία ο ενάγων απαλλάσσεται προσωπικά από τα έξοδα και το δικαστήριο κάνει δεκτή την αγωγή του, ο εναγόμενος ευθύνεται για την καταβολή των εξόδων.

Ενδέχεται επίσης να γίνουν δεκτές οι καλούμενες επιμέρους απαλλαγές που συναρτώνται με την οικονομική και κοινωνική κατάσταση των διαδίκων και τις ειδικές περιστάσεις της υπό εκδίκαση υπόθεσης. Αν ο/η ενάγων/-ουσα έχει ουσιαστική ανάγκη λόγω μακροπρόθεσμης ανεργίας, σοβαρής ασθένειας, κ.ο.κ., μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο την πλήρη ή εν μέρει απαλλαγή του/της από τα έξοδα. Κατά προτίμηση, η σχετική αίτηση θα πρέπει να επισυνάπτεται στην αρχική αγωγή. Όταν αποφασίζει επί των απαλλαγών από την πληρωμή των εξόδων, το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη τα συνολικά περιουσιακά στοιχεία του αιτούντα, τις οικονομικές και κοινωνικές περιστάσεις, το ύψος του δικαστικού τέλους, τη φύση της αξίωσης που έχει προβληθεί, κ.ο.κ. Ωστόσο, δεν θα πρέπει να πρόκειται για αυθαίρετη ή καταχρηστική άσκηση ή παρεμπόδιση δικαιωμάτων. Βλέπε επίσης «[Νομική συνδρομή-Τσεχική Δημοκρατία](#)».

Το τέλος καταβάλλεται μόλις ασκηθεί η αγωγή που κινεί τη διαδικασία. Αν δεν καταβληθεί κατά τον χρόνο κατάθεσης της αίτησης, το δικαστήριο καλεί τον διάδικο να καταβάλει το τέλος και θα του υποδείξει ότι σε περίπτωση μη καταβολής του τέλους στο διάστημα που έχει ταχθεί, η διαδικασία θα ανασταλεί.

24 Μπορώ να τόχω νομικής συνδρομής;

Βλέπε «[Νομική συνδρομή-Τσεχική Δημοκρατία](#)».

25 Από ποιο χρονικό σημείο και εξής η αγωγή μου θεωρείται επισήμως ασκηθείσα; Θα μου δώσουν οι αρχές πληροφορίες για το κατά πόσον η αγωγή μου έχει ασκηθεί εγκύριως;

Η δίκη ξεκινά την ημέρα που η αίτηση κατατίθεται στο δικαστήριο [βλέπε άρθρο 82 αριθ. 99/1963 (κώδικας πολιτικής δικονομίας, όπως έχει τροποποιηθεί)] ή όταν εκδίδεται από το δικαστήριο απόφαση κίνησης της διαδικασίας χωρίς αίτηση [βλέπε άρθρο 13 παρ. 2 του νόμου αριθ. 292/2013 για τις ειδικές δικαστικές διαδικασίες, όπως έχει τροποποιηθεί]. Μόνη η κατάθεση της αγωγής (αίτηση κίνησης της διαδικασίας) στο δικαστήριο κινεί τη διαδικασία και το δικαστήριο δεν επιβεβαιώνει με ειδικό τρόπο ότι έχει ξεκινήσει η διαδικασία. Αν μια αγωγή (αίτηση κίνησης της διαδικασίας) κατατεθεί προσωπικά στο μητρώο του δικαστηρίου, η κατάθεση μπορεί να επιβεβαιωθεί με χορήγηση σφραγισμένου αντιγράφου της αγωγής.

Αν η αίτηση έχει ελαττώματα (δεν περιλαμβάνει τα προκαθορισμένα στοιχεία ή είναι ασαφής ή ακατάληπτη), το δικαστήριο καλεί τον διάδικο να τα άρει. Αν τα εν λόγω ελαττώματα δεν θεραπευθούν στο διάστημα που τάσσει το δικαστήριο και η διαδικασία δεν μπορεί να συνεχιστεί γι' αυτόν τον λόγο, το δικαστήριο απορρίπτει την αίτηση κίνησης της διαδικασίας και αναστέλλει τη διαδικασία.

26 Θα λάβω λεπτομερείς πληροφορίες για το χρονοδιάγραμμα των γεγονότων που θα ακολουθήσουν την προσφυγή στο δικαστήριο (π.χ. όσον αφορά το πότε θα πρέπει να εμφανιστώ στο δικαστήριο);

Μόλις ξεκινήσει η διαδικασία, το δικαστήριο προχωρά στην εξέταση της υπόθεσης, χωρίς περαιτέρω αιτήσεις, ώστε να διασφαλίσει ότι η υπόθεση θα συζητηθεί και θα κριθεί το συντομότερο δυνατό – βλέπε άρθρο 100 παρ. 1 του νόμου αριθ. 99/1963(κώδικας πολιτικής δικονομίας, όπως έχει τροποποιηθεί). Το δικαστήριο οφείλει να επιδώσει την αγωγή (αίτηση κίνησης της διαδικασίας) στα λοιπά μέρη της διαδικασίας αυτοπροσώπως (βλέπε άρθρο 79 παράγραφος 3 του κώδικα πολιτικής δικονομίας). Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, το δικαστήριο ενημερώνει τα μέρη για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους. Σε περίπτωση που πρέπει να διενεργηθεί μια συγκεκριμένη δικονομική πράξη, το δικαστήριο τάσσει προθεσμία για τη διενέργειά της.

Οι διάδικοι και οι εκπρόσωποί τους έχουν το δικαίωμα να ελέγχουν τον φάκελο της υπόθεσης, εκτός από τα πρακτικά της ψηφοφορίας, και να λαμβάνουν αποσπάσματα και αντίγραφα. Ο προεδρεύων δικαστής επιτρέπει σε κάθε πρόσωπο που έχει έννομο συμφέρον και έγκυρους λόγους να ελέγχει τον φάκελο και να λαμβάνει αποσπάσματα και αντίγραφα, εκτός αν πρόκειται για φάκελο με περιεχόμενο που πρέπει να τηρηθεί απόρρητο – βλέπε άρθρο 44 του νόμου αριθ. 99/1963 (κώδικας πολιτικής δικονομίας, όπως έχει τροποποιηθεί).

Τελευταία επικαιροποίηση: 27/09/2021

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Ενδειγμένες ενέργειες; - Γερμανία

1 Είμαι αναγκασμένος να προσφύγω σε δικαστήριο ή υπάρχει άλλη εναλλακτική λύση;

Θα μπορούσε κάλλιστα κανείς να χρησιμοποιήσει τους εναλλακτικούς τρόπους επίλυσης των διαφορών. Ανατρέξτε στο ενημερωτικό δελτίο σχετικά με τη «[Διαμεσολάβηση](#)».

2 Υπάρχει προθεσμία προσφυγής στο δικαστήριο;

Δεν υπάρχει δικονομική προθεσμία άσκησης αγωγής. Οι ασκούμενες με την αγωγή αξιώσεις, όμως, υπόκεινται σε παραγραφή. Εάν η αξίωση έχει παραγραφεί και ο αντίδικος το επικαλεστεί στη δίκη, η αγωγή δεν θα ευδοκιμήσει. Η προθεσμία παραγραφής εξαρτάται από το ουσιαστικό δικαίο που διέπει την υπόθεση και όχι από το δικονομικό δικαίο. Οι προθεσμίες διαφέρουν ανά υπόθεση. Στο ερώτημα αυτό μπορεί να απαντήσει με σαφήνεια ένας νομικός σύμβουλος.

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους;

Βλέπε «[Διεθνής δικαιοδοσία](#)».

4 Αν ναι, σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ σε συνάρτηση με τον τόπο κατοικίας μου και τον τόπο κατοικίας του αντιδίκου ή με άλλα στοιχεία της υπόθεσής μου;

Βλέπε «[Διεθνής δικαιοδοσία – Γερμανία](#)».

5 Σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ ενόψει του είδους της υπόθεσής μου και του επίδικου ποσού;

Βλέπε «[Διεθνής δικαιοδοσία – Γερμανία](#)».

6 Μπορώ να απευθυνθώ στο δικαστήριο μόνος ή χρειάζεται να χρησιμοποιήσω κάποιον ενδιάμεσο, για παράδειγμα, δικηγόρο;

Η υποχρέωση εκπροσώπησης από δικηγόρο προκειμένου να ασκηθεί αγωγή ενώπιον δικαστηρίου εξαρτάται από το δικαστήριο που είναι αρμόδιο για την εκδίκαση της αγωγής.

Ενώπιον των πρωτοδικείων (Landgerichte) και των εφετειών (Oberlandesgerichte) οι διάδικοι πρέπει να εκπροσωπούνται από δικηγόρο. Ακόμη και στις περισσότερες οικογενειακές διαφορές (π.χ. διαζύγιο, διαφορές διατροφής, περιουσιακές διαφορές) για τις οποίες είναι αρμόδιο το ειρηνοδικείο (Amtsgericht), η εκπροσώπηση από δικηγόρο είναι υποχρεωτική.

Σε όλες τις λοιπές δίκες ενώπιον του ειρηνοδικείου μπορείτε να καταθέσετε την αγωγή και να διεξαγάγετε τη δίκη αυτοπροσώπως.

Για την απλουστευμένη διαδικασία έκδοσης εκτελεστού τίτλου —τη διαδικασία έκδοσης διαταγής πληρωμής (Mahnverfahren)— αρμόδιο είναι το ειρηνοδικείο. Μπορείτε, επομένως, να καταθέσετε αίτηση για έκδοση διαταγής πληρωμής στο δικαστήριο αυτοπροσώπως, χωρίς δικηγόρο.

Μπορείτε επίσης να καταθέσετε αγωγή χωρίς δικηγόρο και ενώπιον των δικαστηρίων εργατικών διαφορών (Arbeitsgerichte).

7 Για την κίνηση της διαδικασίας, σε ποιον συγκεκριμένα πρέπει να απευθυνθώ: στην υποδοχή, στη γραμματεία του δικαστηρίου ή σε κάποια άλλη υπηρεσία;

Κατά κανόνα, η αγωγή πρέπει να κατατίθεται εγγράφως στο αρμόδιο δικαστήριο.

Όμως, στις δίκες ενώπιον του ειρηνοδικείου, η αγωγή μπορεί να ασκηθεί και προφορικά με σύνταξη πρακτικού στη γραμματεία του ειρηνοδικείου. Το πρακτικό αυτό μπορεί να συνταχθεί από τη γραμματεία οποιουδήποτε ειρηνοδικείου. Στη συνέχεια, η γραμματεία το διαβιβάζει αμελλητί στο δικαστήριο στο οποίο απευθύνεται η αγωγή.

Το ίδιο ισχύει και για αγωγή που ασκείται ενώπιον του δικαστηρίου εργατικών διαφορών. Η αγωγή που απευθύνεται σε δικαστήριο εργατικών διαφορών μπορεί επίσης να καταχωρισθεί σε πρακτικό από τη γραμματεία του εν λόγω δικαστηρίου.

8 Σε ποια γλώσσα πρέπει να διατυπώσω την αίτησή μου; Μπορώ να την υποβάλω προφορικά ή πρέπει να την υποβάλω οπωσδήποτε εγγράφως; Μπορώ να την υποβάλω με τηλεομοιοτυπία ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο;

Η γλώσσα των δικαστηρίων είναι η γερμανική. Ως εκ τούτου, η αγωγή πρέπει να συντάσσεται στη γερμανική γλώσσα.

Κατά γενικό κανόνα, η αγωγή υποβάλλεται εγγράφως. Όταν ασκείται αγωγή ενώπιον του ειρηνοδικείου ή του δικαστηρίου εργατικών διαφορών, η αγωγή μπορεί να ασκηθεί και προφορικά με σύνταξη πρακτικού στη γραμματεία του δικαστηρίου (βλ. ανωτέρω υπό 7).

Η αγωγή μπορεί επίσης να υποβληθεί με τηλεομοιοτυπία. Η τηλεομοιοτυπία πρέπει να φέρει την υπογραφή του διαδίκου ή του δικηγόρου του, σε περίπτωση εκπροσώπησης από δικηγόρο. Πρέπει να είναι σαφές ποιος είναι ο υπογράφων που φέρει την ευθύνη για την αγωγή.

Τέλος, η αγωγή μπορεί να διαβιβαστεί ως ηλεκτρονικό έγγραφο με τη χρήση ασφαλών μέσων διαβίβασης (De-Mail, ειδική ηλεκτρονική ταχυδρομική θυρίδα) ή, εφόσον φέρει αναγνωρισμένη ηλεκτρονική υπογραφή, μέσω της ηλεκτρονικής δικαστικής και διοικητικής ταχυδρομικής θυρίδας (EGVP). Δεν είναι δυνατή η διαβίβαση ηλεκτρονικών εγγράφων με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο.

9 Υπάρχουν ειδικά έντυπα για την άσκηση αγωγής; Αν όχι, πώς κινείται η διαδικασία; Ο φάκελος της αγωγής πρέπει να περιλαμβάνει υποχρεωτικά ορισμένα στοιχεία;

Υπάρχουν τυποποιημένα έντυπα προς χρήση για τις απλουστευμένες διαδικασίες, όπως για την αίτηση έκδοσης διαταγής πληρωμής (Mahnbescheid) ή για την αίτηση έκδοσης εκτελεστού τίτλου (Vollstreckungsbescheid). Η χρήση των εντύπων αυτών είναι υποχρεωτική. Εάν μια αίτηση δεν κατατεθεί με το ενδεδειγμένο έντυπο εντός της ταχθείσας προθεσμίας, απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

Δεν υπάρχουν τυποποιημένα έντυπα για τις αγωγές. Το δικόγραφο της αγωγής πρέπει να έχει ορισμένη μορφή και ορισμένο περιεχόμενο:

Πρέπει να αναφέρει τα ακριβή ονόματα και τις διευθύνσεις των διαδίκων και των νόμιμων εκπροσώπων τους. Πρέπει επίσης να αναφέρει το δικαστήριο που είναι αρμόδιο για την εκδίκαση της αγωγής.

Ο ενάγων πρέπει να εκθέτει σαφώς τι αφορά η αγωγή και τι ζητά από το δικαστήριο να του επιδικάσει (το αίτημα της αγωγής).

Το αντικείμενο της απαίτησης και τα πραγματικά περιστατικά από τα οποία απορρέει η απαίτηση του ενάγοντα πρέπει επίσης να περιγράφονται κατά τρόπο διεξοδικό και κατανοητό.

Το δικόγραφο της αγωγής υπογράφεται ιδιοχείρως από τον ενάγοντα. Εάν ο ενάγων εκπροσωπείται από δικηγόρο, απαιτείται η υπογραφή δικηγόρου εγγεγραμμένου στον δικηγορικό σύλλογο ή η υπογραφή του εκπροσώπου του.

10 Χρειάζεται να καταβληθούν τέλη στο δικαστήριο; Αν ναι, πότε; Η αμοιβή του δικηγόρου προκαταβάλλεται;

Για τις δίκες ενώπιον των πολιτικών και των εμπορικών δικαστηρίων καταβάλλεται δικαστική δαπάνη. Η εν λόγω δικαστική δαπάνη καλύπτει τα τέλη και τα έξοδα του δικαστηρίου. Μετά την κατάθεση του δικογράφου της αγωγής, το δικαστήριο χρεώνει μια προκαταβολή της δικαστικής δαπάνης της οποίας το ύψος υπολογίζεται με βάση τα δικαστικά τέλη που προβλέπει ο νόμος. Κατά κανόνα, η επίδοση ή η κοινοποίηση της αγωγής στον εναγόμενο πραγματοποιείται μόνο μετά την καταβολή της προκαταβολής της δικαστικής δαπάνης από τον ενάγοντα.

Το ίδιο ισχύει και για τη διαδικασία έκδοσης διαταγής πληρωμής.

Δεν προβλέπεται υποχρέωση προκαταβολής στις δίκες ενώπιον των δικαστηρίων εργατικών διαφορών.

Αν η εκπροσώπηση έχει ανατεθεί σε δικηγόρο, προκύπτουν και έξοδα δικηγόρου. Τα σχετικά τέλη είναι καταρχήν απαιτητά μόνο μετά το πέρας της δίκης ή μετά την έκδοση απόφασης του δικαστηρίου για τη δικαστική δαπάνη, αλλά ο δικηγόρος μπορεί να ζητήσει προκαταβολή για τις υπηρεσίες του ίση με τα μεταγενέστερα τέλη του, ακόμα και πριν από την κατάθεση της αγωγής.

Τα διαδικαστικά έξοδα, η δικαστική δαπάνη και η αμοιβή του δικηγόρου, συμπεριλαμβανομένων των προκαταβολών, βαρύνουν τελικά τον ηττηθέντα διάδικο.

11 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής;

Κάθε πρόσωπο που δεν είναι σε θέση να χρηματοδοτήσει το ίδιο τη δική, μπορεί να ζητήσει νομική συνδρομή (ευεργέτημα πενίας). Το δικαστήριο εξετάζει αν η αγωγή έχει πιθανότητες ευδοκίμησης, αν έχει ασκηθεί κακόπιστα και αν υφίσταται οικονομική ανάγκη. Εάν το δικαστήριο χορηγήσει νομική συνδρομή (ευεργέτημα πενίας), ο ενάγων δεν χρειάζεται να προκαταβάλει τα έξοδα για την επίδοση ή την κοινοποίηση της αγωγής.

12 Από ποιο χρονικό σημείο και εξής η αγωγή μου θεωρείται επισήμως ασκηθείσα; Θα μου δώσουν οι αρχές πληροφορίες για το κατά πόσον η αγωγή μου έχει ασκηθεί εγκύρως;

Αν το κατατεθέν δικόγραφο της αγωγής δεν παρουσιάζει ελλείψεις και αν έχει καταβληθεί στο δικαστήριο η προκαταβολή της δικαστικής δαπάνης, τότε η αγωγή επιδίδεται ή κοινοποιείται στον αντίδικο αμελλητί. Με την επίδοση ή την κοινοποίηση της αγωγής στον αντίδικο, η αγωγή θεωρείται ασκηθείσα.

Εάν το δικόγραφο της αγωγής παρουσιάζει ελλείψεις, το δικαστήριο παρέχει στον ενάγοντα την ευκαιρία να τις συμπληρώσει. Εάν δεν συμπληρωθούν οι ελλείψεις, το δικαστήριο απορρίπτει την αίτηση ως απαράδεκτη.

13 Θα λάβω λεπτομερείς πληροφορίες για το χρονδιάγραμμα των γεγονότων που θα ακολουθήσουν την προσφυγή στο δικαστήριο (π.χ. όσον αφορά το πότε θα πρέπει να εμφανιστώ στο δικαστήριο);

Αφού επιδοθεί ή κοινοποιηθεί η αγωγή, ο πρόεδρος του δικαστηρίου ορίζει σύντομη πρώτη δικάσιμο κατά την προφορική διαδικασία ή διατάσσει έγγραφη προδικασία. Η δικάσιμο ή η διαταγή έγγραφης προδικασίας γνωστοποιείται στους διαδίκους. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την αυτοπρόσωπη εμφάνιση των διαδίκων σε κάθε συζήτηση.

Για την προετοιμασία κάθε δικάσιμου, το δικαστήριο μπορεί να ζητήσει από τους διαδίκους να συμπληρώσουν ή να διευκρινίσουν τις προτάσεις τους και μπορεί να τους τάξει προθεσμία για να παράσχουν διευκρινίσεις επί ορισμένων ζητημάτων που χρήζουν αποσαφήνισης. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει τους διαδίκους ή τρίτους να προσκομίσουν έγγραφα και αντικείμενα αυτοψίας και να ζητήσει πληροφορίες από επίσημες πηγές.

Κάθε πράξη που εκδίδεται για τον σκοπό αυτό πρέπει να γνωστοποιείται στους διαδίκους.

Τη γλωσσική έκδοση της παρούσας σελίδας διαχειρίζεται το αρμόδιο σημείο επαφής του ΕΔΔ. Η μετάφραση πραγματοποιήθηκε από τη μεταφραστική υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Αλλαγές των αρμόδιων αρχών στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν ακόμη ληφθεί υπόψη στις μεταφράσεις. Ούτε το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο (ΕΔΔ) ούτε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναλαμβάνουν οποιαδήποτε ευθύνη όσον αφορά τις πληροφορίες που περιέχονται ή στις οποίες γίνεται παραπομπή στο παρόν έγγραφο. Πληροφορίες σχετικά με την προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας για τους ιστότοπους της ΕΕ περιλαμβάνονται στην ανακοίνωση νομικού περιεχομένου.

Τελευταία επικαιροποίηση: 18/06/2021

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Ενδεδειγμένες ενέργειες; - Εσθονία

1 Είμαι αναγκασμένος να προσφύγω σε δικαστήριο ή υπάρχει άλλη εναλλακτική λύση;

Οι διαφορές μπορούν να επιλύονται τόσο δικαστικά όσο και εξωδικαστικά.

Μία εξωδικαστική μέθοδος επίλυσης διαφορών είναι η **διαμεσολάβηση**. Η διαμεσολάβηση είναι εξωδικαστική μέθοδος εκούσιας επίλυσης διαφορών που διεξάγεται από ανεξάρτητο και αμερόληπτο διαμεσολαβητή. Ο διαμεσολαβητής διευκολύνει την επικοινωνία μεταξύ των μερών προκειμένου να τα βοηθήσει στην εξεύρεση λύσης στη διαφορά τους. Οι διαπραγματεύσεις της διαμεσολάβησης είναι εμπιστευτικές και ο διαμεσολαβητής δεν μπορεί να διευθύνει τη διαδικασία της διαμεσολάβησης με τρόπο που να δημιουργεί την εντύπωση ότι έχει την εξουσία να λαμβάνει δεσμευτικές αποφάσεις. Ο διαμεσολαβητής μπορεί να είναι συμβολαιογράφος, δικηγόρος ή οποιοδήποτε άλλο φυσικό πρόσωπο, το οποίο ορίζεται από τα μέρη της διαφοράς και έχει εξουσιοδότηση να ενεργεί μέσω νομικού προσώπου [όπως οι διαμεσολαβητές στο όργανο ασφαλιστικής διαμεσολάβησης μέσω της εσθονικής ένωσης ασφαλίσεων (Eesti Kindlustusseltside Liit) και του εσθονικού γραφείου ασφάλισης αυτοκινήτων (Eesti Liikluskindlustuse Fond)]. Ως όργανο διαμεσολάβησης νοείται η οντότητα, η οποία συνδέεται με κρατική αρχή ή με αρχή της τοπικής αυτοδιοίκησης, όπως η επιτροπή δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας (autoriõidiguse komisjon). Η συμφωνία συμβιβασμού που συνάπτεται ως αποτέλεσμα της διαδικασίας διαμεσολάβησης συνιστά εκτελεστό τίτλο σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του νόμου, εφόσον η συμφωνία έχει κηρυχθεί εκτελεστή από το δικαστήριο, και μπορεί να υποβληθεί σε δικαστικό επιμελητή για αναγκαστική εκτέλεση. Εάν ο διαμεσολαβητής είναι συμβολαιογράφος ή δικηγόρος, η συμφωνία συμβιβασμού όσον αφορά περιουσιακή απαίτηση ή η συμφωνία συμβιβασμού όσον αφορά μη περιουσιακή απαίτηση, εφόσον μπορεί να συναφθεί τέτοια συμφωνία για μη περιουσιακή απαίτηση, μπορεί να επικυρώνεται από συμβολαιογράφο κατόπιν αιτήματος των μερών της διαδικασίας διαμεσολάβησης και να υποβάλλεται αμέσως σε αναγκαστική εκτέλεση. Σε αυτή την περίπτωση, δεν απαιτείται η κήρυξη της συμφωνίας συμβιβασμού εκτελεστή από το δικαστήριο. Η συμφωνία συμβιβασμού που επικυρώνεται από όργανο διαμεσολάβησης είναι δεσμευτική για τα μέρη και δεν απαιτείται να κηρυχθεί εκτελεστή από το δικαστήριο. Άλλη μέθοδος εναλλακτικής επίλυσης διαφορών είναι η **διαίτησα**. Καθώς τα μέλη του διαιτητικού οργάνου ορίζονται από τα ίδια τα μέρη, αυτά μπορούν να είναι βέβαια για τις γνώσεις, την πείρα και την αμεροληψία των διαιτητών. Τα μέρη έχουν επίσης το δικαίωμα να επιλέγουν τη γλώσσα της διαδικασίας, το εφαρμοστέο δίκαιο και τους διαδικαστικούς κανόνες. Το διαιτητικό όργανο μπορεί να ορίζεται για μια μεμονωμένη υπόθεση (*ad hoc*) ή να λειτουργεί σε μόνιμη βάση. Στην Εσθονία, μόνιμο διαιτητικό όργανο είναι το Διαιτητικό Όργανο της Ένωσης Συμβολαιογράφων (Notarite Koja vahekohus). Στην Εσθονία, οι διαφορές που ανακύπτουν από διασυνοριακές επιχειρηματικές δραστηριότητες συχνά επιλύονται από το Διαιτητικό Δικαστήριο του [Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Εσθονίας](#) (Eesti Kaubandus-Tööstuskoja (EKTK) arbitraazikohus). Οι αποφάσεις που εκδίδονται από εσθονικό διαιτητικό όργανο που λειτουργεί σε μόνιμη βάση συνιστούν εκτελεστό τίτλο χωρίς να απαιτείται να κηρυχθούν εκτελεστές από το δικαστήριο. Οι αποφάσεις που εκδίδονται από άλλα διαιτητικά όργανα, περιλαμβανομένων των *ad hoc* διαιτητικών οργάνων, και από αλλοδαπά διαιτητικά όργανα πρέπει πρώτα να κηρυχθούν εκτελεστές από δικαστήριο για να υποβληθούν σε αναγκαστική εκτέλεση. Εκτός από τη διαίτησα και τη διαμεσολάβηση, υπάρχουν επίσης επιτροπές που ασχολούνται με την εξωδικαστική επίλυση ορισμένων ειδών διαφορών.

Για παράδειγμα, οι εργατικές διαφορές μπορούν να υποβάλλονται πρώτα προς επίλυση σε [Επιτροπή εργατικών διαφορών \(töövaidluskomisjon\)](#). Η επιτροπή εργατικών διαφορών είναι ανεξάρτητο όργανο επίλυσης μεμονωμένων εργατικών διαφορών στο οποίο μπορούν να προσφεύγουν και οι εργοδότες και οι εργαζόμενοι. Η επίλυση εργατικών διαφορών από επιτροπή εργατικών διαφορών ρυθμίζεται από τον [νόμο περί επίλυσης εργατικών διαφορών \(individuaalse töövaidluse lahendamise seadus\)](#). Για την επίλυση διαφορών από επιτροπή εργατικών διαφορών δεν προβλέπεται η καταβολή κρατικών τελών. Η επιτροπή εργατικών διαφορών μπορεί να επιλύει κάθε διαφορά που ανακύπτει από εργασιακές σχέσεις. Κατά την άσκηση του δικαιώματος προσφυγής σε επιτροπή εργατικών διαφορών, οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να γνωρίζουν ότι η επιτροπή επιλύει χρηματικές απαιτήσεις οι οποίες δεν υπερβαίνουν τις 10 000 EUR. Απαιτήσεις που υπερβαίνουν τις 10 000 EUR πρέπει να επιλύονται δικαστικώς. Στην προσφυγή που υποβάλλεται σε επιτροπή εργατικών διαφορών πρέπει να περιγράφονται οι περιστάσεις που αφορούν τη διαφορά. Για παράδειγμα, όταν προσβάλλεται απόλυση, πρέπει να αναφέρονται ο χρόνος και η αιτία της απόλυσης. Η προσφυγή πρέπει να περιγράφει τη φύση της διαφωνίας μεταξύ των μερών, δηλαδή τι παρέλειψε ο εργοδότης ή ο εργαζόμενος ή τι έπραξε αντίθετα με τον νόμο κατά την γνώμη του προσφεύγοντα. Στην προσφυγή πρέπει να επισυνάπτονται τα αποδεικτικά στοιχεία που θεμελιώνουν τις απαιτήσεις που περιλαμβάνονται σε αυτή (λ.χ. σύμβαση εργασίας, αμοιβαίες συμφωνίες ή αλληλογραφία μεταξύ του εργαζόμενου και του εργοδότη κ.ο.κ.) ή να γίνεται παραπομπή σε άλλα αποδεικτικά στοιχεία ή μάρτυρες. Εάν ο προσφεύγων θεωρεί αναγκαία την κλήση μάρτυρα στη συζήτηση, το όνομα και η διεύθυνση του μάρτυρα πρέπει να αναγράφονται στην προσφυγή. Η οριστική απόφαση επιτροπής εργατικών διαφορών συνιστά εκτελεστό τίτλο και μπορεί να υποβάλλεται σε δικαστικό επιμελητή για αναγκαστική εκτέλεση. Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, η επιτροπή εργατικών διαφορών μπορεί να κηρύσσει την απόφασή της άμεσα εκτελεστή. Εάν ένα μέρος της διαφοράς δεν συμφωνεί με την απόφαση της επιτροπής εργατικών διαφορών, μπορεί να καταθέσει αγωγή ενώπιον του πρωτοδικείου (maakohtus) για την εκδίκαση της ίδιας εργατικής διαφοράς εντός προθεσμίας ενός μήνα από την επομένη της παραλαβής επίσημου αντιγράφου της απόφασης. Σε αυτή την περίπτωση, η απόφαση της επιτροπής εργατικών διαφορών δεν παράγει έννομα αποτελέσματα.

Απαιτήσεις που απορρέουν από σύμβαση μεταξύ καταναλωτή και εμπόρου μπορούν να επιλύονται από την [Επιτροπή καταναλωτικών διαφορών \(tarbijakäebuste komisjon\)](#). Η επίλυση των καταναλωτικών διαφορών ρυθμίζεται από τον [νόμο περί προστασίας των καταναλωτών \(tarbijakaitse seadus\)](#). Η επιτροπή καταναλωτικών διαφορών είναι αρμόδια για την επίλυση εγχώριων και διασυνοριακών καταναλωτικών διαφορών που ανακύπτουν από συμβάσεις μεταξύ καταναλωτών και εμπόρων και εισάγονται από καταναλωτή, αν ένα από τα μέρη της διαφοράς είναι έμπορος με έδρα στη Δημοκρατία της Εσθονίας. Η επιτροπή είναι επίσης αρμόδια να επιλύει διαφορές που αφορούν ζημίες προκληθείσες από ελαττωματικό προϊόν, υπό τον όρο ότι η ζημία μπορεί να προσδιοριστεί. Εάν διαπιστώνεται η πρόκληση ζημίας αλλά δεν είναι εφικτό να προσδιοριστεί ποσοτικά το ακριβές ποσό της ζημίας, για παράδειγμα σε περίπτωση μη χρηματικής ζημίας ή ζημιών που θα προκύψουν στο μέλλον, το ποσό της αποζημίωσης καθορίζεται από το δικαστήριο. Η επιτροπή δεν επιλύει διαφορές που αφορούν την παροχή μη οικονομικών υπηρεσιών γενικού σκοπού, εκπαιδευτικών υπηρεσιών που παρέχονται από νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης που παρέχονται από επαγγελματίες της υγείας σε ασθενείς για την αξιολόγηση, διατήρηση ή αποκατάσταση της υγείας τους, περιλαμβανομένης της συνταγογράφησης, της διανομής και της παροχής ιατρικών σκευασμάτων και συσκευών. Επιπλέον, η επιτροπή δεν επιλύει διαφορές που αφορούν απαιτήσεις οι οποίες απορρέουν από θάνατο, σωματική βλάβη ή βλάβη της υγείας, ή διαφορές των οποίων η διαδικασία επίλυσης προβλέπεται από άλλους νόμους. Οι διαφορές αυτές επιλύονται από αρμόδιους οργανισμούς ή δικαστήρια (λ.χ. εκτός από τα δικαστήρια, οι διαφορές που ανακύπτουν από μισθώσεις κατοικιών μπορούν επίσης να επιλύονται από επιτροπές μισθώσεων). Η προσφυγή που κατατίθεται από καταναλωτή συζητείται και το αποτέλεσμα της επίλυσης της διαφοράς γνωστοποιείται στα μέρη εντός 90 ημερών από τη στιγμή που γίνεται δεκτή προς εξέταση η προσφυγή του καταναλωτή. Σε περίπτωση περίπλοκων διαφορών, η εν λόγω προθεσμία μπορεί να παρατείνεται. Η συμμόρφωση με την απόφαση της επιτροπής καταναλωτικών διαφορών πρέπει να λαμβάνει χώρα εντός 30 ημερών από την επομένη της δημοσίευσής της στον ιστότοπο του Συμβουλίου Προστασίας Καταναλωτών (Tarbijakaitseamet), εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στην απόφαση. Στον ιστότοπο του Συμβουλίου Προστασίας Καταναλωτών βρίσκεται αναρτημένος κατάλογος των εμπόρων που δεν έχουν συμμορφωθεί με τις αποφάσεις της επιτροπής ωστόσο, η απόφαση της επιτροπής, δεν μπορεί να υποβληθεί σε αναγκαστική εκτέλεση, πράγμα που σημαίνει ότι δεν μπορεί να υποβληθεί σε δικαστικό επιμελητή προς τον σκοπό αυτόν. Έμπορος που έχει περιληφθεί στον κατάλογο διαγράφεται από αυτόν όταν συμμορφωθεί με την απόφαση της επιτροπής μετά την καταχώρισή του στον κατάλογο ή όταν παρέλθει χρονικό διάστημα άνω των 12 μηνών από την καταχώριση του εμπόρου στον κατάλογο. Εάν τα μέρη της διαφοράς δεν συμφωνούν με την απόφαση της επιτροπής και δεν συμμορφώνονται με αυτήν, μπορούν να προσφύγουν στο πρωτοδικείο για την επίλυση της ίδιας

διαφοράς. Ο έμπορος γνωστοποιεί εγγράφως στο Συμβούλιο Προστασίας Καταναλωτών τη συμμόρφωση προς την απόφαση ή την παραπομπή της υπόθεσης στο πρωτοδικείο, επισυνάπτοντας αντίγραφο της προσφυγής που κατατέθηκε στο πρωτοδικείο. Το ίδιο το Συμβούλιο Προστασίας Καταναλωτών μπορεί, με τη συγκατάθεση του καταναλωτή και ως εκπρόσωπος αυτού, να παραπέμψει τη διαφορά την οποία επέλυσε η επιτροπή προς εκδίκαση στο πρωτοδικείο, αν ο έμπορος δεν συμμορφώνεται με την απόφαση και η διαφορά σχετίζεται με την εφαρμογή νόμου ή άλλης νομοθεσίας ή με τα συλλογικά συμφέροντα των καταναλωτών.

Οι διαφορές που ανακύπτουν από μισθώσεις κατοικιών μπορούν να επιλύονται από **επιτροπή μισθώσεων**. Η επίλυση μισθωτικών διαφορών διέπεται από τον [Ενόμο για την επίλυση μισθωτικών διαφορών \(üüivaidluse lahendamise seadus\)](#). Οι επιτροπές μισθώσεων δεν επιλύουν διαφορές που αφορούν χρηματικές απαιτήσεις οι οποίες υπερβαίνουν το ποσό των 3 200 EUR. Οι επιτροπές μισθώσεων μπορούν να συστήνονται από τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης και επιλύουν μισθωτικές διαφορές που ανακύπτουν στην περιφέρειά τους. Στην Εσθονία, επιτροπή μισθώσεων έχει συσταθεί μόνο στο Τάλιν. Η προσφυγή στην επιτροπή μισθώσεων πρέπει να διαλαμβάνει το αίτημα του προσφεύγοντα και τα πραγματικά περιστατικά στα οποία βασίζεται, και να περιλαμβάνει τη σύμβαση μίσθωσης και τα αποδεικτικά στοιχεία που αποδεικνύουν τους ισχυρισμούς που εκτίθενται στην προσφυγή, καθώς και άλλα συναφή έγγραφα αποδεικτικά στοιχεία. Η οριστική απόφαση επιτροπής μισθώσεων συνιστά εκτελεστό τίτλο και μπορεί να υποβληθεί σε δικαστικό επιμελητή για αναγκαστική εκτέλεση. Εάν ένα μέρος της διαφοράς δεν συμφωνεί με την απόφαση της επιτροπής μισθώσεων, μπορεί να υποβάλει την ίδια μισθωτική διαφορά στο πρωτοδικείο εντός 20 ημερών από την επομένη της παραλαβής της απόφασης της επιτροπής. Σ' αυτή την περίπτωση, η απόφαση της επιτροπής μισθώσεων δεν παράγει έννομα αποτελέσματα. Η επίλυση διαφορών από τις παραπάνω αναφερόμενες επιτροπές δεν συνιστά υποχρεωτική προδικαστική διαδικασία, δηλαδή αν τα μέρη δεν επιθυμούν ή δεν είναι σε θέση να επιλύσουν εξωδικαστικά τη διαφορά μπορούν να υποβάλουν την αίτησή τους στο δικαστήριο. Το δικαστήριο και η αρμόδια εξωδικαστική επιτροπή δεν μπορούν να εξετάζουν ταυτόχρονα την ίδια αίτηση.

2 Υπάρχει προθεσμία προσφυγής στο δικαστήριο;

Οι σχέσεις του ιδιωτικού δικαίου διέπονται από την αρχή της ιδιωτικής αυτονομίας, η οποία έχει την έννοια ότι ο δανειστής αποφασίζει ελεύθερα πότε θα εκτελέσει την αξίωσή του σε βάρος του οφειλέτη. Ωστόσο, για λόγους νομικής σαφήνειας και ασφάλειας δικαίου ο οφειλέτης μπορεί να επικαλεστεί παραγραφή αν ο δανειστής δεν ασκήσει την αξίωσή του εντός ορισμένου χρονικού διαστήματος. Το δικαστήριο ή άλλο όργανο επίλυσης διαφορών λαμβάνει υπόψη του την παραγραφή μόνον εφόσον την επικαλεστεί ο οφειλέτης. Συνεπώς, η αξίωση του δανειστή δεν παραγράφεται με τη λήξη της προθεσμίας παραγραφής. Ωστόσο, αν η αξίωση παραγραφεί και ο οφειλέτης επικαλεστεί την παραγραφή, το δικαστήριο δεν θα εκδικάσει την αίτηση ούτε θα εκδώσει απόφαση επί της ουσίας επί αυτής.

Οι αξιώσεις που απορρέουν από δικαιοπραξίες παραγράφονται σε τρία έτη.

Οι αξιώσεις που απορρέουν από δικαιοπραξίες παραγράφονται σε δέκα έτη, εφόσον ο οφειλέτης από πρόθεση δεν εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του.

Οι αξιώσεις που αφορούν τη μεταβίβαση ακινήτου, τη σύσταση εμπράγματος βάρους επί ακινήτου, τη μεταβίβαση ή την απόσβεση εμπράγματος δικαιώματος ή την τροποποίηση του περιεχομένου εμπράγματος δικαιώματος παραγράφονται σε δέκα έτη.

Οι αξιώσεις εκ του νόμου παραγράφονται σε δέκα έτη από τον χρόνο κατά τον οποίο η αίτηση κατέστη ληξιπρόθεσμη, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά από τον νόμο.

Οι αξιώσεις που απορρέουν από αδικοπράξια παραγράφονται σε τρία έτη από τον χρόνο κατά τον οποίο ο δικαιούχος έλαβε γνώση ή θα έπρεπε να λάβει γνώση της ζημίας και του υπόχρεου σε αποζημίωση.

Οι αξιώσεις που απορρέουν από αδικαιολόγητο πλουτισμό παραγράφονται σε τρία έτη από τον χρόνο κατά τον οποίο ο δικαιούχος έλαβε γνώση ή θα έπρεπε να λάβει γνώση της γένεσης της αξίωσης που απορρέει από τον αδικαιολόγητο πλουτισμό.

Οι αξιώσεις για περιοδικές παροχές, με εξαίρεση τις αξιώσεις για καταβολή διατροφής τέκνου, παραγράφονται σε τρία έτη από κάθε ξεχωριστή υποχρέωση παροχής, ανεξάρτητα από τη νομική βάση της αίτησης.

Οι αξιώσεις καταβολής διατροφής τέκνου παραγράφονται σε δέκα έτη από κάθε ξεχωριστή υποχρέωση.

Οι αξιώσεις αποκατάστασης που απορρέουν από δικαίωμα κυριότητας και οι αξιώσεις που απορρέουν από το οικογενειακό ή το κληρονομικό δικαίο παραγράφονται σε 30 έτη από τον χρόνο κατά τον οποίο καθίσταται ληξιπρόθεσμη η αίτηση, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στον νόμο.

Η αξίωση αποκατάστασης που απορρέει από δικαίωμα κυριότητας έναντι επιλήψιμου νομέα δεν παραγράφεται.

Η δικαστική επιδίωξη ορισμένων αξιώσεων που απορρέουν από σχέσεις εργασίας υπόκειται σε παραγραφή. Για παράδειγμα, η προθεσμία προσφυγής σε επιτροπή εργατικών διαφορών ή σε δικαστήριο για την αναγνώριση των δικαιωμάτων που απορρέουν από σχέσεις εργασίας και την προστασία δικαιωμάτων που έχουν προσβληθεί είναι τέσσερις μήνες. Η αγωγή ενώπιον δικαστηρίου ή η προσφυγή σε επιτροπή εργατικών διαφορών για την ανάκληση της καταγγελίας σύμβασης εργασίας μπορεί να κατατίθεται εντός 30 ημερολογιακών ημερών από την παραλαβή της δήλωσης καταγγελίας εντός 30 ημερολογιακών ημερών από την παραλαβή της δήλωσης καταγγελίας, ο εργαζόμενος μπορεί να καταθέσει προσφυγή σε δικαστήριο ή σε επιτροπή εργατικών διαφορών για να προσβάλει την καταγγελία ως αντίθετη στην αρχή της καλής πίστης, εκτός αν ο εργοδότης κατήγγειλε τη σύμβαση λόγω αθέτησης της σύμβασης απασχόλησης από τον εργαζόμενο η προθεσμία άσκησης της αξίωσης για μισθούς είναι τρία έτη.

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους;

Οι περιστάσεις υπό τις οποίες μπορεί να εκδικάζεται μια υπόθεση από εσθονικό δικαστήριο καθορίζονται στις διατάξεις για τη διεθνή δικαιοδοσία. Μια υπόθεση υπάγεται στη δικαιοδοσία εσθονικού δικαστηρίου, εάν υπάρχει αρμοδιότητα εσθονικού δικαστηρίου σύμφωνα με τις διατάξεις που αφορούν την αρμοδιότητα και τη δικαιοδοσία του ή βάσει συμφωνίας παρέκτασης της αρμοδιότητας, εφόσον δεν προβλέπεται διαφορετικά από νόμο ή διεθνή συμφωνία. Η διεθνής δικαιοδοσία δεν είναι αποκλειστική δικαιοδοσία, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά από νόμο ή διεθνή συμφωνία. Οι διατάξεις του εσθονικού [Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας \(tsiviilkohtumenetluse seadustik\)](#) για τη διεθνή δικαιοδοσία ισχύουν μόνο στο μέτρο που αυτή δεν ρυθμίζεται διαφορετικά με διεθνή συμφωνία ή τους παρακάτω κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

(1) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1215/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις

(2) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας, ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1347/2000

(3) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 4/2009 του Συμβουλίου για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων και τη συνεργασία σε θέματα υποχρεώσεων διατροφής

(4) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 650/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων, την αποδοχή και εκτέλεση δημόσιων εγγράφων στον τομέα της κληρονομικής διαδοχής και την καθιέρωση ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου

(5) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 655/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί της διαδικασίας ευρωπαϊκής διαταγής δέσμευσης λογαριασμού προς διευκόλυνση της διασυνοριακής είσπραξης οφειλών σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις.

4 Αν ναι, σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ σε συνάρτηση με τον τόπο κατοικίας μου και τον τόπο κατοικίας του αντιδίκου ή με άλλα στοιχεία της υπόθεσής μου;

Το δικαστήριο, στο οποίο μπορεί να κατατίθεται αγωγή κατά προσώπου και να διενεργούνται άλλες διαδικαστικές πράξεις σε σχέση με πρόσωπο καθορίζεται σύμφωνα με τη **γενική δωσιδικία**, εκτός αν ο νόμος ορίζει ότι η αγωγή πρέπει να κατατεθεί σε ή η πράξη να διενεργηθεί από άλλο δικαστήριο.

Η **συντρέχουσα δωσιδικία** καθορίζει το δικαστήριο, στο οποίο μπορούν να κατατίθενται αγωγές κατά προσώπου και να διεξάγονται άλλες διαδικαστικές πράξεις σε σχέση με πρόσωπο, επιπλέον της γενικής αρμοδιότητας.

Η **αποκλειστική δωσιδικία** καθορίζει το μοναδικό δικαστήριο, το οποίο μπορεί να επιληφθεί αστικής διαφοράς. Η αρμοδιότητα σε υποθέσεις εκούσιας δικαιοδοσίας είναι αποκλειστική, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στον νόμο.

Βάσει της γενικής δωσιδικίας, αγωγή κατά φυσικού προσώπου κατατίθεται στο δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου το εν λόγω πρόσωπο έχει τον τόπο κατοικίας του και αγωγή κατά νομικού προσώπου κατατίθεται στο δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου το εν λόγω πρόσωπο έχει την έδρα του. Εάν ο τόπος κατοικίας φυσικού προσώπου είναι άγνωστος, αγωγή κατά του εν λόγω προσώπου μπορεί να κατατεθεί στο δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται ο τελευταίος γνωστός τόπος κατοικίας του.

Εάν, σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις, μια διαφορά δεν υπάγεται στην αρμοδιότητα εσθονικού δικαστηρίου ή δεν μπορεί να καθορισθεί η αρμοδιότητα και δεν ορίζεται διαφορετικά σε διεθνή συμφωνία ή νόμο, η διαφορά θα εκδικάζεται από το πρωτοδικείο του Harju (Harju Maakohtus) αν:

η διαφορά πρέπει να εκδικαστεί στη Δημοκρατία της Εσθονίας δυνάμει διεθνούς συμφωνίας

ο αιτών είναι πολίτης της Δημοκρατίας της Εσθονίας ή έχει την κατοικία του στην Εσθονία και δεν έχει τη δυνατότητα να υπερασπιστεί τα δικαιώματά του σε αλλοδαπό κράτος ή δεν μπορεί να αναμένεται ότι θα το πράξει

η υπόθεση αφορά ουσιαδώς την Εσθονία για άλλον λόγο και ο αιτών δεν έχει τη δυνατότητα να υπερασπιστεί τα δικαιώματά του σε αλλοδαπό κράτος ή δεν μπορεί να αναμένεται ότι θα το πράξει.

Το πρωτοδικείο του Harju εκδικάζει επίσης υποθέσεις οι οποίες εμπíπτουν στη δικαιοδοσία εσθονικού δικαστηρίου, αλλά δεν είναι εφικτό να προσδιορισθεί ποιο εσθονικό δικαστήριο είναι αρμόδιο. Το ίδιο ισχύει εάν η δικαιοδοσία της Εσθονίας συμφωνήθηκε χωρίς να προσδιορισθεί το αρμόδιο δικαστήριο.

Βάσει της αποκλειστικής (υποχρεωτικής) δωσιδικίας, οι αγωγές με το παρακάτω αντικείμενο κατατίθενται στο δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το ακίνητο:

απαίτηση που αφορά την αναγνώριση δικαιώματος κυριότητας, περιορισμένου εμπράγματος δικαιώματος ή άλλου εμπράγματος βάρους επί ακινήτου ή την αναγνώριση ανυπαρξίας τέτοιων δικαιωμάτων ή βάρων, ή απαίτηση που αφορά άλλα δικαιώματα επί ακινήτων

καθορισμός ορίων ή διανομή ακινήτου

προστασία της νομής ακινήτου

απαίτηση που αφορά περιουσιακό δικαίωμα και απορρέει από την κυριότητα οριζόντιας ιδιοκτησίας

απαίτηση που αφορά αναγκαστική εκτέλεση επί ακινήτου

απαίτηση που απορρέει από σύμβαση μίσθωσης ή σύμβαση εμπορικής μίσθωσης ακινήτου ή άλλη σύμβαση χρήσης ακινήτου, βάσει του ενοχικού δικαίου, ή από το κύρος τέτοιων συμβάσεων.

Αγωγή που αφορά δουλεία, βάρος ή δικαίωμα εξώθησης όσον αφορά περιουσιακό στοιχείο κατατίθεται στο δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το περιουσιακό στοιχείο.

Βάσει της αποκλειστικής (υποχρεωτικής) δωσιδικίας, αγωγή για την ακύρωση καταχρηστικού γενικού όρου ή για την καταγγελία και την ανάκληση της εισήγησης του όρου από το πρόσωπο που εισηγείται την εφαρμογή του όρου, κατατίθεται στο δικαστήριο του τόπου της επιχειρηματικής δραστηριότητας του εναγομένου ή, απουσία αυτής, στο δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου έχει την κατοικία ή την έδρα του ο εναγόμενος. Εάν ο εναγόμενος δεν έχει τόπο επιχειρηματικής δραστηριότητας, κατοικία ή έδρα στην Εσθονία, η αγωγή κατατίθεται στο δικαστήριο του οποίου την κατά τόπον αρμοδιότητα εφαρμόστηκε ο γενικός όρος.

Αγωγή νομικού προσώπου για την ανάκληση απόφασης οργάνου ή την κήρυξη της άκυρης κατατίθεται, βάσει της αποκλειστικής δωσιδικίας, στο δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου έχει την έδρα του το νομικό πρόσωπο.

Εσθονικό δικαστήριο είναι αρμόδιο να εκδικάζει γαμική διαφορά εφόσον:

τουλάχιστον ένας εκ των συζύγων είναι πολίτης της Δημοκρατίας της Εσθονίας ή ήταν πολίτης της Δημοκρατίας της Εσθονίας κατά τη σύναψη του γάμου και οι δύο σύζυγοι έχουν την κατοικία τους στην Εσθονία

η κατοικία του ενός συζύγου βρίσκεται στην Εσθονία, εκτός εάν είναι σαφές ότι η απόφαση που θα εκδοθεί δεν θα αναγνωρισθεί στη χώρα ιθαγένειας οποιουδήποτε εκ των συζύγων.

Βάσει της αποκλειστικής δωσιδικίας, γαμική διαφορά που εκδικάζεται από εσθονικό δικαστήριο κατατίθεται στο δικαστήριο της κοινής κατοικίας των συζύγων, και απουσία αυτής, στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγομένου. Εάν η κατοικία του εναγομένου δεν βρίσκεται στην Εσθονία, η αγωγή κατατίθεται στο δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται η κατοικία του κοινού ανήλικου τέκνου των διαδίκων και, απουσία κοινού ανήλικου τέκνου, στο δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου έχει την κατοικία του ο ενάγων.

Εάν η περιουσία απόντος προσώπου έχει τεθεί υπό θεματοφυλακή λόγω αφάνειας του εν λόγω προσώπου ή εάν έχει οριστεί δικαστικός συμπαραστάτης για πρόσωπο με περιορισμένη δικαιοπρακτική ικανότητα ή εάν ένα πρόσωπο εκτίει ποινή φυλάκισης, αγωγή διαζυγίου κατά του εν λόγω προσώπου μπορεί να κατατίθεται και στο δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου έχει την κατοικία του ο ενάγων.

Εσθονικό δικαστήριο μπορεί να εκδικάζει διαφορά που αφορά σχέση γονέα και τέκνου, εφόσον τουλάχιστον ένας εκ των διαδίκων είναι πολίτης της Δημοκρατίας της Εσθονίας ή τουλάχιστον ένας εκ των διαδίκων έχει κατοικία στην Εσθονία. Αγωγή που αφορά σχέση γονέα και τέκνου και εκδικάζεται από εσθονικό δικαστήριο κατατίθεται, βάσει της αποκλειστικής δωσιδικίας, στο δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται η κατοικία του τέκνου. Εάν η κατοικία του τέκνου δεν βρίσκεται στην Εσθονία, η αγωγή κατατίθεται στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγομένου. Εάν η κατοικία του εναγομένου δεν βρίσκεται στην Εσθονία, η αγωγή κατατίθεται στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του ενάγοντα. Το ίδιο ισχύει σε υποθέσεις διατροφής.

Βάσει της συντρέχουσας δωσιδικίας, αγωγή που αφορά περιουσιακή απαίτηση κατά φυσικού προσώπου μπορεί να κατατίθεται και στο δικαστήριο του τόπου διαμονής του, αν το πρόσωπο διαμένει εκεί για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα λόγω σχέσης εργασίας ή υπηρεσίας, σπουδών ή για άλλον σχετικό λόγο. Αγωγή, η οποία αφορά τις οικονομικές ή επαγγελματικές δραστηριότητες του εναγομένου μπορεί επίσης να κατατίθεται στο δικαστήριο του τόπου της επιχειρηματικής δραστηριότητας του εναγομένου.

Νομικό πρόσωπο βασιζόμενο στη συμμετοχή, συμπεριλαμβανομένων των εταιρειών, ή μέλος, εταίρος ή μέτοχος αυτού μπορεί να καταθέσει, βάσει συντρέχουσας δωσιδικίας, αγωγή που έχει ως βάση την εν λόγω συμμετοχή ή την ιδιότητα του μέλους κατά μέλους, εταίρου ή μετόχου του νομικού προσώπου και στο δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου έχει την έδρα του το νομικό πρόσωπο.

Εάν ένα πρόσωπο έχει κατοικία ή έδρα σε αλλοδαπό κράτος, αγωγή για περιουσιακή απαίτηση μπορεί να κατατίθεται, βάσει συντρέχουσας δωσιδικίας, κατά του εν λόγω προσώπου και στο δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκονται τα περιουσιακά στοιχεία που αφορούν την απαίτηση ή στο δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκονται τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία του προσώπου. Εάν ένα περιουσιακό στοιχείο είναι καταχωρισμένο σε δημόσιο μητρώο, η αγωγή μπορεί να ασκηθεί στο δικαστήριο του τόπου όπου βρίσκεται το μητρώο στο οποίο είναι καταχωρισμένο το περιουσιακό στοιχείο. Εάν το

περιουσιακό στοιχείο συνιστά ενοχική απαίτηση, η αγωγή μπορεί να κατατεθεί στο δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται η κατοικία ή η έδρα του οφειλέτη. Εάν η απαίτηση είναι εμπραγματώως εξασφαλισμένη, η αγωγή μπορεί επίσης να κατατεθεί στο δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το πράγμα.

Αγωγή για την είσπραξη απαίτησης που εξασφαλίζεται με υποθήκη ή συνδέεται με βάρος επί περιουσιακού στοιχείου ή άλλη τέτοια αγωγή που αφορά παρεμφερή απαίτηση μπορεί να κατατεθεί και στο δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το ακίνητο, με τον όρο ότι ο οφειλέτης είναι ο κύριος του καταχωρισμένου ενυπόθηκου ή βεβαρημένου ακινήτου.

Αγωγή κατά κυρίου οριζόντιας ιδιοκτησίας που έχει ως βάση έννομη σχέση που αφορά την κυριότητα της οριζόντιας ιδιοκτησίας μπορεί να κατατεθεί, βάσει συντρέχουσας δωσιδικίας, και στο δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται η εν λόγω οριζόντια ιδιοκτησία.

Αγωγή που έχει ως βάση σύμβαση ή αγωγή με αίτημα την κήρυξη σύμβασης ως άκυρης μπορεί να κατατεθεί, βάσει συντρέχουσας δωσιδικίας, και στο δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου θα εκπληρωνόταν η ένδικη συμβατική υποχρέωση.

Αγωγή καταναλωτή που έχει ως βάση σύμβαση ή σχέση που προσδιορίζεται στα άρθρα 35, 46 ή 52, 208 παράγραφος 4, τα άρθρα 379 ή 402, το άρθρο 635 παράγραφος 4 ή τα άρθρα 709, 734 ή 866 του [Ενόμου περί ενοχικού δικαίου \(võlaidigusseadus\)](#), ή αγωγή η οποία έχει ως βάση άλλη σύμβαση που συνάπτεται με επιχείρηση που έχει έδρα ή τόπο επαγγελματικής δραστηριότητας στην Εσθονία μπορεί να κατατεθεί, βάσει συντρέχουσας δωσιδικίας, και στο δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται ο τόπος κατοικίας του καταναλωτή. Αυτό δεν ισχύει για αγωγές, οι οποίες έχουν ως βάση συμβάσεις μεταφοράς.

Λήπτης ασφάλισης, ασφαλισμένος ή άλλο πρόσωπο, το οποίο δικαιούται να απαιτήσει εκτέλεση από τον ασφαλιστή βάσει ασφαλιστηρίου συμβολαίου μπορεί να καταθέσει αγωγή, βάσει συντρέχουσας δωσιδικίας, η οποία έχει ως βάση το ασφαλιστήριο συμβόλαιο, κατά του ασφαλιστή και στο δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται ο τόπος κατοικίας ή η έδρα του προσώπου.

Σε περίπτωση ασφάλισης αστικής ευθύνης ή ασφάλισης κτιρίου, ακινήτου ή κινητού περιουσιακού στοιχείου σε συνδυασμό με κτίριο ή ακινήτου, βάσει συντρέχουσας δωσιδικίας, αγωγή μπορεί να κατατεθεί κατά του ασφαλιστή και στο δικαστήριο του τόπου στον οποίο τελέστηκε η πράξη ή επήλθε το γεγονός που προκάλεσε τη ζημία ή του τόπου στον οποίο προκλήθηκε η ζημία.

Εργαζόμενος μπορεί να καταθέσει, βάσει συντρέχουσας δωσιδικίας, αγωγή που έχει ως βάση τη σύμβαση εργασίας του, και στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας ή εργασίας του.

Αγωγή αποζημίωσης για αδικοπραξία μπορεί να κατατεθεί, βάσει συντρέχουσας δωσιδικίας, και στο δικαστήριο του τόπου στον οποίο τελέστηκε η πράξη ή επήλθε το γεγονός που προκάλεσε τη ζημία ή του τόπου στον οποίο προκλήθηκε η ζημία.

Αγωγή με αντικείμενο την απόδειξη του κληρονομικού δικαιώματος, αγωγή κληρονόμου κατά του κατόχου της κληρονομίας, αγωγή η οποία προκύπτει από κληροδοσία ή κληρονομική σύμβαση ή αγωγή νόμιμης μοίρας ή διανομής κληρονομίας μπορεί να κατατεθεί, βάσει συντρέχουσας δωσιδικίας, και στο δικαστήριο στον οποίο την αρμοδιότητα υπαγόταν η κατοικία του θανόντος κατά τον χρόνο του θανάτου του. Εάν ο θανών ήταν πολίτης της Δημοκρατίας της Εσθονίας, αλλά κατά τον χρόνο του θανάτου του δεν είχε κατοικία στην Εσθονία, η αγωγή μπορεί να κατατεθεί και στο δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου είχε ο θανών την τελευταία του κατοικία στην Εσθονία. Εάν ο θανών δεν είχε κατοικία στην Εσθονία, η αγωγή μπορεί να κατατεθεί στο πρωτοδικείο Harju.

Αγωγή κατά περισσότερων εναγομένων μπορεί να κατατεθεί στο δικαστήριο του τόπου της κατοικίας ή της έδρας ενός από τους εναγομένους κατ' επιλογή του ενάγοντα.

Εάν μπορούν να κατατεθούν περισσότερες αγωγές κατά ενός εναγομένου βάσει των ίδιων πραγματικών περιστατικών, όλες οι αγωγές μπορούν να κατατεθούν στο δικαστήριο στο οποίο μπορεί να κατατεθεί αγωγή που αφορά μία ή περισσότερες από τις απαιτήσεις που απορρέουν από τα ίδια πραγματικά περιστατικά.

Ανταγωγή μπορεί να κατατεθεί στο δικαστήριο στο οποίο κατατέθηκε η αγωγή, με την προϋπόθεση ότι η ανταγωγή δεν υπάγεται σε αποκλειστική αρμοδιότητα. Το ίδιο ισχύει όταν, βάσει των γενικών διατάξεων, η ανταγωγή πρέπει να κατατεθεί σε αλλοδαπό δικαστήριο.

Αγωγή τρίτου με αυτοτελή απαίτηση μπορεί να κατατεθεί στο δικαστήριο που εκδικάζει την κύρια αγωγή.

Αγωγή, η οποία αφορά πτωχευτική διαδικασία ή πτωχευτική περιουσία κατά του οφειλέτη, του συνδίκου πτώχευσης ή μέλους της επιτροπής πιστωτών, συμπεριλαμβανομένης αγωγής για εξαίρεση περιουσιακών στοιχείων από την πτωχευτική περιουσία, μπορεί να κατατεθεί και στο δικαστήριο που κήρυξε την πτώχευση. Αγωγή αναγνώρισης απαίτησης μπορεί να κατατεθεί και στο δικαστήριο που κήρυξε την πτώχευση.

Ο οφειλέτης μπορεί επίσης να καταθέσει αγωγή σχετικά με την πτωχευτική περιουσία, συμπεριλαμβανομένης αγωγής αποκατάστασης, στο δικαστήριο που κήρυξε την πτώχευση.

Εάν καταθέσετε αγωγή σε διαφορετικό δικαστήριο από αυτό της γενικής δωσιδικίας του εναγομένου, πρέπει να το δικαιολογήσετε στο δικαστήριο.

Εάν μια υπόθεση μπορεί ταυτόχρονα να υπάγεται στην αρμοδιότητα περισσότερων εσθονικών δικαστηρίων, ο αιτών έχει το δικαίωμα επιλογής του δικαστηρίου στο οποίο θα καταθέσει την αίτηση. Σε αυτή την περίπτωση, η υπόθεση θα εκδικάζεται από το πρώτο επιληφθέν δικαστήριο.

5 Σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ ενώπιου του είδους της υπόθεσής μου και του επίδικου ποσού:

Στην Εσθονία, η αρμοδιότητα δεν καθορίζεται από τη φύση της υπόθεσης ούτε από το επίδικο ποσό.

6 Μπορώ να απευθυνθώ στο δικαστήριο μόνος ή χρειάζεται να χρησιμοποιήσω κάποιον ενδιάμεσο, για παράδειγμα, δικηγόρο;

Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά από τον νόμο, οι διάδικοι (ενάγων, εναγόμενος, τρίτος) μπορούν να συμμετέχουν στη διαδικασία αυτοπροσώπως ή μέσω αντιπροσώπου με ικανότητα δικαστικής παράστασης σε αστικές διαδικασίες. Η αυτοπρόσωπη παράσταση σε δίκη δεν στερεί από τον διάδικο το δικαίωμα να έχει αντιπρόσωπο ή σύμβουλο στην υπόθεση.

Ως ικανότητα δικαστικής παράστασης σε αστικές διαδικασίες νοείται η ικανότητα προσώπου να ασκεί με τις πράξεις του αστικά δικονομικά δικαιώματα και να εκτελεί αστικές δικονομικές υποχρεώσεις στο δικαστήριο. Πλήρη ικανότητα δικαστικής παράστασης έχουν όσοι έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους. Πρόσωπα με περιορισμένη δικαιοπρακτική ικανότητα δεν έχουν ικανότητα δικαστικής παράστασης σε αστική διαδικασία, εκτός εάν είναι ενήλικα και ο περιορισμός της δικαιοπρακτικής τους ικανότητας δεν αφορά την άσκηση αστικών δικονομικών δικαιωμάτων και την εκτέλεση αστικών δικονομικών υποχρεώσεων. Ανήλικοι ηλικίας τουλάχιστον 15 ετών δικαιούνται να συμμετέχουν σε διαδικασίες μαζί με τον νόμιμο αντιπρόσωπό τους.

Πληρεξούσιος στο δικαστήριο μπορεί να είναι δικηγόρος ή άλλο πρόσωπο το οποίο κατέχει τουλάχιστον κρατικά αναγνωρισμένο μεταπτυχιακό τίτλο νομικής ή ισοδύναμο τίτλο κατά την έννοια του άρθρου 28 παράγραφος 22 του [Εκπαιδευτικού νόμου της Δημοκρατίας της Εσθονίας \(Eesti Vabariigi haridusseadus\)](#) ή ισοδύναμο τίτλο αποκτηθέντα στην αλλοδαπή.

Νομικό πρόσωπο εκπροσωπείται στο δικαστήριο από μέλος του διοικητικού του συμβουλίου ή οργάνου που υποκαθιστά το διοικητικό συμβούλιο (νόμιμο εκπρόσωπο), εκτός εάν ο νόμος ή το καταστατικό του προβλέπει δικαίωμα από κοινού εκπροσώπησης. Το μέλος του διοικητικού συμβουλίου μπορεί να αναθέτει σε πληρεξούσιο τον δικαστικό χειρισμό της υπόθεσης. Η ύπαρξη τέτοιου πληρεξουσίου δεν θίγει τη συμμετοχή του νομίμου εκπροσώπου, δηλαδή του μέλους του διοικητικού συμβουλίου του νομικού προσώπου, στη διαδικασία.

Αντιπρόσωπος προσώπου διορίζεται από το δικαστήριο, όποτε το επιτάσσει ο νόμος.

7 Για την κίνηση της διαδικασίας, σε ποιον συγκεκριμένα πρέπει να απευθυνθώ: στην υποδοχή, στη γραμματεία του δικαστηρίου ή σε κάποια άλλη υπηρεσία;

Η αίτηση πρέπει να αναγράφει την ονομασία του δικαστηρίου στο οποίο πρόκειται να υποβληθεί το δικόγραφο. Αίτηση μπορεί επίσης να υποβάλλεται ηλεκτρονικά μέσω της πύλης που διατίθεται στη διεύθυνση <https://www.e-toimik.ee/> ή είσοδος στο περιβάλλον του ιστότοπου γίνεται με χρήση του δελτίου ταυτότητας. Η αίτηση μπορεί επίσης να υποβάλλεται ηλεκτρονικά [με τηλεομοιοτυπία ή αποστολή στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που υποδεικνύεται για τον εν λόγω σκοπό](#). Όταν η αίτηση κατατίθεται αυτοπροσώπως στο δικαστήριο, πρέπει να υποβάλλεται στη γραμματεία του οικείου δικαστηρίου.

8 Σε ποια γλώσσα πρέπει να διατυπώσω την αίτησή μου; Μπορώ να την υποβάλω προφορικά ή πρέπει να την υποβάλω οπωσδήποτε εγγράφως; Μπορώ να την υποβάλω με τηλεομοιοτυπία ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο;

Η διαδικασία ενώπιον των δικαστηρίων και οι διοικητικές εργασίες στα δικαστήρια διεξάγονται στην εσθονική γλώσσα. Η αίτηση πρέπει να υποβάλλεται εγγράφως στην εσθονική γλώσσα. Η αίτηση πρέπει να κατατίθεται στο δικαστήριο υπογεγραμμένη Μπορεί επίσης να κατατίθεται ψηφιακά υπογεγραμμένη μέσω της πύλης που διατίθεται στη διεύθυνση <https://www.e-toimik.ee/>, όπου κανείς συνδέεται χρησιμοποιώντας το δελτίο ταυτότητας ή να αποστέλλεται με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ψηφιακά υπογεγραμμένη. Αίτηση μπορεί να αποστέλλεται με τηλεομοιοτυπία ή με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου χωρίς ψηφιακή υπογραφή μόνο εάν η υπογεγραμμένη αίτηση πρόκειται να κατατεθεί στο δικαστήριο το συντομότερο δυνατό.

9 Υπάρχουν ειδικά έντυπα για την άσκηση αγωγής; Αν όχι, πώς κινείται η διαδικασία; Ο φάκελος της αγωγής πρέπει να περιλαμβάνει υποχρεωτικά ορισμένα στοιχεία;

Δεν προβλέπεται συγκεκριμένο έντυπο για αιτήσεις. Οι αιτήσεις πρέπει να αναγράφουν τα παρακάτω:

τα ονόματα, τις διευθύνσεις και τα στοιχεία επικοινωνίας των συμμετεχόντων στη διαδικασία και των αντιπροσώπων, εφόσον υπάρχουν την ονομασία του δικαστηρίου

τη σαφώς διατυπωμένη αξίωση του ενάγοντα (αντικείμενο της αγωγής)

τα πραγματικά περιστατικά που συνιστούν τη βάση της αγωγής (βάση της αγωγής)

τα αποδεικτικά στοιχεία των περιστατικών που συνιστούν τη βάση της αγωγής, και συγκεκριμένη αναφορά στα πραγματικά περιστατικά, τα οποία ο ενάγων προτίθεται να αποδείξει με κάθε αποδεικτικό στοιχείο

κατά πόσο ο ενάγων συμφωνεί με την εξέταση της υπόθεσης με έγγραφη διαδικασία ή επιθυμεί να συζητηθεί η υπόθεση στο ακροατήριο

την αξία του αντικειμένου της αγωγής, εκτός αν με την αγωγή ζητείται η πληρωμή συγκεκριμένου χρηματικού ποσού

κατάλογο των παραρτημάτων της αίτησης

την υπογραφή ή, για έγγραφο που διαβιβάζεται ηλεκτρονικά, την ψηφιακή υπογραφή του συμμετέχοντα στη διαδικασία ή αντιπροσώπου αυτού.

Εάν ο ενάγων επιθυμεί την εξέταση της αγωγής με έγγραφη διαδικασία, πρέπει να το αναφέρει στην αγωγή.

Εάν ο ενάγων συμμετέχει στη διαδικασία δι' αντιπροσώπου, η αγωγή πρέπει επίσης να προσδιορίζει τα στοιχεία του αντιπροσώπου. Εάν ο ενάγων επιθυμεί να λάβει συνδρομή στη διαδικασία από διερμηνέα ή μεταφραστή, ο ενάγων πρέπει να το αναφέρει στην αίτηση και να προσδιορίζει, αν είναι εφικτό, τα στοιχεία του διερμηνέα ή του μεταφραστή.

Εάν καταθέσετε αγωγή σε διαφορετικό δικαστήριο από αυτό της γενικής δικαιοδοσίας του εναγομένου, πρέπει να το δικαιολογήσετε στο δικαστήριο.

Εκτός από τα παραπάνω στοιχεία, οι αιτήσεις σε υπόθεση διαζυγίου πρέπει επίσης να αναγράφουν τα ονόματα και την ημερομηνία γέννησης των κοινών ανήλικων τέκνων των συζύγων, το πρόσωπο που έχει αναλάβει τη διατροφή και την ανατροφή των τέκνων και το πρόσωπο με το οποίο διαμένουν τα τέκνα, καθώς και πρόταση ως προς τα γονικά δικαιώματα και την ανατροφή των τέκνων μετά το διαζύγιο.

Εάν ο ενάγων ή ο εναγόμενος είναι νομικό πρόσωπο καταχωρισμένο σε δημόσιο μητρώο, στην αγωγή προσαρτάται επίσης αντίγραφο της κάρτας μητρώου, απόσπασμα από το μητρώο ή το πιστοποιητικό εγγραφής, εκτός αν το δικαστήριο μπορεί να ελέγξει το ίδιο τις πληροφορίες αυτές στο μητρώο. Τα λοιπά νομικά πρόσωπα πρέπει να προσκομίζουν άλλα αποδεικτικά στοιχεία για τη λειτουργία και τη δικαιοπρακτική τους ικανότητα.

10 Χρειάζεται να καταβληθούν τέλη στο δικαστήριο; Αν ναι, πότε; Η αμοιβή του δικηγόρου προκαταβάλλεται;

Η εξέταση προσφυγής, ενδίκου μέσου ή αίτησης βαρύνεται με κρατικό τέλος. Το ύψος του κρατικού τέλους εξαρτάται από την αξία του αντικειμένου της αστικής διαφοράς [στο [Παράρτημα 1](#) του [νόμου για τα κρατικά τέλη \(riigilõivuseadus\)](#)] ή ορίζεται ως συγκεκριμένο ποσό βάσει του είδους της απαίτησης. Δεν προβλέπεται κρατικό τέλος για την εκδίκαση αίτησης παροχής νομικής συνδρομής, όταν κατατίθεται αίτηση αποζημίωσης για μισθούς ή διατροφή και σε άλλες περιπτώσεις που ορίζονται στον νόμο για τα κρατικά τέλη.

Το κρατικό τέλος καταβάλλεται πριν από την υποβολή αιτήματος για διενέργεια πράξης. Πριν από την καταβολή του κρατικού τέλους, η αίτηση δεν κοινοποιείται στον εναγόμενο ούτε διεξάγονται άλλες διαδικασίες που απορρέουν από πράξη για την οποία προβλέπεται κρατικό τέλος. Εάν δεν έχει εξοφληθεί πλήρως το κρατικό τέλος, το δικαστήριο τάσσει προθεσμία στον αιτούντα εντός της οποίας θα πρέπει να καταβάλει το πλήρες ποσό. Εάν το κρατικό τέλος δεν καταβληθεί έως την τακτή ημερομηνία πληρωμής, η αίτηση δεν γίνεται δεκτή προς εξέταση. Εάν το ποσό του κρατικού τέλους που καταβλήθηκε για απαίτηση η οποία έγινε δεκτή προς εξέταση είναι μικρότερο από το προβλεπόμενο στον νόμο, το δικαστήριο απαιτεί την πληρωμή του κρατικού τέλους στο ύψος που προβλέπεται από τον νόμο. Εάν ο ενάγων δεν καταβάλλει το κρατικό τέλος έως την τακτή ημερομηνία πληρωμής που ορίζει το δικαστήριο, το δικαστήριο δεν εξετάζει την αγωγή στο μέτρο που αναλογεί στην απαίτηση.

Κατά την καταβολή του κρατικού τέλους, πρέπει να αναγράφεται στο έγγραφο πληρωμής η πράξη για την οποία καταβάλλεται το κρατικό τέλος. Εάν καταβάλλεται κρατικό τέλος για λογαριασμό άλλου προσώπου, θα πρέπει επίσης να αναγράφεται το όνομα του εν λόγω προσώπου. Εάν μετά την κατάθεση αίτησης, το δικαστήριο ζητεί την πληρωμή πρόσθετου κρατικού τέλους, ο αριθμός πρωτοκόλλου που αποδίδεται στην αίτηση από το δικαστήριο πρέπει επίσης να αναγράφεται στην απόδειξη καταβολής του κρατικού τέλους μέσω πιστωτικού ιδρύματος.

Το δικαστήριο κατά κανόνα διατάσσει τον ηττηθέντα διάδικο να καταβάλει τα αναγκαία και εύλογα έξοδα του πληρεξουσίου. Η επιδίκαση αποζημίωσης των εξόδων πληρεξουσίου δεν προϋποθέτει την απόδειξη της πληρωμής τους το τιμολόγιο που εκδίδεται για την παροχή νομικών υπηρεσιών συνιστά επαρκή απόδειξη για την είσπραξη αποζημίωσης. Ο Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας δεν ρυθμίζει την πληρωμή πληρεξουσίου πριν από την κατανομή και τον καθορισμό των διαδικαστικών εξόδων από το δικαστήριο αυτή θα πρέπει να συμφωνείται στη σύμβαση παροχής νομικών υπηρεσιών μεταξύ του παρόχου των νομικών υπηρεσιών και του προσώπου που πρόκειται να εκπροσωπηθεί.

11 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής;

Νομική συνδρομή παρέχεται σε συμμετέχοντα στη διαδικασία ο οποίος είναι φυσικό πρόσωπο και κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης παροχής νομικής συνδρομής, έχει τον τόπο κατοικίας του στη Δημοκρατία της Εσθονίας ή σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ή είναι πολίτης της Δημοκρατίας της Εσθονίας ή άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η κατοικία καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 62 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1215/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Άλλοι συμμετέχοντες στη διαδικασία που είναι φυσικά πρόσωπα λαμβάνουν νομική συνδρομή μόνο εφόσον αυτό προκύπτει από διεθνή συμφωνία.

Νομική συνδρομή παρέχεται στο πρόσωπο που τη ζητεί, εφόσον:

το πρόσωπο που ζητεί νομική συνδρομή δεν είναι σε θέση να καταβάλει τα διαδικαστικά έξοδα λόγω της οικονομικής του κατάστασης ή είναι σε θέση να καταβάλει τα εν λόγω έξοδα μόνο εν μέρει ή σε δόσεις και

υπάρχουν επαρκείς λόγοι να θεωρείται ότι η σκοπούμενη διαδικασία θα είναι επιτυχής.

Η επιτυχία της συμμετοχής στη διαδικασία τεκμαίρεται αν στην αίτηση, για την κατάθεση της οποίας ζητείται νομική συνδρομή, εκτίθενται με νομικά πειστικό τρόπο οι λόγοι αυτής και τα πραγματικά περιστατικά που τη θεμελιώνουν. Η σημασία της υπόθεσης για το πρόσωπο που ζητεί νομική συνδρομή λαμβάνεται επίσης υπόψη όταν αξιολογείται το κατά πόσον είναι επιτυχής η συμμετοχή του προσώπου στη διαδικασία.

Δεν παρέχεται νομική συνδρομή σε φυσικό πρόσωπο εφόσον:

(1) τα διαδικαστικά έξοδα τεκμαίρεται ότι δεν υπερβαίνουν το διπλάσιο του μέσου μηνιαίου εισοδήματος του προσώπου που ζητά νομική συνδρομή, υπολογισμένα στη βάση του μέσου μηνιαίου εισοδήματος των τελευταίων τεσσάρων μηνών πριν από την υποβολή της αίτησης μείον τους φόρους και τις υποχρεωτικές ασφαλιστικές εισφορές, τα ποσά που πρέπει να καταβληθούν για την εκπλήρωση υποχρέωσης διατροφής εκ του νόμου και τα εύλογα έξοδα στέγασης και μετακίνησης

(2) το πρόσωπο που ζητά νομική συνδρομή είναι σε θέση να καλύψει τα διαδικαστικά έξοδα από τα υφιστάμενα περιουσιακά του στοιχεία, των οποίων η πώληση είναι εφικτή χωρίς ιδιαίτερη δυσχέρεια και έναντι των οποίων μπορεί να εγερθεί αξίωση πληρωμής σύμφωνα με τον νόμο. Όσον αφορά τα νομικά πρόσωπα, μόνον οι μη κερδοσκοπικές ενώσεις ή τα ιδρύματα που έχουν καταχωριστεί στον κατάλογο των μη κερδοσκοπικών ενώσεων ή ιδρυμάτων και επωφελοούνται από τα κίνητρα απαλλαγής από τον φόρο εισοδήματος ή αντίστοιχες μη κερδοσκοπικές ενώσεις ή ιδρύματα που έχουν την έδρα τους στην Εσθονία ή σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ έχουν το δικαίωμα να ζητούν νομική συνδρομή για την επίτευξη των στόχων τους, με την προϋπόθεση ότι οι αιτούντες αποδεικνύουν ότι ζητούν νομική συνδρομή για την επίτευξη της περιβαλλοντικής ή καταναλωτικής προστασίας ή την εξυπηρέτηση άλλου πρωτεύοντος δημοσίου συμφέροντος για την πρόληψη πιθανών ζημιών σε βάρος των νομίμως προστατευόμενων δικαιωμάτων μεγάλου αριθμού προσώπων και με την προϋπόθεση ότι δεν μπορεί να πιθανολογηθεί ότι θα καλύψουν τα έξοδα από τα περιουσιακά τους στοιχεία ή ότι είναι σε θέση να καταβάλουν τα εν λόγω έξοδα μόνο εν μέρει ή σε δόσεις. Η νομική συνδρομή που μπορούν να ζητήσουν άλλα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου της Εσθονίας συνίσταται σε πλήρη ή μερική απαλλαγή από την πληρωμή κρατικού τέλους για την άσκηση ενδίκου μέσου. Νομική συνδρομή σε άλλα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα χορηγείται μόνον βάσει διεθνούς συμφωνίας.

12 Από ποιο χρονικό σημείο και εξής η αγωγή μου θεωρείται επισήμως ασκηθείσα; Θα μου δώσουν οι αρχές πληροφορίες για το κατά πόσον η αγωγή μου έχει ασκηθεί εγκύρως;

Η αγωγή θεωρείται ασκηθείσα όταν κατατίθεται στο δικαστήριο. Αυτό ισχύει μόνον εάν η αγωγή επιδίδεται στον εναγόμενο μεταγενέστερα. Εάν το δικαστήριο δεν κάνει δεκτή την αγωγή προς εξέταση, το δικαστήριο δεν επιδίδει την αγωγή στον εναγόμενο. Εάν η αγωγή πληροί τις νόμιμες προϋποθέσεις, το δικαστήριο εκδίδει διάταξη και κάνει δεκτή την αγωγή προς εξέταση. Εάν η αγωγή δεν πληροί τις προϋποθέσεις, το δικαστήριο τάσσει προθεσμία στον ενάγοντα για να τη διορθώσει. Το δικαστήριο εκδίδει διάταξη για την αποδοχή αγωγής προς εξέταση ή για την άρνηση αποδοχής της ή για τη χορήγηση προθεσμίας προς διόρθωση εντός εύλογου χρονικού διαστήματος. Το δικαστήριο ενημερώνει τον ενάγοντα για την αποδοχή της αγωγής προς εξέταση.

13 Θα λάβω λεπτομερείς πληροφορίες για το χρονοδιάγραμμα των γεγονότων που θα ακολουθήσουν την προσφυγή στο δικαστήριο (π.χ. όσον αφορά το πότε θα πρέπει να εμφανιστώ στο δικαστήριο);

Το δικαστήριο ενημερώνει τον συμμετέχοντα για την πρόοδο της διαδικασίας με διοικητικές διατάξεις. Το δικαστήριο με διοικητική διάταξη τάσσει προθεσμία στον εναγόμενο για να απαντήσει, με την οποία τον ενημερώνει επίσης ότι η αγωγή έχει γίνει δεκτή προς εξέταση.

Τελευταία επικαιροποίηση: 02/10/2020

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Ενδεδειγμένες ενέργειες; - Ιρλανδία

1 Είμαι αναγκασμένος να προσφύγω σε δικαστήριο ή υπάρχει άλλη εναλλακτική λύση;

Η προσφυγή στο δικαστήριο είναι συχνά η έσχατη λύση, όταν άλλες απόπειρες επίλυσης της διαφοράς έχουν αποτύχει. Ως εναλλακτική της προσφυγής στο δικαστήριο, παρέχεται η δυνατότητα χρησιμοποίησης των εναλλακτικών τρόπων επίλυσης διαφορών (βλ. το τμήμα «Εναλλακτικοί τρόποι επίλυσης των διαφορών»).

2 Υπάρχει προθεσμία προσφυγής στο δικαστήριο;

Οι προθεσμίες προσφυγής στο δικαστήριο διαφέρουν ανάλογα με την υπόθεση. Το ζήτημα των ισχυουσών προθεσμιών μπορεί να διευκρινιστεί από νομικό σύμβουλο ή από [εξωτερικό γραφείο ενημέρωσης των πολιτών](#) σχετικά με την πρόσβαση στη δικαιοσύνη.

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους;

Βλ. το τμήμα «[Διεθνής δικαιοδοσία](#)».

4 Αν ναι, σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ σε συνάρτηση με τον τόπο κατοικίας μου και τον τόπο κατοικίας του αντιδίκου ή με άλλα στοιχεία της υπόθεσής μου;

Στα κατώτερα δικαστήρια [δηλαδή, στα κομητειακά δικαστήρια (Circuit Courts) και στα περιφερειακά δικαστήρια (District Courts)], το αρμόδιο για την εκδίκαση της υπόθεσης δικαστήριο καθορίζεται βάσει του τόπου στον οποίο ο εναγόμενος ή κάποιος εκ των εναγομένων διατηρεί τη συνήθη διαμονή του ή ασκεί οποιοδήποτε επάγγελμα, επιχείρηση ή εργασία. Στις περισσότερες υποθέσεις διαφοράς από σύμβαση, αρμόδιο θα είναι το κομητειακό ή το περιφερειακό δικαστήριο του τόπου που φέρεται ως ο τόπος σύναψης της σύμβασης στις διαφορές από αδικοπραξία, του τόπου που φέρεται ως ο τόπος τέλεσης της αδικοπραξίας στις διαφορές οικογενειακού δικαίου, του τόπου διαμονής του ενάγοντος και στις διαφορές που αφορούν την κατοχή ή την κυριότητα επί ακινήτου, του τόπου όπου βρίσκεται το επίδικο ακίνητο.

Για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με την αρμοδιότητα των δικαστηρίων, βλ. το τμήμα «[Διεθνής δικαιοδοσία](#)»

Ο δικτυακός τόπος της [Εξωτερικής Υπηρεσίας της Ιρλανδίας](#) παρέχει πληροφορίες σχετικά με τη διάρθρωση των δικαστηρίων. Επιπλέον, δημοσιεύει ένα φυλλάδιο με τίτλο «Explaining the Courts» (Πώς λειτουργούν τα δικαστήρια) για την ενημέρωση του κοινού. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το δικαστικό σύστημα διατίθενται επίσης από την [Υπηρεσία Ενημέρωσης των Πολιτών](#).

5 Σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ ενόψει του είδους της υπόθεσής μου και του επίδικου ποσού;

Το αρμόδιο εκάστοτε δικαστήριο καθορίζεται με βάση το είδος (από σύμβαση, αδικοπραξία κ.λπ.) και την αξία της διαφοράς.

Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. το τμήμα «[Διεθνής δικαιοδοσία](#)».

6 Μπορώ να απευθυνθώ στο δικαστήριο μόνος ή χρειάζεται να χρησιμοποιήσω κάποιον ενδιάμεσο, για παράδειγμα, δικηγόρο;

Η χρήση ενδιάμεσου δεν είναι πάντοτε απαραίτητη, αλλά η σχετική απόφαση επαφίεται σε εσάς και εξαρτάται από την πολυπλοκότητα της υπόθεσής σας. Αν αποφασίσετε να χρησιμοποιήσετε ενδιάμεσο, αυτός πρέπει να είναι δικηγόρος. Αρμόδιος φορέας για τη διαπίστευση των δικηγόρων και τη ρύθμιση του δικηγορικού επαγγέλματος είναι ο [Εξωτερικός Σύλλογος](#).

7 Για την κίνηση της διαδικασίας, σε ποιον συγκεκριμένα πρέπει να απευθυνθώ: στην υποδοχή, στη γραμματεία του δικαστηρίου ή σε κάποια άλλη υπηρεσία;

Η αίτηση πρέπει να κατατεθεί στο εκάστοτε αρμόδιο γραφείο της Δικαστικής Υπηρεσίας, ανάλογα με το ποσό της αποζημίωσης που ζητάτε (για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το αρμόδιο δικαστήριο, βλ. το τμήμα «[Διεθνής δικαιοδοσία](#)»). Γραφεία της Δικαστικής Υπηρεσίας υπάρχουν σε ολόκληρη την Ιρλανδία, ενώ πληροφορίες σχετικά με τις διευθύνσεις και τα ωράρια λειτουργίας τους παρέχονται στον δικτυακό τόπο της [ΕΥ Δικαστικής Υπηρεσίας](#).

8 Σε ποια γλώσσα πρέπει να διατυπώσω την αίτησή μου; Μπορώ να την υποβάλω προφορικά ή πρέπει να την υποβάλω οπωσδήποτε εγγράφως; Μπορώ να την υποβάλω με τηλεομοιοτυπία ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο;

Στην Ιρλανδία, η αίτηση μπορεί να υποβληθεί είτε στην αγγλική είτε στην ιρλανδική γλώσσα. Η αίτηση πρέπει να συμπληρωθεί σε ειδικό έντυπο, το οποίο αφορά ειδικά το δικαστήριο στο οποίο απευθύνεστε. Η αίτηση δεν μπορεί να υποβληθεί με τηλεομοιοτυπία ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, αλλά πρέπει να την καταθέσετε αυτοπροσώπως στο αρμόδιο γραφείο της Δικαστικής Υπηρεσίας. Η αίτηση δεν μπορεί να υποβληθεί προφορικά.

9 Υπάρχουν ειδικά έντυπα για την άσκηση αγωγής; Αν όχι, πώς κινείται η διαδικασία; Ο φάκελος της αγωγής πρέπει να περιλαμβάνει υποχρεωτικά ορισμένα στοιχεία;

Για την άσκηση αγωγής υπάρχουν ειδικά έντυπα, από τα οποία πολλά μπορούν να τηλεφορτωθούν από τον δικτυακό τόπο της [ΕΥ Δικαστικής Υπηρεσίας](#), ενώ τα υπόλοιπα περιέχονται στον οικείο [ΕΥ κανονισμό του δικαστηρίου](#). Τα έντυπα αυτά αναφέρουν ποια στοιχεία πρέπει να περιλαμβάνονται στον φάκελο. Ως έναν βαθμό, μπορεί να ζητηθεί καθοδήγηση από τους υπαλλήλους της Δικαστικής Υπηρεσίας, πλην όμως αυτοί μπορούν να παρέχουν μόνο διαδικαστικές πληροφορίες, καθώς τους απαγορεύεται να διατυπώνουν απόψεις ως προς την ουσία αγωγής ή να παρέχουν συμβουλές σχετικά με τη διεκπεραίωσή της.

10 Χρειάζεται να καταβληθούν τέλη στο δικαστήριο; Αν ναι, πότε; Η αμοιβή του δικηγόρου προκαταβάλλεται;

Δικαστικά έξοδα, τα οποία ονομάζονται «δικαστικά τέλη», πρέπει να καταβληθούν για τα περισσότερα είδη αιτήσεων. Τα τέλη πρέπει να καταβληθούν κατά τον χρόνο κατάθεσης της αίτησης στο αρμόδιο γραφείο της Δικαστικής Υπηρεσίας. Πληροφορίες σχετικά με τα διάφορα καταβλητέα τέλη παρέχονται στον δικτυακό τόπο της [ΕΥ Δικαστικής Υπηρεσίας](#). Η αμοιβή του δικηγόρου, αν χρησιμοποιήσετε τέτοιο, αποτελεί διαφορετικό ζήτημα και δεν αφορά τη Δικαστική Υπηρεσία. Αν προσλάβετε δικηγόρο, αυτός θα σας ενημερώσει για την αμοιβή που θα σας χρεώσει και για τον χρόνο καταβολής της.

11 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής;

Βλέπε το τμήμα «[Νομική συνδρομή](#)».

12 Από ποιο χρονικό σημείο και εξής η αγωγή μου θεωρείται επισήμως ασκηθείσα; Θα μου δώσουν οι αρχές πληροφορίες για το κατά πόσον η αγωγή μου έχει ασκηθεί εγκύρως;

Η αγωγή θεωρείται επισήμως ασκηθείσα από την έκδοση της σχετικής πράξης από το γραφείο της Δικαστικής Υπηρεσίας. Ανάλογα με το δικαστήριο στο οποίο ασκείτε την αγωγή σας, η εν λόγω πράξη μπορεί να μην εκδοθεί μέχρι την επίδοση της αγωγής στον αντίδικο. Στο δικαστήριο μικροδιαφορών, ο γραμματέας του δικαστηρίου επιδίδει την αγωγή σας στον αντίδικο. Σε άλλα δικαστήρια, θα πρέπει να επιδώσετε ο ίδιος την αγωγή σας ή να αναθέσετε την επίδοσή της σε ενδιάμεσο. Για να πληροφορηθείτε τι ισχύει στην περίπτωση σας, μπορείτε να απευθυνθείτε στο γραφείο της Δικαστικής Υπηρεσίας στο οποίο έχετε αποφασίσει να υποβάλετε την αγωγή σας. Οι υπάλληλοι της Δικαστικής Υπηρεσίας θα σας ενημερώσουν αν τυχόν δεν έχετε εκπληρώσει όλες τις διαδικαστικές διατυπώσεις για την άσκηση της αγωγής σας, ωστόσο, εναπόκειται στον δικαστή να κρίνει αν η αγωγή σας έχει ασκηθεί εγκύρως.

13 Θα λάβω λεπτομερείς πληροφορίες για το χρονοδιάγραμμα των γεγονότων που θα ακολουθήσουν την προσφυγή στο δικαστήριο (π.χ. όσον αφορά το πότε θα πρέπει να εμφανιστώ στο δικαστήριο);

Ο [ΕΥ κανονισμός](#) κάθε δικαστηρίου ορίζει τις ισχύουσες προθεσμίες, μπορείτε δε να ζητήσετε σχετικές πληροφορίες από το γραφείο της Δικαστικής Υπηρεσίας στο οποίο θα υποβάλετε την αγωγή σας.

Τελευταία επικαιροποίηση: 17/12/2020

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Ενδειγμένες ενέργειες; - Ελλάδα

1 Είμαι αναγκασμένος να προσφύγω σε δικαστήριο ή υπάρχει άλλη εναλλακτική λύση;

Πράγματι, θα ήταν ίσως ενδειγμένο να χρησιμοποιήσετε κανείς τους "Εναλλακτικούς τρόπους επίλυσης των διαφορών". Βλέπε σχετικό θέμα.

2 Υπάρχει προθεσμία προσφυγής στο δικαστήριο;

Οι προθεσμίες παραγραφής του δικαιώματος προσφυγής διαφέρουν πράγματι ανάλογα με την περίπτωση. Αυτό το ζήτημα της παραγραφής μπορεί να διευκρινιστεί από νομικό σύμβουλο ή από γραφείο ενημέρωσης των πολιτών σχετικά με την προσφυγή στη δικαιοσύνη.

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους;

Βλέπε το θέμα "Αρμοδιότητα δικαστηρίων".

4 Αν ναι, σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ σε συνάρτηση με τον τόπο κατοικίας μου και τον τόπο κατοικίας του αντιδίκου ή με άλλα στοιχεία της υπόθεσής μου;

Βλέπε το θέμα "[Αρμοδιότητα δικαστηρίων - Ελλάδα](#)".

5 Σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ ενόψει του είδους της υπόθεσής μου και του επίδικου ποσού;

Βλέπε το θέμα "[Αρμοδιότητα δικαστηρίων - Ελλάδα](#)".

Ακολουθήστε διαδικασία για την προσφυγή σε δικαστήριο

6 Μπορώ να απευθυνθώ στο δικαστήριο μόνος ή χρειάζεται να χρησιμοποιήσω κάποιον ενδιάμεσο, για παράδειγμα, δικηγόρο;

Η προσφυγή γίνεται υποχρεωτικά με δικηγόρο, εκτός από: 1) στο Ειρηνοδικείο, 2) στα ασφαλιστικά μέτρα και 3) για να αποτραπεί επικείμενος κίνδυνος (αρθ. 94 παρ. 2 Κ.Πολ.Δ), 4) στην εργατική διαδικασία ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου ή Ειρηνοδικείου (αρθ. 665 παρ. 1 Κ.Πολ.Δ). Κατά συνέπεια ο κανόνας είναι να παρίσταται δικαστικός πληρεξούσιος. Κατ' εξαίρεση μπορεί να υπάρξει αυτοπρόσωπη παράσταση σε ορισμένες διαδικασίες, όπως ασφαλιστικά μέτρα, μικροδιαφορές, εργατικές διαφορές κλπ.

7 Για την κίνηση της διαδικασίας, σε ποιον συγκεκριμένα πρέπει να απευθυνθώ: στην υποδοχή, στη γραμματεία του δικαστηρίου ή σε κάποια άλλη υπηρεσία;

Για να κινηθεί η δικαστική διαδικασία, απαιτείται η κατάθεση αιτήματος στη Γραμματεία του αρμόδιου δικαστηρίου. Για τη σύνταξη της αγωγής πρέπει ο ενδιαφερόμενος να απευθυνθεί σε δικηγόρο ο οποίος θα την καταθέσει στη γραμματεία του αρμόδιου δικαστηρίου.

8 Σε ποια γλώσσα πρέπει να διατυπώσω την αίτησή μου; Μπορώ να την υποβάλω προφορικά ή πρέπει να την υποβάλω οπωσδήποτε εγγράφως; Μπορώ να την υποβάλω με τηλεομοιοτυπία ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο;

α) Η αίτηση αγωγής, καταρτίζεται μόνο στην Ελληνική γλώσσα,

β) ο κανόνας είναι η έγγραφη κατάρτισή της. Προφορική άσκηση επιτρέπεται στα Ειρηνοδικεία στην έδρα των οποίων δεν υπάρχουν διορισμένοι δικηγόροι ή δικολάβοι, οπότε συντάσσεται σχετική έκθεση (άρθρο 111, 115, 215 παρ. 2 Κ.Πολ.Δ.) και

γ) η κατάθεση της αίτησης αγωγής μπορεί να γίνει και με ηλεκτρονικά μέσα, εφόσον φέρουν προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή (άρθρα 117 παρ. 2 και 119 παρ. 4 ΚΠολΔ, Π.Δ. 25/2012)

9 Υπάρχουν ειδικά έντυπα για την άσκηση αγωγής; Αν όχι, πώς κινείται η διαδικασία; Ο φάκελος της αγωγής πρέπει να περιλαμβάνει υποχρεωτικά ορισμένα στοιχεία;

Δεν υπάρχουν ειδικά έντυπα προσφυγών. Ο φάκελος αποτελείται από την αγωγή, όπου αυτή απαιτείται (δεν είναι υποχρεωτική στο Ειρηνοδικείο και στα ασφαλιστικά μέσα) και όταν τα αποδεικτικά έγγραφα τα προσκομίζει ο διάδικος.

10 Χρειάζεται να καταβληθούν τέλη στο δικαστήριο; Αν ναι, πότε; Η αμοιβή του δικηγόρου προκαταβάλλεται;

Πληρώνονται τέλη: Ο διάδικος επιβαρύνεται με τα σχετικά έξοδα και τέλη. Έτσι, ο ενάγων πληρώνει το χαρτόσημο, δικαστικό ένσημο και τέλη υπέρ διαφόρων ταμείων (π.χ. Τ.Ν., ΤΠΔΑ, κ.λ.π.) που καταβάλλονται ταυτόχρονα με την άσκηση της αγωγής. Ο χρόνος και ο τρόπος πληρωμής του δικηγόρου, είναι ζήτημα συμφωνίας με το διάδικο.

11 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής;

Ναι, υπό τις προϋποθέσεις των άρθρων 194-204 Κ.Πολ.Δ. (αν δεν μπορεί ο διάδικος, να καταβάλει τα έξοδα της δίκης χωρίς να περιοριστούν από αυτό τα απαραίτητα μέσα για τη διατροφή του ίδιου και της οικογένειάς του). Απαιτείται: 1. Πιστοποιητικό του δημάρχου ή του Προέδρου της Κοινότητας της κατοικίας του αιτούντος για την επαγγελματική, οικονομική και οικογενειακή του κατάσταση και 2. πιστοποιητικό του οικονομικού εφόρου της κατοικίας του, το οποίο βεβαιώνει αν υπέβαλε δήλωση, κατά την τελευταία τριετία για φόρο εισοδήματος ή οποιοδήποτε άμεσο φόρο, καθώς και την εξακρίβωση της δήλωσης μετά από έλεγχο.

Συνέχεια που δίνεται στην προσφυγή

12 Από ποιο χρονικό σημείο και εξής η αγωγή μου θεωρείται επισήμως ασκηθείσα; Θα μου δώσουν οι αρχές πληροφορίες για το κατά πόσον η αγωγή μου έχει ασκηθεί εγκύρως;

Ασκείται με την κατάθεση της στη Γραμματεία του δικαστηρίου όπου απευθύνεται και με την επίδοσή αντιγράφου της στον εναγόμενο (άρθρο 215 Κ.Πολ.Δ.). Η σύνταξη και κατάθεση έκθεσης αποτελεί βεβαίωση της άσκησης προσφυγής Όταν κατατεθεί η αγωγή, στο αρμόδιο δικαστήριο, γίνεται πράξη κατάθεσης αυτής και προσδιορίζεται δικάσιμός της, ώστε ο ενάγων, να έχει στοιχεία για την κατάθεσή της.

13 Θα λάβω λεπτομερείς πληροφορίες για το χρονοδιάγραμμα των γεγονότων που θα ακολουθήσουν την προσφυγή στο δικαστήριο (π.χ. όσον αφορά το πότε θα πρέπει να εμφανιστώ στο δικαστήριο);

Ο χρόνος συζήτησης της αγωγής, προσδιορίζεται από τη γραμματεία του αρμόδιου δικαστηρίου και ο διάδικος καλείται, σε κάθε νεότερη συνεδρίαση του δικαστηρίου ή τη διενέργεια κάθε πράξης, κατά την πορεία της δίκης. Δικαίωμα να επισπεύσει τη συζήτηση έχει οποιοσδήποτε διάδικος. Οδηγίες δίδονται και από τον πληρεξούσιο δικηγόρο.

Τέλος, όσον αφορά σε όλες τις ερωτήσεις στο Δευτεροβάθμιο Δικαστήριο, το Εφετείο, είναι υποχρεωτική η παρουσία του δικηγόρου, έστω και αν στα προαναφερθέντα δικαστήρια, πρώτου βαθμού, δεν υπάρχει ανάγκη στις συγκεκριμένες περιπτώσεις (της πρώτης ερώτησης) για την παρουσία δικαστικού πληρεξουσίου. Τούτο, βέβαια, είναι αυτονόητο πως συμβαίνει και για τις δίκες ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου (Αρείου Πάγου).

Τελευταία επικαιροποίηση: 23/10/2017

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση [es](#) αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Υπάρχει ήδη μετάφραση στις ακόλουθες γλώσσες

Ενδειγμένες ενέργειες; - Ισπανία

1 Είμαι αναγκασμένος να προσφύγω σε δικαστήριο ή υπάρχει άλλη εναλλακτική λύση;

Οι διαφορές μπορούν να επιλυθούν χωρίς προσφυγή στα δικαστήρια. Για τον σκοπό αυτόν μπορείτε να συμβουλευτείτε τις πληροφορίες για την εναλλακτική επίλυση διαφορών, όπως η [διαμεσολάβηση](#).

Οι διάδικοι μπορούν επίσης να ζητούν διαμεσολάβηση κατά τη διάρκεια της διαδικασίας.

2 Υπάρχει προθεσμία προσφυγής στο δικαστήριο;

Η προθεσμία προσφυγής στη δικαιοσύνη διαφέρει ανάλογα με την περίπτωση. Επειδή οι προθεσμίες ή οι χρόνοι παραγραφής είναι νομικά περίπλοκο ζήτημα, συνιστάται να συμβουλευέστε δικηγόρο ή γραφείο που παρέχει πληροφορίες για την πρόσβαση στη δικαιοσύνη.

Ο γενικός κανόνας, που αναφέρεται με αποκλειστικά ενδεικτικό χαρακτήρα, είναι ότι:

α) ο χρόνος παραγραφής για τις αξιώσεις από συμβατικές οφειλές είναι πέντε έτη.

β) ο χρόνος παραγραφής για τις αξιώσεις από αδικοπρακτικές ζημιές είναι ένα έτος.

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους;

Εάν επιλέξετε να επιλύσετε δικαστικά τη διαφορά σας, πρέπει να προσφύγετε σε δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους.

4 Αν ναι, σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ σε συνάρτηση με τον τόπο κατοικίας μου και τον τόπο κατοικίας του αντιδίκου ή με άλλα στοιχεία της υπόθεσής μου;

Για το θέμα αυτό πρέπει να συμβουλευτείτε τους κανόνες για την αρμοδιότητα στην ενότητα [Competencia de los tribunales](#)

5 Σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ ενόψει του είδους της υπόθεσής μου και του επίδικου ποσού;

Για το θέμα αυτό πρέπει να συμβουλευτείτε τους κανόνες για την αρμοδιότητα στην ενότητα [Competencia de los tribunales](#)

6 Μπορώ να απευθυνθώ στο δικαστήριο μόνος ή χρειάζεται να χρησιμοποιήσω κάποιον ενδιάμεσο, για παράδειγμα, δικηγόρο;

Ο γενικός κανόνας για να προσφύγετε στο δικαστήριο είναι ότι πρέπει να διορίσετε:

α) δικονομικό αντιπρόσωπο (*procurador*), και

β) δικηγόρο που θα ενεργήσει για λογαριασμό σας στο δικαστήριο.

Δεν χρειάζεται να διορίσετε τους εν λόγω επαγγελματίες στις εξής περιπτώσεις:

Όταν το ποσό της διαφοράς δεν υπερβαίνει τα 2 000 ευρώ.

Για την κατάθεση αίτησης με την ειδική ταχεία διαδικασία που είναι γνωστή ως «διαδικασία έκδοσης διαταγής πληρωμής», υπό τον όρο ότι προσκομίζετε αποδεικτικά στοιχεία που τεκμηριώνουν την οφειλή. Στις εν λόγω περιπτώσεις δεν τίθεται όριο στο ποσό της αξίωσης.

Για την κατάθεση αίτησης για επείγοντα μέτρα πριν από την κίνηση της διαδικασίας. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν τα προσωρινά ασφαλιστικά μέτρα στη διαδικασία ακύρωσης γάμου, δικαστικού χωρισμού ή διαζυγίου. Τα μέτρα αποσκοπούν στη διευθέτηση των πλέον επιτακτικών προσωπικών και οικονομικών αναγκών των συζύγων και των τέκνων τους, σε περίπτωση που ένας από τους συζύγους επιδιώκει να κινήσει διαδικασίες ακύρωσης γάμου, δικαστικού χωρισμού ή διαζυγίου.

7 Για την κίνηση της διαδικασίας, σε ποιον συγκεκριμένα πρέπει να απευθυνθώ: στην υποδοχή, στη γραμματεία του δικαστηρίου ή σε κάποια άλλη υπηρεσία;

Οι αιτήσεις πρέπει να κατατίθενται στη γραμματεία του δικαστηρίου του συγκεκριμένου τόπου. Θα επιληφθεί της αίτησης:

α) ο δικαστικός υπάλληλος που είναι αρμόδιος για τη γραμματεία και τις γενικές κοινές υπηρεσίες ή

β) ο υπάλληλος της γραμματείας που έχει οριστεί να ενεργεί υπό την εποπτεία και την ευθύνη του γραμματέα.

Οι γραμματείς του δικαστηρίου και οι υπάλληλοι που διορίζονται από αυτούς είναι τα μόνα πρόσωπα που μπορούν να επιβεβαιώσουν την ημερομηνία και τον χρόνο κατάθεσης των αγωγών, των εισαγωγικών της διαδικασίας εγγράφων και κάθε άλλου εγγράφου για το οποίο υπάρχει υποχρεωτική προθεσμία.

Οι αστικές ή οι εμπορικές αγωγές δεν μπορούν να κατατίθενται ενώπιον άλλου δημόσιου φορέα, ούτε καν του δικαστηρίου υπηρεσίας.

8 Σε ποια γλώσσα πρέπει να διατυπώσω την αίτησή μου; Μπορώ να την υποβάλω προφορικά ή πρέπει να την υποβάλω οπωσδήποτε εγγράφως; Μπορώ να την υποβάλω με τηλεομοιοτυπία ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο;

Καταρχήν, στη διαδικασία ενώπιον δικαστηρίου πρέπει να χρησιμοποιείται η ισπανική γλώσσα. Στις αυτόνομες κοινότητες που έχουν τη δική τους γλώσσα (Καταλονία, Βαλένθια, Βαλεαρίδες Νήσοι, Γαλικία και Χώρα των Βάσκων), μπορεί επίσης να χρησιμοποιείται η εν λόγω γλώσσα.

Όποιος άλλος μετέχει στη διαδικασία μπορεί να χρησιμοποιεί είτε την ισπανική γλώσσα είτε τη γλώσσα της αυτόνομης κοινότητας στην οποία εκδικάζεται η υπόθεση, τόσο στην έγγραφη όσο και στην προφορική διαδικασία. Αν κάποιος δεν μπορεί να κατανοήσει τη γλώσσα της αυτόνομης κοινότητας, το δικαστήριο διορίζει διερμηνέα για τη μετάφραση στην ισπανική γλώσσα όταν αυτό προβλέπεται από τον νόμο ή έπειτα από αίτημα του προσώπου που επικαλείται παραβίαση των δικαιωμάτων άμυνάς του. Αν ένα πρόσωπο που παρεμβαίνει στη διαδικασία χωρίς να είναι διάδικος χρησιμοποιεί διαφορετική γλώσσα επειδή δεν γνωρίζει την ισπανική γλώσσα ή τη γλώσσα της αυτόνομης κοινότητας, το πρόσωπο αυτό είναι υπεύθυνο για την παροχή διερμηνείας. Η διαδικασία πρέπει πάντοτε να κινείται γραπτώς με έγγραφο που είναι γνωστό ως «αγωγή» (*demanda*). Αν το ποσό της αγωγής δεν υπερβαίνει τα 2 000 ευρώ, το εν λόγω έγγραφο μπορεί να είναι ένα απλό έγγραφο που να περιέχει τις εξής πληροφορίες:

α) τα προσωπικά στοιχεία και τη διεύθυνση του ενάγοντος και τα προσωπικά στοιχεία και τη διεύθυνση του αντιδίκου, αν αυτά είναι γνωστά.

β) το ακριβές αίτημα του ενάγοντος από τον αντίδικο.

Όσοι δεν ορίζουν δικονομικό αντιπρόσωπο μπορούν να επιλέξουν να επικοινωνούν ηλεκτρονικά με το δικαστήριο. Μπορούν να μεταβάλουν οποτεδήποτε τη μέθοδο που έχουν επιλέξει.

Όλοι οι ασκούντες νομικά επαγγέλματα καλούνται να κάνουν χρήση των τηλεματικών ή ηλεκτρονικών συστημάτων που διαθέτουν οι δικαστικές υπηρεσίες τόσο για την κατάθεση της αρχικής αίτησης όσο και για την κατάθεση των μεταγενέστερων εγγράφων της αγωγής, καθώς και άλλων εγγράφων, προκειμένου να διασφαλίσουν τον αυθεντικό χαρακτήρα των καταθέσεων και την αξιόπιστη καταγραφή της αποστολής και της πλήρους παραλαβής, καθώς και την απόδειξη της ημερομηνίας αποστολής και παραλαβής.

Ωστόσο, τα πρόσωπα και οι φορείς που παρατίθενται παρακάτω οφείλουν να συναλλάσσονται ηλεκτρονικά με τα δικαστήρια:

α) Νομικά πρόσωπα.

β) Ενώσεις χωρίς νομική προσωπικότητα.

γ) Όσοι ασκούν επαγγελματική δραστηριότητα που απαιτεί την υποχρεωτική συμμετοχή σε επαγγελματικό φορέα για τις διαδικασίες και τις συναλλαγές που έχουν με τα δικαστήρια στο πλαίσιο της επαγγελματικής τους δραστηριότητας.

δ) Συμβολαιογράφοι και διαχειριστές μητρώων.

ε) Όσοι εκπροσωπούν πρόσωπο που οφείλει να συναλλάσσεται ηλεκτρονικά με τα δικαστήρια.

στ) Δημόσιοι υπάλληλοι, για διαδικασίες και συναλλαγές που διεξάγονται στο πλαίσιο των επίσημων καθηκόντων τους.

9 Υπάρχουν ειδικά έντυπα για την άσκηση αγωγής; Αν όχι, πώς κινείται η διαδικασία; Ο φάκελος της αγωγής πρέπει να περιλαμβάνει υποχρεωτικά ορισμένα στοιχεία;

Διατίθενται τυποποιημένα έντυπα για την κατάθεση αγωγών χρηματικού ύψους έως 2 000 ευρώ και για οικονομικές αξιώσεις που εγείρονται με την ειδική διαδικασία που είναι γνωστή ως «διαδικασία έκδοσης διαταγής πληρωμής». Δεν υπάρχει όριο στο ποσό που μπορεί να ζητηθεί με τη διαδικασία έκδοσης διαταγής πληρωμής, ωστόσο οφείλετε να παράσχετε αποδεικτικά στοιχεία της οφειλής.

Τα εν λόγω έντυπα (με τα σχετικά εγχειρίδια χρήστη) διατίθενται στο διαδίκτυο στη διεύθυνση:

<http://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Servicios/Atencion-Ciudadana/Modelos-normalizados/El-juicio-verbal->

<http://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Servicios/Atencion-Ciudadana/Modelos-normalizados/El-proceso-monitorio>

Είναι επίσης διαθέσιμα στο κοινό στις γραμματείες των δικαστηρίων και τις κεντρικές υπηρεσίες κάθε δικαστικής περιφέρειας.

Αν δεν υπάρχει ή δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί έντυπο, πρέπει να υποβάλετε γραπτώς την αγωγή σας στο δικαστήριο. Για αγωγές με αξιώσεις που δεν υπερβαίνουν το ποσό των 2 000 ευρώ, πρόκειται για εξαιρετικά απλό έγγραφο. Το μόνο που πρέπει να περιέχει είναι τα προσωπικά στοιχεία του ενάγοντος, τα προσωπικά στοιχεία του αντιδίκου, αν είναι γνωστά, και ακριβή περιγραφή του αιτήματός του ενάγοντος. Για αγωγές με αξιώσεις άνω των 2 000 ευρώ, το έγγραφο είναι πιο σύνθετο, διότι πρέπει επίσης να περιλαμβάνει περιγραφή των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης, τη νόμιμη βάση της αξίωσης και λεπτομερή κατάλογο που να παραθέτει με σαφήνεια τα έγγραφα και τα λοιπά αποδεικτικά στοιχεία που κατατίθενται.

Και στις δύο περιπτώσεις, η αρχική αγωγή πρέπει να συνοδεύεται από όλα τα έγγραφα αποδεικτικά στοιχεία που τεκμηριώνουν την αξίωση, μαζί με κάθε τυχόν έκθεση πραγματογνώμονα ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία που αφορούν την υπόθεση. Γενικά, τα εν λόγω έγγραφα δεν μπορούν να κατατεθούν μεταγενέστερα, παρά μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις.

10 Χρειάζεται να καταβληθούν τέλη στο δικαστήριο; Αν ναι, πότε; Η αμοιβή του δικηγόρου προκαταβάλλεται;

Τα φυσικά πρόσωπα δεν υποχρεούνται να καταβάλουν τέλη.

Τα νομικά πρόσωπα (εταιρείες, ιδρύματα, ενώσεις) υποχρεούνται να καταβάλουν τέλος για την άσκηση αγωγής στα πολιτικά, εμπορικά ή διοικητικά δικαστήρια αμφισβητούμενης δικαιοδοσίας και για την προσφυγή κατά απόφασης που έχει εκδοθεί από τα κοινωνικά δικαστήρια. Δεν καταβάλλονται τέλη στα ποινικά δικαστήρια. Περισσότερες πληροφορίες διατίθενται στη διεύθυνση:

<https://www.agenciatributaria.gob.es/AEAT.sede/Ayuda/GC07.shtml>

Στην αυτόνομη κοινότητα της Καταλονίας, τα νομικά πρόσωπα (όχι όμως και τα φυσικά πρόσωπα) πρέπει να καταβάλουν τέλος:

http://administraciojusticia.gencat.cat/ca/serveis_als_ciutadans/gestions_i_tramits/taxes_adm_justicia/taxes_admjus_cat/

Δεν υπάρχουν τυποποιημένοι πίνακες αμοιβών για τις αμοιβές των δικηγόρων. Τόσο το ύψος της αμοιβής όσο και η μέθοδος πληρωμής ορίζονται με αμοιβαία συμφωνία με τον πελάτη.

Υπάρχει τυποποιημένος πίνακας αμοιβών για τους δικονομικούς αντιπροσώπους. Πρβλ.

<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2003-21104&p=20060128&tn=0>

Γενικά, οι ασκούντες νομικά επαγγέλματα ζητούν να γίνει μια αρχική πληρωμή για την κάλυψη των αρχικών εξόδων, η οποία συμφωνείται με τα συνολικά τέλη και αμοιβές. Η διαδικασία χωρίζεται σε στάδια και οι ασκούντες νομικά επαγγέλματα μπορούν να ζητήσουν από τους πελάτες τους να καταβάλουν το ανάλογο ποσοστό από τα συνολικά τέλη και τις αμοιβές κατά την έναρξη του εκάστοτε σταδίου.

Οι ασκούντες νομικά επαγγέλματα ζητούν συνήθως την εξόφληση κατά την ολοκλήρωση της υπόθεσης.

11 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής;

Όσοι μπορούν να αποδείξουν ότι δεν διαθέτουν επαρκή μέσα για να προσφύγουν στο δικαστήριο δικαιούνται νομική συνδρομή (ευεργέτημα πενίας). Οι πόροι τους αξιολογούνται με χρήση ενός δείκτη που είναι γνωστός ως IPREM (κρατικός δείκτης του επιπέδου του βασικού εισοδήματος).

Ένα φυσικό πρόσωπο λογίζεται ότι στερείται τα μέσα προσφυγής στο δικαστήριο αν το ετήσιο οικογενειακό του εισόδημα από κάθε πηγή δεν υπερβαίνει:

α) κατά δύο φορές τον δείκτη IPREM, όπως αυτός ισχύει κατά τον χρόνο της αίτησης, για τα φυσικά πρόσωπα που δεν είναι μέλη οικογενειακής μονάδας.

β) κατά δυόμισι φορές τον δείκτη IPREM, όπως αυτός ισχύει κατά τον χρόνο της αίτησης, για τα φυσικά πρόσωπα που είναι μέλη οικογενειακής μονάδας η οποία απαρτίζεται από λιγότερα από τέσσερα άτομα.

γ) κατά τρεις φορές τον δείκτη IPREM, για τα φυσικά πρόσωπα που είναι μέλη μιας τουλάχιστον τετραμελούς οικογενειακής μονάδας.

Για το 2017, ο ετήσιος δείκτης IPREM ανέρχεται στα 6 390,13 ευρώ.

Νομική συνδρομή ενδέχεται επίσης να δικαιούνται ορισμένοι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί.

12 Από ποιο χρονικό σημείο και εξής η αγωγή μου θεωρείται επισήμως ασκηθείσα; Θα μου δώσουν οι αρχές πληροφορίες για το κατά πόσον η αγωγή μου έχει ασκηθεί εγκύρως;

Η αγωγή θεωρείται επισήμως ασκηθείσα από την ημέρα κατάθεσης, εφόσον κατατέθηκε στη γραμματεία και εκδόθηκε διαταγή που κρίνει παραδεκτό τον περαιτέρω έλεγχο της, έπειτα από επιβεβαίωση ότι η υπόθεση εμπίπτει στην αρμοδιότητα του δικαστηρίου.

Η απόφαση του δικαστηρίου για το παραδεκτό της αγωγής καθώς και κάθε μεταγενέστερη απόφαση που θα ληφθεί για την υπόθεση θα σας γνωστοποιηθεί μέσω του δικονομικού αντιπροσώπου σας (αν υπάρχει αντιπρόσωπος). Αν δεν χρειάζεται να οριστεί δικονομικός αντιπρόσωπος, θα ενημερωθείτε απευθείας με συστημένη αποστολή στη διεύθυνση που αναγράφεται στην αγωγή.

Αν η αγωγή περιέχει σφάλμα εξαιτίας του οποίου είναι απαράδεκτος ο έλεγχός της, το δικαστήριο θα σας τάξει προθεσμία για να το διορθώσετε. Εάν το σφάλμα δεν διορθωθεί, ο γραμματέας του δικαστηρίου θα ενημερώσει τον δικαστή, ο οποίος θα αποφασίσει αν θα επιτρέψει τον περαιτέρω έλεγχο της αγωγής.

13 Θα λάβω λεπτομερείς πληροφορίες για το χρονοδιάγραμμα των γεγονότων που θα ακολουθήσουν την προσφυγή στο δικαστήριο (π.χ. όσον αφορά το πότε θα πρέπει να εμφανιστώ στο δικαστήριο);

Οι διάδικοι ενημερώνονται αμέσως για όλα τα στάδια ή τα συμβάντα της διαδικασίας, είτε απευθείας είτε μέσω του δικονομικού τους αντιπροσώπου (αν υπάρχει αντιπρόσωπος).

Ο γενικός κανόνας είναι ότι δεν προβλέπονται καθορισμένα χρονοδιαγράμματα για τη διαδικασία, ωστόσο πρέπει να τηρούνται ορισμένες προθεσμίες.

Τελευταία επικαιροποίηση: 24/04/2018

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Υπάρχει ήδη μετάφραση στις ακόλουθες γλώσσες

Ενδεδειγμένες ενέργειες; - Γαλλία

1 Είμαι αναγκασμένος να προσφύγω σε δικαστήριο ή υπάρχει άλλη εναλλακτική λύση;

Θα ήταν ίσως προτιμότερο να χρησιμοποιήσει κανείς εναλλακτικούς τρόπους επίλυσης των διαφορών. Βλέπε σχετικό [θέμα](#).

2 Υπάρχει προθεσμία προσφυγής στο δικαστήριο;

Οι περίοδοι παραγραφής διαφέρουν ανάλογα με την περίπτωση. Το ζήτημα των περιόδων παραγραφής μπορεί να διευκρινιστεί με τη λήψη νομικών συμβουλών ή με τη βοήθεια υπηρεσίας ενημέρωσης των πολιτών ως προς την προσφυγή στη δικαιοσύνη.

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους;

Βλέπε το θέμα «[Αρμοδιότητα δικαστηρίων](#)».

4 Αν ναι, σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ σε συνάρτηση με τον τόπο κατοικίας μου και τον τόπο κατοικίας του αντιδίκου ή με άλλα στοιχεία της υπόθεσής μου;

Βλέπε το θέμα «[Αρμοδιότητα δικαστηρίων](#)».

5 Σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ ενόψει του είδους της υπόθεσής μου και του επίδικου ποσού;

Βλέπε το θέμα «[Αρμοδιότητα δικαστηρίων](#)».

6 Μπορώ να απευθυνθώ στο δικαστήριο μόνος ή χρειάζεται να χρησιμοποιήσω κάποιον ενδιάμεσο, για παράδειγμα, δικηγόρο;

Σε ορισμένες περιπτώσεις, είναι απαραίτητες οι υπηρεσίες δικαστικού επιμελητή όταν η διαδικασία πρέπει να κινηθεί με κλήση που επιδίδεται από τον προσφεύγοντα στη δικαιοσύνη στον αντιδικό του. Η κλήση επιδίδεται μόνο από δικαστικό επιμελητή. Αυτό ισχύει στην περίπτωση διαδικασίας ενώπιον του πολυμελούς πρωτοδικείου (tribunal de grande instance), με την εξαίρεση των διαδικασιών στις οποίες δεν είναι υποχρεωτική η παρουσία δικηγόρου.

Σημειώνεται ότι η προσφυγή στο δικαστήριο με κλήση είναι υποχρεωτική για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων (référé). Στις υποθέσεις διαζυγίου, στις οποίες είναι υποχρεωτική η παράσταση δικηγόρου, η διαδικασία κινείται με αίτηση.

Ο δικαστής ανηλίκων επιλαμβάνεται κατόπιν αίτησης που υποβάλλεται από έναν από τους γονείς, από τον κηδεμόνα ή από τον ίδιο τον ανήλικο.

Η κλήση είναι υποχρεωτική ενώπιον του δικαστή της εκτέλεσης, με την εξαίρεση των διαδικασιών εκτέλεσης αποφάσεων οι οποίες σχετίζονται με αποβολή από μίσθιο.

Η κλήση δεν είναι υποχρεωτική ενώπιον του μονομελούς πρωτοδικείου (tribunal d'instance) για αγωγές η αξία του αντικειμένου των οποίων δεν υπερβαίνει τα 4.000 EUR, καθώς και για τη διαδικασία διαταγής πληρωμής η οποία σχετίζεται με συμβατικές ή εκ του νόμου απαιτήσεις ορισμένου ποσού.

Η διαδικασία διαταγής πληρωμής ενώπιον του εμποροδικείου (tribunal de commerce), που επιτρέπει την προσφυγή σ' αυτό με απλή αίτηση, αφορά απαιτήσεις που προέρχονται από τραβηκτική, συναλλαγματική, γραμμάτιο ή πίνακα εκχώρησης. Στις λοιπές υποθέσεις, η προσφυγή στο δικαστήριο γίνεται με κλήση.

Η προσφυγή ενώπιον του εργατοδικείου (conseil des prud'hommes) μπορεί να διατυπωθεί με συστημένη επιστολή ή απευθείας στη γραμματεία του δικαστηρίου, γραπτώς ή προφορικώς.

Η προσφυγή ενώπιον του δικαστηρίου αγροτικών μισθώσεων (tribunal paritaire des baux ruraux) γίνεται με συστημένη επιστολή με απόδειξη παραλαβής, η οποία απευθύνεται στη γραμματεία του δικαστηρίου, με την εξαίρεση των υποθέσεων όπου η κίνηση διαδικασίας υπόκειται στην υποχρέωση δημοσίευσης στο κτηματολόγιο και όπου οι ενέργειες του δικαστικού επιμελητή είναι υποχρεωτικές.

Το δικαστήριο κοινωνικών υποθέσεων (tribunal des affaires sociales) δεν μπορεί να επιληφθεί παρά μόνο μετά από προηγούμενη προσφυγή ενώπιον της επιτροπής φιλικού διακανονισμού. Η αγωγή υποβάλλεται με επιστολή ή δήλωση που κατατίθεται στη γραμματεία.

Οι διάδικοι μπορούν επίσης να προσφύγουν στο δικαστήριο με κοινή αίτηση, δηλαδή με από κοινού ενέργεια με την οποία υποβάλλουν τις αξιώσεις τους ενώπιον του δικαστή. Η εν λόγω αίτηση διαβιβάζεται στη γραμματεία.

Καταρχήν, ενώπιον του πολυμελούς πρωτοδικείου, η εκπροσώπηση από δικηγόρο είναι υποχρεωτική, με την εξαίρεση των υποθέσεων που αφορούν εμπορικές μισθώσεις, ασφαλιστικά μέτρα, εκτός σε θέματα εμπορικών μισθώσεων, ασφαλιστικών μέτρων, έκπτωση από το δικαίωμα άσκησης της γονικής μέριμνας ή αφαίρεση αυτής και της κήρυξης παιδιού σε εγκατάλειψη. Η εκπροσώπηση από δικηγόρο του δικαστή οικογενειακών υποθέσεων δεν είναι υποχρεωτική όσον αφορά την ανάθεση της γονικής μέριμνας, τις διαδικασίες μετά το διαζύγιο, τη γονική μέριμνα, τον καθορισμό της συνεισφοράς στα βάρη του γάμου και τις υποχρεώσεις διατροφής.

Η εκπροσώπηση από δικηγόρο δεν είναι υποχρεωτική ενώπιον του εμποροδικείου, του μονομελούς πρωτοδικείου, του δικαστή της εκτέλεσης, του δικαστή ανηλίκων, του δικαστηρίου κοινωνικών υποθέσεων, του εργατοδικείου και του δικαστηρίου αγροτικών μισθώσεων.

7 Για την κίνηση της διαδικασίας, σε ποιον συγκεκριμένα πρέπει να απευθυνθώ: στην υποδοχή, στη γραμματεία του δικαστηρίου ή σε κάποια άλλη υπηρεσία;

Για κάθε αίτημα παροχής πληροφοριών, θα πρέπει να απευθύνεστε στις υπηρεσίες εξυπηρέτησης του κοινού του εκάστοτε δικαστηρίου. Επιπλέον, στα περισσότερα δικαστήρια, κέντρα νομικής αρωγής (maisons de justice et du droit) και δημαρχεία παρέχονται δωρεάν νομικές συμβουλές.

Για να προσφύγετε στη δικαιοσύνη, πρέπει να απευθυνθείτε στη γραμματεία του δικαστηρίου.

8 Σε ποια γλώσσα πρέπει να διατυπώσω την αίτησή μου; Μπορώ να την υποβάλω προφορικά ή πρέπει να την υποβάλω οπωσδήποτε εγγράφως; Μπορώ να την υποβάλω με τηλεομοιοτυπία ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο;

Τα γαλλικά είναι η μόνη γλώσσα που γίνεται δεκτή. Οι διάδικοι μπορούν να επικουρούνται από διερμηνέα κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, αλλά ο δικαστής δεν είναι υποχρεωμένος να χρησιμοποιήσει της υπηρεσίες διερμηνέα αν γνωρίζει τη γλώσσα στην οποία εκφράζεται ο διάδικος.

Καταρχήν, η αίτηση πρέπει να είναι γραπτή. Ωστόσο, ενώπιον του εργατοδικείου και στο πλαίσιο της διαδικασίας δήλωσης ενώπιον της γραμματείας του μονομελούς πρωτοδικείου, μπορεί να διατυπωθεί προφορικά και να καταχωριστεί με φροντίδα της γραμματείας.

Η προσφυγή ενώπιον του εργατοδικείου μπορεί επίσης να προκύψει κατόπιν εκούσιας παράστασης των διαδίκων ενώπιον του τμήματος συμβιβασμών του εν λόγω δικαστηρίου.

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, δεν επιτρέπεται η προσφυγή ενώπιον πολιτικού δικαστηρίου μέσω τηλεομοιοτυπίας ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

9 Υπάρχουν ειδικά έντυπα για την άσκηση αγωγής; Αν όχι, πώς κινείται η διαδικασία; Ο φάκελος της αγωγής πρέπει να περιλαμβάνει υποχρεωτικά ορισμένα στοιχεία;

Η μόνη διαδικασία για την οποία υπάρχει έντυπο αίτησης είναι η δήλωση στη γραμματεία του μονομελούς πρωτοδικείου. Όσον αφορά τις λοιπές διαδικασίες, ο φάκελος πρέπει να περιλαμβάνει τα στοιχεία που αφορούν τον ενάγοντα και τον αντίδικο, καθώς και τα στοιχεία που σχετίζονται με το αντικείμενο της διαφοράς, που πρέπει να υποβληθούν, ανάλογα με την περίπτωση, στη γραμματεία κατά τον χρόνο κίνησης της διαδικασίας ή στο δικαστήριο κατά τον χρόνο της επ' ακροατηρίου διαδικασίας.

10 Χρειάζεται να καταβληθούν τέλη στο δικαστήριο; Αν ναι, πότε; Η αμοιβή του δικηγόρου προκαταβάλλεται;

Καταρχήν, οι διαδικαστικές πράξεις δεν υπόκεινται σε τέλος υπέρ του δημοσίου, πλην εκείνων που αφορούν τα εμπορικά δικαστήρια – για τα οποία υπάρχει πίνακας εξόδων γραμματείας.

Ωστόσο, από την έκδοση του διατάγματος 2011-1202 της 28ης Σεπτεμβρίου 2011 σχετικά με τα δικαιώματα υπέρ του ταμείου αποζημίωσης των πρακτικών δικηγόρων παρ' εφέταις (anoués) και με το τέλος υπέρ νομικής συνδρομής, καταβάλλεται τέλος 35 EUR κατά την υποβολή της αίτησης. Η καταβολή μπορεί να γίνει στη γραμματεία του δικαστηρίου με τραπεζική κάρτα.

Σε περίπτωση έφεσης, προστίθεται το ποσό των 150 EUR, το οποίο καταβάλλεται και από τα δύο μέρη υπέρ του ταμείου αποζημίωσης των πρακτικών δικηγόρων παρ' εφέταις (anoués), των οποίων το επάγγελμα συγχωνεύθηκε με εκείνο του δικηγόρου από την 1η Ιανουαρίου 2012, ημερομηνία από την οποία οι υπηρεσίες τους δεν είναι πλέον υποχρεωτικές.

Τα έξοδα καλύπτουν τις δαπάνες που προκύπτουν από τη διεξαγωγή της διαδικασίας. Ειδικότερα, περιλαμβάνουν τις αποζημιώσεις των μαρτύρων, τις αμοιβές των πραγματογνωμόνων και τα έξοδα των δικαστικών επιμελητών και των δικηγόρων πέραν της αμοιβής τους. Ορισμένα έξοδα μπορούν να καταβληθούν στην αρχή ή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. Μετά το πέρας της διαδικασίας, τα δικαστικά έξοδα βαρύνουν, καταρχήν, τον ηττημένο διάδικο με απόφαση του δικαστή, εκτός αν ο εν λόγω διάδικος λαμβάνει νομική συνδρομή.

Η αμοιβή του δικηγόρου αποτελεί αντικείμενο συμφωνίας που συνάπτεται με τον πελάτη. Ο δικηγόρος μπορεί να ζητήσει από τον πελάτη του την προκαταβολή ενός ποσού επί της αμοιβής του, προτού αναλάβει την υπόθεση ή κατά τη διάρκεια αυτής.

11 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής;

Ο αιτών δικαιούται νομική συνδρομή αν το εισόδημά του δεν υπερβαίνει ένα ανώτατο όριο το οποίο επανεξετάζεται σε ετήσια βάση (929 EUR το 2012 για πλήρη νομική συνδρομή και 1.393 EUR για μερική νομική συνδρομή). Τα όρια μπορούν να τροποποιηθούν ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση του αιτούντος (βλ. θέμα «Νομική συνδρομή — Γαλλία»)

12 Από ποιο χρονικό σημείο και εξής η αγωγή μου θεωρείται επισήμως ασκηθείσα; Θα μου δώσουν οι αρχές πληροφορίες για το κατά πόσον η αγωγή μου έχει ασκηθεί εγκύρως;

Το δικαστήριο επιλαμβάνεται της υπόθεσης ως εξής:

για διαδικασίες στο πλαίσιο των οποίων η κλήση είναι υποχρεωτική, με την υποβολή αντιγράφου της κλήσης στη γραμματεία:

για τις υπόλοιπες διαδικασίες, με την υποβολή ή την καταχώριση της αίτησης στη γραμματεία του δικαστηρίου.

Ο αιτών δεν λαμβάνει καμία επιβεβαίωση ως προς την εγκυρότητα της προσφυγής του στο δικαστήριο.

13 Θα λάβω λεπτομερείς πληροφορίες για το χρονοδιάγραμμα των γεγονότων που θα ακολουθήσουν την προσφυγή στο δικαστήριο (π.χ. όσον αφορά το πότε θα πρέπει να εμφανιστώ στο δικαστήριο);

Η γραμματεία του δικαστηρίου μπορεί να παράσχει πληροφορίες σχετικά με την πορεία της διαδικασίας και την ορισθείσα ημερομηνία συζήτησης.

Σχετικοί σύνδεσμοι

 [Δικτυακός τόπος του Υπουργείου Δικαιοσύνης](#)

Τελευταία επικαιροποίηση: 19/06/2018

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Ενδειγμένες ενέργειες; - Κροατία

1 Είμαι αναγκασμένος να προσφύγω σε δικαστήριο ή υπάρχει άλλη εναλλακτική λύση;

Τα μέρη μπορούν να επιλύσουν τη διαφορά τους ενώπιον δικαστηρίου, αλλά υπάρχουν και εξωδικαστικές μέθοδοι επίλυσης διαφορών. Στην Κροατία οι εν λόγω μέθοδοι περιλαμβάνουν τη διαιτησία, τη διαμεσολάβηση και τις δικαστικές πράξεις με ευρύτερη έννοια, που αποσκοπούν στην επίτευξη δικαστικού συμβιβασμού.

Η διαμεσολάβηση σε διαφορές αστικής, εμπορικής ή εργατικής φύσης, καθώς και σε άλλες διαφορές αναφορικά με δικαιώματα που τα μέρη μπορούν να ασκούν ελεύθερα, διέπεται από τον νόμο περί διαμεσολάβησης (*Zakon o mirenju*) [*Narodne Novine* (Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας της Κροατίας), αριθ. 18/11]. Ως διαμεσολάβηση νοείται κάθε διαδικασία, ανεξαρτήτως του πώς αποκαλείται (*mirenje, medijacija, posredovanje, concilijacija*), με την οποία τα μέρη επιχειρούν να επιλύσουν τη διαφορά τους με φιλικό διακανονισμό, δηλαδή με την επίτευξη αμοιβαία αποδεκτής συμφωνίας που να συνάδει με τις ανάγκες και τα συμφέροντά τους, με τη συνδρομή τρίτου ουδέτερου μέρους —ενός ή περισσότερων διαμεσολαβητών (*posrednik, medijator, concilijator*)—, που παρέχει συνδρομή στα μέρη για την επίτευξη συμβιβασμού, χωρίς να έχει εξουσία επιβολής δεσμευτικής λύσης. Η διαμεσολάβηση διεξάγεται με τον τρόπο που συμφωνούν τα μέρη η διαδικασία είναι προαιρετική, οικειοθελής και συναινετική, άτυπη και εμπιστευτική και χαρακτηρίζεται από την αυτονομία και την ισότητα των μερών κατά τη διάρκεια της.

Αντίθετα, η διαιτησία (*arbitraža* or *izbrano sudenje*) είναι δίκη ενώπιον διαιτητικού δικαστηρίου, ανεξαρτήτως του αν οργανώνεται ή διεξάγεται από νομικό πρόσωπο ή από το όργανο του νομικού προσώπου που οργανώνει και διεξάγει το έργο των διαιτητικών δικαστηρίων. Η διαιτησία είναι οικειοθελής, ταχεία, αποδοτική, μη δημόσια μέθοδος επίλυσης διαφορών κατά την οποία τα μέρη μπορούν να συμφωνήσουν για το πρόσωπο που θα ενεργήσει ως δικαστής αν προκύψει διαφορά, για τον τόπο της διαιτησίας, το εφαρμοστέο ουσιαστικό και δικονομικό δίκαιο και τη γλώσσα ή τις γλώσσες διεξαγωγής της η απόφαση του διαιτητικού δικαστηρίου για τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης έχει την ισχύ οριστικής δικαστικής απόφασης.

Ο κώδικας πολιτικής δικονομίας (*Zakon o parničnom postupku*) [*Narodne Novine* (Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας της Κροατίας), αριθ. 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14 και 70/19] ορίζει ότι το δικαστήριο, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις περιστάσεις, και ιδίως το συμφέρον των μερών και των τρίτων που συνδέονται με τα μέρη, καθώς επίσης τη διάρκεια της σχέσης τους και την αλληλεξάρτησή τους, μπορεί, στο πλαίσιο ακροαματικής διαδικασίας ή και εκτός οποιασδήποτε ακροαματικής διαδικασίας, να καλέσει τα μέρη να κινήσουν διαδικασία διαμεσολάβησης εντός οκτώ ημερών ή να τους προτείνει, με απόφασή του, να επιλύσουν τη διαφορά τους μέσω διαμεσολάβησης. Εξάλλου, κατά την προκαταρκτική ακροαματική διαδικασία, το δικαστήριο πληροφορεί τους διαδίκους για τη δυνατότητα επίλυσης της διαφοράς τους με δικαστικό συμβιβασμό ή με διαδικασία διαμεσολάβησης και τους εξηγεί τις σχετικές επιλογές.

Σε ορισμένες περιπτώσεις (κατάθεση αγωγής κατά της Δημοκρατίας της Κροατίας), το πρόσωπο που προτίθεται να καταθέσει την εν λόγω αγωγή οφείλει, πριν από την κατάθεσή της, να επικοινωνήσει με το γραφείο του Νομικού Συμβουλίου του κράτους το οποίο είναι κατά τόπον και καθ' ύλην αρμόδιο για την εκπροσώπηση ενώπιον του δικαστηρίου στο οποίο θα κατατεθεί η αγωγή κατά της Δημοκρατίας της Κροατίας και να ζητήσει τη φιλική διευθέτηση της διαφοράς, με εξαίρεση τις περιπτώσεις στις οποίες ειδική νομοθεσία τάσσει προθεσμία για την κατάθεση της αίτησης. Το αίτημα φιλικής διευθέτησης της διαφοράς πρέπει να περιέχει όλες τις πληροφορίες που απαιτείται να περιέχει μια συνήθης αίτηση ενώπιον δικαστηρίου.

2 Υπάρχει προθεσμία προσφυγής στο δικαστήριο;

Η προθεσμία άσκησης της αγωγής εξαρτάται από το είδος και τον νομικό χαρακτήρα της αγωγής. Επί παραδείγματι, για τη δικαστική προστασία των εργατικών δικαιωμάτων η προθεσμία είναι δεκαπέντε ημέρες. Στο εν λόγω διάστημα, ο εργαζόμενος πρέπει να καταθέσει αίτηση ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου για την προστασία του δικαιώματος που έχει παραβιαστεί, αφού έχει υποβάλει αίτημα στον εργοδότη του για την προστασία των δικαιωμάτων του, εκτός από την περίπτωση αξίωσης αποζημίωσης ή άλλης χρηματικής αξίωσης που απορρέει από τη σχέση απασχόλησης.

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους;

Ναι. Στην Κροατία, τα δικαστήρια αποφασίζουν στις αστικές διαδικασίες εντός των ορίων της καθ' ύλην αρμοδιότητάς τους, όπως αυτή ορίζεται από τη νομοθεσία, και η δικαστική εξουσία ασκείται από τα τακτικά και τα ειδικά δικαστήρια και από το Ανώτατο Δικαστήριο της Δημοκρατίας της Κροατίας (*Vrhovni sud Republike Hrvatske*).

Τακτικά δικαστήρια είναι τα δημοτικά δικαστήρια (*općinski sud*) και τα περιφερειακά δικαστήρια (*županijski sud*). Ειδικά δικαστήρια είναι τα εμποροδικεία (*trgovački sudovi*), τα διοικητικά δικαστήρια (*upravni sudovi*), τα ποινικά δικαστήρια (*prekršajni sudovi*), το Ανώτατο Εμπορικό Δικαστήριο της Δημοκρατίας της Κροατίας (*Visoki trgovački sud Republike Hrvatske*), το Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο της Δημοκρατίας της Κροατίας (*Visoki upravni sud Republike Hrvatske*) και το Ανώτατο Ποινικό Δικαστήριο της Δημοκρατίας της Κροατίας (*Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske*).

Το ανώτατο δικαιοδοτικό όργανο της Κροατίας είναι το Ανώτατο Δικαστήριο της Δημοκρατίας της Κροατίας.

Ο νόμος μπορεί να θεσπίζει και άλλα τακτικά και ειδικά δικαστήρια ανάλογα με την καθ' ύλην αρμοδιότητά τους ή για συγκεκριμένους τομείς του δικαίου.

4 Αν ναι, σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ σε συνάρτηση με τον τόπο κατοικίας μου και τον τόπο κατοικίας του ανηδίκου ή με άλλα στοιχεία της υπόθεσής μου;

Ο γενικός κανόνας είναι ότι αρμόδιο δικαστήριο είναι το δικαστήριο της γενικής κατά τόπον αρμοδιότητας του εναγομένου, δηλαδή το δικαστήριο που είναι αρμόδιο για την περιοχή στην οποία ο εναγόμενος έχει τη μόνιμη κατοικία του. Αν ο εναγόμενος δεν έχει μόνιμη κατοικία στη Δημοκρατία της Κροατίας, το δικαστήριο με γενική κατά τόπον αρμοδιότητα είναι το δικαστήριο που είναι αρμόδιο για την περιοχή όπου ο εναγόμενος έχει την προσωρινή του διαμονή. Αν ο εναγόμενος εκτός από μόνιμη κατοικία, έχει και προσωρινή διαμονή σε άλλον τόπο, και από τις περιστάσεις μπορεί να συναχθεί ότι θα διαμείνει εκεί για σχετικά μεγάλο χρονικό διάστημα, το δικαστήριο του τόπου της προσωρινής διαμονής έχει γενική κατά τόπον αρμοδιότητα.

Για δίκες σε διαφορές κατά πολίτη της Κροατίας ο οποίος κατοικεί μόνιμα στο εξωτερικό, όπου μετατέθηκε από εθνική αρχή ή νομικό πρόσωπο, γενική κατά τόπον αρμοδιότητα έχει το δικαστήριο του τελευταίου γνωστού τόπου μόνιμης κατοικίας του στη Δημοκρατία της Κροατίας.

Σε διαφορές με διεθνή στοιχεία, αρμόδιο για τη διεξαγωγή της δίκης είναι το δικαστήριο της Δημοκρατίας της Κροατίας μόνο όταν τούτο ρητά ορίζεται από τον νόμο ή από διεθνή σύμβαση. Εάν ο νόμος ή η διεθνής σύμβαση δεν ορίζει ρητά ότι το δικαστήριο της Κροατίας είναι αρμόδιο για συγκεκριμένο είδος διαφοράς, τότε το δικαστήριο της Κροατίας είναι αρμόδιο να δικάσει μόνο όταν τούτο απορρέει από τις νομοθετικές διατάξεις που ρυθμίζουν την κατά τόπον αρμοδιότητα των δικαστηρίων της Κροατίας.

5 Σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ ενώπιε του είδους της υπόθεσής μου και του επίδικου ποσού;

Τα ανωτέρω εξαρτώνται από το είδος της διαφοράς και τις διατάξεις του κώδικα πολιτικής δικονομίας που ρυθμίζουν τα ζητήματα της κατά τόπον και καθ' ύλην αρμοδιότητας.

Η αξία του αντικειμένου της διαφοράς δεν συνιστά αυτοτελές κριτήριο που επηρεάζει τον καθορισμό της κατά τόπον και/ή της καθ' ύλην αρμοδιότητας των δικαστηρίων της Κροατίας.

6 Μπορώ να απευθυνθώ στο δικαστήριο μόνος ή χρειάζεται να χρησιμοποιήσω κάποιον ενδιάμεσο, για παράδειγμα, δικηγόρο;

Σύμφωνα με την υφιστάμενη διάρθρωση της καθ' αντιδικία διαδικασίας, όπως ορίζεται από τον κώδικα πολιτικής δικονομίας, κάθε διάδικος —φυσικό ή νομικό πρόσωπο— μπορεί να επιλέγει ελεύθερα το κατά πόσον θα παρασταθεί αυτοπροσώπως στη διαδικασία ή θα εκπροσωπηθεί από πληρεξούσιο, συνήθως δικηγόρο, εκτός αν ο κώδικας πολιτικής δικονομίας ορίζει άλλως.

Ωστόσο, το άρθρο 91 του κώδικα πολιτικής δικονομίας περιορίζει σημαντικά το δικαίωμα των διαδίκων στην αυτοπρόσωπη παράσταση: σε διαφορές που περιλαμβάνουν περιουσιακές αξιώσεις και το επίδοκο ποσό υπερβαίνει τα 50 000 HRK, τα νομικά πρόσωπα μπορούν να εκπροσωπούνται μόνο από πρόσωπα που έχουν επιτύχει στις εξετάσεις του δικηγορικού συλλόγου.

Εξάλλου, το άρθρο 91α του κώδικα πολιτικής δικονομίας ορίζει ότι οι διάδικοι μπορούν να ζητήσουν άδεια για να υποβάλουν αίτηση αναίρεσης ή να υποβάλουν αίτηση αναίρεσης μέσω του εκπροσώπου τους, δηλαδή δικηγόρου, ή κατ' εξαίρεση, μπορούν να το κάνουν οι ίδιοι αν έχουν επιτύχει στις εξετάσεις του δικηγορικού συλλόγου, ή η αίτηση για άδεια υποβολής αίτησης αναίρεσης ή η αίτηση αναίρεσης μπορεί να υποβληθεί για λογαριασμό τους από πρόσωπο που επιτρέπεται από τον κώδικα πολιτικής δικονομίας ή κάθε άλλον νόμο να τους εκπροσωπεί, παρότι δεν είναι δικηγόρος, με την προϋπόθεση ότι το εν λόγω πρόσωπο έχει επιτύχει στις εξετάσεις του δικηγορικού συλλόγου.

7 Για την κίνηση της διαδικασίας, σε ποιον συγκεκριμένα πρέπει να απευθυνθώ: στην υποδοχή, στη γραμματεία του δικαστηρίου ή σε κάποια άλλη υπηρεσία; Οι αστικές διαδικασίες κινούνται με την κατάθεση αγωγής ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου, απευθείας στη γραμματεία του δικαστηρίου ή ταχυδρομικά ή με τηλεγράφημα.

8 Σε ποια γλώσσα πρέπει να διατυπώσω την αίτησή μου; Μπορώ να την υποβάλω προφορικά ή πρέπει να την υποβάλω οπωσδήποτε εγγράφως; Μπορώ να την υποβάλω με τηλεμοιότητα ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο;

Οι αστικές διαδικασίες διεξάγονται στην κροατική γλώσσα με χρήση της λατινικής γραφής, εκτός αν έχει θεσπιστεί διά νόμου η χρήση άλλης γλώσσας ή γραφής στα εκάστοτε δικαστήρια.

Οι διάδικοι και τα άλλα μέρη της διαδικασίας καταθέτουν τις αγωγές, τις προσφυγές και τις άλλες αιτήσεις τους ενώπιον του δικαστηρίου στην κροατική γλώσσα και με χρήση της λατινικής γραφής.

Η αγωγή μπορεί να κατατεθεί ιδιοχείρως στη γραμματεία του δικαστηρίου ή να αποσταλεί ταχυδρομικά ή με τηλεγράφημα, αν και στην πράξη κατατίθεται συνήθως ιδιοχείρως στη γραμματεία του δικαστηρίου ή αποστέλλεται ταχυδρομικά.

Ο κώδικας πολιτικής δικονομίας παρέχει τη δυνατότητα ηλεκτρονικής κατάθεσης των εγγράφων. Τα έγγραφα που κατατίθενται ηλεκτρονικά πρέπει να είναι υπογεγραμμένα με χρήση αναγνωρισμένων ηλεκτρονικών υπογραφών σύμφωνα με την ειδική νομοθεσία.

9 Υπάρχουν ειδικά έντυπα για την άσκηση αγωγής; Αν όχι, πώς κινείται η διαδικασία; Ο φάκελος της αγωγής πρέπει να περιλαμβάνει υποχρεωτικά ορισμένα στοιχεία;

Τα έντυπα χρησιμοποιούνται μόνο για την ευρωπαϊκή διαδικασία μικροδιαφορών. Περισσότερες λεπτομέρειες για το θέμα αυτό υπάρχουν στο φυλλάδιο με τίτλο «Μικροδιαφορές-Δημοκρατία της Κροατίας».

Ο κώδικας πολιτικής δικονομίας ορίζει ότι η αίτηση πρέπει να περιλαμβάνει τα παρακάτω: τη συγκεκριμένη κύρια αξίωση και τις παρεπόμενες αξιώσεις, τα πραγματικά περιστατικά στα οποία ο αιτών βασίζει την αξίωση, τα αποδεικτικά στοιχεία για την τεκμηρίωση των εν λόγω πραγματικών περιστατικών και άλλες πληροφορίες που πρέπει να συνοδεύουν κάθε έγγραφο που κατατίθεται (άρθρο 106 του κώδικα πολιτικής δικονομίας).

Κάθε έγγραφο που κατατίθεται, περιλαμβανομένου του εισαγωγικού δικογράφου της δίκης, πρέπει να περιλαμβάνει τα εξής: τον τίτλο του δικαστηρίου, το ονοματεπώνυμο και τη μόνιμη ή προσωρινή κατοικία των διαδίκων, το ονοματεπώνυμο των νόμιμων εκπροσώπων και αντιπροσώπων τους, αν υπάρχουν, τον προσωπικό αριθμό ταυτοποίησης του καταθέτοντος το έγγραφο διαδίκου, το αντικείμενο της διαφοράς, το περιεχόμενο της δήλωσης και την υπογραφή του καταθέτοντος διαδίκου.

Ο διάδικος ή ο εκπρόσωπός του υπογράφει με το ονοματεπώνυμό του στο τέλος του εγγράφου που κατατίθεται.

Αν η δήλωση περιέχει αξίωση, ο διάδικος πρέπει να παραθέσει τα πραγματικά περιστατικά στα οποία βασίζει την αξίωσή του και τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία, όταν είναι αναγκαίο.

Το δικαστήριο προχωρά στην εξέταση της αίτησης ακόμη και αν ο αιτών δεν έχει προσδιορίσει τη νόμιμη βάση της αίτησης όμως, ακόμη και αν ο αιτών έχει προσδιορίσει τη νόμιμη βάση, τούτο δεν δεσμεύει το δικαστήριο.

10 Χρειάζεται να καταβληθούν τέλη στο δικαστήριο; Αν ναι, πότε; Η αμοιβή του δικηγόρου προκαταβάλλεται;

Οι διάδικοι πρέπει να καταβάλουν τα δικαστικά τέλη που ορίζονται από τον νόμο περί δικαστικών τελών (*Zakon o sudskim pristojbama*) [*Narodne Novine* (Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας της Κροατίας), αριθ. 74/95, 57/96, 137/02, 125/11, 112/12, 157/13 και 110/15].

Τα δικαστικά τέλη που ορίζει ο νόμος περί δικαστικών τελών ισχύουν μόνο για πρόσωπα για τα οποία διενεργούνται συγκεκριμένες πράξεις που προβλέπονται από τον νόμο, κατόπιν αιτήματός τους ή προς όφελός τους.

Δικαστικά τέλη, εκτός αν άλλως ορίζεται από τον νόμο περί δικαστικών τελών, καταβάλλονται:

για την κατάθεση αιτήσεων (δικόγραφα, ένδικα μέσα, αιτήσεις εκτέλεσης κ.ο.κ.): κατά τον χρόνο της κατάθεσης και για αιτήσεις που καταχωρίζονται στα πρακτικά: με το κλείσιμο των πρακτικών,

για την κατάθεση αντικρούσεων: μετά το αμετάκλητο πέρας της διαδικασίας για κάθε διάδικο, ανάλογα με το ποσοστό επιτυχίας του στην υπόθεση,

για πρακτικά της δίκης: όταν ζητούνται,

για δικαστικές αποφάσεις: όταν επιδίδεται στον διάδικο ή τον εκπρόσωπό του αντίγραφο της απόφασης,

για κληρονομητήρια: όταν καθίστανται αμετάκλητα,

σε αναγκαστικές διαδικασίες συμβιβασμού, πτώχευσης και εκκαθάρισης: με την έκδοση της απόφασης επί της κύριας διανομής ή της απόφασης που εγκρίνει τον αναγκαστικό συμβιβασμό,

για λοιπές αγωγές: κατόπιν αιτήματος ή όταν επιλαμβάνεται το δικαστήριο.

Ο γενικός κανόνας που διέπει την καταβολή των εξόδων της κατ' αντιδικία δίκης είναι ότι ο εξ ολοκλήρου ηττηθείς διάδικος πρέπει να καταβάλει τα έξοδα του αντιδίκου και όποιου άσκησε παρέμβαση υπέρ του αντιδίκου. Όποιος άσκησε παρέμβαση υπέρ του ηττηθέντος διαδίκου πρέπει να καταβάλει τα έξοδα που προκάλεσε με τις ενέργειές του.

Τα έξοδα εκπροσώπησης από δικηγόρο, η δικηγορική αμοιβή και η απόδοση των σχετικών εξόδων ρυθμίζεται από τον νόμο περί του δικηγορικού επαγγέλματος (*Zakon o odvjetništvu*) [*Narodne Novine* (Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας της Κροατίας), αριθ. 9/94, 117/08 μετάφραση, 50/09, 75/09 και 18/11].

Ο δικηγόρος δικαιούται αμοιβή για τις νομικές υπηρεσίες και αποζημίωση για κάθε τυχόν έξοδό του στο πλαίσιο του έργου που έχει επιτελέσει, σύμφωνα με τον πίνακα αμοιβών που έχει θεσπίσει ο Δικηγορικός Σύλλογος και έχει εγκρίνει ο υπουργός Δικαιοσύνης οι δικηγόροι οφείλουν να εκδώσουν τιμολόγιο στον πελάτη τους με την παροχή της υπηρεσίας. Σε περίπτωση ακύρωσης ή ανάκλησης του πληρεξουσίου, ο δικηγόρος εκδίδει τιμολόγιο μέσα σε 30 ημέρες από την ημέρα ακύρωσης ή ανάκλησης του πληρεξουσίου.

Σε υποθέσεις περιουσιακού δικαίου οι δικηγόροι μπορεί να συμφωνούν αμοιβή για το έργο τους με τον διάδικο που εκπροσωπούν ανάλογη με την επιτυχία τους στη διαδικασία, δηλαδή στις νομικές πράξεις που διενεργούν για λογαριασμό του διαδίκου, σύμφωνα με τον επίσημο πίνακα αμοιβών. Η εν λόγω σύμβαση είναι έγκυρη μόνο αν έχει συναφθεί εγγράφως.

Ως εκ τούτου, σε υποθέσεις περιουσιακού δικαίου, οι διάδικοι μπορούν να ρυθμίζουν τη σχέση τους με τον δικηγόρο τους με γραπτή σύμβαση.

11 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής;

Εάν ο διάδικος χρειάζεται επαγγελματική νομική συνδρομή, μπορεί να απευθυνθεί για νομικές συμβουλές σε δικηγόρους που είναι εξουσιοδοτημένοι στην Κροατία, σύμφωνα με το άρθρο 3 του νόμου περί του δικηγορικού επαγγέλματος, να παρέχουν κάθε μορφή νομικής συνδρομής, και ιδίως να παρέχουν νομικές συμβουλές, να συντάξουν αγωγές, καταγγελίες, εισηγήσεις, αιτήματα, αιτήσεις, έκτακτα ένδικα μέσα και άλλα διαδικαστικά έγγραφα, καθώς και να εκπροσωπούν τους διαδίκους.

Εξάλλου, οι διάδικοι έχουν τη δυνατότητα να κάνουν χρήση της δωρεάν νομικής συνδρομής. Ειδικότερα, ο νόμος περί δωρεάν νομικής συνδρομής (*Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći*) [*Narodne Novine* (Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας της Κροατίας) αριθ. 143/2013 και 98/19] προβλέπει τη χορήγηση δωρεάν νομικής συνδρομής σε πολίτες που δεν είναι σε θέση να διασφαλίσουν τη νομική συνδρομή, αλλά τη χρειάζονται. Πληροφορίες για το σύστημα δωρεάν νομικής συνδρομής στην Κροατία υπάρχουν στον ιστότοπο <https://pravosudje.gov.hr/besplatna-pravna-pomoc/6184>

12 Από ποιο χρονικό σημείο και εξής η αγωγή μου θεωρείται επισήμως ασκηθείσα; Θα μου δώσουν οι αρχές πληροφορίες για το κατά πόσον η αγωγή μου έχει ασκηθεί εγκύρως;

Η κατ' αντιδικία διαδικασία κινείται με την κατάθεση αγωγής και αρχίζει επίσημα με την επίδοση της αγωγής στον εναγόμενο.

Μετά την παραλαβή της αγωγής, αρχίζει η προπαρασκευαστική κύριας ακροαματικής διαδικασίας.

Η εν λόγω προπαρασκευαστική διαδικασία περιλαμβάνει την προδικαστική εξέταση της αγωγής. Το δικαστήριο, αν η αγωγή είναι ακατάλληπη ή δεν περιέχει τα αναγκαία στοιχεία προκειμένου να ενεργήσει επ' αυτής, διατάσσει τον καταθέσαντα την αγωγή διάδικο να τη διορθώσει ή να την τροποποιήσει σύμφωνα με τις υποδείξεις που του παρέχει και του την επιστρέφει προς συμπλήρωση ή τροποποίηση.

13 Θα λάβω λεπτομερείς πληροφορίες για το χρονοδιάγραμμα των γεγονότων που θα ακολουθήσουν την προσφυγή στο δικαστήριο (π.χ. όσον αφορά το πότε θα πρέπει να εμφανιστώ στο δικαστήριο);

Οι διάδικοι, οι δικηγόροι τους και οι εκπρόσωποί τους ενημερώνονται για την πρόοδο της υπόθεσης από τον υπάλληλο της γραμματείας βάσει των πληροφοριών του μητρώου και του φακέλου.

Η πληροφόρηση περιέχει μόνο τα δεδομένα που αφορούν το στάδιο της διαδικασίας και τους δικαστές, τους προέδρους του τμήματος, τα μέλη του τμήματος και τους εισηγητές που ασχολούνται με την υπόθεση.

Κατά την παροχή της πληροφόρησης, απαγορεύονται οι δηλώσεις για την ορθότητα των επιμέρους δικονομικών πράξεων ή για την πιθανή έκβαση της διαδικασίας.

Οι πληροφορίες μπορούν να παρέχονται τηλεφωνικά, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή γραπτώς.

Οι διάδικοι μπορούν, μέσω του διαδικτύου, να έχουν πρόσβαση στις πληροφορίες που αφορούν την πρόοδο της διαδικασίας και τους δικαστές, τους προέδρους του τμήματος, τα μέλη του τμήματος και τους εισηγητές που ασχολούνται με την υπόθεση, αν χρησιμοποιείται στην προκειμένη υπόθεση η υπηρεσία «δημόσια πρόσβαση σε βασικές πληροφορίες για δικαστικές υποθέσεις» (*Javni pristup osnovnim podacima o sudskim predmetima - usluga e-Predmet*).

Οι προθεσμίες για την παράσταση ενώπιον δικαστηρίου και οι λοιπές πράξεις στις οποίες προβαίνουν οι διάδικοι ή το δικαστήριο ορίζονται στον κώδικα πολιτικής δικονομίας.

Περισσότερες πληροφορίες για τις προθεσμίες και το είδος των προθεσμιών διατίθενται στην ενότητα πληροφοριών με τίτλο «**Δικονομικές προθεσμίες-Δημοκρατία της Κροατίας**».

Τελευταία επικαιροποίηση: 30/09/2020

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Ενδεδειγμένες ενέργειες; - Ιταλία

1 Είμαι αναγκασμένος να προσφύγω σε δικαστήριο ή υπάρχει άλλη εναλλακτική λύση;

Το ιταλικό νομικό σύστημα εξασφαλίζει τη δυνατότητα προσφυγής στα δικαστήρια ως γενικό δίαυλο προστασίας των δικαιωμάτων.

Ωστόσο, σε ορισμένες υποθέσεις απαιτείται προηγουμένως να επιχειρήσετε την επίλυση της διαφοράς μέσω διαμεσολάβησης, με τη συνδρομή του δικηγόρου σας, και μόνον εφόσον αποτύχει αυτή η οδός μπορείτε να προσφύγετε στο δικαστήριο. Οι εν λόγω υποθέσεις αφορούν τους ακόλουθους τομείς: διαφορές συνιδιοκτησίας, δικαιώματα ιδιοκτησίας, κατανομή περιουσιακών στοιχείων, κληρονομικά ζητήματα, οικογενειακές συμβάσεις, ενοίκια ή μισθώματα, χρησιδάνεια, μισθώσεις επιχειρηματικής δραστηριότητας, αγωγές αποζημίωσης λόγω ιατρικής αμέλειας, δυσφήμιση στον Τύπο ή σε άλλα μέσα ενημέρωσης, καθώς και διαφορές σχετικές με ασφαλιστήρια συμβόλαια, τραπεζικές και χρηματοοικονομικές συμβάσεις κ.λπ.

Άλλη εναλλακτική επιλογή είναι η διαίτησία, στο πλαίσιο της οποίας η διαφορά κρίνεται από διαιτητή ιδιωτικού δικαίου που ορίζεται από τα μέρη της διαφοράς. Η προσφυγή στη διαίτησία ως εναλλακτική λύση της δικαστικής προσφυγής πρέπει να αποτελεί αντικείμενο συμφωνίας μεταξύ των μερών.

2 Υπάρχει προθεσμία προσφυγής στο δικαστήριο;

Ανάλογα με τον τύπο της αγωγής, ισχύουν συγκεκριμένες προθεσμίες παραγραφής. Η συνήθης προθεσμία παραγραφής ανέρχεται σε 10 έτη, αλλά ορισμένοι τύποι αγωγής διέπονται από συντομότερες προθεσμίες (άρθρα 2934-2961 του Αστικού Κώδικα).

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους;

Για την έκδοση οριστικής απόφασης επί της διαφοράς, πρέπει να προσφύγετε σε δικαστήριο. Για να βρείτε ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο, πρέπει να εξετάσετε το είδος της διαφοράς, καθώς και τους εθνικούς και ενωσιακούς κανόνες δικαιοδοσίας.

4 Αν ναι, σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ σε συνάρτηση με τον τόπο κατοικίας μου και τον τόπο κατοικίας του αντιδίκου ή με άλλα στοιχεία της υπόθεσής μου;

Σύμφωνα με τον βασικό κανόνα, αρμόδιο δικαστήριο είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγομένου πρόκειται για τον κανόνα της κατά τόπο αρμοδιότητας, ο οποίος ορίζει την επιλεγόμενη γενική δωσικία του φυσικού προσώπου (*foro generale delle persone fisiche*). Ανάλογα με την αξία της διαφοράς, ή με τη συγκεκριμένη επίδικη υπόθεση, θα πρέπει να απευθυνθείτε σε συγκεκριμένο δικαστήριο για τον αντίστοιχο τομέα (στο Ειρηνοδικείο (*giudice di pace*) ή στο μονομελές ή πολυμελές γενικό δικαστήριο (*tribunale*)) ή, αντιθέτως, σε δικαστήριο εκτός της γενικής δωσικίας του φυσικού προσώπου (οπότε στην περίπτωση αυτή, θεωρείται ότι υπάρχει υποχρεωτική κατά τόπο αρμοδιότητα (*competenza per territorio inderogabile*)).

Βλέπε το ενημερωτικό δελτίο με τίτλο «**Δικαιοδοσία**».

5 Σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ ενόψει του είδους της υπόθεσής μου και του επίδικου ποσού;

Αγωγές που αφορούν κινητή περιουσία της οποίας η αξία δεν υπερβαίνει το ποσό των 5 000 ευρώ πρέπει να εκδικάζονται από το Ειρηνοδικείο (*giudice di pace*). Το Ειρηνοδικείο είναι επίσης αρμόδιο για αγωγές αξίας έως 20 000 ευρώ, εφόσον πρόκειται για υποθέσεις αποζημίωσης για ζημιές οφειλόμενες στην κυκλοφορία οχημάτων και σκαφών. Αγωγές των οποίων το επίδικο ποσό είναι υψηλότερο εκδικάζονται από το μονομελές τμήμα γενικού δικαστηρίου (*tribunale*). Η εκδίκαση ορισμένων υποθέσεων ανατίθεται είτε στην αρμοδιότητα του Ειρηνοδικείου, ανεξαρτήτως της αξίας τους (άρθρο 7 παράγραφος 3 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας), είτε στην αρμοδιότητα του μονομελούς γενικού δικαστηρίου (άρθρο 409 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας) ή του πολυμελούς γενικού δικαστηρίου (άρθρο 50α του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Βλέπε το ενημερωτικό δελτίο με τίτλο «**Δικαιοδοσία**».

6 Μπορώ να απευθυνθώ στο δικαστήριο μόνος ή χρειάζεται να χρησιμοποιήσω κάποιον ενδιάμεσο, για παράδειγμα, δικηγόρο;

Κατά κανόνα, πρέπει να παρίστασθε διά δικηγόρου: η παράσταση επαγγελματία νομικού είναι υποχρεωτική (*obbligo di difesa tecnica*). Ο κανόνας αυτός δεν ισχύει για αγωγές αποζημίωσης που αφορούν μικρά ποσά (αγωγές ύψους μέχρι 1 100 ευρώ ενώπιον του Ειρηνοδικείου) ή εάν είστε εσείς ο ίδιος δικηγόρος με τα απαιτούμενα προσόντα (άρθρο 86 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

7 Για την κίνηση της διαδικασίας, σε ποιον συγκεκριμένα πρέπει να απευθυνθώ: στην υποδοχή, στη γραμματεία του δικαστηρίου ή σε κάποια άλλη υπηρεσία; Η αγωγή πρέπει να απευθύνεται στον αντίδικο και πρέπει να κατατεθεί στην αρμόδια γραμματεία του δικαστηρίου.

8 Σε ποια γλώσσα πρέπει να διατυπώσω την αίτησή μου; Μπορώ να την υποβάλω προφορικά ή πρέπει να την υποβάλω οπωσδήποτε εγγράφως; Μπορώ να την υποβάλω με τηλεομοιοτυπία ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο;

Η αίτηση αγωγής μπορεί να υποβληθεί προφορικά μόνο σε υποθέσεις των οποίων επιλαμβάνεται το Ειρηνοδικείο (άρθρο 316 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας). Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις πρέπει να υποβάλλεται εγγράφως, στην ιταλική γλώσσα. Η αίτηση δεν μπορεί να υποβληθεί μέσω τηλεομοιοτυπίας ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

9 Υπάρχουν ειδικά έντυπα για την άσκηση αγωγής; Αν όχι, πώς κινείται η διαδικασία; Ο φάκελος της αγωγής πρέπει να περιλαμβάνει υποχρεωτικά ορισμένα στοιχεία;

Δεν υπάρχουν τυποποιημένα έντυπα στην αίτηση αγωγής πρέπει να αναφέρονται οι διάδικοι, το δικαστήριο, το αντικείμενο της αγωγής και η θεματική επικεφαλίδα.

10 Χρειάζεται να καταβληθούν τέλη στο δικαστήριο; Αν ναι, πότε; Η αμοιβή του δικηγόρου προκαταβάλλεται;

Απαιτείται η καταβολή τέλους στο Δημόσιο, το ύψος του οποίου εξαρτάται από το ποσό της αξίωσης και καταβάλλεται κατά την υποβολή της αίτησης αγωγής (ενιαίο τέλος δυνάμει του κωδικοποιημένου νόμου περί δικαστικών δαπανών, προεδρικό διάταγμα αριθ. 115/2002).

Το ποσό και ο χρόνος καταβολής της αμοιβής του δικηγόρου εξαρτάται από τον διακανονισμό που έχετε κάνει απευθείας με τον δικηγόρο σας.

11 Μπορώ να χύω νομικής συνδρομής;

Τόσο οι ιταλοί υπήκοοι όσο και οι αλλοδαποί πολίτες μπορούν να ζητήσουν να τους δοθεί νομική συνδρομή, εφόσον πληρούν τις εκ του νόμου απαιτήσεις περί ατομικού εισοδήματος (κωδικοποιημένος νόμος περί δικαστικών δαπανών, προεδρικό διάταγμα αριθ. 115/2002).

12 Από ποιο χρονικό σημείο και εξής η αγωγή μου θεωρείται επισήμως ασκηθείσα; Θα μου δώσουν οι αρχές πληροφορίες για το κατά πόσον η αγωγή μου έχει ασκηθεί εγκύρως;

Η αγωγή θεωρείται ασκηθείσα

Αφ' ης στιγμής επιδίδεται στον εναγόμενο, στην περίπτωση της επίδοσης κλήτευσης στον αντίδικο (*atto di citazione*),

Αφ' ης στιγμής υποβάλλεται στη γραμματεία του δικαστηρίου, στην περίπτωση της άσκησης αγωγής ενώπιον του δικαστηρίου (*ricorso*).

Το δικαστήριο προβαίνει στον έλεγχο του κύρους της αγωγής μόνον αφού ξεκινήσει η εκδίκαση της υπόθεσης, στο πλαίσιο της ακροαματικής διαδικασίας παρουσία αμφοτέρων των διαδίκων.

13 Θα λάβω λεπτομερείς πληροφορίες για το χρονοδιάγραμμα των γεγονότων που θα ακολουθήσουν την προσφυγή στο δικαστήριο (π.χ. όσον αφορά το πότε θα πρέπει να εμφανιστώ στο δικαστήριο);

Η προθεσμία εμφάνισης, καθώς και ο χρόνος των λοιπών διαδικασιών που πρέπει να ακολουθήσουν οι διάδικοι ή το δικαστήριο καθορίζεται στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Κάθε δικαστήριο εφαρμόζει είτε σταδιακά τους εν λόγω κανόνες, από τη μία διαδικασία της προσφυγής στην επόμενη, είτε καταρτίζοντας το χρονοδιάγραμμα για την δίκη (άρθρο 81α του διατάγματος για την εφαρμογή του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Σχετικά παραρτήματα

Άρθρα του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας περί προσφυγής σε δικαστήριο (84 Kb)

Τελευταία επικαιροποίηση: 29/01/2021

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Ενδεδειγμένες ενέργειες; - Κύπρος

1 Είμαι αναγκασμένος να προσφύγω σε δικαστήριο ή υπάρχει άλλη εναλλακτική λύση;

Υπάρχουν εναλλακτικές λύσεις, οι οποίες συμπεριλαμβάνουν την επίλυση της διαφοράς με εξώδικο συμβιβασμό, την προσφυγή σε Διαιτησία ή την ενεργοποίηση του μηχανισμού διαμεσολάβησης δυνάμει του Περί Ορισμένων Θεμάτων Διαμεσολάβησης σε Αστικές Διαφορές Νόμου, Ν.159(Ι)/2012 .

2 Υπάρχει προθεσμία προσφυγής στο δικαστήριο;

Ναι. Σύμφωνα με τον Περί Παραγραφής Νόμο, Ν. 66(Ι)/2012, καμία αγωγή δεν μπορεί να καταχωρηθεί στο Δικαστήριο εάν έχουν περάσει δέκα (10) χρόνια από την συμπλήρωση της αγωγής, εκτός εάν ο νόμος ορίζει διαφορετικά, όπως στις ακόλουθες περιπτώσεις:

Σε περίπτωση που η αξίωση αφορά αστικό αδίκημα, σύμβαση, συναλλαγματική, επιταγή, γραμμάτιο σε διαταγή κ.τ.λ. θα πρέπει να προσφύγετε στο Δικαστήριο εντός έξι (6) ετών από την συμπλήρωση της βάσης της αγωγής.

Σε περίπτωση που η αξίωση αφορά αποζημιώσεις για αμέλεια, οχληρία ή παράβαση θέσμιου καθήκοντος θα πρέπει να προσφύγετε στο Δικαστήριο εντός τριών (3) ετών από την συμπλήρωση της βάσης της αγωγής. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί από το Δικαστήριο, εντός δύο (2) ετών από την ημερομηνία λήξης της, εάν η αξίωση αφορά αποζημιώσεις για πρόκληση σωματικής βλάβης ή/και θανάτου ένεκα αστικού αδικήματος.

Η προθεσμία αναφορικά με καταχώρηση αγωγής σε σχέση με περιουσία θανόντος, με οποιοδήποτε μερίδιο επ' αυτής, κληροδότημα ή το κύρος της διαθήκης λήγει μετά από πάροδο οκτώ (8) χρόνων από την ημερομηνία του θανάτου.

Η προθεσμία όσο αφορά αγωγή σε σχέση με υποθήκη ή ενέχυρο λήγει μετά από πάροδο δώδεκα (12) ετών από τη συμπλήρωση της βάσης αγωγής.

Σε περίπτωση που η αγωγή αφορά δικαστική απόφαση, θα πρέπει να προσφύγετε στο Δικαστήριο εντός δεκαπέντε (15) ετών από την έκδοση της τελεσίδικης απόφασης.

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους;

Εάν η βάση της αγωγής ή το αγώγιμο δικαίωμα προέκυψε εντός της Κυπριακής Δημοκρατίας ή σε έδαφος που θεωρείται έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας ή η βάση της αγωγής είναι τέτοια ώστε Δικαστήριο της Κυπριακής Δημοκρατίας να μπορεί να αναλάβει δικαιοδοσία, τότε θα πρέπει να απευθυνθείτε σε αρμόδιο Δικαστήριο της Κυπριακής Δημοκρατίας.

4 Αν ναι, σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ σε συνάρτηση με τον τόπο κατοικίας μου και τον τόπο κατοικίας του αντιδίκου ή με άλλα στοιχεία της υπόθεσής μου;

Εάν η διαφορά συνιστά **αστική διαφορά**, θα πρέπει να απευθυνθείτε στο Επαρχιακό Δικαστήριο της επαρχίας εντός της οποίας:

η βάση της αγωγής προέκυψε εν όλω ή εν μέρει.

ο εναγόμενος ή οποιοσδήποτε εκ των εναγομένων, διέμενε ή εργαζόταν κατά τον χρόνο έγερσης της αγωγής.

βρίσκεται η Κυρίαρχη Περιοχή των Βάσεων, νοουμένου ότι όλοι οι διάδικοι είναι Κύπριοι και η βάση της αγωγής προέκυψε εν όλω ή εν μέρει εντός των Κυρίαρχων Περιοχών των Βάσεων ή ο εναγόμενος (ή ένας από αυτούς) διαμένει ή εργάζεται εντός αυτών.

βρίσκεται η Κυρίαρχη Περιοχή των Βάσεων, νοουμένου ότι η βάση της αγωγής προέκυψε εν όλω ή εν μέρει εντός της Κυρίαρχης Περιοχής των Βάσεων από την χρήση μηχανοκίνητος οχήματος από πρόσωπο το οποίο ήταν ή έπρεπε να είναι ασφαλισμένο δυνάμει του άρθρου 3 του περί μηχανοκίνητων Οχημάτων (Ασφάλεια Υπέρ Τρίτου) Νόμου.

βρίσκεται η Κυρίαρχη Περιοχή των Βάσεων, νοουμένου ότι η βάση της αγωγής προέκυψε εν όλω ή εν μέρει εντός της Κυρίαρχης Περιοχής των Βάσεων από ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια σε εργοδοτούμενο που προέκυψε από την και κατά τη διάρκεια της απασχόλησής του σε σχέση με ευθύνη εργοδότη για την οποία ήταν ή έπρεπε να ήταν ασφαλισμένος δυνάμει του άρθρου 4 του περί μηχανοκίνητων Οχημάτων (Ασφάλεια Υπέρ Τρίτου) Νόμου.

βρίσκεται η ακίνητη ιδιοκτησία που αποτελεί αντικείμενο αγωγής για διανομή ή πώληση της ακίνητης ιδιοκτησίας ή οποιοδήποτε άλλο θέμα που αφορά την εν λόγω ακίνητη ιδιοκτησία.

Σε περίπτωση που η διαφορά συνιστά **εργατική διαφορά** σε σχέση με την οποία διεκδικούνται αποζημιώσεις που ισούνται με αντιμισθία μέχρι 2 ετών, θα πρέπει να απευθυνθείτε στο **Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών** της επαρχίας εντός της οποίας έχει ανακύψει η διαφορά ή, εάν δεν υπάρχει το στοιχείο αυτό, της επαρχίας εντός της οποίας ο αιτητής έχει τη συνήθη διαμονή ή τη μόνιμη κατοικία του. Σε αντίθετη περίπτωση, θα πρέπει να απευθυνθείτε στο αντίστοιχο Επαρχιακό Δικαστήριο.

Εάν η διαφορά αποτελεί **διαφορά επί μισθωμένου υποστατικού**, αρμόδιο Δικαστήριο είναι το Δικαστήριο ελέγχου Ενοικίασεως που εγκαθιδρύθηκε για την επαρχία εντός της οποίας βρίσκεται το υποστατικό.

Σε περίπτωση **οικογενειακής διαφοράς** (π.χ. έκδοση διαζυγίου, περιουσιακές διαφορές κ.τ.λ.), θα πρέπει να απευθυνθείτε σε **Οικογενειακό Δικαστήριο** και, συγκεκριμένα, στο Οικογενειακό Δικαστήριο της επαρχίας εντός της οποίας οποιοσδήποτε από τους διάδικους διαμένει ή εργάζεται ή, εάν η διαφορά αφορά ανήλικο, στο Οικογενειακό Δικαστήριο της επαρχίας εντός της οποίας βρίσκεται ο ανήλικος ή ο εναγόμενος διαμένει.

5 Σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ ενόψει του είδους της υπόθεσής μου και του επίδικου ποσού:

Παρακαλώ δέστε την απάντηση στην ερώτηση 4 πιο πάνω.

6 Μπορώ να απευθυνθώ στο δικαστήριο μόνος ή χρειάζεται να χρησιμοποιήσω κάποιον ενδιάμεσο, για παράδειγμα, δικηγόρο;

Μπορείτε να απευθυνθείτε απευθείας. Ο νόμος δεν απαιτεί την εκπροσώπηση από δικηγόρο ή από άλλο ενδιάμεσο πρόσωπο (εκτός σε περιπτώσεις ανήλικων ή ανίκανων προσώπων, ως ορίζονται από την οικεία νομοθεσία)

7 Για την κίνηση της διαδικασίας, σε ποιον συγκεκριμένα πρέπει να απευθυνθώ: στην υποδοχή, στη γραμματεία του δικαστηρίου ή σε κάποια άλλη υπηρεσία;

Τα εναρκτήρια της διαδικασίας δικαστικά έγγραφα (κλητήριο ένταλμα, εναρκτήρια αίτηση κ.τ.λ.) καταχωρούνται στο Πρωτοκολλητήριο του αρμοδίου Δικαστηρίου.

8 Σε ποια γλώσσα πρέπει να διατυπώσω την αίτησή μου; Μπορώ να την υποβάλω προφορικά ή πρέπει να την υποβάλω οπωσδήποτε εγγράφως; Μπορώ να την υποβάλω με τηλεμοιοτυπία ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο;

Η αίτηση υποβάλλεται πάντοτε γραπτώς και στην ελληνική γλώσσα. Αίτησεις (ή άλλα δικαστικά έγγραφα) που υποβάλλονται ηλεκτρονικά ή τηλεμοιοτυπικώς **δεν** γίνονται αποδεκτά.

9 Υπάρχουν ειδικά έντυπα για την άσκηση αγωγής; Αν όχι, πώς κινείται η διαδικασία; Ο φάκελος της αγωγής πρέπει να περιλαμβάνει υποχρεωτικά ορισμένα στοιχεία;

Το κλητήριο ένταλμα για άσκηση αγωγής συντάσσεται στη βάση του Εντύπου 1 των Θεσμών Πολιτικής Δικονομίας, σε περίπτωση γενικού οπισθογραφημένου κλητηρίου εντάλματος ή στη βάση του Εντύπου 2, σε περίπτωση ειδικού οπισθογραφημένου κλητηρίου εντάλματος.

10 Χρειάζεται να καταβληθούν τέλη στο δικαστήριο; Αν ναι, πότε; Η αμοιβή του δικηγόρου προκαταβάλλεται;

Ναι, υπό μορφή χαρτοσήμων. Καταβάλλονται κατά την καταχώρηση του εγγράφου για το οποίο απαιτείται καταβολή τελών.

Η προκαταβολή ή όχι της δικηγορικής αμοιβής εξαρτάται από τη συμφωνία που θα κάνετε με τον δικηγόρο σας.

11 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής;

Ναι, στις περιπτώσεις όπου η νομική διαδικασία εγείρεται ενώπιον Οικογενειακού Δικαστηρίου ή συνιστά διαδικασία σε διασυνοριακές διαφορές ή αφορά αιτητές ασύλου, πρόσφυγες ή παρανόμως διαμένοντες υπηκόους τρίτων χωρών, νοουμένου ότι η αίτηση για νομική συνδρομή λάβει σχετική έγκριση.

12 Από ποιο χρονικό σημείο και εξής η αγωγή μου θεωρείται επισήμως ασκηθείσα; Θα μου δώσουν οι αρχές πληροφορίες για το κατά πόσον η αγωγή μου έχει ασκηθεί εγκύρως;

Από το χρονικό σημείο της καταχώρησής της. Σε περίπτωση άκυρης ή εκπρόθεσμης καταχώρησης ή οποιοσδήποτε άλλου προβλήματος σε σχέση με την καταχώρηση της αγωγής, θα λάβετε σχετική ενημέρωση από το οικείο Πρωτοκολλητήριο.

13 Από το χρονικό σημείο της καταχώρησής της Θα λάβω λεπτομερείς πληροφορίες για το χρονοδιάγραμμα των γεγονότων που θα ακολουθήσουν την προσφυγή στο δικαστήριο (π.χ. όσον αφορά το πότε θα πρέπει να εμφανιστώ στο δικαστήριο);

Πληροφορίες αναφορικά με τα χρονοδιαγράμματα και τις εμφανίσεις ενώπιον Δικαστηρίου δίνονται σε κατοπινό στάδιο.

Τελευταία επικαιροποίηση: 13/09/2021

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Ενδεικτικές ενέργειες; - Λετονία

1 Είμαι αναγκασμένος να προσφύγω σε δικαστήριο ή υπάρχει άλλη εναλλακτική λύση;

Στη Λετονία ένα πρόσωπο μπορεί να προσφύγει σε δικαστήριο ή, εφόσον τα μέρη έχουν συμφωνήσει αμοιβαία και έχουν καταρτίσει συμφωνία διαιτησίας, σε διαιτητικό δικαστήριο (εξαιρουμένων συγκεκριμένων διαφορών οι οποίες δεν υπόκεινται σε διαιτησία).

2 Υπάρχει προθεσμία προσφυγής στο δικαστήριο;

Η προθεσμία άσκησης αγωγής εξαρτάται από τη φύση της διαφοράς. Για διευκρινίσεις σε θέματα προθεσμιών, παρακαλούμε συμβουλευτείτε δικηγόρο ή δημόσια υπηρεσία πληροφόρησης.

Στο **αστικό δίκαιο** προβλέπονται διάφορες γενικές προθεσμίες, οι οποίες διαφέρουν αναλόγως με το αντικείμενο και τις περιστάσεις της διαφοράς και κρίνονται κατά περίπτωση, λαμβανομένων υπόψη των κατωτέρω:

Οικογενειακό δίκαιο

Αγωγές που απορρέουν από αρραβώνα πρέπει να ασκούνται εντός έτους από την ημέρα λύσης του αρραβώνα ή από την ημέρα μονομερούς λύσης του ή, σε περίπτωση που η μηνστή είναι έγκυος, από την ημέρα γέννησης του τέκνου, εφόσον κατά την ημερομηνία αυτό έχει επέλθει ήδη η λύση ή μονομερής λύση του αρραβώνα.

Αγωγές που απορρέουν από τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων πρέπει να ασκούνται εντός έτους όσον αφορά σε συναλλαγές που έχουν καταρτιστεί από τον άλλο σύζυγο.

Ο σύζυγος της μητέρας τέκνου μπορεί να αμφισβητήσει το τεκμήριο πατρότητας εντός δύο ετών από την ημερομηνία κατά την οποία έλαβε γνώση ότι δεν είναι ο βιολογικός πατέρας του τέκνου. Η μητέρα τέκνου έχει το ίδιο δικαίωμα να αμφισβητήσει το τεκμήριο πατρότητας. Τέκνο μπορεί να αμφισβητήσει το τεκμήριο πατρότητας εντός δύο ετών από την ενηλικίωσή του.

Αγωγές αναγνώρισης πατρότητας πρέπει να ασκούνται εντός δύο ετών από την ημερομηνία κατά την οποία ο διάδικος έλαβε γνώση των περιστάσεων που αποκλείουν την πατρότητα ή από την ημερομηνία ενηλικίωσης του τέκνου στις περιπτώσεις που η αγωγή ασκείται από το ίδιο το τέκνο.

Αγωγές που απορρέουν από τις σχέσεις κηδεμόνα και ανηλίκου πρέπει να ασκούνται εντός έτους από την ενηλικίωση του τέκνου ή από την επέλευση των γεγονότων που προβλέπονται στον νόμο.

Εμπράγματο δικαιο

Αγωγές απόδοσης της νομής πρέπει να ασκούνται εντός έτους από την ημερομηνία κατά την οποία ο ενάγων έλαβε γνώση της αποβολής από τη νομή.

Αγωγές κατά μεμονωμένου επιτηδεύματία, οι οποίες να αποκτήσει δικαίωμα κυριότητας επί αυτού δια χρησικτησίας πρέπει να ασκούνται εντός 10 ετών από την ημερομηνία κατά την οποία ο ενάγων έλαβε γνώση της κτήσης της νομής του ακινήτου από το έτερο μέρος.

Αγωγές του νέου κυρίου που απορρέουν από επεκτάσεις που προέκυψαν ως αποτέλεσμα φυσικών διαδικασιών πρέπει να ασκούνται εντός δύο ετών.

Ενοχικό δικαιο

Τα δικαιώματα ενοχικού δικαίου παραγράφονται εάν ο δικαιούχος δεν τα ασκήσει εντός της προθεσμίας που ορίζεται στον νόμο.

Αγωγές που απορρέουν από ενοχικά δικαιώματα για τα οποία δεν ορίζεται συντομότερος χρόνος παραγραφής, πρέπει να ασκούνται εντός 10 ετών όλα τα δικαιώματα για τα οποία δεν ορίζεται στον νόμο συντομότερος χρόνος παραγραφής παραγράφονται εφόσον ο δικαιούχος δεν τα ασκήσει εντός 10 ετών, εξαιρουμένων ορισμένων δικαιωμάτων τα οποία δεν υπόκεινται σε παραγραφή.

Το δικαίωμα ακύρωσης σύμβασης αγοράς λόγω υπερβάλλουσας ζημίας παραγράφεται εφόσον δεν ασκηθεί η σχετική αξίωση εντός έτους από την υπογραφή της σύμβασης.

Αγωγές αποζημίωσης για βλάβες που έχουν προκληθεί λόγω εκροής, ρίψης ή πτώσης πρέπει να ασκούνται εντός έτους.

Εμπορικές διαφορές

Αγωγές που απορρέουν από εμπορικές συναλλαγές πρέπει να ασκούνται εντός τριών ετών, εφόσον δεν ισχύει άλλος νόμιμος χρόνος παραγραφής.

Αγωγές που απορρέουν από συμβάσεις εμπορικής αντιπροσωπείας πρέπει να ασκούνται εντός τεσσάρων ετών από τη λήξη του ημερολογιακού έτους εντός του οποίου γεννήθηκαν οι σχετικές αξιώσεις.

Αγωγές κατά μεμονωμένου επιτηδεύματία, οι οποίες απορρέουν από τη διεξαγωγή της δραστηριότητάς του, πρέπει να ασκούνται εντός τριών ετών από την διαγραφή του από το εμπορικό μητρώο, εφόσον δεν ισχύει συντομότερος χρόνος παραγραφής.

Αγωγές που απορρέουν από κωλύματα των εταίρων σχετικά με τη σύναψη συναλλαγών παρόμοιων με εκείνες στις οποίες δραστηριοποιείται η εταιρεία, ή από την κατοχή της ιδιότητας του απεριόριστα ευθυνόμενου εταίρου σε άλλη εταιρεία η οποία διεξάγει παρόμοια δραστηριότητα χωρίς την συναίνεση των λοιπών εταίρων, πρέπει να ασκούνται εντός τριών μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία οι λοιποί εταίροι έλαβαν γνώση της αθέτησης της υποχρέωσης μη ανταγωνισμού, και σε κάθε περίπτωση εντός πέντε ετών από την ημερομηνία της αθέτησης.

Αγωγές κατά εταίρου οι οποίες απορρέουν από τις υποχρεώσεις της εταιρείας πρέπει να ασκούνται εντός τριών ετών από την ημερομηνία εγγραφής της λύσης της εταιρείας στο οικείο μητρώο, εφόσον η αξίωση κατά της εταιρείας δεν υπόκειται σε συντομότερη παραγραφή.

Αγωγές κατά των ιδρυτών εταιρείας που αφορούν υποχρεώσεις αναληφθείσες από την εταιρεία πριν από την ίδρυσή της πρέπει να ασκούνται εντός τριών ετών από την ημερομηνία εγγραφής της εταιρείας στο εμπορικό μητρώο.

Αγωγές κατά των ιδρυτών που αφορούν συγκεκριμένες ζημίες της εταιρείας ή τρίτων, οι οποίες προέκυψαν κατά την ίδρυση της εταιρείας, πρέπει να ασκούνται εντός πέντε ετών από την ημερομηνία εγγραφής της εταιρείας στο εμπορικό μητρώο. Ο ανωτέρω χρόνος παραγραφής ισχύει επίσης για τα πρόσωπα τα οποία συνέβαλαν στην επέλευση της ζημίας.

Αγωγές που απορρέουν από δικαιώματα πιστωτών εταιρείας οι οποίοι δεν μπορούν να ικανοποιήσουν τις απαιτήσεις τους από την εταιρεία και στρέφονται κατά των προσώπων τα οποία ευθύνονται σύμφωνα με τον νόμο (ιδρυτές, τρίτοι κλπ.) πρέπει να ασκούνται εντός πέντε ετών από την γέννηση της σχετικής αξίωσης.

Αγωγές που απορρέουν από αθέτηση της υποχρέωσης μη ανταγωνισμού των μελών του διοικητικού συμβουλίου εταιρείας πρέπει να ασκούνται εντός πέντε ετών από την ημερομηνία αθέτησης της αντίστοιχης υποχρέωσης.

Αγωγές που απορρέουν από ζημίες οι οποίες προέκυψαν κατά τη διάρκεια αναδιοργάνωσης μιας εταιρείας και ασκούνται εις βάρος της εταιρείας, των εταίρων ή των πιστωτών της, πρέπει να ασκούνται εντός πέντε ετών από την ημέρα έναρξης ισχύος της αναδιοργάνωσης.

Αγωγές κατά μεταφορέα πρέπει να ασκούνται εντός τριών ετών.

Αγωγές κατά μεταφορέα για ναύλους, εφόσον ο μεταφορέας δεν έχει ενεργήσει κακόπιστα ή με βαριά αμέλεια, και αγωγές κατά διαχειριστών αποθηκών, εφόσον δεν έχουν ενεργήσει κακόπιστα ή με βαριά αμέλεια, πρέπει να ασκούνται εντός έτους.

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους;

Βλέπε το ενημερωτικό δελτίο «[Δικαιοδοσία των δικαστηρίων](#)».

4 Αν ναι, σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ σε συνάρτηση με τον τόπο κατοικίας μου και τον τόπο κατοικίας του αντιδίκου ή με άλλα στοιχεία της υπόθεσής μου;

Βλέπε το ενημερωτικό δελτίο «[Δικαιοδοσία των δικαστηρίων - Λετονία](#)».

5 Σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ ενόψει του είδους της υπόθεσής μου και του επίδικου ποσού;

Βλέπε το ενημερωτικό δελτίο «[Δικαιοδοσία των δικαστηρίων - Λετονία](#)».

6 Μπορώ να απευθυνθώ στο δικαστήριο μόνος ή χρειάζεται να χρησιμοποιήσω κάποιον ενδιάμεσο, για παράδειγμα, δικηγόρο;

Το δικόγραφο της αγωγής μπορεί να υποβληθεί είτε από τον ίδιο τον ενάγοντα είτε μέσω νομίμου πληρεξουσίου. Η σχετική πληρεξουσιότητα πρέπει να επισυνάπτεται στο δικόγραφο. Δεν υπάρχει υποχρέωση διορισμού δικηγόρου ή άλλου νομικού συμβούλου.

7 Για την κίνηση της διαδικασίας, σε ποιον συγκεκριμένα πρέπει να απευθυνθώ: στην υποδοχή, στη γραμματεία του δικαστηρίου ή σε κάποια άλλη υπηρεσία;

Το δικόγραφο της αγωγής πρέπει να υποβληθεί στο αρμόδιο πρωτοβάθμιο δικαστήριο.

Το δικόγραφο υποβάλλεται στη γραμματεία (*kanceleja*) του δικαστηρίου από τον αιτούντα ή από νόμιμο πληρεξούσιο. Μπορεί επίσης να αποσταλεί ταχυδρομικά με παραλήπτη το αρμόδιο δικαστήριο.

Τα δικόγραφα παραλαμβάνονται κατά τις εργάσιμες ώρες από υπάλληλο τον οποίο διορίζει ο πρόεδρος του δικαστηρίου – συνήθως από τον βοηθό του προέδρου ή από υπάλληλο της γραμματείας.

8 Σε ποια γλώσσα πρέπει να διατυπώσω την αίτησή μου; Μπορώ να την υποβάλω προφορικά ή πρέπει να την υποβάλω οπωσδήποτε εγγράφως; Μπορώ να την υποβάλω με τηλεμοιοτυπία ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο;

Σύμφωνα με τον νόμο περί [πολιτικής δικονομίας](#) (*Civilprocesa likums*), τα έγγραφα σε ξένη γλώσσα συνοδεύονται από επίσημη μετάφρασή τους στα λετονικά, η οποία έχει θεωρηθεί σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία. Μετάφραση δεν απαιτείται να υποβληθεί από πρόσωπο το οποίο εξαιρείται από τα δικαστικά έξοδα.

Το δικαστήριο μπορεί να κάνει δεκτές ορισμένες διαδικαστικές πράξεις σε ξένη γλώσσα, εφόσον υπάρξει σχετικό αίτημα ενός διαδίκου και συναινούν όλοι οι υπόλοιποι διάδικοι. Τα πρακτικά των συνεδριάσεων και οι αποφάσεις του δικαστηρίου καταρτίζονται στη λετονική γλώσσα.

Αγωγή ασκείται δια της υποβολής σχετικού δικογράφου ενώπιον του δικαστηρίου. Το δικόγραφο μπορεί να υποβληθεί από τον ενάγοντα αυτοπροσώπως ή δια του νομίμου πληρεξουσίου του ή να αποσταλεί ταχυδρομικά, όχι όμως με τηλεομοιοτυπία ούτε με ηλεκτρονικό μήνυμα.

Πρέπει να τονιστεί ότι έγγραφα τα οποία φέρουν ηλεκτρονική υπογραφή μπορούν να είναι εισαγωγικά δίκης εφόσον δεν ορίζεται στον νόμο κάποια συγκεκριμένη εισαγωγική διαδικασία. Ηλεκτρονικά έγγραφα δεν γίνονται δεκτά για συγκεκριμένα είδη συμβάσεων που αφορούν ακίνητα, οικογενειακές ή κληρονομικές διαφορές και ορισμένα είδη εγγυητικών συμβάσεων.

9 Υπάρχουν ειδικά έντυπα για την άσκηση αγωγής; Αν όχι, πώς κινείται η διαδικασία; Ο φάκελος της αγωγής πρέπει να περιλαμβάνει υποχρεωτικά ορισμένα στοιχεία;

Η αγωγή ασκείται εγγράφως. Για τα περισσότερα είδη αξιώσεων δεν υπάρχει τυποποιημένο έντυπο. Υπάρχουν, ωστόσο, ειδικά έντυπα για τις μικροδιαφορές (*maza apmēra prasības*, κεφάλαιο 30.3 του νόμου περί πολιτικής δικονομίας), για εκτέλεση υποχρεώσεων κατόπιν δικαστικής εντολής (*saištibu piespiedu izpildīšana brīdinājuma kārtība*, κεφάλαιο 50.1 του νόμου) και για αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων κατά πράξεων βίας (*pagaidu aizsardzība pret vardarbību*, κεφάλαιο 30.5 του νόμου).

Στις περιπτώσεις όπου δεν υπάρχει τυποποιημένο έντυπο, ορίζονται στον νόμο περί πολιτικής δικονομίας τα στοιχεία και οι πληροφορίες που πρέπει να περιέχονται στο δικόγραφο. Σύμφωνα με τον νόμο περί πολιτικής δικονομίας, το δικόγραφο πρέπει να αναφέρει τα εξής:

- το δικαστήριο ενώπιον του οποίου υποβάλλεται
- το όνομα, το επώνυμο, τον αριθμό ταυτότητας και τον δηλωθέντα τόπο κατοικίας ή, ελλείψει τέτοιου, τον πραγματικό τόπο κατοικίας του ενάγοντα στην περίπτωση νομικού προσώπου, την επωνυμία, τον αριθμό μητρώου και την επίσημη έδρα του Αν ο ενάγων συμφωνεί να επικοινωνεί με το δικαστήριο με ηλεκτρονικά μέσα και εφόσον περιλαμβάνεται μεταξύ των προσώπων/οντοτήτων που απαριθμούνται στο άρθρο 56 παράγραφος 23 του νόμου περί πολιτικής δικονομίας, πρέπει επίσης να αναφέρεται διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και, αν είναι εγγεγραμμένος στο ηλεκτρονικό σύστημα επικοινωνίας με το δικαστήριο, τα στοιχεία εγγραφής του. Ο ενάγων μπορεί να δηλώσει διαφορετική διεύθυνση για την αλληλογραφία του με το δικαστήριο
- το όνομα, το επώνυμο, τον αριθμό ταυτότητας, τον δηλωθέντα τόπο κατοικίας και τυχόν δηλωθείσα πρόσθετη διεύθυνση του εναγομένου ή λοιπών ενδιαφερομένων προσώπων, ή, ελλείψει δηλωθέντος τόπου κατοικίας, τον πραγματικό τόπο κατοικίας αυτών στην περίπτωση νομικού προσώπου, την επωνυμία, τον αριθμό μητρώου και την επίσημη έδρα του. Ο αριθμός ταυτότητας ή αριθμός μητρώου του εναγομένου πρέπει να αναγράφεται εφόσον είναι γνωστός
- το όνομα, το επώνυμο, τον αριθμό ταυτότητας και τη διεύθυνση αλληλογραφίας με το δικαστήριο του εκπροσώπου του ενάγοντα, εφόσον η αγωγή ασκείται από νόμιμο εκπρόσωπο, ή, στην περίπτωση νομικού προσώπου, την επωνυμία, τον αριθμό μητρώου και την επίσημη έδρα του Αν ο εκπρόσωπος του ενάγοντα, ο οποίος διαθέτει δηλωθέντα τόπο κατοικίας ή διεύθυνση αλληλογραφίας στη Λετονία, συμφωνεί να επικοινωνεί με το δικαστήριο με ηλεκτρονικά μέσα, πρέπει επίσης να αναφέρεται διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και, αν είναι εγγεγραμμένος στο ηλεκτρονικό σύστημα επικοινωνίας με το δικαστήριο, τα στοιχεία εγγραφής του. Αν ο δηλωθείς τόπος κατοικίας ή η διεύθυνση αλληλογραφίας του εκπροσώπου του ενάγοντα είναι εκτός Λετονίας, πρέπει επίσης να αναφέρονται η διεύθυνσή του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή τα στοιχεία της εγγραφής του στο ηλεκτρονικό σύστημα επικοινωνίας με το δικαστήριο. Αν ο εκπρόσωπος του ενάγοντα είναι δικηγόρος, θα πρέπει να αναφέρεται και η διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του γραφείου του
- το όνομα του πιστωτικού ιδρύματος και τον αριθμό του λογαριασμού στον οποίο θα κατατεθούν το οφειλόμενο ποσό και τα δικαστικά έξοδα
- το αντικείμενο της αξίωσης
- το ποσό της αξίωσης, εφόσον αυτή είναι αποτιμητή σε χρήμα και τον τρόπο υπολογισμού του ποσού το οποίο αναζητείται ή αμφισβητείται
- τα πραγματικά περιστατικά στα οποία στηρίζει ο ενάγων την αξίωσή του και αποδεικτικά στοιχεία που επιβεβαιώνουν τα εν λόγω πραγματικά περιστατικά
- τις διατάξεις στις οποίες βασίζεται η αξίωση
- τις εκθέσεις τυχόν διαμεσολάβησης που επιχειρήθηκε πριν ασκηθεί αγωγή στο δικαστήριο
- τα αιτήματα του αιτούντος
- κατάλογο των εγγράφων που επισυνάπτονται στο δικόγραφο
- την ημερομηνία σύνταξης του δικογράφου και κάθε άλλη σημαντική σχετική πληροφορία. Ο ενάγων μπορεί να προσθέσει τον αριθμό τηλεφώνου του, αν δέχεται να επικοινωνεί με το δικαστήριο τηλεφωνικά.

Περισσότερα στοιχεία απαιτούνται από τον νόμο περί πολιτικής δικονομίας για συγκεκριμένα είδη αγωγών (π.χ. αγωγή διαζυγίου) καθώς και για συγκεκριμένα είδη διαδικασιών (π.χ. αναγνώριση ή ακύρωση υιοθεσίας, προστασία κληρονόμου ή κηδεμόνα).

Το δικόγραφο πρέπει να υπογράφεται από τον ενάγοντα ή τον εκπρόσωπό του, ή από κοινού από τον ενάγοντα και τον εκπρόσωπό του εφόσον το απαιτεί το δικαστήριο, με την επιφύλαξη αντίθετης διάταξης του νόμου. Όταν ο εκπρόσωπος ενεργεί για λογαριασμό του ενάγοντα, στο δικόγραφο πρέπει να επισυνάπτεται το έγγραφο της πληρεξουσιότητας (*pilnvara*) ή άλλο έγγραφο το οποίο αποδεικνύει την εξουσία του εκπροσώπου να διεξάγει τη διαδικασία για λογαριασμό του ενάγοντα.

Το δικόγραφο πρέπει να κατατεθεί στο δικαστήριο σε αριθμό αντιτύπων αντίστοιχο με τον αριθμό των εναγομένων και λοιπών διαδίκων στην υπόθεση.

Στις περιπτώσεις που αυτό προβλέπεται από την ενωσιακή νομοθεσία ή διεθνή συνθήκη, δικόγραφο που αφορά απαιτήσεις διατροφής πρέπει να καταρτιστεί βάσει των εντύπων που προβλέπει η σχετική νομοθεσία και μπορεί να υποβληθεί ή να αποσταλεί μέσω των λετονικών κεντρικών αρχών που ορίζονται ως αρμόδιες για τους σκοπούς της διεθνούς συνεργασίας.

Το δικόγραφο πρέπει να συνοδεύεται από έγγραφα τα οποία:

αποδεικνύουν την καταβολή των ενσήμων (*valsts nodevas*) και λοιπών δικαστικών εξόδων σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία και στα νόμιμα ποσά

αποδεικνύουν την τήρηση της διαδικασίας εξωδικαστικής επίλυσης της διαφοράς, όπου αυτή απαιτείται από το νόμο

αποδεικνύουν τα πραγματικά περιστατικά στα οποία βασίζεται η αξίωση.

Στην [ηλεκτρονική πύλη των λετονικών δικαστηρίων](#), στην ενότητα *EPakalpojumi* («ηλεκτρονικές υπηρεσίες»), [Eveidlapas](#) («ηλεκτρονικά έντυπα»), παρέχονται διάφορα υποδείγματα διαδικαστικών εγγράφων. Τα εν λόγω υποδείγματα μπορούν να καταφορτωθούν, να συμπληρωθούν και να υποβληθούν σε έντυπη μορφή.

10 Χρειάζεται να καταβληθούν τέλη στο δικαστήριο; Αν ναι, πότε; Η αμοιβή του δικηγόρου προκαταβάλλεται;

Τα δικαστικά έξοδα καταβάλλονται πριν από την υποβολή του δικογράφου, και είναι τα εξής: ένσημο (*valsts nodeva*), χαρτόσημο μητρώου (*kancelejas nodeva*) και έξοδα που απαιτούνται για την εξέταση της υπόθεσης (*ar lietās izskatīšanai saistītie izdevumi*). Τα σχετικά ποσά μπορούν να καταβληθούν σε τράπεζα. Εάν το δικαστήριο αποφανθεί υπέρ του ενός διαδίκου, διατάσσει τον ηττηθέντα διάδικο να καταβάλει το σύνολο των δικαστικών εξόδων του αντιδίκου. Σε περίπτωση που το δικαστήριο κάνει μερικώς δεκτή την αγωγή, τα δικαστικά έξοδα κατανέμονται αναλογικά στους διαδίκους. Σε περίπτωση παραίτησης από την αγωγή ή σε περίπτωση που αυτή δεν κριθεί, ο ενάγων υποχρεούται να αποζημιώσει τον εναγόμενο για τα δικαστικά του έξοδα (με

εξαιρέσει τις περιπτώσεις όπου σύμφωνα με το νόμο η αγωγή αφορά την έκδοση πιστοποιητικού που προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1896/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου). Σε αυτή την περίπτωση ο εναγόμενος δεν αποζημιώνει τον ενάγοντα για τα δικαστικά του έξοδα όμως, εάν ο ενάγων παραιτηθεί από την αγωγή λόγω οικειοθελούς ικανοποίησης της αξίωσης εκ μέρους του εναγομένου μετά από την άσκηση της αγωγής, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει τον εναγόμενο να καταβάλει τα δικαστικά έξοδα του ενάγοντα μετά από αίτημα του τελευταίου.

Αντίστοιχα, τα έξοδα διεξαγωγής της διαδικασίας (αμοιβές δικηγόρων, έξοδα παράστασης στο δικαστήριο και έξοδα συλλογής αποδείξεων) επιδικάζονται υπέρ του ενάγοντα και κατά του εναγομένου εφόσον γίνει δεκτή η αγωγή εν όλω ή εν μέρει ή εφόσον παραιτηθεί ο ενάγων από αυτή λόγω οικειοθελούς ικανοποίησης της αξίωσης μετά από την άσκηση της αγωγής. Σε περίπτωση απόρριψης της αγωγής, το δικαστήριο διατάσσει τον ενάγοντα να αποζημιώσει τον εναγόμενο για τα έξοδα υπεράσπισής του.

Η αμοιβή που είναι καταβλητέα στους δικηγόρους ή νομικούς συμβούλους ορίζεται με συμφωνία μεταξύ αυτών και του πελάτη.

11 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής;

Βλέπε το ενημερωτικό δελτίο με τίτλο «**Νομική συνδρομή**».

12 Από ποιο χρονικό σημείο και εξής η αγωγή μου θεωρείται επισήμως ασκηθείσα; Θα μου δώσουν οι αρχές πληροφορίες για το κατά πόσον η αγωγή μου έχει ασκηθεί εγκύρως;

Έγγραφα τα οποία λαμβάνονται μέσω ταχυδρομείου ή κατά τις ώρες εξυπηρέτησης του κοινού καταχωρίζονται από το δικαστήριο στο μητρώο εισερχόμενης αλληλογραφίας κατά την ημερομηνία παραλαβής τους. Τα δικόγραφα θεωρείται ότι έχουν υποβληθεί στο δικαστήριο κατά την ημερομηνία παραλαβής τους. Η προθεσμία για τη διεξαγωγή οποιασδήποτε διαδικαστικής πράξης λήγει κατά τη λήξη των εργασιμών ωρών του δικαστηρίου. Εφόσον η αγωγή, έφεση ή άλλο δικόγραφο που αποστέλλεται μέσω ταχυδρομείου παραδοθεί σε φορέα επικοινωνιών έως τις 24:00 της ημέρας λήξης της σχετικής προθεσμίας, θεωρείται ότι έχει υποβληθεί εμπρόθεσμα.

Σε περίπτωση που το δικόγραφο δεν έχει καταρτισθεί νομίμως ή δεν περιέχει όλα τα απαραίτητα έγγραφα, το δικαστήριο εκδίδει αιτιολογημένη απόφαση δια της οποίας αποφαίνεται ότι η αγωγή δεν είναι δεκτική δικαστικής εκτιμής. Αντίγραφο της απόφασης κοινοποιείται στον ενάγοντα μαζί με προθεσμία για τη διόρθωση των ελλείψεων. Η σχετική προθεσμία δεν μπορεί να είναι συντομότερη των 20 ημερών από την ημερομηνία δημοσίευσης της απόφασης. Εφόσον ο ενάγων διορθώσει τις ελλείψεις εντός της ταχθείσας προθεσμίας, η αγωγή θεωρείται υποβληθείσα κατά την ημερομηνία στην οποία αυτή παρελήφθη αρχικά από το δικαστήριο. Σε περίπτωση που ο ενάγων δεν διορθώσει τις ελλείψεις εμπρόθεσμα, η αγωγή θεωρείται ως μη ασκηθείσα και επιστρέφεται σε αυτόν. Η επιστροφή της αγωγής στον ενάγοντα δεν κυλάει αυτόν να την ασκήσει εκ νέου ενώπιον του δικαστηρίου.

Επιβεβαίωση της προσήκουσας υποβολής της αγωγής: εφόσον το δικόγραφο έχει καταρτισθεί νομίμως και επισυνάπτονται σε αυτό όλα τα απαραίτητα έγγραφα, το δικαστήριο εκδίδει απόφαση εντός επτά ημερών από την παραλαβή της, δια της οποίας κηρύσσει αυτή παραδεκτή και εκκινεί την σχετική διαδικασία.

Μετά την εκκίνηση της διαδικασίας, η αγωγή και αντίγραφο των συνημμένων σε αυτή εγγράφων κοινοποιούνται στον εναγόμενο μαζί με την προθεσμία υποβολής εγγράφων προτάσεων. Με την παραλαβή των προτάσεων του εναγομένου, το δικαστήριο κοινοποιεί αντίγραφο αυτών στον ενάγοντα και στα λοιπά ενδιαφερόμενα μέρη. Το δικαστήριο μπορεί να ζητήσει από τον ενάγοντα να σχολιάσει επί των προτάσεων του εναγομένου. Μετά από την παραλαβή των προτάσεων ή την εκπνοή της προθεσμίας υποβολής τους, το δικαστήριο ορίζει την ημερομηνία της επ' ακροατηρίω συζήτησης. Η γραμματεία του δικαστηρίου κοινοποιεί στους διαδίκους κλήση για παράσταση. Όταν η διαφορά υπόκειται στην έγγραφη διαδικασία, δεν ορίζεται ημερομηνία συζήτησης και δεν κοινοποιείται στους διαδίκους κλήση για παράσταση.

13 Θα λάβω λεπτομερείς πληροφορίες για το χρονοδιάγραμμα των γεγονότων που θα ακολουθήσουν την προσφυγή στο δικαστήριο (π.χ. όσον αφορά το πότε θα πρέπει να εμφανιστώ στο δικαστήριο);

Στους διαδίκους κοινοποιείται ο χρόνος και τόπος συζήτησης της υπόθεσης ή άλλων διαδικαστικών ενεργειών. Η κλήση για παράσταση κοινοποιείται στους διαδίκους στον δηλωθέντα τόπο κατοικίας τους, ωστόσο τα μέρη μπορούν να υποδείξουν διαφορετική διεύθυνση αλληλογραφίας με το δικαστήριο.

Εάν ο εναγόμενος δεν έχει δηλωμένο τόπο κατοικίας στη Λετονία, ο δε ενάγων δεν έχει καταφέρει για αντικειμενικούς λόγους να εντοπίσει τον τόπο κατοικίας του εναγομένου εκτός Λετονίας, το δικαστήριο μπορεί, κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος του ενάγοντα, να ακολουθήσει τις διαδικασίες εντοπισμού της διεύθυνσης του εναγομένου που προβλέπονται στις διεθνείς συμφωνίες που έχει υπογράψει η Λετονία ή στη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατός ο εντοπισμός της κατοικίας του εναγομένου μέσω των διαδικασιών που προβλέπονται στις διεθνείς συμφωνίες που έχει υπογράψει η Λετονία ή στη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ή σε περίπτωση που καταστεί αδύνατη η αποστολή των εγγράφων στον εναγόμενο στη διεύθυνση την οποία έχει εντοπίσει ο ενάγων, ή σε περίπτωση που καταστεί αδύνατη η αποστολή των εγγράφων στον εναγόμενο μέσω των διαδικασιών που προβλέπονται στη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή εκείνων που προβλέπονται στις διεθνείς συμφωνίες που έχει υπογράψει η Λετονία ή εκείνων που προβλέπονται στον νόμο περί πολιτικής δικονομίας σχετικά με τη διεθνή συνεργασία σε αστικές δίκες, ο εναγόμενος ο οποίος δεν έχει δηλωμένο τόπο κατοικίας στη Λετονία καλείται να παρασταθεί στο δικαστήριο δια κοινοποίησης η οποία δημοσιεύεται στην [Εφημερίδα της Κυβερνήσης \(Latvijas Vēstnesis\)](#).

Στην ηλεκτρονική πύλη των [Λετονικών δικαστηρίων](#), στην ενότητα *E-Pakalpojumi* («ηλεκτρονικές υπηρεσίες») και [Tiesvedības gaita](#) («πρόοδος δικαστικών διαδικασιών»), οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να λάβουν πληροφορίες σχετικά με την πρόοδο των δικαστικών διαδικασιών, βάσει του αριθμού της υπόθεσης ή του αριθμού της κλήσης.

Τελευταία επικαιροποίηση: 16/04/2021

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Ενδειγμένες ενέργειες; - Λιθουανία

1 Είμαι αναγκασμένος να προσφύγω σε δικαστήριο ή υπάρχει άλλη εναλλακτική λύση;

Το δικαίο της Δημοκρατίας της Λιθουανίας παρέχει διάφορες επιλογές για την εναλλακτική επίλυση των διαφορών. Το 2012 τέθηκε σε ισχύ στη Δημοκρατία της Λιθουανίας ο αναμορφωμένος νόμος περί εμπορικής διαιτησίας (*Komercinio arbitražo įstatymas*). Ο εν λόγω νόμος εφαρμόζεται στις διαδικασίες διαιτησίας που διεξάγονται στην επικράτεια της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, ανεξάρτητα από την ιθαγένεια ή την υπηκοότητα των μερών της διαφοράς, το αν είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή το αν η διαιτητική διαδικασία οργανώνεται από μόνιμο διαιτητικό όργανο ή διεξάγεται επί τούτου. Η διαιτησία συνιστά ισοδύναμη εναλλακτική λύση έναντι της προσφυγής ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους. Παρέχει τη δυνατότητα ταχείας και ευχερούς επίλυσης των περισσότερων επιχειρηματικών διαφορών με την υπαγωγή τους ενώπιον ανεξάρτητων φυσικών προσώπων που χαιρούν εξουσίας και κύρους και που είναι αμοιβαία αποδεκτά από τα μέρη, αντί της υπαγωγής τους σε δικαστές. Οι κανόνες που διέπουν τη διαδικασία της διαιτησίας μπορούν να ορίζονται από τα μέρη με μεγαλύτερη ελευθερία. Το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί να συνέλθει σε οποιονδήποτε κατάλληλο τόπο για τους διαδίκους και να επιλέξει ελεύθερα τη γλώσσα της διαδικασίας, τον τύπο της απόφασης κ.ο.κ. Οι ηλεκτρονικές συμφωνίες διαιτησίας αναγνωρίζονται ως γραπτές συμφωνίες.

Το 2008 ψηφίστηκε ο νόμος περί συμβιβαστικής διαμεσολάβησης στις αστικές διαφορές (*Civilinių ginčų taikinamojo tarpininkavimo įstatymas*). Η συμβιβαστική διαμεσολάβηση στις αστικές διαφορές («διαμεσολάβηση») συνιστά μια διαδικασία φιλικής επίλυσης της διαφοράς με τη μεσολάβηση ενός αμερόληπτου τρίτου μεσολαβητή («διαμεσολαβητή»). Ο νόμος ορίζει ότι προσφυγή στη διαμεσολάβηση μπορεί να γίνει για την επίλυση των αστικών διαφορών (δηλαδή, των διαφορών σε οικογενειακές και άλλες υποθέσεις) που μπορούν να εκδικαστούν από τα δικαστήρια στο πλαίσιο αστικής δίκης. Τα μέρη μπορούν να επιλέξουν την εν λόγω μέθοδο επίλυσης της διαφοράς τόσο πριν από την παραπομπή της ενώπιον του δικαστηρίου (εξωδικαστική διαμεσολάβηση) όσο και μετά την έναρξη της δικαστικής διαδικασίας (δικαστική διαμεσολάβηση). Θα πρέπει να επισημανθεί ότι η έναρξη της διαμεσολάβησης αναστέλλει την παραγραφή της αξίωσης. Συνεπώς, ακόμη και αν δεν επιτύχουν τη φιλική επίλυση της διαφοράς, τα μέρη διατηρούν το δικαίωμα να προσφύγουν στο δικαστήριο. Η δικαστική διαμεσολάβηση είναι δωρεάν. Επιπλέον, εάν επιλέξετε να επιλύσετε τη διαφορά σας σε αστική υπόθεση μέσω δικαστικής διαμεσολάβησης, θα εξοικονομήσετε πολύ χρόνο και κόπο σε σύγκριση με τις δικαστικές διαδικασίες, καθώς και χρήματα, διότι σε περίπτωση που η διαδικασία της διαμεσολάβησης καταλήξει σε φιλική συμφωνία, θα σας επιστραφεί ποσοστό 75 % των δικαστικών τελών. Η επίλυση της διαφοράς με δικαστική διαμεσολάβηση εγγυάται την εμπιστευτικότητα και κάθε διάδικος μπορεί να παραιτηθεί από τη δικαστική διαμεσολάβηση χωρίς να εκθέσει τους λόγους παράιτησης.

Η εξωδικαστική επίλυση των διαφορών που απορρέουν από καταναλωτικές συμβάσεις διέπεται από τον νόμο για την προστασία των καταναλωτών (*Vartotojų teisių apsaugos įstatymas*), που τέθηκε σε ισχύ το 2007 και καθιερώνει μια εναλλακτική μέθοδο από τη δικαστική διαδικασία, ορίζοντας επίσης τους δικονομικούς της κανόνες και τη θεσμική της διάρθρωση. Αρμόδια όργανα για την εναλλακτική επίλυση των διαφορών στη Δημοκρατία της Λιθουανίας είναι η κρατική υπηρεσία προστασίας καταναλωτών (*Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba*), η υπηρεσία ρύθμισης του τομέα των επικοινωνιών (*Ryšių reguliavimo tarnyba*) και άλλα όργανα που χειρίζονται διαφορές σε επιμέρους τομείς (η υπηρεσία ρύθμισης του τομέα των επικοινωνιών εκδικάζει διαφορές στους τομείς των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, των ταχυδρομικών υπηρεσιών και των υπηρεσιών ταχυμεταφοράς, η Τράπεζα της Δημοκρατίας της Λιθουανίας (*Lietuvos bankas*) χειρίζεται καταναλωτικές διαφορές με παρόχους χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών κ.ο.κ). Ο καταναλωτής μπορούν να λάβουν νομική συνδρομή κατά τη διάρκεια της εναλλακτικής επίλυσης της διαφοράς, ωστόσο τα έξοδα της νομικής συνδρομής δεν αποκαθίστανται. Η εγγυημένη από το κράτος πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια νομική συνδρομή παρέχεται στους καταναλωτές που πληρούν τα κριτήρια που θέτει η νομοθεσία. Η αίτηση ενώπιον του αρμόδιου οργάνου για την εναλλακτική επίλυση της διαφοράς συνήθως δεν αναστέλλει την παραγραφή. Ως εκ τούτου, δεδομένων των σχετικά μακρών προθεσμιών που έχουν τεθεί για την επίλυση των καταναλωτικών διαφορών και ορισμένων σύντομων προθεσμιών παραγραφής αξιώσεων, υφίσταται σοβαρός κίνδυνος παρέλευσης της προθεσμίας παραγραφής.

2 Υπάρχει προθεσμία προσφυγής στο δικαστήριο;

Η γενική προθεσμία παραγραφής είναι δεκαετής.

Το δικαίο της Δημοκρατίας της Λιθουανίας ορίζει βραχύτερες προθεσμίες παραγραφής για συγκεκριμένα είδη αξιώσεων.

Σε βραχύτερη προθεσμία παραγραφής διάρκειας ενός μήνα υπόκεινται οι αξιώσεις που απορρέουν από τα αποτελέσματα διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων.

Σε βραχύτερη προθεσμία παραγραφής διάρκειας τριών μηνών υπόκεινται οι αξιώσεις για την κήρυξη της ακυρότητας των αποφάσεων των οργάνων νομικού προσώπου.

Σε βραχύτερη προθεσμία παραγραφής διάρκειας έξι μηνών υπόκεινται:

οι αξιώσεις για την είσπραξη συμβατικών κυρώσεων (ποινικών ρητρών, τόκων υπερημερίας)

οι αξιώσεις που αφορούν ελαττώματα πωληθέντων πραγμάτων.

Σε βραχύτερη προθεσμία παραγραφής διάρκειας έξι μηνών υπόκεινται οι αξιώσεις που απορρέουν από τις σχέσεις των μεταφορικών εταιρειών με τους πελάτες τους όσον αφορά τις αποστολές στο εσωτερικό της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, ενώ σε προθεσμία παραγραφής ενός έτους υπόκεινται οι αξιώσεις που αφορούν αποστολές προς το εξωτερικό.

Σε βραχύτερη προθεσμία παραγραφής διάρκειας ενός έτους υπόκεινται οι ασφαλιστικές αξιώσεις.

Σε βραχύτερη προθεσμία παραγραφής διάρκειας τριών ετών υπόκεινται οι αξιώσεις αποζημίωσης, περιλαμβανομένων των αξιώσεων αποζημίωσης λόγω ελλειμματικής ποιότητας προϊόντων.

Σε βραχύτερη προθεσμία παραγραφής διάρκειας πέντε ετών υπόκεινται οι αξιώσεις για την είσπραξη τόκων και άλλων περιοδικών πληρωμών.

Οι αξιώσεις που αφορούν ελαττώματα έργων που έχουν υλοποιηθεί υπόκεινται σε βραχύτερες προθεσμίες παραγραφής.

Οι αξιώσεις που απορρέουν από τη μεταφορά φορτίων, επιβατών και αποσκευών υπόκεινται στις προθεσμίες παραγραφής που ορίζονται στους κώδικες (νόμους) που ισχύουν για τους εκάστοτε τρόπους μεταφοράς.

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους;

Διαφορά που αφορά συμβατικές ενοχές διέπεται από το δικαίο που έχουν επιλέξει τα μέρη της διαφοράς με συμφωνία αν τα μέρη έχουν επιλέξει το δικαίο της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, μπορούν να αναζητήσουν έννομη προστασία ενώπιον των δικαστηρίων της Δημοκρατίας της Λιθουανίας. Η εν λόγω συμφωνία μπορεί να περιλαμβάνεται στη σύμβαση που έχουν συνάψει τα μέρη ή να προκύπτει από τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης. Τα μέρη μπορούν να συμφωνήσουν ότι το δικαίο συγκεκριμένου κράτους θα διέπει ολόκληρη τη σύμβαση ή μέρος αυτής. Η απόφαση των μερών ότι η σύμβαση θα διέπεται από αλλοδαπό δικαίο δεν μπορεί να οδηγήσει στη μη εφαρμογή των κανόνων αναγκαστικού δικαίου που ισχύουν στη Δημοκρατία της Λιθουανίας ή σε άλλο κράτος και τους οποίους τα μέρη δεν μπορούν με συμφωνία να τροποποιήσουν ή να ορίσουν τη μη εφαρμογή τους.

Αν τα μέρη δεν έχουν ορίσει το δικαίο που διέπει τη σύμβαση, εφαρμόζεται το δικαίο του κράτους με το οποίο συνδέεται στενότερα η σύμβαση. Τεκμαίρεται ότι η σύμβαση συνδέεται στενότερα με το κράτος στο έδαφος του οποίου:

βρίσκεται η μόνιμη κατοικία ή η κεντρική διοίκηση του μέρους που υπέχει την υποχρέωση να εκπληρώσει τη χαρακτηριστική ενοχή. Εάν η σύμβαση συνδέεται στενότερα με το δικαίο του κράτους στο οποίο βρίσκεται η επιχείρηση ενός εκ των μερών της σύμβασης, εφαρμόζεται το δικαίο του εν λόγω κράτους

βρίσκεται το ακίνητο, αν αντικείμενο της σύμβασης είναι το δικαίωμα κυριότητας επί ακινήτου ή δικαίωμα χρήσης του

βρίσκεται ο κύριος τόπος άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας του μεταφορέα κατά τον χρόνο σύναψης της σύμβασης μεταφοράς, υπό τον όρο ότι στο κράτος του κύριου τόπου άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας του μεταφορέα βρίσκεται ο τόπος φόρτωσης του φορτίου ή η έδρα του αποστολέα ή ο τόπος αποστολής του φορτίου.

Οι συμφωνίες διαιτησίας διέπονται από το δικαίο που διέπει την κύρια σύμβαση. Εάν η κύρια σύμβαση είναι άκυρη, εφαρμοστέο είναι το δικαίο του τόπου σύναψης της συμφωνίας διαιτησίας εάν είναι αδύνατος ο προσδιορισμός του εν λόγω τόπου, εφαρμοστέο είναι το δικαίο του κράτους διεξαγωγής της διαιτησίας.

Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των μερών που απορρέουν από ζημία διέπονται, κατ' επιλογή του μέρους που έχει υποστεί τη ζημία, είτε από το δικαίο του κράτους στο οποίο τελέστηκε η οικεία πράξη ή στο οποίο επήλθε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση που οδήγησε στη ζημία, είτε από το δικαίο του κράτους στο οποίο εκδηλώθηκε η ζημία.

Το νομικό καθεστώς των συζυγικών περιουσιακών σχέσεων καθορίζεται από το δικαίο του κράτους της μόνιμης κατοικίας των συζύγων. Όταν οι μόνιμες κατοικίες των συζύγων βρίσκονται σε διαφορετικά κράτη, εφαρμοστέο είναι το δικαίο του κράτους του οποίου είναι υπήκοοι και οι δύο σύζυγοι. Όταν οι

σύζυγοι είναι υπήκοοι διαφορετικών κρατών και ουδέποτε είχαν κοινή κατοικία, εφαρμοστέο είναι το δικαίωμα του κράτους στο οποίο συνήφθη ο γάμος. Το νομικό καθεστώς των συζυγικών περιουσιακών σχέσεων που ρυθμίζονται με σύμβαση είναι το δικαίωμα του κράτους που επιλέγουν οι σύζυγοι στη σύμβαση τους. Στην περίπτωση αυτή, οι σύζυγοι μπορούν να επιλέξουν είτε το δικαίωμα του κράτους στο οποίο έχουν ή θα έχουν τη μόνιμη κατοικία τους, είτε το δικαίωμα του κράτους στο οποίο συνήφθη ο γάμος είτε το δικαίωμα του κράτους του οποίου είναι υπήκοος ένας από τους συζύγους. Η συμφωνία των συζύγων ως προς το εφαρμοστέο δικαίωμα είναι έγκυρη εφόσον πληροί τις απαιτήσεις του δικαίου του επιλεγμένου κράτους ή του δικαίου του κράτους στο οποίο συνήφθη η συμφωνία.

4 Αν ναι, σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ σε συνάρτηση με τον τόπο κατοικίας μου και τον τόπο κατοικίας του αντιδίκου ή με άλλα στοιχεία της υπόθεσής μου;

Οι κανόνες περί αρμοδιότητας ορίζονται στα άρθρα 29–30 του κώδικα πολιτικής δικονομίας (*Civilinio proceso kodeksas*). Η αγωγή ασκείται στο δικαστήριο του τόπου διαμονής του εναγομένου. Αγωγή κατά νομικό πρόσωπο ασκείται στον τόπο της έδρας του νομικού προσώπου, όπως αυτή προκύπτει από το μητρώο των νομικών προσώπων. Εάν ενάγεται το κράτος ή δήμος, η αγωγή ασκείται στον τόπο της έδρας του οργάνου που εκπροσωπεί το κράτος ή τον δήμο.

Αγωγή κατά εναγομένου αγνώστου διαμονής μπορεί να ασκηθεί στον τόπο όπου βρίσκεται η περιουσία του ή στον τόπο της τελευταίας γνωστής διαμονής του. Αγωγή κατά εναγομένου που δεν διαμένει στη Δημοκρατία της Λιθουανίας μπορεί να ασκηθεί στον τόπο όπου βρίσκεται η περιουσία του ή στον τόπο της τελευταίας γνωστής διαμονής του στη Δημοκρατία της Λιθουανίας. Αγωγή που αφορά τις δραστηριότητες υποκαταστήματος νομικού προσώπου μπορεί επίσης να ασκηθεί στον τόπο της έδρας του υποκαταστήματος.

Αγωγή διατροφής ή αναγνώρισης πατρότητας μπορεί επίσης να ασκηθεί στον τόπο διαμονής του ενάγοντος. Αγωγή αποζημίωσης λόγω βλάβης της υγείας προσώπου ή λόγω θανάτου μπορεί να ασκηθεί στον τόπο διαμονής του ενάγοντος ή στον τόπο επέλευσης της ζημίας. Αγωγή αποζημίωσης λόγω περιουσιακής ζημίας μπορεί να ασκηθεί στον τόπο διαμονής (έδρας) του ενάγοντος ή στον τόπο επέλευσης της ζημίας.

Αγωγή που αφορά συμφωνία/σύμβαση που ορίζει τον τόπο εκπλήρωσης μπορεί επίσης να ασκηθεί στον τόπο εκπλήρωσης που υποδεικνύει η συμφωνία/σύμβαση.

Αγωγή που αφορά τον ρόλο επιτρόπου, θεματοφύλακα ή διαχειριστή περιουσίας μπορεί επίσης να ασκηθεί στον τόπο διαμονής (έδρας) του επιτρόπου, του θεματοφύλακα ή του διαχειριστή περιουσίας.

Αγωγή που αφορά καταναλωτική σύμβαση μπορεί επίσης να ασκηθεί στον τόπο διαμονής του καταναλωτή.

Ο ενάγων δικαιούται να επιλέξει μεταξύ των περισσότερων δικαστηρίων που είναι αρμόδια για την υπόθεση.

Οι αγωγές που αφορούν εμπράγματα δικαιώματα σε ακίνητα περιουσιακά στοιχεία, οι αγωγές που αφορούν τη χρήση ακίνητων περιουσιακών στοιχείων, εκτός από τις αγωγές εκκαθάρισης των συζυγικών περιουσιακών σχέσεων σε υποθέσεις διαζυγίου, και οι αγωγές που αφορούν την ακύρωση κατάσχεσης ακίνητων περιουσιακών στοιχείων υπάγονται στην αρμοδιότητα του δικαστηρίου του τόπου όπου βρίσκεται το ακίνητο περιουσιακό στοιχείο ή το κύριο μέρος αυτού.

Αγωγές από κληρονομικούς δανειστές που ασκούνται πριν από την αποδοχή της κληρονομίας από τους κληρονόμους υπάγονται στην αρμοδιότητα του δικαστηρίου του τόπου της κληρονομίας ή του κύριου μέρους της κληρονομίας.

5 Σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ ενόψει του είδους της υπόθεσής μου και του επίδικου ποσού;

Όλες οι αστικές υποθέσεις εκδικάζονται από τα τοπικά δικαστήρια που ενεργούν ως πρωτοβάθμια δικαστήρια, εκτός από τις υποθέσεις που εκδικάζονται από τα περιφερειακά δικαστήρια ή το Περιφερειακό Δικαστήριο του Βίλνιους.

Τα περιφερειακά δικαστήρια εκδικάζουν στον πρώτο βαθμό τις εξής αστικές υποθέσεις:

από τις 4 Απριλίου 2013, τις αγωγές με αντικείμενο αξιώσεις άνω των 150.000 λίτας (LTL), εκτός από τις υποθέσεις που αφορούν οικογενειακές σχέσεις και σχέσεις εργασίας και τις υποθέσεις που αφορούν αποζημίωση λόγω μη περιουσιακής ζημίας

τις υποθέσεις που αφορούν έννομες μη περιουσιακές σχέσεις πνευματικής ιδιοκτησίας

τις υποθέσεις που αφορούν έννομες σχέσεις αστικού δικαίου σε δημόσιους διαγωνισμούς

τις υποθέσεις που αφορούν πτώχευση ή αναδιάρθρωση, εκτός από τις υποθέσεις που σχετίζονται με την πτώχευση φυσικών προσώπων

τις υποθέσεις με διάδικο αλλοδαπό κράτος

τις υποθέσεις που βασίζονται σε αξιώσεις από την αναγκαστική εκποίηση μετοχών (μερισμάτων, τόκων)

τις υποθέσεις που βασίζονται σε αξιώσεις που αφορούν τη διερεύνηση δραστηριοτήτων νομικού προσώπου

τις υποθέσεις αποζημίωσης για περιουσιακή ή μη περιουσιακή ζημία που απορρέει από την παραβίαση των κατοχυρωμένων δικαιωμάτων των ασθενών

τις λοιπές αστικές υποθέσεις που εκδικάζονται στον πρώτο βαθμό από τα περιφερειακά δικαστήρια βάσει ειδικών νόμων.

Οι εξής υποθέσεις εκδικάζονται αποκλειστικά από το Περιφερειακό Δικαστήριο του Βίλνιους, ως πρωτοβάθμιο δικαστήριο:

οι υποθέσεις που αφορούν διαφορές που αναφέρονται στον [νόμο περί ευρεσιτεχνιών \(Lietuvos Respublikos patentų įstatymas\)](#)

οι υποθέσεις που αφορούν διαφορές που αναφέρονται στον νόμο περί εμπορικών σημάτων (*Lietuvos Respublikos prekių ženklų įstatymas*)

οι υποθέσεις που αφορούν αίτηση αλλοδαπών πολιτών να υιοθετήσουν Λιθουανό πολίτη που διαμένει στη Δημοκρατία της Λιθουανίας

τις λοιπές αστικές υποθέσεις που στον πρώτο βαθμό υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Περιφερειακού Δικαστηρίου του Βίλνιους βάσει ειδικών νόμων.

6 Μπορώ να απευθυνθώ στο δικαστήριο μόνος ή χρειάζεται να χρησιμοποιήσω κάποιον ενδιάμεσο, για παράδειγμα, δικηγόρο;

Τα φυσικά πρόσωπα μπορούν να παρίστανται στα δικαστήρια αυτοπροσώπως ή διά εκπροσώπου. Η συμμετοχή προσώπου σε προφορική συζήτηση δεν στερεί από το εν λόγω πρόσωπο το δικαίωμα να εκπροσωπηθεί στη διαδικασία. Η παράσταση σε συζήτηση διά εκπροσώπου θεωρείται επαρκής, εκτός αν το δικαστήριο κρίνει αναγκαία την αυτοπρόσωπη παρουσία του οικείου προσώπου.

Ο διάδικος πρέπει να εκπροσωπείται από δικηγόρο στις περιπτώσεις που ορίζονται στον κώδικα πολιτικής δικονομίας και τον [αστικό κώδικα \(Civilinis kodeksas\)](#), για παράδειγμα, όταν το δικαστήριο εκδικάζει υπόθεση για την κήρυξη προσώπου δικαιοπρακτικά ανίκανου, το εν λόγω πρόσωπο πρέπει υποχρεωτικά να εκπροσωπείται από δικηγόρο.

7 Για την κίνηση της διαδικασίας, σε ποιον συγκεκριμένα πρέπει να απευθυνθώ: στην υποδοχή, στη γραμματεία του δικαστηρίου ή σε κάποια άλλη υπηρεσία;

Τα πρόσωπα που επιθυμούν να καταθέσουν έγγραφα σε δικαστήριο ή να παραλάβουν έγγραφα από δικαστήριο πρέπει να επικοινωνήσουν με τη

γραμματεία του δικαστηρίου, η οποία θα τους εξηγήσει τη διαδικασία κατάθεσης, παραλαβής ή επιστροφής εγγράφων. [Σημεία επαφής δικαστηρίων](#)

Η πύλη ηλεκτρονικών υπηρεσιών e.teismas.lt, που τέθηκε σε λειτουργία την 1η Ιουλίου 2013, παρέχει τη δυνατότητα κατάθεσης των εγγράφων υπόθεσης, παρακολούθησης της εξέλιξης της διαδικασίας, πληρωμής των δικαστικών τελών και άλλων υπηρεσιών [διαδικτυακά](#).

Προς τον σκοπό της διασφάλισης του συνεπούς χειρισμού των υποθέσεων, ορίζεται με κανονισμό ότι, από την 1η Ιανουαρίου 2014, οι υποθέσεις που διεκπεραιώνονται ηλεκτρονικά από τα δικαστήρια κατώτερου βαθμού και παραπέμπονται σε εφετεία και σε αναιρετικά δικαστήρια επίσης διεκπεραιώνονται ηλεκτρονικά.

8 Σε ποια γλώσσα πρέπει να διατυπώσω την αίτησή μου; Μπορώ να την υποβάλω προφορικά ή πρέπει να την υποβάλω οπωσδήποτε εγγράφως; Μπορώ να την υποβάλω με τηλεμοιότητα ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο;

Οι διάδικοι πρέπει να υποβάλλουν γνήσια αντίτυπα των δικογράφων τους. Επιπρόσθετα, τα δικόγραφα πρέπει να υποβάλλονται στο δικαστήριο σε επαρκή αντίτυπα: ένα αντίτυπο για κάθε αντίδικο (στις υποθέσεις με περισσότερους εναγομένους ή ενάγοντες, ένα αντίτυπο για τον καθένα ή, σε περίπτωση που έχει οριστεί αντιπρόσωπος ή εντεταλμένος για την παραλαβή των δικογράφων που αφορούν την υπόθεση, ένα μόνο αντίτυπο για τον εν λόγω αντιπρόσωπο ή εντεταλμένο) και τρίτο μέρος, εκτός αν το δικόγραφο υποβάλλεται ηλεκτρονικά. Τυχόν παραρτήματα των δικογράφων υποβάλλονται στον ίδιο αριθμό αντιτύπων με τα δικόγραφα, εκτός αν υποβάλλονται ηλεκτρονικά ή αν το δικαστήριο έχει επιτρέψει τη μη παροχή των παραρτημάτων στους διαδίκους λόγω του μεγάλου αριθμού τους.

Όλα τα δικόγραφα και τα παραρτήματά τους υποβάλλονται στο δικαστήριο στην εθνική γλώσσα. Όταν οι διάδικοι στους οποίους απευθύνονται τα δικόγραφα δεν μιλούν την εθνική γλώσσα, πρέπει να υποβληθεί στο δικαστήριο μετάφραση των εν λόγω εγγράφων σε γλώσσα που κατανοούν οι διάδικοι. Όταν τα έγγραφα που έχουν υποβληθεί πρέπει να μεταφραστούν σε ξένη γλώσσα, οι διάδικοι πρέπει να υποβάλουν νομίμως πιστοποιημένη μετάφρασή τους.

Αγωγή μπορεί να καταθεί ηλεκτρονικά μέσω της πύλης ηλεκτρονικών υπηρεσιών των δικαστηρίων της Λιθουανίας <https://e.teismas.lt/public/home/>, που διατίθεται στον δικτυακό τόπο της εθνικής διοίκησης δικαστηρίων (*Teismų administracija*): <http://www.teismai.lt/>.

9 Υπάρχουν ειδικά έντυπα για την άσκηση αγωγής; Αν όχι, πώς κινείται η διαδικασία; Ο φάκελος της αγωγής πρέπει να περιλαμβάνει υποχρεωτικά ορισμένα στοιχεία;

Ηλεκτρονικό έντυπο αγωγής μπορεί να συμπληρωθεί στην πύλη ηλεκτρονικών υπηρεσιών των δικαστηρίων της Λιθουανίας <https://e.teismas.lt/public/home/>.

Κάθε αγωγή που υποβάλλεται στο δικαστήριο πρέπει να πληροί τις γενικές απαιτήσεις σχετικά με το περιεχόμενο των δικογράφων (άρθρο 111 του κώδικα πολιτικής δικονομίας). Τα δικόγραφα πρέπει να υποβάλλονται σε έντυπη μορφή στο δικαστήριο. Κάθε δικόγραφο διαδίκου πρέπει να προσδιορίζει:

το όνομα του δικαστηρίου στο οποίο υποβάλλεται το δικόγραφο

τη δικονομική θέση, τα ονοματεπώνυμα, τους προσωπικούς αριθμούς αναγνώρισης (εφόσον είναι γνωστοί) και τους τόπους διαμονής των διαδίκων άλλες διευθύνσεις των λοιπών διαδίκων για την επίδοση δικογράφων που τυχόν γνωρίζει ο ενάγων όταν οι διάδικοι ή ένας εξ αυτών είναι νομικό πρόσωπο, την πλήρη επωνυμία, την έδρα και τις άλλες διευθύνσεις των λοιπών διαδίκων για την επίδοση δικογράφων που τυχόν γνωρίζει ο ενάγων, τους κωδικούς, τους αριθμούς των τρεχούμενων λογαριασμών (εφόσον είναι γνωστοί) και λεπτομερή στοιχεία των πιστωτικών ιδρυμάτων (εφόσον είναι γνωστά) τη μέθοδο που θα χρησιμοποιηθεί για την επίδοση των δικογράφων στους διαδίκους και την ταχυδρομική διεύθυνση επικοινωνίας, εφόσον αυτή διαφέρει από τον τόπο διαμονής ή την έδρα

τη φύση και το αντικείμενο του δικογράφου

τις περιστάσεις που τεκμηριώνουν το αντικείμενο του δικογράφου και κάθε αποδεικτικό στοιχείο που επιβεβαιώνει τις εν λόγω περιστάσεις

κάθε τυχόν παράρτημα πρέπει να επισυνάπτεται στο δικόγραφο που υποβάλλεται

την υπογραφή του προσώπου που υποβάλλει το δικόγραφο και την ημερομηνία σύνταξής του.

Διάδικος που στηρίζει δικόγραφο σε ερμηνευτικό κανόνα που έχει γίνει δεκτός από διεθνές δικαστήριο ή δικαστήριο αλλοδαπού κράτους πρέπει να υποβάλει αντίγραφο της δικαστικής απόφασης που διατυπώνει τον εν λόγω κανόνα και νομίμως πιστοποιημένη μετάφραση της απόφασης στην εθνική γλώσσα.

Δικόγραφο που υποβάλλεται στο δικαστήριο διά αντιπροσώπου πρέπει να περιλαμβάνει τα στοιχεία που αναφέρονται στα σημεία 2 και 3 ανωτέρω για τον αντιπρόσωπο και να συνοδεύεται από έγγραφο που πιστοποιεί τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του αντιπροσώπου, εφόσον το εν λόγω έγγραφο δεν έχει ακόμη υποβληθεί ή η διάρκεια ισχύος της εξουσιοδότησης που περιέχεται στον φάκελο έχει παρέλθει.

Αντιπρόσωπος διαδίκου που δεν είναι σε θέση να υπογράψει ο ίδιος το δικόγραφο μπορεί να υπογράψει το δικόγραφο για λογαριασμό του διαδίκου, με μνεία του λόγου για τον οποίο ο διάδικος δεν μπορεί να υπογράψει το έγγραφο.

Το άρθρο 135 του κώδικα πολιτικής δικονομίας ορίζει ότι η αγωγή πρέπει να περιέχει τις εξής πληροφορίες:

το ποσό της αξίωσης, αν η αξία της διαφοράς καθορίζεται με βάση το ποσό της αξίωσης

τις περιστάσεις στις οποίες βασίζεται η αξίωση του ενάγοντος (ιστορική βάση της αξίωσης)

τα αποδεικτικά στοιχεία που πιστοποιούν τις περιστάσεις που παραθέτει ο ενάγων, τους τόπους διαμονής των μαρτύρων και τον τόπο όπου βρίσκονται τα λοιπά αποδεικτικά στοιχεία

το αίτημα του ενάγοντος (το αντικείμενο της αγωγής)

τη γνώμη του ενάγοντα αναφορικά με το ενδεχόμενο έκδοσης ερήμην απόφασης αν δεν υπάρξει απάντηση στην αγωγή ή στο προκαταρκτικό δικόγραφο πληροφορίες για το κατά πόσον η υπόθεση θα διεξαχθεί διά πληρεξουσίου και, σε καταφατική περίπτωση, το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση γραφείου του πληρεξουσίου

τη γνώμη του ενάγοντα αναφορικά με τη δυνατότητα σύναψης συμβιβασμού, αν ο ενάγων επιθυμεί να παράσχει τέτοια γνώμη.

Η αγωγή πρέπει να συνοδεύεται από έγγραφα ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία που τεκμηριώνουν τους ισχυρισμούς του ενάγοντα, την απόδειξη πληρωμής των δικαστικών τελών και κάθε τυχόν αίτημα για τη διεξαγωγή των αποδείξεων τις οποίες ο ενάγων δεν είναι σε θέση να προσκομίσει, με μνεία του σχετικού λόγου.

10 Χρειάζεται να καταβληθούν τέλη στο δικαστήριο; Αν ναι, πότε; Η αμοιβή του δικηγόρου προκαταβάλλεται;

Η αγωγή πρέπει να συνοδεύεται από όλα τα έγγραφα που τεκμηριώνουν τους ισχυρισμούς σας και την απόδειξη πληρωμής των δικαστικών τελών. Τα δικαστικά τέλη για τις μη χρηματικές αξιώσεις είναι 100 LTL. Στις χρηματικές διαφορές, τα καταβλητέα δικαστικά τέλη ανέρχονται σε ποσοστό του ποσού του οποίου ζητείται η επιδίκαση, το οποίο προσδιορίζεται από ειδικούς νόμους: 3 % και τουλάχιστον 50 LTL για τις αξιώσεις έως 100 000 LTL 3 000 LTL πλέον 2 % του ποσού του οποίου ζητείται η επιδίκαση για τις αξιώσεις από 100 000 LTL έως 300 000 LTL και 7 000 LTL πλέον 1 % του ποσού του οποίου ζητείται η επιδίκαση για τις αξιώσεις άνω των 300 000 LTL. Τα συνολικά δικαστικά τέλη στις χρηματικές διαφορές δεν μπορούν να υπερβούν το ποσό των 30 000 LTL.

Ειδικοί νόμοι προβλέπουν περιπτώσεις στις οποίες οι ενάγοντες απαλλάσσονται από τα δικαστικά τέλη. Επιπρόσθετα, το δικαστήριο δικαιούται να χορηγήσει μερική απαλλαγή από τα τέλη ή να αναβάλει την πληρωμή τους έως την έκδοση της απόφασης, λαμβάνοντας υπόψη την οικονομική κατάσταση του διαδίκου. Κάθε αίτημα απαλλαγής ή αναβολής της πληρωμής των δικαστικών τελών πρέπει να είναι αιτιολογημένο και να συνοδεύεται από απόδειξη της κακής οικονομικής κατάστασης του αιτούντος.

Στην έγγραφη διαδικασία, τα καταβλητέα δικαστικά τέλη είναι τα μισά από τα δικαστικά τέλη για την αγωγή, αλλά όχι λιγότερα από 20 LTL.

Δεν καταβάλλονται δικαστικά τέλη για τα αυτοτελή ένδικα μέσα, εκτός από τα αυτοτελή ένδικα μέσα που επιδιώκουν την εφαρμογή ασφαλιστικών μέτρων, για τα οποία επιβάλλονται δικαστικά τέλη ύψους 100 LTL.

Για τα δικόγραφα ή παραρτήματα δικογράφων που υποβάλλονται στο δικαστήριο αποκλειστικά ηλεκτρονικά, τα καταβλητέα τέλη ανέρχονται στο 75 % των δικαστικών τελών που προβλέπονται για το οικείο δικόγραφο, με ελάχιστο όριο τα 10 LTL.

Ο πελάτης πρέπει να συμφωνήσει την παροχή νομικών υπηρεσιών με τον δικηγόρο, τους δικηγόρους ή την επαγγελματική ένωση δικηγόρων του με την υπογραφή συμφωνίας. Ο διάδικος πρέπει να καταβάλει τη συμφωνημένη αμοιβή για τις παρεχόμενες νομικές υπηρεσίες. Τα μέρη συμφωνούν ελεύθερα τον χρόνο πληρωμής κατά τη διακριτική τους ευχέρεια.

11 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής;

Ο νόμος περί κρατικής νομικής συνδρομής (*Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymas*) εγγυάται την παροχή πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας νομικής συνδρομής σύμφωνα με τις προβλεπόμενες ρυθμίσεις.

Η πρωτοβάθμια νομική συνδρομή παρέχεται σε υπηκόους της Δημοκρατίας της Λιθουανίας και άλλων κρατών μελών της ΕΕ, σε πρόσωπα που διαμένουν νόμιμα στη Δημοκρατία της Λιθουανίας ή σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ και σε πρόσωπα που δικαιούνται τέτοια συνδρομή βάσει διεθνών συμφωνιών στις οποίες η Δημοκρατία της Λιθουανίας είναι συμβαλλόμενο μέρος. Η πρωτοβάθμια συνδρομή πρέπει να χορηγείται αμέσως. Αν αυτό δεν είναι εφικτό, θα σας γνωστοποιηθεί η ημερομηνία παροχής της, η οποία δεν μπορεί να απέχει περισσότερο από 5 ημέρες από την ημερομηνία της αίτησης. Δημοτικοί αξιωματούχοι και υπάλληλοι, δικηγόροι ή εμπειρογνώμονες δημόσιων υπηρεσιών με τους οποίους έχει συνάψει σύμβαση ο δήμος θα σας παράσχουν προσωπικές συμβουλές για την εξωδικαστική επίλυση διαφοράς σας, πληροφορίες για το δικαστικό σύστημα, τους νόμους και τις λοιπές ισχύουσες διατάξεις, και συνδρομή για την κατάρτιση σύμβασης συμβιβασμού ή τη συμπλήρωση αίτησης για δευτεροβάθμια συνδρομή. Η αίτηση για πρωτοβάθμια νομική συνδρομή μπορεί να απορριφθεί αν οι ισχυρισμοί του αιτούντος είναι προφανώς αβάσιμοι, αν ο αιτών έχει ήδη λάβει εκτενείς συμβουλευτικές υπηρεσίες για το ίδιο ζήτημα, αν είναι σαφές ότι ο αιτών είναι σε θέση να λάβει δικηγορικές συμβουλές χωρίς κρατική νομική συνδρομή σύμφωνα με τον νόμο ή αν η αίτηση δεν αφορά τα δικαιώματα και τα έννομα συμφέροντα του ίδιου του αιτούντος, εκτός από τις περιπτώσεις αντιπροσώπευσης που ορίζονται στον νόμο.

Τα ίδια πρόσωπα μπορούν να λάβουν και δευτεροβάθμια νομική συνδρομή, ωστόσο η παροχή της εξαρτάται επίσης από το επίπεδο του συνολικού τους εισοδήματος.

Δευτεροβάθμια νομική συνδρομή μπορεί να χορηγηθεί σε κάθε πρόσωπο που διαμένει στη Δημοκρατία της Λιθουανίας του οποίου η περιουσία και το ετήσιο εισόδημα δεν υπερβαίνουν τα όρια επιλεξιμότητας που έχει ορίσει σχετικά το κράτος. Η περιουσία και το εισόδημα ταξινομούνται στα επίπεδα I και II: για το επίπεδο I, το κράτος καλύπτει το 100 % των εξόδων της δευτεροβάθμιας νομικής συνδρομής, ενώ για το επίπεδο II, το κράτος καλύπτει το 50 % των εξόδων της δευτεροβάθμιας νομικής συνδρομής (το εναπομένον 50 % πρέπει να καταβληθεί από το πρόσωπο).

Τα εξής πρόσωπα δικαιούνται δωρεάν δευτεροβάθμια νομική συνδρομή ανεξάρτητα από την περιουσία ή το ετήσιο εισόδημά τους: ύποπτοι, κατηγορούμενοι ή κατάδικοι σε ποινικές υποθέσεις όταν η συμμετοχή δικηγόρου υπεράσπισης είναι υποχρεωτική σύμφωνα με υποθέσεις που αφορούν αποζημίωση λόγω εγκλήματος, περιλαμβανομένων των υποθέσεων στις οποίες το ζήτημα της αποζημίωσης κρίνεται στο πλαίσιο ποινικής υπόθεσης δικαιούχοι παροχών κοινωνικής πρόνοιας πρόσωπα υπό τη μέριμνα δομών κοινωνικής πρόνοιας πρόσωπα που πιστοποιημένα πάσχουν από σοβαρή αναπηρία ή έχουν κριθεί ακατάλληλα για εργασία πρόσωπα που έχουν συμπληρώσει το όριο της ηλικίας συνταξιοδότησης και έχει κριθεί ότι έχουν υψηλές ειδικές ανάγκες κηδεμόνες (επίτροποι) τέτοιων προσώπων, αν απαιτείται νομική συνδρομή για την εκπροσώπηση και την προστασία των δικαιωμάτων και των συμφερόντων των προσώπων που τελούν υπό την κηδεμονία (επιτροπεία) τους πρόσωπα που έχουν αποδείξει με στοιχεία (διαταγή κατάσχεσης περιουσιακού στοιχείου κ.ο.κ.) ότι αντικειμενικά αδυνατούν να κάνουν χρήση της περιουσίας και των πόρων τους και ότι, ως εκ τούτου, η περιουσία και το ετήσιο εισόδημα που μπορούν να χρησιμοποιούν κατά βούληση δεν υπερβαίνει τα όρια επιλεξιμότητας που τίθενται για την παροχή δευτεροβάθμιας νομικής συνδρομής πρόσωπα που πάσχουν από σοβαρή ψυχική νόσο, όταν τίθεται ζήτημα που αφορά την καταναγκαστική νοσηλεία ή θεραπεία τους κηδεμόνες (επίτροποι) τέτοιων προσώπων, αν απαιτείται νομική συνδρομή για την εκπροσώπηση και την προστασία των δικαιωμάτων και των συμφερόντων των εν λόγω προσώπων οφειλότες όταν η αξίωση στρέφεται κατά της τελευταίας κατοικίας τους στην οποία διαμένουν επί του παρόντος γονείς ή νόμιμοι αντιπρόσωποι ανηλίκου, όταν τίθεται ζήτημα αφαίρεσης της επιμέλειας του παιδιού ανήλικοι που δεν είναι έγγαμοι ή δεν έχουν κηρυχθεί πλήρως δικαιοπρακτικά ικανοί από δικαστήριο και προσφεύγουν οι ίδιοι στο δικαστήριο στις περιπτώσεις που ορίζονται σε ειδικούς νόμους πρόσωπα για τα οποία ζητείται να κηρυχθούν δικαιοπρακτικά ανίκανα σε υποθέσεις που αφορούν την κήρυξη προσώπου ως δικαιοπρακτικά ανίκανου πρόσωπα που επιδιώκουν την καταχώριση γέννησης και στις άλλες περιπτώσεις που ορίζονται σε διεθνείς συμφωνίες στις οποίες η Δημοκρατία της Λιθουανίας είναι συμβαλλόμενο μέρος.

12 Από ποιο χρονικό σημείο και εξής η αγωγή μου θεωρείται επισήμως ασκηθείσα; Θα μου δώσουν οι αρχές πληροφορίες για το κατά πόσον η αγωγή μου έχει ασκηθεί εγκύρως;

Το δικαστήριο αποφασίζει επί του παραδεκτού εκδίδοντας σχετική απόφαση. Η διαδικασία αυτή θεωρείται η έναρξη της αστικής υπόθεσης. Σε περίπτωση ελαττώματος, αν μετά την κατάθεση της αγωγής / του δικογράφου διάδικος άρει το ελάττωμα σύμφωνα με τις οδηγίες του δικαστηρίου και εμπρόθεσμα, η αγωγή / το δικόγραφο θεωρείται ότι κατατέθηκε κατά την ημερομηνία που υποβλήθηκε αρχικά στο δικαστήριο. Άλλως, λογίζεται ότι δεν έχει κατατεθεί και επιστρέφεται, μαζί με τα παραρτήματά του, στον διάδικο που το κατέθεσε, με δικαστική διαταγή, το αργότερο πέντε εργάσιμες ημέρες μετά την παρέλευση της προθεσμίας άρσης των ελαττωμάτων.

Ο ενάγων δικαιούται να αποσύρει την αγωγή του ενόσω το δικαστήριο δεν έχει ακόμη αποστείλει αντίγραφο αυτής στον εναγόμενο. Στη συνέχεια, η αγωγή μπορεί να αποσυρθεί μόνον αν συμφωνήσει ο εναγόμενος και η αγωγή αποσυρθεί πριν από την έκδοση της απόφασης από το πρωτοβάθμιο δικαστήριο.

13 Θα λάβω λεπτομερείς πληροφορίες για το χρονοδιάγραμμα των γεγονότων που θα ακολουθήσουν την προσφυγή στο δικαστήριο (π.χ. όσον αφορά το πότε θα πρέπει να εμφανιστώ στο δικαστήριο);

Οι διάδικοι ενημερώνονται για τον χρόνο και τον τόπο της ακροαματικής διαδικασίας ή των επιμέρους διαδικαστικών πράξεων με κλήτευση ή δικαστική ειδοποίηση. Το χρονοδιάγραμμα των δικασίμων διατίθεται επίσης στο διαδικτυο μέσω του πληροφοριακού συστήματος των δικαστηρίων της Λιθουανίας, το οποίο παρέχεται στον δικτυακό τόπο της εθνικής διοίκησης δικαστηρίων. <http://liteko.teismai.lt/tvarkarasciai/>

Τελευταία επικαιροποίηση: 21/10/2019

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Ενδειγμένες ενέργειες; - Λουξεμβούργο

1 Είμαι αναγκασμένος να προσφύγω σε δικαστήριο ή υπάρχει άλλη εναλλακτική λύση;

Η διαμεσολάβηση είναι εναλλακτικός τρόπος επίλυσης διαφορών που, σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορεί να καταστήσει περιττή την προσφυγή σε δικαστήριο.

2 Υπάρχει προθεσμία προσφυγής στο δικαστήριο;

Ο χρόνος παραγραφής διαφέρει ανάλογα με την περίπτωση.

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους;

Βλ. ενότητα «Αρμοδιότητες των δικαστηρίων – Λουξεμβούργο».

4 Αν ναι, σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ σε συνάρτηση με τον τόπο κατοικίας μου και τον τόπο κατοικίας του αντιδίκου ή με άλλα στοιχεία της υπόθεσής μου;

Βλ. ενότητα «Αρμοδιότητες των δικαστηρίων – Λουξεμβούργο».

5 Σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ ενόψει του είδους της υπόθεσής μου και του επίδικου ποσού:

Βλ. ενότητα «[Αρμοδιότητες των δικαστηρίων – Λουξεμβούργο](#)».

6 Μπορώ να απευθυνθώ στο δικαστήριο μόνος ή χρειάζεται να χρησιμοποιήσω κάποιον ενδιάμεσο, για παράδειγμα, δικηγόρο;

Η απάντηση στο ερώτημα αυτό εξαρτάται από την αξία και το αντικείμενο της διαφοράς.

Σχηματικά, ισχύουν τα ακόλουθα, εκτός από συγκεκριμένες εξαιρέσεις που προβλέπει η νομοθεσία:

Εάν η αξία του αντικειμένου της διαφοράς είναι έως και 10.000 ευρώ, η διαφορά υπάγεται, καταρχήν, στην αρμοδιότητα των ειρηνοδικείων (justices de paix). Ενώπιον αυτών των δικαστηρίων, οι διάδικοι μπορούν να παρίστανται αυτοπροσώπως ή μέσω εκπροσώπου ο οποίος, αν δεν είναι δικηγόρος, οφείλει να διαθέτει ειδικό πληρεξούσιο (mandat).

Εάν η αξία του αντικειμένου της διαφοράς υπερβαίνει τις 10.000 ευρώ, η διαφορά υπάγεται, καταρχήν, στα κατά τόπον αρμόδια πρωτοβάθμια δικαστήρια (tribunaux d'arrondissement). Ενώπιον αυτών των δικαστηρίων οι διάδικοι πρέπει να εκπροσωπούνται από δικηγόρο (ορισμός δικηγόρου), με εξαίρεση τις αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων και τις διαφορές που εξετάζονται στο πλαίσιο της εμπορικής διαδικασίας, οπότε οι διάδικοι μπορούν να παραστούν αυτοπροσώπως, αλλά μπορούν επίσης να ζητήσουν τη συνδρομή δικηγόρου ή να εκπροσωπηθούν από δικηγόρο. Ενώπιον του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου (cour supérieure de justice - εφετείου), είναι υποχρεωτική η εκπροσώπηση από δικηγόρο.

Ορισμένες υποθέσεις, ανεξάρτητα από την αξία του αντικειμένου της διαφοράς, ακόμη και αν αυτή υπερβαίνει τις 10.000 ευρώ, υπάγονται στην αρμοδιότητα των ειρηνοδικείων: π.χ. οι διαφορές μεταξύ εκμισθωτών και μισθωτών ακινήτων και οι αιτήσεις διατροφής, εκτός από εκείνες που προκύπτουν από αγωγή διαζυγίου ή δικαστικού χωρισμού. Γενικά, η υποβολή αίτησης στο ειρηνοδικείο γίνεται με κλήτευση μέσω δικαστικού επιμελητή. Στην περίπτωση αυτή, το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο πρέπει να τηρεί ορισμένα τυπικά στοιχεία, κυρίως για να προστατεύονται τα δικαιώματα άμυνας. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι διάδικοι μπορούν να ασκήσουν οι ίδιοι προσφυγή, χωρίς τη μεσολάβηση δικαστικού επιμελητή, με αίτηση που απευθύνεται στον ειρηνοδίκη (απλουστευμένη διαδικασία και λιγότερο δαπανηρή από τη διαδικασία ενώπιον του κατά τόπον πρωτοβάθμιου δικαστηρίου). Και στις δύο περιπτώσεις οι διάδικοι μπορούν να παρίστανται αυτοπροσώπως ή μέσω εκπροσώπου, ο οποίος, αν δεν είναι δικηγόρος, οφείλει να διαθέτει ειδικό πληρεξούσιο (mandat).

7 Για την κίνηση της διαδικασίας, σε ποιον συγκεκριμένα πρέπει να απευθυνθώ: στην υποδοχή, στη γραμματεία του δικαστηρίου ή σε κάποια άλλη υπηρεσία;

Η απάντηση στην ερώτηση αυτή είναι συνάρτηση των διακρίσεων που αναφέρονται στο προηγούμενο σημείο. Εάν η αξία του αντικειμένου της διαφοράς είναι έως και 10.000 ευρώ, οι διάδικοι μπορούν να προσφύγουν απευθείας (με αίτηση) ή έμμεσα (με κλήτευση μέσω δικαστικού επιμελητή) στα κατά τόπον αρμόδια ειρηνοδικεία. Στην πράξη, τα σχετικά δικόγραφα παραλαμβάνονται από τους προϊστάμενους της γραμματείας αυτών των δικαστηρίων.

Εάν η αξία του αντικειμένου της διαφοράς υπερβαίνει τις 10.000 ευρώ, οι διάδικοι οφείλουν καταρχήν να απευθυνθούν σε δικηγόρο, ο οποίος με τη σειρά του κλητεύει τον αντίδικο εξ ονόματος του πελάτη του και μέσω δικαστικού επιμελητή. Ο δικηγόρος καταθέτει τα εισαγωγικά έγγραφα της δίκης στο κατά τόπον αρμόδιο πρωτοβάθμιο ή δευτεροβάθμιο δικαστήριο.

8 Σε ποια γλώσσα πρέπει να διατυπώσω την αίτησή μου; Μπορώ να την υποβάλω προφορικά ή πρέπει να την υποβάλω οπωσδήποτε εγγράφως; Μπορώ να την υποβάλω με τηλεμοιτυπία ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο;

Μπορεί να χρησιμοποιηθεί η γαλλική, η γερμανική ή η λουξεμβουργιανή γλώσσα, εκτός εάν ισχύουν ειδικές διατάξεις για ορισμένες υποθέσεις.

Η άσκηση αγωγής γίνεται με την επίδοση κλήσης προς συζήτηση ή κλήτευσης, εκτός από τις περιπτώσεις που η δικαστική αγωγή μπορεί να ασκηθεί με απλή αίτηση. Εκτός από ορισμένες σπάνιες εξαιρέσεις ενώπιον των ειρηνοδικείων για ορισμένες ειδικές υποθέσεις, οι δικαστικές αγωγές πρέπει να υποβάλλονται εγγράφως. Δεν γίνεται αποδεκτή η αποστολή εγγράφων με τηλεμοιτυπία ή ηλεκτρονικό ταχυδρομείο.

9 Υπάρχουν ειδικά έντυπα για την άσκηση αγωγής; Αν όχι, πώς κινείται η διαδικασία; Ο φάκελος της αγωγής πρέπει να περιλαμβάνει υποχρεωτικά ορισμένα στοιχεία;

Για ορισμένες ειδικές υποθέσεις (όπως οι αιτήσεις έκδοσης διαταγής πληρωμής για οφειλόμενα χρηματικά ποσά ή για απλήρωτους λογαριασμούς), υπάρχουν έντυπα προς συμπλήρωση. Καταρχήν, οι κλήσεις ενώπιον των ειρηνοδικείων, οι αιτήσεις ή οι κλήσεις ενώπιον των πρωτοβάθμιων δικαστηρίων και τα δικόγραφα άσκησης ένδικων μέσων ενώπιον δικαστηρίων ανώτερου βαθμού πρέπει να περιέχουν επί ποινή ακυρότητας ορισμένα υποχρεωτικά στοιχεία και να συντάσσονται με συγκεκριμένο τύπο. Δεν υπάρχουν τυποποιημένα έντυπα για τον σκοπό αυτόν.

Υπάρχουν επίσης έντυπα για προσφυγές με βάση τη νομοθεσία της Ένωσης. Ενδεικτικά, αναφέρονται οι αιτήσεις έκδοσης ευρωπαϊκής διαταγής πληρωμής βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1896/2006 ή οι αιτήσεις ευρωπαϊκής διαδικασίας επίλυσης μικροδιαφορών βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 861/2007.

10 Χρειάζεται να καταβληθούν τέλη στο δικαστήριο; Αν ναι, πότε; Η αμοιβή του δικηγόρου προκαταβάλλεται;

Καταρχήν, τα δικαστικά έξοδα καταβάλλονται με την ολοκλήρωση της δικαστικής προσφυγής. Το δικαστήριο μπορεί επίσης να αποφασίσει να καταδικάσει τον ηττηθέντα διάδικο να καταβάλει διαδικαστική αποζημίωση στον νικήσαντα, αν ο δικαστής κρίνει ότι θα ήταν άδικο να επωμιστεί μόνο αυτός ο διάδικος όλα τα τέλη και τα έξοδα. Ο δικαστής μπορεί επίσης να διατάξει την καταβολή εγγύησης ή προκαταβολής από έναν ή περισσότερους διαδίκους (π.χ. στην περίπτωση διορισμού πραγματοποιώμενα με διαταγή του δικαστηρίου).

Η αμοιβή του δικηγόρου από τον πελάτη του ρυθμίζεται με μεταξύ τους συμφωνία. Στην πράξη, συνήθως καταβάλλεται στον δικηγόρο μια προκαταβολή.

11 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής;

Βλ. ενότητα «[Δικαστική συνδρομή – Λουξεμβούργο](#)».

12 Από ποιο χρονικό σημείο και εξής η αγωγή μου θεωρείται επισήμως ασκηθείσα; Θα μου δώσουν οι αρχές πληροφορίες για το κατά πόσον η αγωγή μου έχει ασκηθεί εγκύρως;

Εάν η προσφυγή ασκείται από τον ίδιο τον ενάγοντα, εφόσον το επιτρέπει ο νόμος, ο ενάγων ενημερώνεται από το δικαστήριο για τη συνέχεια που δίνεται στην προσφυγή του.

Εάν η προσφυγή πρέπει να ασκείται ή ασκείται από δικηγόρο εξ ονόματος του πελάτη του, το δικαστήριο ενημερώνει τον δικηγόρο σχετικά με την εξέλιξη της προσφυγής, εφόσον ο δικηγόρος είναι ο νόμιμος αντιπρόσωπος του πελάτη του. Ο δικηγόρος μπορεί να ενημερώνει τον πελάτη του σχετικά με τη χρονική σειρά των διαδικαστικών πράξεων, στον βαθμό που αυτές είναι γνωστές ή προβλέψιμες.

13 Από το χρονικό σημείο της καταχώρησής της Θα λάβω λεπτομερείς πληροφορίες για το χρονοδιάγραμμα των γεγονότων που θα ακολουθήσουν την προσφυγή στο δικαστήριο (π.χ. όσον αφορά το πότε θα πρέπει να εμφανιστώ στο δικαστήριο);

Βλ. απάντηση στην προηγούμενη ερώτηση.

Εξάλλου, η προθεσμία εμφάνισης ενώπιον του δικαστηρίου, στο πλαίσιο των έγγραφων διαδικασιών, ορίζεται καταρχήν από τον νόμο, εκτός από τις προθεσμίες εμφάνισης τις οποίες μπορεί να ορίσει ο δικαστής, ιδίως για προσωπική ακρόαση ενός διαδίκου ή τρίτων. Οι προθεσμίες που ορίζει ο νόμος ποικίλλουν ανάλογα με το δικαστήριο και με το αν ο εναγόμενος κατοικεί στο Λουξεμβούργο ή στο εξωτερικό. Για τις προφορικές διαδικασίες, καταρχήν, ο ενάγων πρέπει να προσδιορίσει στον εναγόμενο συγκεκριμένη ημερομηνία κατά την οποία οφείλει να προσέλθει στην επ' ακροατηρίου συζήτηση.

Σχετικοί σύνδεσμοι

<http://www.legilux.lu/>

Τελευταία επικαιροποίηση: 13/05/2020

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις

μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Ενδεδειγμένες ενέργειες; - Ουγγαρία

1 Είμαι αναγκασμένος να προσφύγω σε δικαστήριο ή υπάρχει άλλη εναλλακτική λύση;

Οι απαιτήσεις για καθυστερούμενες πληρωμές μπορούν να εκτελεστούν και με διαταγή πληρωμής, ενώ ορισμένες απαιτήσεις που καθορίζονται από τον νόμο μπορούν να εκτελεστούν μόνο με διαταγή πληρωμής. Τη διενέργεια αυτών των εξωδικαστικών διαδικασιών αναλαμβάνουν συμβολαιογράφοι αστικού δικαίου. Βλέπε το θέμα [Διαδικασίες για τη διαταγή πληρωμής](#).

Η Ουγγαρία διαθέτει διαδικασίες εναλλακτικής επίλυσης διαφορών. Βλέπε το θέμα [Εναλλακτικοί τρόποι επίλυσης διαφορών](#).

2 Υπάρχει προθεσμία προσφυγής στο δικαστήριο;

Η ύπαρξη προθεσμίας για την άσκηση αγωγής εξαρτάται από την υπόθεση το ίδιο ισχύει και για τη μορφή της προθεσμίας. Για παράδειγμα, στην περίπτωση εμπράγματων αξιώσεων δεν υπάρχει προθεσμία για την άσκηση αγωγής ούτε ισχύει προθεσμία παραγραφής. Αντιθέτως, ενώ δεν υπάρχει προθεσμία για την άσκηση αγωγής αποζημίωσης από εξωσυμβατική ευθύνη, οι εν λόγω αγωγές υπόκεινται στη γενική προθεσμία παραγραφής (5 έτη) την οποία λαμβάνει υπόψη το δικαστήριο κατά τη διαδικασία, εφόσον την επικαλεστεί ο αντίδικος. Όσον αφορά άλλες αξιώσεις, οι προθεσμίες άσκησης αγωγής καθορίζονται από τον νόμο.

Συνιστάται, επομένως, να διευκρινιστεί το ζήτημα των προθεσμιών από δικηγόρο, νομικό σύμβουλο ή από τη Συμβουλευτική Υπηρεσία για τους Πολίτες.

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους;

Το ζήτημα της διεθνούς δικαιοδοσίας, δηλαδή ο προσδιορισμός του κράτους μέλους του οποίου τα δικαστήρια είναι αρμόδια να επιληφθούν διαφόρων ειδών υποθέσεων που σχετίζονται καθ' οιονδήποτε τρόπο με ξένη χώρα, καθορίζεται από τη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τις σχετικές διεθνείς συμβάσεις και τους κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου της Ουγγαρίας.

Η σχετική νομοθεσία της ΕΕ που είναι γενικά εφαρμοστέα στις εμπορικές και αστικές υποθέσεις περιλαμβάνει τον [ΕΚ κανονισμό \(ΕΕ\) αριθ. 1215/2012](#) και τη [νέα σύμβαση του Λουγκάνο](#) (που δημοσιεύθηκε με την απόφαση 2009/430/ΕΚ), τον [ΕΚ κανονισμό \(ΕΚ\) αριθ. 2201/2003](#) για τις γαμικές διαφορές και τις διαφορές γονικής μέριμνας, και τον [ΕΚ κανονισμό \(ΕΚ\) αριθ. 4/2009](#) για θέματα υποχρεώσεων διατροφής.

Στις περιπτώσεις στις οποίες δεν εφαρμόζονται ούτε η νομοθεσία της ΕΕ ούτε οι διμερείς ή πολυμερείς συμβάσεις στις οποίες η Ουγγαρία είναι συμβαλλόμενο μέρος, η διεθνής δικαιοδοσία προσδιορίζεται με βάση τις διατάξεις του [νόμου XXVIII του 2017 για το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο](#).

4 Αν ναι, σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ σε συνάρτηση με τον τόπο κατοικίας μου και τον τόπο κατοικίας του αντιδίκου ή με άλλα στοιχεία της υπόθεσής μου;

Βλέπε το θέμα [Διεθνής δικαιοδοσία – Ουγγαρία](#).

5 Σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ ενόψει του είδους της υπόθεσής μου και του επίδικου ποσού;

Βλέπε το θέμα [Διεθνής δικαιοδοσία – Ουγγαρία](#).

6 Μπορώ να απευθυνθώ στο δικαστήριο μόνος ή χρειάζεται να χρησιμοποιήσω κάποιον ενδιάμεσο, για παράδειγμα, δικηγόρο;

Οποιοδήποτε πρόσωπο μπορεί να προσφύγει στο δικαστήριο αυτοπροσώπως ή διά πληρεξουσίου, εφόσον:

- έχει πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα σύμφωνα με τους κανόνες του αστικού δικαίου,
- είναι ενήλικος που έχει κηρυχθεί εν μέρει δικαιοπρακτικά ανίκανος, ωστόσο ο περιορισμός της ικανότητάς του σύμφωνα με τους κανόνες του αστικού δικαίου δεν αφορά το αντικείμενο και τις διαδικαστικές πράξεις της υπόθεσης, ή
- έχει εξουσία, σύμφωνα με τους κανόνες του αστικού δικαίου, να δίνει νόμιμα εντολές σχετικά με το αντικείμενο της υπόθεσης.

Ο νόμιμος εκπρόσωπος προσφεύγει στο δικαστήριο εξ ονόματος του διαδίκου εάν

- ο διάδικος δεν έχει δικαιοπρακτική ικανότητα για τη συγκεκριμένη υπόθεση (νόμιμος αντιπρόσωπος),
- έχει οριστεί νόμιμος εκπρόσωπος για τον διάδικο, χωρίς ωστόσο να θίγεται η δικαιοπρακτική ικανότητα του τελευταίου, εκτός εάν ο διάδικος προσφύγει στο δικαστήριο αυτοπροσώπως ή διά πληρεξουσίου, ή
- ο διάδικος δεν είναι φυσικό πρόσωπο.

Σύμφωνα με τον [νόμο CXXX του 2016 για τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας](#) (ΚΠΔ), η νομική εκπροσώπηση είναι υποχρεωτική στις διαδικασίες ενώπιον δικαστηρίων. Σύμφωνα με τον ΚΠΔ, από τον γενικό κανόνα της υποχρεωτικής νομικής εκπροσώπησης, εξαιρούνται οι υποθέσεις που εκδικάζονται σε πρώτο βαθμό από τα τοπικά δικαστήρια και οι εργατικές προσφυγές που εμπíπτουν στην αρμοδιότητα των διοικητικών και εργατικών δικαστηρίων σ' αυτές τις περιπτώσεις, η νομική εκπροσώπηση δεν είναι υποχρεωτική, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά από τον νόμο.

Ο ΚΠΔ ορίζει επίσης ποιοι μπορούν να εκτελούν χρέη νόμιμου εκπροσώπου. Οι νόμιμοι εκπρόσωποι των διαδίκων είναι κατά κανόνα δικηγόροι και δικηγορικές εταιρείες. Σε περιπτώσεις στις οποίες η νομική εκπροσώπηση είναι υποχρεωτική, πρόσωπο που έχει υποβληθεί με επιτυχία στις εξετάσεις για απόκτηση άδειας άσκησης νομικού επαγγέλματος μπορεί να προσφύγει σε δικαστήριο για δική του υπόθεση χωρίς νομική εκπροσώπηση, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά από τον νόμο.

Στις περιπτώσεις όπου δεν είναι υποχρεωτική η συμμετοχή νόμιμου εκπροσώπου, η αίτηση με την οποία κινείται η διαδικασία μπορεί να υποβληθεί από εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο (για παράδειγμα δικηγόρο) διορισμένο από τον διάδικο ή τον νόμιμο εκπρόσωπό του. Οι κανόνες σχετικά με το ποιοι μπορούν να εκτελούν χρέη εξουσιοδοτημένου αντιπροσώπου και ποιοι όχι θεσπίζονται από τον ΚΠΔ.

7 Για την κίνηση της διαδικασίας, σε ποιον συγκεκριμένα πρέπει να απευθυνθώ: στην υποδοχή, στη γραμματεία του δικαστηρίου ή σε κάποια άλλη υπηρεσία;

Η αίτηση πρέπει να υποβάλλεται απευθείας στο δικαστήριο που έχει τη δικαιοδοσία και την αρμοδιότητα να εκδικάσει την υπόθεση. Ο ΚΠΔ δίνει τη δυνατότητα στον διάδικο που προσφεύγει χωρίς νομική εκπροσώπηση ενώπιον τοπικού δικαστηρίου ή κινεί διαδικασία εργατικής διαφοράς ενώπιον διοικητικού και εργατικού δικαστηρίου να υποβάλει την αίτηση προφορικά, κατά τις καθορισμένες ώρες λειτουργίας, και να ζητήσει να καταχωριστεί η αίτησή του, με το κατάλληλο έντυπο, στο αρμόδιο δικαστήριο του τόπου διαμονής του, της έδρας του ή του τόπου εργασίας, ή στο δικαστήριο στη δικαιοδοσία του οποίου υπάγεται η υπόθεση.

8 Σε ποια γλώσσα πρέπει να διατυπώσω την αίτησή μου; Μπορώ να την υποβάλω προφορικά ή πρέπει να την υποβάλω οπωσδήποτε εγγράφως; Μπορώ να την υποβάλω με τηλεομοιοτυπία ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο;

Η γλώσσα των δικαστικών διαδικασιών είναι η ουγγρική. Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στη νομοθεσία, σε δεσμευτική νομική πράξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή διεθνή σύμβαση, τα δικόγραφα που απευθύνονται στο δικαστήριο πρέπει να υποβάλλονται στην ουγγρική γλώσσα, και η επίδοση ή κοινοποίηση των δικογράφων και των αποφάσεων του δικαστηρίου γίνεται επίσης στην ουγγρική γλώσσα. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα να χρησιμοποιεί τη μητρική του γλώσσα στη δικαστική διαδικασία, καθώς και την περιφερειακή ή μειονοτική γλώσσα του, εφόσον αυτό προβλέπεται σε διεθνείς συμβάσεις.

Με την υπογραφή του ευρωπαϊκού χάρτη για τις περιφερειακές ή μειονοτικές γλώσσες, η Ουγγαρία ανέλαβε την υποχρέωση, όσον αφορά την κροατική, τη γερμανική, τη ρουμανική, τη σερβική, τη σλοβακική, τη σλοβενική, τη γλώσσα των Ρομά και των Boyash, να επιτρέπει:

σε διάδικο που εμφανίζεται αυτοπροσώπως ενώπιον του δικαστηρίου να χρησιμοποιεί την περιφερειακή ή μειονοτική γλώσσα του χωρίς πρόσθετη οικονομική επιβάρυνση,

τα έγγραφα και τα αποδεικτικά στοιχεία να υποβάλλονται σε περιφερειακή ή μειονοτική γλώσσα, με τη βοήθεια διερμηνέων και μεταφραστών, εάν είναι απαραίτητο.

Το δικαστήριο διορίζει ομιλούντα διερμηνέα, διερμηνέα της νοηματικής γλώσσας ή μεταφραστή, εάν αυτό είναι απαραίτητο για την προστασία του δικαιώματος του διαδίκου να χρησιμοποιήσει τη γλώσσα του ή είναι άλλως αναγκαίο βάσει της διάταξης του ΚΠΔ σχετικά με τη χρήση των γλωσσών.

Η αίτηση πρέπει να υποβληθεί γραπτώς στο δικαστήριο ενώπιον του οποίου πρόκειται να κινηθεί η διαδικασία. Στις περιπτώσεις στις οποίες η επικοινωνία με ηλεκτρονικά μέσα είναι υποχρεωτική ή οι διάδικοι έχουν επιλέξει να κάνουν χρήση αυτής της δυνατότητας, η αίτηση πρέπει να υποβάλλεται ηλεκτρονικά, με τον τρόπο που καθορίζεται στον νόμο. Εάν η επικοινωνία γίνεται με τη χρήση έντυπων εγγράφων, η αίτηση πρέπει να υποβάλλεται ταχυδρομικώς ή αυτοπροσώπως (κατά τις εργάσιμες ώρες της γραμματείας ή οποτεδήποτε κατά τη διάρκεια του ωραρίου εργασίας, με τοποθέτηση της στην ειδική θυρίδα που βρίσκεται στην είσοδο του δικαστηρίου), ωστόσο ο διάδικος που προσφεύγει χωρίς νομική εκπροσώπηση ενώπιον τοπικού δικαστηρίου ή κινεί διαδικασία εργατικής διαφοράς ενώπιον διοικητικού και εργατικού δικαστηρίου μπορεί να υποβάλει την αίτηση προφορικά κατά τις καθορισμένες ώρες λειτουργίας και να ζητήσει την καταχώριση της με το τυποποιημένο έντυπο στο αρμόδιο δικαστήριο του τόπου διαμονής του, της έδρας του, του τόπου εργασίας ή στο δικαστήριο στη δικαιοδοσία του οποίου υπάγεται η υπόθεση.

Οι αιτήσεις δεν μπορούν να υποβάλλονται μέσω τηλεομοιοτυπίας (φαξ).

Για πληροφορίες σχετικά με τη δυνατότητα ηλεκτρονικής υποβολής, βλέπε το θέμα [Αυτόματη διαδικασία](#).

9 Υπάρχουν ειδικά έντυπα για την άσκηση αγωγής; Αν όχι, πώς κινείται η διαδικασία; Ο φάκελος της αγωγής πρέπει να περιλαμβάνει υποχρεωτικά ορισμένα στοιχεία;

Η αγωγή ασκείται μέσω της υποβολής αίτησης, δηλαδή δικογράφου στο οποίο διατυπώνεται η αξίωση. Οι απαιτήσεις που αφορούν τα στοιχεία της αίτησης και τα έγγραφα που πρέπει να επισυνάπτονται σ' αυτήν καθορίζονται λεπτομερώς στον ΚΠΔ.

Ο διάδικος που προσφεύγει χωρίς νομική εκπροσώπηση ενώπιον τοπικού δικαστηρίου ή που κινεί διαδικασία εργατικής διαφοράς ενώπιον διοικητικού και εργατικού δικαστηρίου πρέπει να υποβάλει την αίτησή του σε έντυπο που έχει προβλεφθεί ειδικά για τον σκοπό αυτόν. Αυτό συνιστά σημαντική βοήθεια για τον διάδικο που προσφεύγει στο δικαστήριο χωρίς νομική εκπροσώπηση, καθώς τα υποχρεωτικά στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνονται στην αίτηση αναγράφονται στο έντυπο, στο οποίο επίσης αναφέρονται και τα παραρτήματα που πρέπει να επισυναφθούν. Τα έντυπα διατίθενται στον [Κεντρικό δικτυακό τόπο των δικαστηρίων](#).

Σε περίπτωση που η επικοινωνία γίνεται με τη χρήση έντυπων εγγράφων, η αγωγή και τα παραρτήματά της πρέπει να υποβάλλονται σε αριθμό αντιτύπων που υπερβαίνει κατά ένα τον αριθμό των διαδίκων που εμπλέκονται στη διαδικασία. Εάν περισσότεροι διάδικοι εκπροσωπούνται από κοινό αντιπρόσωπο (πληρεξούσιο), λαμβάνουν από κοινού ένα μοναδικό αντίτυπο.

Για πληροφορίες σχετικά με την ηλεκτρονική υποβολή αιτήσεων, βλέπε το θέμα [Αυτόματη διαδικασία](#).

10 Χρειάζεται να καταβληθούν τέλη στο δικαστήριο; Αν ναι, πότε; Η αμοιβή του δικηγόρου προκαταβάλλεται;

Η καταβολή δικαστικών εξόδων είναι υποχρεωτική στις αστικές διαδικασίες. Το πληρωτέο ποσό δικαστικών εξόδων στην εκάστοτε διαδικασία καθορίζεται από τον [νόμο XCIII του 1990 περί τελών](#). Ο διάδικος που κινεί τη διαδικασία οφείλει να καταβάλει τα έξοδα κατά την υποβολή της αίτησης, εκτός εάν η απόφαση για την καταβολή των δικαστικών εξόδων πρόκειται να ληφθεί μεταγενέστερα. Στη δεύτερη περίπτωση, τα έξοδα βαρύνουν το πρόσωπο που καταδικάζεται στην καταβολή τους από το δικαστήριο.

Το δικαστήριο ενώπιον του οποίου έχει κινηθεί αστική διαδικασία, απορρίπτει την αίτηση χωρίς να εκδώσει εντολή για περαιτέρω πληροφορίες εάν ο αιτών δεν έχει καταβάλει το ποσό των δικαστικών εξόδων που αναλογεί στο ποσό της αξίωσης το οποίο αναγράφεται στην αίτηση ή το κατ' αποκοπήν τέλος που καθορίζεται στον νόμο και εφόσον δεν έχει υποβάλει αίτημα για νομική συνδρομή ή δεν έχει κάνει μνεία σε κάποιας μορφής νομική συνδρομή που προβλέπεται στη νομοθεσία.

Ο διάδικος μπορεί να τύχει νομικής συνδρομής προκειμένου να του δοθεί η δυνατότητα να ασκήσει τα δικαιώματά του κατά τη διάρκεια της δίκης.

Εάν δεν προβλέπεται διαφορετικά από τον νόμο, ο διάδικος δικαιούται προσωπική νομική συνδρομή («*személyes költségmentesség*») και προσωπική απαλλαγή από την προκαταβολή των εξόδων («*személyes költségfeljegyzési jog*»), κατόπιν αιτήματος και βάσει του εισοδήματος και της οικονομικής του κατάστασης, ενώ η προσωπική απαλλαγή από τα δικαστικά έξοδα («*személyes illetékmentesség*») με βάση την προσωπική του κατάσταση χορηγείται αυτεπαγγέλτως. Νομική συνδρομή για συγκεκριμένη υπόθεση («*tárgyi költségkedvezmény*») χορηγείται στον διάδικο λόγω του αντικειμένου της υπόθεσης, ενώ μείωση των εξόδων («*mérsékelt illeték*») χορηγείται αυτεπαγγέλτως εάν λάβουν χώρα συγκεκριμένες ενέργειες κατά την εκδίκαση της υπόθεσης. Απαλλαγή από τα δικαστικά έξοδα σημαίνει ότι το πρόσωπο που βαρύνεται μ' αυτά απαλλάσσεται από την καταβολή τους ή ότι η απαλλαγή χορηγείται αναφορικά με το αντικείμενο των εξόδων. Σε περίπτωση χορήγησης απαλλαγής από τα δικαστικά έξοδα, ο διάδικος απαλλάσσεται από την προκαταβολή των εξόδων και, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά από τον νόμο, από την καταβολή τυχόν μη καταβεβλημένων εξόδων. Η απαλλαγή από τα δικαστικά έξοδα δεν απαλλάσσει τον διάδικο από την καταβολή εξόδων που δεν καταβλήθηκαν στο πλαίσιο διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης. Ο νόμος περί τελών ορίζει ποια νομικά πρόσωπα μπορούν να τύχουν προσωπικής απαλλαγής από τα δικαστικά έξοδα. Σ' αυτά περιλαμβάνονται το συγγενικό Δημόσιο, οι δήμοι, οι δημοσιονομικές υπηρεσίες και οι εκκλησίες.

Εάν η απαλλαγή χορηγείται λόγω του αντικειμένου της υπόθεσης, αμφότεροι οι διάδικοι απαλλάσσονται από την καταβολή δικαστικών εξόδων ανεξαρτήτως του εισοδήματος ή της οικονομικής τους κατάστασης. Απαλλαγή λόγω του αντικειμένου της υπόθεσης χορηγείται, για παράδειγμα, σε εφέσεις κατά αποφάσεων που αποφαίνονται επί νομικής συνδρομής, σε ανταγωγές που ασκούνται σε υποθέσεις διαζυγίου και σε αιτήματα για διορθώσεις, τροποποιήσεις ή συμπληρώσεις αποφάσεων.

Απαλλαγή από την προκαταβολή δικαστικών εξόδων λόγω του αντικειμένου της υπόθεσης χορηγείται στους διαδίκους ανεξαρτήτως του εισοδήματος ή της οικονομικής τους κατάστασης («*tárgyi illetékfeljegyzési jog*»), για παράδειγμα σε διαδικασίες που αφορούν την προστασία προσώπων δυνάμει του αστικού δικαίου ή αξιώσεις αποζημίωσης για ζημιές που έχουν προκληθεί κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας. Οποιοδήποτε πρόσωπο στο οποίο χορηγείται η εν λόγω απαλλαγή από την προκαταβολή των δικαστικών εξόδων λόγω του αντικειμένου της υπόθεσης απαλλάσσεται από την προκαταβολή των δικαστικών εξόδων. Σ' αυτήν την περίπτωση, τα δικαστικά έξοδα καταβάλλονται κατά το πέρας της διαδικασίας από τον διάδικο που διατάσσεται από το δικαστήριο στην καταβολή τους.

Ο διάδικος υπέρ του οποίου προκρίνεται μείωση των εξόδων απαλλάσσεται από την καταβολή μέρους των δικαστικών εξόδων. Η μείωση των εξόδων αποτελεί μορφή νομικής συνδρομής που παρουσιάζει σημαντικές διαφορές από τις λοιπές μορφές νομικής συνδρομής από την άποψη ότι χορηγείται σε περίπτωση που λάβουν χώρα συγκεκριμένες ενέργειες κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, χωρίς να απαιτείται η υποβολή σχετικής αίτησης, και η χορήγησή της δεν βασίζεται στην προσωπική κατάσταση του διαδίκου ούτε στο αντικείμενο της υπόθεσης.

Το ευεργέτημα της μη προκαταβολής δικαστικών εξόδων συνιστά τόσο νομική συνδρομή όσο και απαλλαγή από την προκαταβολή των δικαστικών εξόδων. Νομική συνδρομή μπορεί να χορηγηθεί και σε συγκεκριμένα πρόσωπα ή λόγω του αντικειμένου της υπόθεσης. Το είδος των υποθέσεων στο πλαίσιο των οποίων μπορεί να χορηγηθεί νομική συνδρομή λόγω του αντικειμένου της υπόθεσης και τα κριτήρια για τη χορήγηση προσωπικής νομικής συνδρομής καθορίζονται στη νομοθεσία. Παράδειγμα υπόθεσης στην οποία είναι δυνατή η χορήγηση απαλλαγής από την καταβολή εξόδων λόγω του αντικειμένου της υπόθεσης είναι η διαδικασία που αφορά τον διορισμό επιτρόπου.

Απαλλαγή από την προκαταβολή εξόδων μπορεί επίσης να χορηγηθεί σε πρόσωπα ή λόγω του αντικειμένου της υπόθεσης. Για παράδειγμα, απαλλαγή από την προκαταβολή των δικαστικών εξόδων για συγκεκριμένη υπόθεση χορηγείται στους διαδίκους στο πλαίσιο της διαδικασίας για τη δικαστική αναγνώριση της πατρότητας ή της διαδικασίας που αφορά ζητήματα γονικής μέριμνας.

Σύμφωνα με τον [Ευρωπαϊκό νόμο για τις δραστηριότητες των δικηγόρων](#), ο διορισμός δικηγόρου για την άσκηση των δραστηριοτήτων που ανατίθενται σε δικηγόρο είναι ελεύθερα διαπραγματεύσιμος, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά από τον ανωτέρω νόμο ή τον Αστικό Κώδικα ως εκ τούτου, οι διάδικοι μπορούν να διαπραγματευτούν ελεύθερα τις αμοιβές των δικηγόρων, εντός των ορίων που καθορίζονται από τον νόμο για τις δραστηριότητες των δικηγόρων. Στη νομική συνδρομή συμπεριλαμβάνεται η απαλλαγή από την καταβολή δικηγορικών αμοιβών ή από την προκαταβολή αυτών. Η άδεια εκπροσώπησης από δικηγόρο χορηγείται από την υπηρεσία νομικής συνδρομής.

11 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής;

Ο διάδικος μπορεί να τύχει προσωπικής νομικής συνδρομής ή νομικής συνδρομής για τη συγκεκριμένη υπόθεση προκειμένου να του δοθεί η δυνατότητα να ασκήσει τα δικαιώματά του κατά τη διάρκεια της δίκης. Ένα φυσικό πρόσωπο δικαιούται προσωπική νομική συνδρομή κατόπιν αιτήματος βάσει του εισοδήματός του και της οικονομικής του κατάστασης, ενώ έχει δικαίωμα και σε νομική συνδρομή για συγκεκριμένη υπόθεση, η οποία χορηγείται αυτεπαγγέλτως λόγω του αντικειμένου της διαδικασίας. Σε περίπτωση χορήγησης νομικής συνδρομής, ο διάδικος απαλλάσσεται από την προκαταβολή δικαστικών εξόδων και τυχόν εξόδων που προκύπτουν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, από την καταβολή τυχόν ανεξόφλητων δικαστικών εξόδων, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά από τον νόμο, καθώς και από την καταβολή εξόδων που έχουν προκαταβληθεί από το Δημόσιο, και από την καταβολή εγγύησης για τα έξοδα της διαδικασίας.

Τα κριτήρια που σχετίζονται με το εισόδημα και την οικονομική κατάσταση και τα οποία πρέπει να πληροί ο διάδικος προκειμένου να τύχει νομικής συνδρομής, καθώς και οι υποθέσεις στις οποίες είναι δυνατή η χορήγηση νομικής συνδρομής λόγω του αντικειμένου της υπόθεσης, καθορίζονται από τον νόμο.

Οι πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στην επικράτεια κράτους μέλους μπορούν να τύχουν νομικής συνδρομής και προσωπικής απαλλαγής από την προκαταβολή των εξόδων υπό τους όρους που ισχύουν για τους Ούγγρους πολίτες, ενώ οι αλλοδαποί υπήκοοι μπορούν να τύχουν της ανωτέρω συνδρομής ή απαλλαγής βάσει διεθνών συνθηκών.

Η νομική συνδρομή καλύπτει τα έξοδα ταξιδιού προς τον τόπο της ακροαματικής διαδικασίας τα οποία καλούνται να καταβάλουν πολίτες της ΕΕ και πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στην επικράτεια κράτους μέλους, εφόσον η αυτοπρόσωπη παρουσία του διαδίκου στην ακροαματική διαδικασία είναι υποχρεωτική βάσει νόμου.

Εάν η νομοθεσία αλλοδαπού κράτους προβλέπει ευεργέτημα υψηλότερου επιπέδου για τον Ούγγρο διάδικο ενώπιον αλλοδαπού δικαστηρίου απ' ό,τι η απαλλαγή προκαταβολής των εξόδων που χορηγείται για τη συγκεκριμένη υπόθεση, πρέπει να εφαρμοστούν οι ευνοϊκότερες αυτές ρυθμίσεις κατά τη διάρκεια της ακροαματικής διαδικασίας υπέρ αλλοδαπού διαδίκου που συμμετέχει σε δικαστική διαφορά ενώπιον ουγγρικού δικαστηρίου.

Συμβουλευθείτε επίσης το θέμα [Νομική συνδρομή](#).

12 Από ποιο χρονικό σημείο και εξής η αγωγή μου θεωρείται επισήμως ασκηθείσα; Θα μου δώσουν οι αρχές πληροφορίες για το κατά πόσον η αγωγή μου έχει ασκηθεί εγκύρως;

Κατά γενικό κανόνα, η αγωγή θεωρείται ότι έχει ασκηθεί επισήμως όταν η σχετική αίτηση παραληφθεί από το δικαστήριο και αρχειοθετηθεί από τη γραμματεία του. Εάν η επικοινωνία γίνεται με ηλεκτρονικά μέσα, κατά γενικό κανόνα, το δικόγραφο πρέπει να θεωρείται ότι έχει κατατεθεί κατά τον χρόνο αποστολής απόδειξης παραλαβής από το σύστημα ΤΠ.

Το ζήτημα του χρόνου κατά τον οποίο θεωρείται επισήμως ασκηθείσα η αγωγή είναι ιδιαίτερης σημασίας στις υποθέσεις όπου προβλέπεται νόμιμη προθεσμία για την άσκηση αγωγής. Αυτές οι προθεσμίες διαφέρουν όσον αφορά τόσο τη διάρκεια όσο και τους όρους σύμφωνα με τους οποίους οι αγωγές θεωρείται ότι έχουν κατατεθεί εμπρόθεσμα.

Όσον αφορά τις δικονομικές προθεσμίες, ο ΚΠΔ αναφέρει ότι οι συνέπειες της μη τήρησης μιας προθεσμίας δεν ισχύουν αν ένα δικόγραφο σταλεί στο δικαστήριο με συστημένη επιστολή το αργότερο την τελευταία ημέρα της προθεσμίας. Σε περίπτωση που η επικοινωνία γίνεται με ηλεκτρονικά μέσα κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, οι συνέπειες μη τήρησης μιας προθεσμίας –που προσδιορίζεται σε ημέρες, εργάσιμες ημέρες, μήνες ή έτη– δεν ισχύουν εάν το δικόγραφο σταλεί στο δικαστήριο ηλεκτρονικά σύμφωνα με τις απαιτήσεις του συστήματος ΤΠ το αργότερο την τελευταία ημέρα της προθεσμίας. Ωστόσο, εκτός εάν ο νόμος προβλέπει διαφορετικά, αυτός ο κανόνας δεν ισχύει για τον υπολογισμό της νόμιμης προθεσμίας κατάθεσης αγωγής. Η αίτηση αγωγής θεωρείται ότι έχει κατατεθεί εμπρόθεσμα εάν περιέλθει στο δικαστήριο το αργότερο την τελευταία ημέρα της προθεσμίας που ορίζεται για την κατάθεση αγωγής.

Οι αγωγές που κατατίθενται μετά την παρέλευση της προθεσμίας απορρίπτονται από το δικαστήριο. Το δικαστήριο επιδίδει στον ενάγοντα την απόφαση με την οποία απορρίφθηκε η αγωγή και αποστέλλει στον εναγόμενο κοινοποίηση σχετικά με το μέτρο που ελήφθη. Η απόφαση υπόκειται σε ειδικό ένδικο μέσο που ασκείται από τον ενάγοντα.

Συνιστάται, επομένως, να απευθυνθείτε σε νομικό σύμβουλο, δικηγόρο ή στη Συμβουλευτική Υπηρεσία για τους Πολίτες προκειμένου να διευκρινίσετε πότε μια αγωγή θεωρείται ότι έχει επισήμως ασκηθεί εμπρόθεσμα.

Εάν ο διάδικος που προσφεύγει χωρίς νομική εκπροσώπηση σε υπόθεση που εκδικάζεται ενώπιον τοπικού δικαστηρίου ή κινεί διαδικασία εργατικής διαφοράς ενώπιον διοικητικού και εργατικού δικαστηρίου έχει τη δυνατότητα να υποβάλει την αίτησή του προφορικά κατά τις καθορισμένες ώρες λειτουργίας στο αρμόδιο δικαστήριο του τόπου διαμονής του, της έδρας του ή του τόπου εργασίας, ή στο δικαστήριο στη δικαιοδοσία του οποίου υπάγεται η υπόθεση, τότε, ο εκπρόσωπος του δικαστηρίου παρέχει στον διάδικο την κατάλληλη καθοδήγηση και τον καλεί να αποκαταστήσει τυχόν ελλείψεις χωρίς καθυστέρηση. Σε διαφορετική περίπτωση, το δικαστήριο δεν ενημερώνει τους διαδίκους απλώς και μόνο για το γεγονός της έναρξης της διαδικασίας. Αφού παραλάβει την αίτηση αγωγής, το δικαστήριο εξετάζει αν αυτή περιέχει όλα τα απαιτούμενα από τον νόμο στοιχεία.

Εάν η αίτηση είναι κατάλληλη για την κίνηση της διαδικασίας, το δικαστήριο επιδίδει την αγωγή στον εναγόμενο και ταυτόχρονα τον καλεί να ασκήσει την ανταγωγή του εντός σαράντα πέντε ημερών από την παραλαβή της αγωγής. Ο εναγόμενος παρίσταται με την κατάθεση της ανταγωγής.

Το δικαστήριο επεξεργάζεται την έναρξη της διαδικασίας μετά την άσκηση ανταγωγής που κατατέθηκε γραπτώς κατά του ενάγοντος με τον τρόπο που καθορίζεται στον ΚΠΔ, ανάλογα με τις περιστάσεις της υπόθεσης, και στη συνέχεια περατώνει το στάδιο της έναρξης της διαδικασίας και ορίζει τη δικάσιμο για την επί της ουσίας συζήτηση της υπόθεσης.

Για πληροφορίες σχετικά με τη δυνατότητα ηλεκτρονικής κατάθεσης της αγωγής και τη σχετική βεβαίωση παραλαβής, βλ. και το θέμα [Αυτόματη διαδικασία](#).

13 Θα λάβω λεπτομερείς πληροφορίες για το χρονοδιάγραμμα των γεγονότων που θα ακολουθήσουν την προσφυγή στο δικαστήριο (π.χ. όσον αφορά το πότε θα πρέπει να εμφανιστώ στο δικαστήριο);

Μετά την κατάθεση της αγωγής, το δικαστήριο προβαίνει στις ενέργειες που περιγράφονται στην απάντηση του ερωτήματος 12. Ανάλογα με τις περιστάσεις την υπόθεσης, ο διάδικος μπορεί να λάβει περισσότερες πληροφορίες σε περίπτωση που έχει διαταχθεί η υποβολή περαιτέρω γραπτών παρατηρήσεων, ή κατά την προπαρασκευαστική ακροαματική διαδικασία της δίκης και κατά την επί της ουσίας συζήτηση της υπόθεσης, με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της διαδικασίας.

Τελευταία επικαιροποίηση: 14/10/2020

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Ενδειγμένες ενέργειες; - Μάλτα

1 Είμαι αναγκασμένος να προσφύγω σε δικαστήριο ή υπάρχει άλλη εναλλακτική λύση;

Ναι, για να προσφύγετε στη δικαιοσύνη στη Μάλτα, πρέπει να απευθυνθείτε σε δικαστήριο. Ο συνήγορος (δικηγόρος) ή ο νομικός πληρεξούσιος υποβάλλει αίτηση στο δικαστήριο και καταβάλλει το σχετικό τέλος. Αν η υπόθεση πρέπει να παραπεμφθεί σε ανώτερο δικαστήριο, το πρόσωπο που ασκεί την αγωγή πρέπει να προβεί σε ένορκη δήλωση.

2 Υπάρχει προθεσμία προσφυγής στο δικαστήριο;

Όχι, μπορείτε ανά πάσα στιγμή να προσφύγετε στη δικαιοσύνη. Ωστόσο, ο εναγόμενος δικαιούται να επικαλεστεί παραγραφή σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας.

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους;

Το πρόσωπο που προσφεύγει στη δικαιοσύνη πρέπει να παρίσταται αυτοπροσώπως στην αίθουσα του δικαστηρίου κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων. Σε περίπτωση απουσίας του, ο δικηγόρος ή νομικός πληρεξούσιος ενεργεί εξ ονόματός του. Αν ο διάδικος απουσιάζει από τη Μάλτα, ορίζεται ειδικός εντολοδόχος στη Μάλτα, ο οποίος αναλαμβάνει να συνεχίσει τη δικαστική διαδικασία απουσία του διαδίκου.

4 Αν ναι, σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ σε συνάρτηση με τον τόπο κατοικίας μου και τον τόπο κατοικίας του αντιδίκου ή με άλλα στοιχεία της υπόθεσής μου;

Η Μάλτα διαθέτει ένα μόνο κτίριο δικαστηρίων το οποίο χωρίζεται σε πολλά διαφορετικά δικαστήρια, ανάλογα με το αντικείμενο της υπόθεσης, την αξία της απαίτησης του ενάγοντος και τον τόπο κατοικίας του ενάγοντος. Κατωτέρω παρατίθενται τα διάφορα δικαστήρια της Μάλτας:

α. Πολιτικό δικαστήριο (τμήμα οικογενειακού δικαίου) [Civil Court (Family Section) - Qorti Ċivili (Sezzjoni tal-Familja)] – εκδικάζει όλες τις αιτήσεις που αφορούν οικογενειακές διαφορές, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών δικαστικού χωρισμού, διαζυγίου, διατροφής, γονικής σχέσης και ακύρωσης γάμου.

β. Κατώτερο δικαστήριο του Γκόζο (τμήμα οικογενειακού δικαίου) [Court of Magistrates (Gozo Family Section) - Qorti tal-Maġistrati (Għawdex Sezzjoni Familja)] – όπως στην περίπτωση α) ανωτέρω, με τη διαφορά ότι εκδικάζει αγωγές κατά προσώπων που διαμένουν ή έχουν τη συνήθη κατοικία τους στη νήσο Γκόζο.

γ. Πρώτο Τμήμα του πολιτικού δικαστηρίου (τμήμα δικαιοδοσίας συνταγματικού δικαίου) [First Hall of the Civil Court (Constitutional Jurisdiction) - Prim' Awla tal-Qorti Ċivili (sede Kostituzzjonali)] – εκδικάζει υποθέσεις συνταγματικής φύσεως.

δ. Κατώτερο δικαστήριο της Μάλτας [Court of Magistrates (Malta) - Qorti tal-Maġistrati (Malta)] – εκδικάζει υποθέσεις αμιγώς αστικής φύσεως που αφορούν όλες τις απαιτήσεις μέχρι ποσού 15.000 ευρώ κατά προσώπων που διαμένουν ή έχουν τη συνήθη κατοικία τους σε κάποιο μέρος της νήσου Μάλτας, καθώς και κάθε άλλη αξίωση που προβλέπεται δυνάμει του δικαίου της Μάλτας.

ε. Κατώτερο δικαστήριο του Γκόζο (τμήμα κατώτερης δικαιοδοσίας) [Court of Magistrates (Gozo Inferior Jurisdiction) - Qorti tal-Maġistrati (Għawdex Inferjuri)] – όπως στην περίπτωση δ) ανωτέρω, αλλά με αρμοδιότητα να εκδικάζει αγωγές κατά προσώπων που διαμένουν στο Γκόζο ή έχουν τη συνήθη κατοικία τους στη νήσο Γκόζο. Διαθέτει επίσης τις ίδιες εξουσίες με εκείνες του πολιτικού δικαστηρίου (τμήμα εκούσιας δικαιοδοσίας).

στ. Πρώτο Τμήμα του πολιτικού δικαστηρίου [First Hall of the Civil Court - Prim' Awla tal-Qorti Ċivili] – εκδικάζει υποθέσεις αμιγώς αστικού χαρακτήρα που αφορούν όλες τις απαιτήσεις άνω των 15.000 ευρώ, καθώς και οποιαδήποτε υπόθεση (ανεξαρτήτως της αξίας της απαίτησης) που αφορά αξιώσεις επί ακίνητης περιουσίας ή που αφορά δουλειές, βάρη ή δικαιώματα επί ακίνητης περιουσίας, συμπεριλαμβανομένης οποιασδήποτε αξίωσης για εκδίωξη ή έξωση από ακίνητη περιουσία, είτε σε αστική είτε σε αγροτική περιοχή, είτε μισθωμένη είτε κατοικούμενη από πρόσωπα που διαμένουν ή έχουν τη συνήθη κατοικία τους εντός των ορίων της δικαιοδοσίας του εν λόγω δικαστηρίου.

ζ. Κατώτερο δικαστήριο του Γκόζο (τμήμα ανώτερης δικαιοδοσίας) (Γενικό Τμήμα) [Court of Magistrates (Gozo) (Superior Jurisdiction) (General Section) - Qorti tal-Maġistrati (Għawdex) Gurisdizzjoni Superjuri, Sezzjoni Ġenerali]] – όπως στην περίπτωση στ), αλλά με αρμοδιότητα να εκδικάζει αγωγές κατά προσώπων που διαμένουν στο Γκόζο ή έχουν τη συνήθη κατοικία τους στη νήσο Γκόζο.

η. Πρώτο Τμήμα του πολιτικού δικαστηρίου, εκούσια δικαιοδοσία [First Hall of the Civil Court, Voluntary Jurisdiction - Prim' Awla tal-Qorti Ċivili, Ġurisdizzjoni Volontarja] – εκδικάζει υποθέσεις εκούσιας δικαιοδοσίας, όπως είναι η αποσφράγιση μυστικής διαθήκης, η κηδεμονία και η υιοθεσία. Επιπλέον, το εν λόγω δικαστήριο εγκρίνει ή χορηγεί άδεια για τη σύναψη συμβάσεων. Επίσης, εγκρίνει τη θέσπιση διατάξεων για την οποία απαιτείται προηγούμενη χορήγηση έγκρισης ή άδειας βάσει του νόμου.

Πέρα από τα εν λόγω δικαστήρια, υπάρχουν επίσης ορισμένα δικαιοδοτικά όργανα (tribunals): το δικαστήριο μικροδιαφορών (Small Claims Tribunal - Tribunal tal-Talbiet iż-Żgħir), το οποίο εκδικάζει όλες τις χρηματικές απαιτήσεις που δεν υπερβαίνουν το ποσό των 5.000 ευρώ, το διοικητικό αναθεωρητικό δικαστήριο (Administrative Review Tribunal - Tribunal ta' Revizjoni Amministrattiva) και το εργατοδικείο (Industrial Tribunal - Tribunal Industrijali). Στη Μάλτα υπάρχει επίσης ένα κέντρο διαιτησίας (Arbitration Centre - Centru tal-Arbitraġġ), το οποίο παρέχει υπηρεσίες διαιτησίας. Το δικαίο της Μάλτας ορίζει ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, οι διάδικοι υποχρεούνται να υποβάλουν τη διαφορά τους σε διαιτησία (υποχρεωτική διαιτησία). Για παράδειγμα, οι διαφορές που αφορούν τις συνιδιοκτησίες και την κυκλοφορία μηχανοκίνητων οχημάτων υπάγονται σε υποχρεωτική διαιτησία.

Όλα τα παραπάνω δικαστήρια είναι πρωτοβάθμια και τακτικά δικαστήρια. Συνεπώς, έφεση κατά των αποφάσεων αυτών των δικαστηρίων μπορεί να ασκηθεί στο εφετείο (Court of Appeal - Qorti tal-Appell). Σε περίπτωση έφεσης κατά απόφασης του δικαστηρίου μικροδιαφορών, του κέντρου διαιτησίας ή του κατώτερου δικαστηρίου, η έφεση υποβάλλεται στο κατώτερο τμήμα του εφετείου (που προεδρεύεται από έναν δικαστή). Σε περίπτωση έφεσης κατά απόφασης του Πρώτου Τμήματος του πολιτικού δικαστηρίου, η έφεση ασκείται ενώπιον του ανώτερου τμήματος του εφετείου (που προεδρεύεται από τρεις δικαστές). Σε περίπτωση έφεσης κατά απόφασης του Πρώτου Τμήματος του πολιτικού δικαστηρίου (δικαιοδοσία συνταγματικού δικαίου), η έφεση ασκείται ενώπιον του συνταγματικού δικαστηρίου (Constitutional Court - Qorti Kostituzzjonali), ενώ η έφεση κατά απόφασης του κατώτερου δικαστηρίου του Γκόζο, τόσο του τμήματος κατώτερης δικαιοδοσίας όσο και του τμήματος ανώτερης δικαιοδοσίας του εν λόγω δικαστηρίου, πρέπει σε κάθε περίπτωση να ασκείται ενώπιον του εφετείου της Μάλτας.

5 Σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ ενώπιε του είδους της υπόθεσής μου και του επίδικου ποσού;

Βλ. την απάντηση στην ερώτηση 4.

6 Μπορώ να απευθυνθώ στο δικαστήριο μόνος ή χρειάζεται να χρησιμοποιήσω κάποιον ενδιάμεσο, για παράδειγμα, δικηγόρο;

Η προσφυγή στα κατώτερα δικαστήρια γίνεται υποχρεωτικά μέσω δικηγόρου ή νομικού πληρεξούσιου. Για προσφυγή στα ανώτερα δικαστήρια, απαιτείται να παρίσταται και δικηγόρος και νομικός πληρεξούσιος.

7 Για την κίνηση της διαδικασίας, σε ποιον συγκεκριμένα πρέπει να απευθυνθώ: στην υποδοχή, στη γραμματεία του δικαστηρίου ή σε κάποια άλλη υπηρεσία;

Στη γραμματεία του δικαστηρίου.

8 Σε ποια γλώσσα πρέπει να διατυπώσω την αίτησή μου; Μπορώ να την υποβάλω προφορικά ή πρέπει να την υποβάλω οπωσδήποτε εγγράφως; Μπορώ να την υποβάλω με τηλεμοιοτυπία ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο;

Η αίτηση πρέπει να συντάσσεται στη μαλτεζική γλώσσα. Η αίτηση πρέπει να υποβληθεί εγγράφως και ο δικηγόρος ή ο νομικός πληρεξούσιος να την καταθέσουν αυτοπροσώπως.

Αν ένας από τους διαδίκους είναι αλλοδαπός, μπορεί να υποβληθεί αίτημα ώστε η δικαστική διαδικασία να διεξαχθεί στην αγγλική γλώσσα.

Στη Μάλτα δεν υπάρχει δυνατότητα υποβολής της αίτησης μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή τηλεμοιοτυπίας (φαξ).

9 Υπάρχουν ειδικά έντυπα για την άσκηση αγωγής; Αν όχι, πώς κινείται η διαδικασία; Ο φάκελος της αγωγής πρέπει να περιλαμβάνει υποχρεωτικά ορισμένα στοιχεία;

Για τις προσφυγές στο κέντρο διαιτησίας ή στο δικαστήριο μικροδιαφορών, υπάρχουν ειδικά έντυπα προς συμπλήρωση. Ωστόσο, δεν υπάρχουν ειδικά έντυπα προς συμπλήρωση για την άσκηση αγωγής ενώπιον του κατώτερου δικαστηρίου ή του Πρώτου Τμήματος του πολιτικού δικαστηρίου. Όταν κατατίθεται αγωγή ενώπιον του Πρώτου Τμήματος του πολιτικού δικαστηρίου, η αίτηση πρέπει οπωσδήποτε να περιλαμβάνει:

α) δήλωση στην οποία να αναφέρεται με σαφή και διεξοδικό τρόπο το αντικείμενο της υπόθεσης, σε διακριτές αριθμημένες παραγράφους, ώστε να δίνεται έμφαση στην αξίωση και να διευκρινίζεται επίσης ποια πραγματικά περιστατικά γνωρίζει προσωπικά ο αιτών

β) την αιτιολογία της αξίωσης

γ) την απαίτηση ή τις απαιτήσεις, οι οποίες πρέπει να απαριθμούνται και

δ) σε κάθε ένορκη αίτηση, την ακόλουθη ειδοποίηση, η οποία πρέπει να διατυπώνεται η με σαφή και ευανάγνωστο τρόπο ακριβώς κάτω από την κεφαλίδα του δικαστηρίου:

«Όποιος λαμβάνει την παρούσα ένορκη αίτηση, της οποίας είναι αποδέκτης, οφείλει να καταθέσει ένορκη απάντηση εντός είκοσι (20) ημερών από την ημερομηνία επίδοσής της, που αποτελεί την ημερομηνία παραλαβής. Σε περίπτωση μη κατάθεσης ένορκης απάντησης κατ' εφαρμογή του νόμου εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, το δικαστήριο προβαίνει στην εκδίκηση της υπόθεσης σύμφωνα με τον νόμο.

Για τον λόγο αυτόν, είναι προς όφελος του προσώπου που λαμβάνει την παρούσα ένορκη αίτηση να συμβουλευθεί πάραυτα δικηγόρο, ούτως ώστε να μπορεί να καταθέσει τις προτάσεις του κατά την εκδίκηση της υπόθεσης».

ε) Τυχόν απαραίτητα έγγραφα προς υποστήριξη της αξίωσης να συνοποβάλλονται με την ένορκη αίτηση.

στ) Η ένορκη αίτηση βεβαιώνεται ενόρκως ενώπιον του γραμματέα ή του νομικού πληρεξουσίου που διορίζεται ως υπεύθυνος λήψης ένορκων βεβαιώσεων δυνάμει του διατάγματος για τους υπεύθυνους λήψης ένορκων βεβαιώσεων (κεφ. 79).

ζ) Μαζί με την αίτηση, ο ενάγων αναφέρει επίσης τα ονόματα των προσώπων που θα προσέλθουν ως μάρτυρες υπεράσπισης, δηλώνοντας τα πραγματικά περιστατικά και τις αποδείξεις που προτίθεται να στοιχειοθετήσει με την κατάθεση καθενός εξ αυτών.

η) Η σχετική αίτηση επιδίδεται στον εναγόμενο.

10 Χρειάζεται να καταβληθούν τέλη στο δικαστήριο; Αν ναι, πότε; Η αμοιβή του δικηγόρου προκαταβάλλεται;

Ναι, κατά την υποβολή της αίτησης, πρέπει να καταβάλλεται το αντίστοιχο τέλος. Το ποσό του τέλους ποικίλλει ανάλογα με τη φύση της υπόθεσης και/ή την αξία της απαίτησης.

11 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής;

Ναι, τα πρόσωπα που στερούνται πόρων δύνανται να ζητήσουν νομική συνδρομή (ευεργέτημα πενίας). Η αίτηση για χορήγηση νομικής συνδρομής υποβάλλεται στο Πρώτο Τμήμα του πολιτικού δικαστηρίου. Η αίτηση μπορεί επίσης να υποβληθεί προφορικά σε δικηγόρο υπηρεσίας νομικής βοήθειας. Για τη χορήγηση του ευεργετήματος πενίας, πρέπει να πληρούνται ορισμένα κριτήρια. Συγκεκριμένα, ο αιτών πρέπει να προβεί σε ένορκη βεβαίωση ενώπιον του γραμματέα και, όταν το αίτημα διατυπώνεται προφορικά, ενώπιον δικηγόρου υπηρεσίας νομικής βοήθειας, στην οποία να δηλώνει:

α) ότι πιστεύει ότι έχει βάσιμους λόγους να κινηθεί ως ενάγων ή ως εναγόμενος ή να συμμετάσχει σε διαδικασία ενώπιον των δικαστηρίων

β) ότι, εκτός από το αντικείμενο της αγωγής, δεν διαθέτει κανένα περιουσιακό στοιχείο, η καθαρή αξία του οποίου να ανέρχεται στο ποσό των 6.988,12 ευρώ, μη περιλαμβανομένων των ειδών καθημερινής χρήσης του νοικοκυριού που κρίνονται απαραίτητα για τον αιτούντα και την οικογένειά του, και το ετήσιο εισόδημά του δεν υπερβαίνει τον εθνικό κατώτατο μισθό που προβλέπεται για τα άτομα ηλικίας 18 ετών και άνω.

12 Από ποιο χρονικό σημείο και εξής η αγωγή μου θεωρείται επισήμως ασκηθείσα; Θα μου δώσουν οι αρχές πληροφορίες για το κατά πόσον η αγωγή μου έχει ασκηθεί εγκύρως;

Όταν κατατίθεται αίτηση αγωγής, ορίζεται ημερομηνία ακρόασης (δικάσιμος) από το δικαστήριο. Το δικαστήριο ενημερώνει τον ενάγοντα και τον εναγόμενο σχετικά με την πρώτη δικάσιμο (ειδοποίηση για τη δικάσιμο). Μπορεί επίσης να ελεγχθεί κατά πόσον η υπόθεσή του έχει παραπεμφθεί για ακρόαση μέσω του [ΕΛ Ιστοτόπου](#) των δικαστηρίων. Οι διάδικοι δεν λαμβάνουν επιβεβαίωση σχετικά με την ορθή καταχώριση του φακέλου της υπόθεσής τους. Ωστόσο, πρέπει να σημειωθεί ότι η γραμματεία του δικαστηρίου δεν δέχεται ένορκες αιτήσεις που δεν πληρούν τις προβλεπόμενες στην ερώτηση 9 απαιτήσεις.

13 Θα λάβω λεπτομερείς πληροφορίες για το χρονοδιάγραμμα των γεγονότων που θα ακολουθήσουν την προσφυγή στο δικαστήριο (π.χ. όσον αφορά το πότε θα πρέπει να εμφανιστώ στο δικαστήριο);

Η ειδοποίηση για τη δικάσιμο επιδίδεται στον ενάγοντα. Η ημερομηνία της επόμενης ακρόασης καθορίζεται στο πλαίσιο της εν εξελίξει ακροαματικής διαδικασίας. Ορισμένες πληροφορίες σχετικά με την υπόθεση είναι δυνατόν να αναζητηθούν στον [ΕΛ Ιστότοπο](#) των δικαστηρίων.

Τελευταία επικαιροποίηση: 05/03/2020

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Ενδειγμένες ενέργειες; - Κάτω Χώρες

1 Είμαι αναγκασμένος να προσφύγω σε δικαστήριο ή υπάρχει άλλη εναλλακτική λύση;

Όχι, δεν είναι αναγκαίο να προσφεύγετε πάντοτε στο δικαστήριο για την επίλυση της διαφοράς σας. Ενίοτε, είναι απολύτως εφικτό να κάνετε χρήση εναλλακτικών μορφών επίλυσης των διαφορών, όπως η διαμεσολάβηση και η διαιτησία.

2 Υπάρχει προθεσμία προσφυγής στο δικαστήριο;

Ναι, πολύ συχνά υπάρχει, ωστόσο η προθεσμία άσκησης της αγωγής είναι διαφορετική ανά περίπτωση και δεν είναι δυνατόν να δοθεί γενική απάντηση. Για τυχόν ερωτήματα, συνιστάται να επικοινωνήσετε με δικηγόρο ή με το [ΕΛ Γραφείο Νομικής Βοήθειας \(Juridisch loket\)](#).

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους;

Ο βασικός κανόνας είναι ότι ο εναγόμενος κλητεύεται από το δικαστήριο του κράτους μέλους της κατοικίας του.

4 Αν ναι, σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ σε συνάρτηση με τον τόπο κατοικίας μου και τον τόπο κατοικίας του αντιδίκου ή με άλλα στοιχεία της υπόθεσής μου;

Εκτός αν άλλως ορίζει ο νόμος, η υπόθεσή σας πρέπει να εισαχθεί ενώπιον του πρωτοδικείου του τόπου κατοικίας του εναγομένου. Εάν δεν υπάρχει γνωστή κατοικία του εναγομένου στις Κάτω Χώρες, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου της πραγματικής διαμονής του εν λόγω προσώπου. Ως εκ τούτου, θα

πρέπει να μάθετε σε ποια διεύθυνση και σε ποιον ολλανδικό δήμο ζει ο εναγόμενος. Όταν έχετε αυτά τα στοιχεία, μπορείτε να συμβουλευτείτε τον [v νόμο δικαστικής κατάταξης \(Wet op de rechterlijke indeling\)](#) για να μάθετε σε ποια δικαστική περιφέρεια βρίσκεται ο τόπος της κατοικίας ή της διαμονής. Βάσει αυτού είναι εφικτός ο προσδιορισμός του πρωτοδικείου στο οποίο πρέπει να εισαχθεί η υπόθεση.

5 Σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ ενόψει του είδους της υπόθεσής μου και του επιδικίου ποσού;

Για την απάντηση στην παρούσα ερώτηση, βλ. προηγούμενη ερώτηση. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον προσδιορισμό του δικαστηρίου στο οποίο θα εισαγάγετε την υπόθεσή σας, μπορείτε να ανατρέξετε στον ιστότοπο [De Rechtspraak](#), που εξηγεί το ολλανδικό δικαστικό σύστημα.

6 Μπορώ να απευθυνθώ στο δικαστήριο μόνος ή χρειάζεται να χρησιμοποιήσω κάποιον ενδιάμεσο, για παράδειγμα, δικηγόρο;

Στις Κάτω Χώρες, οι διάδικοι στις αστικές και εμπορικές υποθέσεις πρέπει καταρχήν να εκπροσωπούνται από δικηγόρο. Δεν έχει εν προκειμένω καμία σημασία το κατά πόσον η υπόθεση περιλαμβάνει διαδικασία που κινείται με κλήση (κλήτευση) ή με αγωγή ή ταχεία διαδικασία, διαδικασία προσωρινής ρύθμισης κατάστασης ή, επί παραδείγματι, διαδικασία ερήμην λόγω μη παράστασης.

Εξαιρούνται μόνο οι αξιώσεις ποσού έως 25.000 ευρώ ή οι αξιώσεις που δεν έχουν αποτιμηθεί, για τις οποίες όμως σαφώς προκύπτει ότι η αξία τους δεν υπερβαίνει το ποσό των 25.000 ευρώ. Στις εν λόγω περιπτώσεις, αρμόδιο είναι το ειρηνοδικείο (δικαστήριο του καντονιού - *kantonrechter*) και οι διάδικοι μπορούν να επιλέξουν να παραστούν αυτοπροσώπως στη διαδικασία. Σ' αυτές τις περιπτώσεις δεν χρειάζεται να προσλάβετε δικηγόρο. Το ειρηνοδικείο ασχολείται επίσης με υποθέσεις που αφορούν το εργατικό δίκαιο, τις μισθώσεις, τις πωλήσεις σε καταναλωτές και την καταναλωτική πίστη. Στις περιπτώσεις αυτές, η χρηματική αξία της απαίτησης δεν έχει σημασία. Άλλα θέματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του ειρηνοδικείου είναι η επιτροπεία, η κηδεμονία, η επιμέλεια και η αποποίηση ή η αποδοχή κληρονομίας.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το αν απαιτείται ή όχι να προσλάβετε δικηγόρο, πατήστε [εδώ](#).

7 Για την κίνηση της διαδικασίας, σε ποιον συγκεκριμένα πρέπει να απευθυνθώ: στην υποδοχή, στη γραμματεία του δικαστηρίου ή σε κάποια άλλη υπηρεσία;

Τα γραπτά έγγραφα (δικόγραφα) με τα οποία μπορεί να κινηθεί η διαδικασία πρέπει να απευθύνονται στη γραμματεία του αρμόδιου δικαστηρίου. Είναι απαραίτητο να ληφθεί στο σημείο αυτό υπόψη η διαφορά μεταξύ της διαδικασίας που κινείται με κλήση και της διαδικασίας που κινείται με αγωγή. Στη διαδικασία που κινείται με κλήση, η κλήση επιδίδεται πρώτα στον εναγόμενο και στη συνέχεια καταχωρίζεται στη γραμματεία. Και οι δύο πράξεις πρέπει να διενεργούνται από δικαστικό επιμελητή. Στη συνέχεια, η διαδικασία διεξάγεται μέσω του πινακίου (του καταλόγου των υποθέσεων που εκδικάζονται κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης). Στη διαδικασία που κινείται με αγωγή, η αγωγή κατατίθεται απευθείας στη γραμματεία και η συνέχεια της διαδικασίας διενεργείται ομοίως μέσω της γραμματείας του αρμόδιου δικαστηρίου. Βλέπε επίσης «Επίδοση εγγράφων».

8 Σε ποια γλώσσα πρέπει να διατυπώσω την αίτησή μου; Μπορώ να την υποβάλω προφορικά ή πρέπει να την υποβάλω οπωσδήποτε εγγράφως; Μπορώ να την υποβάλω με τηλεομοιοτυπία ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο;

Στις Κάτω Χώρες, η επίσημη γλώσσα της διαδικασίας ενώπιον δικαστηρίου είναι η ολλανδική, πράγμα που σημαίνει ότι η κλήση ή η (γραπτή) αγωγή με την οποία κινείται η διαδικασία πρέπει να έχει συνταχθεί στην ολλανδική γλώσσα. Κατ' εξαίρεση, τα δικονομικά έγγραφα υπόθεσης που εκκρεμεί ενώπιον δικαστηρίου της επαρχίας Friesland μπορούν να συνταχθούν στη φριζική γλώσσα.

Τα έγγραφα μπορούν επίσης να κατατίθενται στη γραμματεία του πρωτοδικείου μέσω τηλεομοιοτυπίας. Τα έγγραφα που αποστέλλονται μέσω τηλεομοιοτυπίας και παραλαμβάνονται από τη γραμματεία πριν από τις 24:00 της τελευταίας ημέρας θεωρούνται ότι έχουν κατατεθεί εντός της προθεσμίας. Εξαιρούνται από τον εν λόγω κανόνα: οι αιτήσεις στις οικογενειακές υποθέσεις, οι οποίες δεν γίνονται δεκτές αν αποσταλούν μέσω τηλεομοιοτυπίας. Δεν είναι δυνατή η κατάθεση εγγράφων μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

9 Υπάρχουν ειδικά έντυπα για την άσκηση αγωγής; Αν όχι, πώς κινείται η διαδικασία; Ο φάκελος της αγωγής πρέπει να περιλαμβάνει υποχρεωτικά ορισμένα στοιχεία;

Διαδικασία που κινείται με κλήση

Στη διαδικασία που κινείται με κλήση, η κλήση επιδίδεται πρώτα στον εναγόμενο και έπειτα καταχωρίζεται στη γραμματεία. Η κλήση πρέπει να περιέχει: το όνομα του ενάγοντος, την αξίωση, το όνομα του εναγόμενου, τη βάση της αξίωσης και τα έγγραφα που την στοιχειοθετούν και τα οποία καταθέτει ο ενάγων προς τεκμηρίωση της αξίωσης. Η κλήση ορίζει επίσης την ημερομηνία της προφορικής ακρόασης και το δικαστήριο που θα εκδικάσει την υπόθεση.

Ο φάκελος πρέπει να περιέχει τα εξής έγγραφα:

το πρωτότυπο της κλήσης – αν χρειαστεί: τροποποιημένη κλήση και άδεια σύμφωνα με το άρθρο 117 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (*Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering*)

εάν η κλήση πρέπει να επιδοθεί στην αλλοδαπή, τα πρωτότυπα έγγραφα που αποδεικνύουν την ορθή επίδοση

αποδεικτικά στοιχεία της κρατικής νομικής συνδρομής ή δήλωση εισοδήματος ή αντίγραφο της αίτησης για χορήγηση κρατικής νομικής συνδρομής ή της δήλωσης εισοδήματος

αποδεικτικά στοιχεία της επιλογής της κατοικίας του εναγομένου

τα σχετικά (έγγραφα) των οποίων θα γίνει επίκληση στη διαδικασία

τη γνωστοποίηση του κατά πόσον έχει προηγηθεί διαμεσολάβηση, ενώ στις υποθέσεις που παρατίθενται παρακάτω, κατατίθενται επίσης αντίγραφα των εξής εγγράφων:

αν ασκείται αγωγή αποζημίωσης των εξόδων κατάσχεσης, αντίγραφο των εγγράφων της κατάσχεσης

σε περιπτώσεις παραπομπής, η απόφαση παραπομπής και τα έγγραφα που περιλαμβάνονται στην παραπομπή:

εάν η κλήση πρέπει να δημοσιευτεί ή να μεταφραστεί σε ξένη γλώσσα, τα έγγραφα που να αποδεικνύουν τη μετάφραση.

Διαδικασία που κινείται με αγωγή

Σε διαδικασία που κινείται με αγωγή, η αγωγή κατατίθεται απευθείας στη γραμματεία και η υπόλοιπη διαδικασία διενεργείται ομοίως μέσω της γραμματείας του αρμόδιου δικαστηρίου.

Ο φάκελος πρέπει να περιέχει τα εξής έγγραφα:

ονοματεπώνυμο και τόπο κατοικίας ή, ελλείψει τόπου κατοικίας στις Κάτω Χώρες, τον τόπο πραγματικής διαμονής του ενάγοντος, καθώς και το όνομα, τη διεύθυνση, τον τόπο κατοικίας και, ελλείψει τόπου κατοικίας στις Κάτω Χώρες, τον τόπο της πραγματικής διαμονής κάθε εναγομένου και ενδιαφερόμενου μέρους, στον βαθμό που τη γνωρίζει ο ενάγων, καθώς και

σαφή περιγραφή της αγωγής και της νόμιμης βάσης της, περιλαμβανομένης της βάσης της κατά τόπον αρμοδιότητας του δικαστηρίου, καθώς και

το όνομα και τον τηλεφωνικό αριθμό του δικηγόρου που έχει οριστεί για την υπόθεση,

σε υποθέσεις που αφορούν κληρονομική διαδοχή, η αίτηση πρέπει επίσης να αναφέρει τον τελευταίο τόπο διαμονής του θανόντος ή τον λόγο για τον οποίο δεν είναι δυνατόν να παρασχεθεί αυτή η πληροφορία.

Κάθε διάδικος που επικαλείται οποιοδήποτε έγγραφο στην κλήση, σε γραπτή κατάθεση ή σε υπόμνημα πρέπει να εσωκλείσει αντίγραφο του εν λόγω εγγράφου.

10 Χρειάζεται να καταβληθούν τέλη στο δικαστήριο; Αν ναι, πότε; Η αμοιβή του δικηγόρου προκαταβάλλεται;

Με την άσκηση της αγωγής πρέπει να καταβληθούν δικαστικά τέλη. Το ποσό τους εξαρτάται από τη φύση και την αξία της διαφοράς. Στην πράξη είθισται να προκαταβάλλει ο δικηγόρος σας το εν λόγω ποσό και μετά να το χρεώνει σε εσάς. Εάν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας είναι αναγκαία η κλήση

πραγματογνώμονα (επί παραδείγματι, ελεγκτή, ιατρικού εμπειρογνώμονα ή τεχνικού πραγματογνώμονα), το δικαστήριο θα επιβαρύνει τελικά τον ηττηθέντα διάδικο με τα έξοδα, εκτός αν αποφασίσει διαφορετικά (επί παραδείγματι, σε οικογενειακές υποθέσεις, όπου τα έξοδα συνήθως φέρει ο διάδικος που τα προκάλεσε). Το ίδιο ισχύει επίσης για τα έξοδα των μαρτυρικών καταθέσεων ή άλλων τύπων αποδεικτικών στοιχείων.

Οι δικηγόροι χρεώνουν αμοιβή για τις ενέργειές τους, που υπολογίζεται σε ωριαία βάση, εκτός αν υπάρχει δικαίωμα για επιδοτούμενη νομική συνδρομή (βλέπε επίσης την ερώτηση 11). Καταρχήν, οι αμοιβές των δικηγόρων στις Κάτω Χώρες δεν είναι πάγιες. Συνιστάται να λάβετε εγκαίρως πληροφορίες για το θέμα αυτό από τον δικηγόρο που σας εκπροσωπεί ή από τον [ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ \(Nederlandse Orde van Advocaten\)](#). Οι περισσότεροι δικηγόροι ζητούν προκαταβολή και στη συνέχεια, με βάση τις υπηρεσίες που παρείχαν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, συντάσσουν το τελικό τιμολόγιο.

11 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής;

Στις Κάτω Χώρες υπάρχει η δυνατότητα χορήγησης επιδοτούμενης νομικής συνδρομής (ευεργετήματος πενίας). Σε ορισμένες περιπτώσεις, έχετε τη δυνατότητα να λάβετε συνδρομή για την κάλυψη του κόστους των νομικών συμβουλών και της νομικής βοήθειας σε δικαστικές διαδικασίες. Εάν δεν μπορείτε να καλύψετε όλα τα έξοδα του δικηγόρου, μπορεί, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να δικαιούσε να λάβετε συνδρομή για την κάλυψη του κόστους των δικηγορικών εξόδων. Στη συνέχεια, το Συμβούλιο Νομικής Συνδρομής (*Raad voor Rechtsbijstand*) καλύπτει μέρος των εξόδων του δικηγόρου, ενώ εσείς θα καταβάλετε μόνο μια συμμετοχή ανάλογα με την οικονομική σας κατάσταση. Η αίτηση κατατίθεται από τον δικηγόρο στο Συμβούλιο Νομικής Συνδρομής. Περισσότερες πληροφορίες για την επιδοτούμενη νομική συνδρομή παρέχονται στον ιστότοπο του [ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ](#).

12 Από ποιο χρονικό σημείο και εξής η αγωγή μου θεωρείται επισήμως ασκηθείσα; Θα μου δώσουν οι αρχές πληροφορίες για το κατά πόσον η αγωγή μου έχει ασκηθεί εγκύρως;

Στη διαδικασία που κινείται με κλήση, η εκκρεμοδικία αρχίζει από τη στιγμή κατά την οποία η κλήση επιδίδεται στον εναγόμενο από τον δικαστικό επιμελητή. Η κλήση πρέπει να κατατεθεί από τον ενάγοντα στη γραμματεία έως την τελευταία ημέρα λειτουργίας της γραμματείας πριν από την ημερομηνία του πινακίου που ορίζεται στην κλήση (προγραμματισμένη ημερομηνία για την προφορική ακρόαση). Αν η κλήση δεν κατατεθεί στη γραμματεία εντός της προθεσμίας αυτής, η υπόθεση διαγράφεται από το πινάκιο, εκτός αν εκδοθεί έγκυρη κλήση αντικατάστασης μέσα σε δύο εβδομάδες από την ημερομηνία του πινακίου που ορίζεται στην κλήση.

Στη διαδικασία που κινείται με αγωγή, η εκκρεμοδικία αρχίζει από την κατάθεση της αγωγής στη γραμματεία.

Γενικά, δεν αποστέλλεται επιβεβαίωση της έγκυρης εισαγωγής της υπόθεσης. Στις υποθέσεις που εισάγονται με κλήση, αν η κλήση παρουσιάζει κάποιο ελάττωμα, ενίοτε επιτρέπεται στον ενάγοντα να το διορθώσει. Το ίδιο ισχύει στη διαδικασία που κινείται με αγωγή. Ωστόσο, η γραμματεία δεν είναι υποχρεωμένη να παράσχει την εν λόγω δυνατότητα.

13 Θα λάβω λεπτομερείς πληροφορίες για το χρονοδιάγραμμα των γεγονότων που θα ακολουθήσουν την προσφυγή στο δικαστήριο (π.χ. όσον αφορά το πότε θα πρέπει να εμφανιστώ στο δικαστήριο);

Ακριβείς πληροφορίες για το χρονοδιάγραμμα της διαδικασίας δεν μπορούν να δοθούν αμέσως από τη γραμματεία του δικαστηρίου ή με την άσκηση της αγωγής. Φυσικά, θα ενημερωθείτε για το πότε θα εκδικαστεί τελικά η υπόθεσή σας. Και τα δύο μέρη θα λάβουν πρόσκληση για να παραστούν στην ακροαματική διαδικασία σε συγκεκριμένο χρόνο και τόπο.

Τελευταία επικαιροποίηση: 16/11/2020

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Ενδεδειγμένες ενέργειες; - Αυστρία

1 Είμαι αναγκασμένος να προσφύγω σε δικαστήριο ή υπάρχει άλλη εναλλακτική λύση;

Είναι ίσως προτιμότερη η χρήση εναλλακτικών τρόπων επίλυσης των διαφορών πριν από την προσφυγή στο δικαστήριο.

2 Υπάρχει προθεσμία προσφυγής στο δικαστήριο;

Οι προθεσμίες παραγραφής διαφέρουν ανάλογα με την περίπτωση. Πρέπει να λάβετε νομικές συμβουλές σχετικά με τις εν λόγω προθεσμίες.

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους;

Βλ. σελίδα «[Διεθνής δικαιοδοσία](#)».

4 Αν ναι, σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ σε συνάρτηση με τον τόπο κατοικίας μου και τον τόπο κατοικίας του αντιδίκου ή με άλλα στοιχεία της υπόθεσής μου;

Βλ. σελίδα «[Διεθνής δικαιοδοσία — Αυστρία](#)».

5 Σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ ενόψει του είδους της υπόθεσής μου και του επίδικου ποσού;

Βλ. σελίδα «[Διεθνής δικαιοδοσία — Αυστρία](#)».

6 Μπορώ να απευθυνθώ στο δικαστήριο μόνος ή χρειάζεται να χρησιμοποιήσω κάποιον ενδιάμεσο, για παράδειγμα, δικηγόρο;

Στις αστικές και εμπορικές υποθέσεις οι οποίες διευθετούνται δια της δικαστικής οδού, οι αγωγές που ασκούνται ενώπιον των ειρηνοδικείων (*Bezirksgerichte*), τα οποία είναι κατά γενικό κανόνα αρμόδια για τις διαφορές που δεν υπερβαίνουν τις 15.000 ευρώ, πρέπει να υπογράφονται από δικηγόρο εάν το αντικείμενο της διαφοράς υπερβαίνει τις 5.000 ευρώ. Δεν είναι υποχρεωτική η εκπροσώπηση από δικηγόρο στις αγωγές που υπάγονται στην αρμοδιότητα των ειρηνοδικείων ανεξάρτητα από το ποσό της διαφοράς (δηλαδή, ακόμα κι αν αυτό υπερβαίνει τις 15.000 ευρώ) (ιδίως για γαμικές διαφορές, διαφορές μεταξύ συντρόφων, οικογενειακές διαφορές, διαφορές για τα όρια ακινήτων, διαφορές για τη διατάραξη της νομής, μισθωτικές διαφορές, διαφορές που απορρέουν από τη συμβατική σχέση μεταξύ των πλοιάρχων, των μεταφορέων ή των ξενοδόχων και των εντολέων τους, των ταξιδιωτών και των πελατών τους, καθώς διαφορές σχετικά με ελαττώματα ζώων κ.λπ.).

Δεν είναι υποχρεωτική η εκπροσώπηση από δικηγόρο επίσης για τις αξιώσεις που υπάγονται στη διαδικασία εκούσιας δικαιοδοσίας (μια αστική διαγνωστική διαδικασία η οποία είναι πιο ευέλικτη και λιγότερο τυπική από τη διαδικασία της αμφισβητούμενης δικαιοδοσίας δυνάμει του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας) (ιδίως υποθέσεις εκούσιας δικαιοδοσίας μεταξύ συζύγων, συντρόφων ή γονέων και τέκνων, υποθέσεις δικαστικής συμπάρτασης ενήλικων, κληρονομικές υποθέσεις, υποθέσεις που αφορούν κτηματολόγια και βιβλία εταιρειών, υποθέσεις εκούσιας δικαιοδοσίας σχετικά με δικαιώματα οίκησης κ.λπ.).

Εφόσον η εκπροσώπηση από δικηγόρο ενώπιον των ειρηνοδικείων δεν είναι υποχρεωτική, οποιοσδήποτε μπορεί να υποβάλει εγγράφως αγωγή ή εισαγωγικό δίκης δικόγραφο ενώπιον του δικαστηρίου.

Σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις που πρέπει να παραπεμφθούν ενώπιον του δικαστηρίου, οι αγωγές που ασκούνται ενώπιον των πρωτοδικείων (*Landesgerichte*) πρέπει, κατά κανόνα, να είναι πάντα υπογεγραμμένες από δικηγόρο. Τα πρωτοδικεία έχουν αρμοδιότητα για όλες τις αγωγές που δεν υπάγονται στην αρμοδιότητα των ειρηνοδικείων, καθώς και, ανεξάρτητα από την αξία της διαφοράς, ιδίως για διαφορές που αφορούν τον νόμο περί βιομηχανικής ιδιοκτησίας, τον αθέμιτο ανταγωνισμό, και αγωγές παραλείψεως που υποβάλλουν οι ενώσεις προστασίας των καταναλωτών.

Δεν είναι υποχρεωτική η εκπροσώπηση από δικηγόρο σε όλες τις δίκες εργατικού δικαίου ή δικαίου κοινωνικής ασφάλισης (δίκες βάσει του νόμου περί δικαστηρίων εργατικών διαφορών και διαφορών κοινωνικής ασφάλισης — ASGG) που υπάγονται στα πρωτοδικεία. Αυτό ισχύει ιδίως για αγωγές εργαζομένων κατά των εργοδοτών τους, οι οποίες προκύπτουν από τη μεταξύ τους σχέση εργασίας.

7 Για την κίνηση της διαδικασίας, σε ποιον συγκεκριμένα πρέπει να απευθυνθώ: στην υποδοχή, στη γραμματεία του δικαστηρίου ή σε κάποια άλλη υπηρεσία;
Οι γραπτές αγωγές πρέπει να αποστέλλονται στην ταχυδρομική διεύθυνση του δικαστηρίου. Εάν ένα από τα μέρη επιθυμεί να καταθέσει αυτοπροσώπως την αγωγή στο δικαστήριο, μπορεί να την καταθέσει στο σημείο υποδοχής του δικαστηρίου ή να την τοποθετήσει στην ενδεχομένως διαθέσιμη θυρίδα εισερχομένων.

Εάν δεν υπάρχει υποχρέωση εκπροσώπησης από δικηγόρο και ο διάδικος δεν εκπροσωπείται από δικηγόρο, η αγωγή μπορεί επίσης να ασκηθεί προφορικά στο πρωτόκολλο του αρμόδιου για τη δίκη ειρηνοδίκειου ή του ειρηνοδικείου της διαμονής του ενάγοντος, την ημέρα έχει ορίσει το εν λόγω ειρηνοδικείο για την υποδοχή του κοινού.

8 Σε ποια γλώσσα πρέπει να διατυπώσω την αίτησή μου; Μπορώ να την υποβάλω προφορικά ή πρέπει να την υποβάλω οπωσδήποτε εγγράφως; Μπορώ να την υποβάλω με τηλεομοιοτυπία ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο;

Η επίσημη γλώσσα που χρησιμοποιείται σε όλα τα δικαστήρια είναι η γερμανική. Επίσης, σε ορισμένα δικαστήρια επιτρέπεται η χρήση της κροατικής που ομιλείται στην Burgenland, της ουγγρικής ή της σλοβενικής ως επίσημων γλωσσών για τις γλωσσικές μειονότητες.

Οι αγωγές ή τα εισαγωγικά της δίκης δικόγραφα πρέπει να κατατίθενται εγγράφως και να υπογράφονται ιδιοχείρως. Εφόσον η εκπροσώπηση από δικηγόρο δεν είναι υποχρεωτική και ο διάδικος δεν εκπροσωπείται από δικηγόρο, η αγωγή ή η αίτηση μπορεί επίσης να ασκηθεί προφορικά στο πρωτόκολλο του αρμόδιου ειρηνοδικείου, όπως αναφέρεται ήδη στην ερώτηση 7. Οι αγωγές μπορούν να κατατεθούν ηλεκτρονικά στο πλαίσιο του κλειστού συστήματος της αυστριακής πλατφόρμας ηλεκτρονικής δικαιοσύνης (ERV), για την οποία είναι απαραίτητη η δήλωση εγγραφής (κάτι τέτοιο είναι οικονομικά συμφέρον μόνο για όσους καταθέτουν μεγάλο αριθμό αγωγών στα αυστριακά δικαστήρια). Η κατάθεση μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου δεν γίνεται δεκτή και δεν μπορεί να θεραπευτεί μετά την παρέλευση της προθεσμίας. Η κατάθεση μέσω τηλεομοιοτυπίας επίσης δεν πληροί τις τυπικές προϋποθέσεις που προβλέπονται από τον κώδικα πολιτικής δικονομίας (ZPO). Ωστόσο, με τη μεταγενέστερη εμπρόθεση κατάθεση του πρωτοτύπου της αγωγής ή της αίτησης θεραπεύεται η ακυρότητα της κατάθεσης.

Από τις αρχές του 2013, κατέστη δυνατή η ηλεκτρονική υποβολή αιτήσεων και συννημένων εγγράφων σε δικαστήρια και εισαγγελίες μέσω της λειτουργίας της κάρτας του πολίτη (κάρτα με μικροεπεξεργαστή ή υπογραφή μέσω κινητού τηλεφώνου) με χρήση των ηλεκτρονικών εντύπων που είναι διαθέσιμα στον ιστότοπο «Ηλεκτρονική υποβολή αιτήσεων σε δικαστήρια και εισαγγελίες» (www.eingaben.justiz.gv.at).

9 Υπάρχουν ειδικά έντυπα για την άσκηση αγωγής; Αν όχι, πώς κινείται η διαδικασία; Ο φάκελος της αγωγής πρέπει να περιλαμβάνει υποχρεωτικά ορισμένα στοιχεία;

Τα μόνα διαθέσιμα υποχρεωτικά έντυπα αφορούν αιτήσεις για την έκδοση διαταγής πληρωμής υπό όρους (Mahnklagen). Όλες οι καταψηφιστικές αγωγές μέχρι του ποσού των 75.000 ευρώ θα πρέπει υποχρεωτικά να υποβάλλονται ως αιτήσεις για την έκδοση διαταγής πληρωμής βάσει της εν λόγω διαδικασίας (Mahnverfahren). Τα κατάλληλα έντυπα μπορούν να αναζητηθούν στο δικαστήριο ή να εκτυπωθούν από τον ιστότοπο του Ομοσπονδιακού Υπουργείου Δικαιοσύνης (<http://www.justiz.gv.at/>).

Υπάρχουν έντυπα τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν προαιρετικά για να ζητηθεί η δικαστική λύση σύμβασης μίσθωσης κατοικίας ή σύμβασης μίσθωσης ενός ή περισσότερων εμπορικών χώρων.

Κατά κανόνα, κάθε αγωγή μπορεί να συνοδεύεται από τα κατάλληλα έγγραφα που τεκμηριώνουν την απαίτηση [πρέπει να κατατεθούν σε αντίστοιχο αριθμό αντιγράφων με την αγωγή καθαυτή (βλέπε ερώτηση 12)]. Οι γραπτές συμφωνίες που αφορούν τη δικαιοδοσία ή την κατά τόπον αρμοδιότητα (συμφωνίες παρέκτασης) μπορούν να επισυνάπτονται στην αγωγή. Το ίδιο ισχύει για τις γραπτές συμφωνίες που αφορούν τον τόπο εκπλήρωσης μιας σύμβασης, εάν ο ενάγων επιθυμεί να βασιστεί στην εν λόγω δωσιδικία, καθώς και για άλλα ιδιαίτερα στοιχεία που αφορούν την αρμοδιότητα ή ειδικές διαδικασίες (για παράδειγμα, για τη διαδικασία είσπραξης απαίτησης από συναλλαγματική).

10 Χρειάζεται να καταβληθούν τέλη στο δικαστήριο; Αν ναι, πότε; Η αμοιβή του δικηγόρου προκαταβάλλεται;

Κατά την κατάθεση της πολιτικής αγωγής στο δικαστήριο καταβάλλονται τα δικαστικά έξοδα που αποσκοπούν να καλύψουν το συνολικό κόστος της πρωτοβάθμιας εκδίκασης της αγωγής. Το ύψος τους συνήθως εξαρτάται από την αξία της διαφοράς. Πρέπει να καταβληθούν κατά την κατάθεση της αγωγής (επιτόπου στο δικαστήριο, εις χρήμα ή με πιστωτική ή χρεωστική κάρτα, ή αν πρόκειται για εξ αποστάσεως πληρωμή, συνήθως με έμβασμα στον λογαριασμό του δικαστηρίου με τη μεία της αιτιολογίας «δικαστικά έξοδα», καθώς και των ονομάτων των διαδίκων).

Ο τρόπος καταβολής της αμοιβής του δικηγόρου εξαρτάται από επιμέρους συμφωνία το ίδιο ισχύει για το ποσό της αμοιβής [εκτός εάν έχει συμφωνηθεί υπολογισμός της αμοιβής με βάση τον νόμο που διέπει τις αμοιβές των δικηγόρων (Rechtsanwaltstarifgesetz) ή τις γενικές οδηγίες περί αμοιβών (Allgemeine Honorar-Kriterien)]. Δεν μπορεί συνήθως να απαιτηθεί αποζημίωση από τον αντίδικο παρά μόνο εφόσον η διαδικασία κατέληξε σε οριστική απόφαση και στο μέτρο που εκδόθηκε ευνοϊκή απόφαση.

11 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής;

Η νομική συνδρομή παρέχεται σε άτομα που δεν είναι σε θέση να καταβάλουν το κόστος της δικαστικής διαδικασίας χωρίς να τεθεί σε κίνδυνο η διαβίωσή τους. Η αίτηση παροχής νομικής συνδρομής μπορεί να υποβληθεί προφορικά ή γραπτά στο δικαστήριο που εκδικάζεται ή πρόκειται να εκδικαστεί η αγωγή. Εάν η έδρα του δικαστηρίου είναι εκτός της περιφέρειας του ειρηνοδικείου της κατοικίας ή της διαμονής του αιτούντος, η αίτηση μπορεί επίσης να υποβληθεί προφορικά στο πρωτόκολλο του ειρηνοδικείου του τόπου διαμονής του.

Εάν πληρούνται οι οικονομικές και ουσιαστικές προϋποθέσεις, η νομική συνδρομή μπορεί να ζητηθεί πριν από την κατάθεση της αγωγής, για την κατάθεση της αγωγής και/ή για όλες τις περαιτέρω διαδικασίες.

Επιπλέον πληροφορίες σχετικά με τη νομική συνδρομή διατίθενται στην ενότητα «Bürgerservice» στον ιστότοπο του Ομοσπονδιακού Υπουργείου Δικαιοσύνης (<http://www.justiz.gv.at>). Έντυπα αιτήσεων που περιέχουν επιπλέον σημαντικές πληροφορίες και συμβουλές είναι επίσης διαθέσιμα προς μεταφόρτωση από τον ιστότοπο.

12 Από ποιο χρονικό σημείο και εξής η αγωγή μου θεωρείται επισήμως ασκηθείσα; Θα μου δώσουν οι αρχές πληροφορίες για το κατά πόσον η αγωγή μου έχει ασκηθεί εγκύρως;

Η αγωγή θεωρείται ασκηθείσα από τη στιγμή της κατάθεσής της στο (τουλάχιστον εν ευρεία έννοια αρμόδιο) δικαστήριο. Η προσφυγή θεωρείται ότι έχει ασκηθεί νομότυπα όταν δεν οδηγεί σε άμεση απόρριψη της ή σε διαδικασία διόρθωσης από το δικαστήριο (με άλλα λόγια, εάν φαίνεται πως πρόκειται για αγωγή που μπορεί να εξεταστεί σύμφωνα με τον κανονισμό διαδικασίας). Οι γραπτές αγωγές πρέπει να κατατίθενται σε τόσα αντίγραφα (αντίτυπα, ισότυπα) όσοι και οι διάδικοι (ένα αντίτυπο για το δικαστήριο, ένα αντίτυπο για κάθε έναν από τους διαδίκους). Εάν η αγωγή περιέχει τυπικά σφάλματα και/ή σφάλματα περιεχομένου, το δικαστήριο είναι πιθανόν να εκδώσει οδηγίες για τη διόρθωσή της. Οι εν λόγω οδηγίες θα επισημαίνουν τις συνέπειες της αδυναμίας διόρθωσης εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας. Η επιβεβαίωση της παραλαβής της αγωγής παρέχεται μόνο κατόπιν αιτήσεως, εκτός εάν η αγωγή έχει υποβληθεί μέσω της αυστριακής πλατφόρμας ηλεκτρονικής δικαιοσύνης (ERV), οπότε η επιβεβαίωση γίνεται αυτόματα.

13 Θα λάβω λεπτομερείς πληροφορίες για το χρονοδιάγραμμα των γεγονότων που θα ακολουθήσουν την προσφυγή στο δικαστήριο (π.χ. όσον αφορά το πότε θα πρέπει να εμφανιστώ στο δικαστήριο);

Στις διαδικασίες έκδοσης διαταγής πληρωμής (Mahnverfahren), το έντυπο του δικηγόρου περιλαμβάνει ήδη αίτηση για χορήγηση εκτελεστού απογράφου της διαταγής πληρωμής. Κατά συνέπεια, κοινοποιείται αυτόματως στον αιτούντα είτε εκτελεστό απόγραφο της διαταγής πληρωμής (εκτελεστός τίτλος) είτε

αντίγραφο ή κοινοποίηση της εμπροθέσμως ασκηθείσας ανακοπής του αντιδίκου, η οποία συνήθως συνοδεύεται από κλήση του σε προφορική διαδικασία (έναρξη της τακτικής διαδικασίας). Δεν υπάρχει μέχρι στιγμής ελάχιστη προθεσμία κλήτευσης ενώπιον του ειρηνοδίκείου, ωστόσο, στις διαδικασίες ενώπιον του πρωτοδικείου, η εν λόγω προθεσμία ανέρχεται σε τουλάχιστον 3 εβδομάδες.

Στις διαδικασίες που αφορούν τη δικαστική λύση σύμβασης μίσθωσης που αφορά κατοικία ή εμπορικούς χώρους, ο ιδιοκτήτης πρέπει να υποβάλει ξεχωριστή αίτηση για εκτελεστό απόγραφο της λύσης της σύμβασης. Αν το άτομο του οποίου η σύμβαση καταγγέλλεται εγείρει αντιρρήσεις εγκαίρως (εντός τεσσάρων εβδομάδων), ο καταγγέλλων ενημερώνεται οίκοθεν (συνήθως σε συνδυασμό με κλήτευση σε προφορική διαδικασία).

Εξαιρουμένων ορισμένων ειδικών διαδικασιών (όπως οι διαδικασίες έκδοσης διαταγής πληρωμής, είσπραξης απαίτησης από συναλλαγματική ή λύσης σύμβασης μίσθωσης), στις διαδικασίες ενώπιον του αρμόδιου ειρηνοδίκείου, το δικαστήριο, μετά την παραλαβή της αγωγής (και την ολοκλήρωση ενδεχόμενης διαδικασίας διόρθωσής της), συνήθως κοινοποιεί οίκοθεν την αγωγή στον εναγόμενο, καλώντας τον να εμφανιστεί κατά την προφορική διαδικασία, ενώ η κλήτευση απευθύνεται ταυτόχρονα και στον ενάγοντα. Στις υποθέσεις ενώπιον του πρωτοδικείου, ζητείται οίκοθεν από τον εναγόμενο με την κοινοποίηση της αγωγής να υποβάλει γραπτώς απάντηση στην αγωγή (και του υπενθυμίζεται ότι αυτή πρέπει να φέρει την υπογραφή δικηγόρου). Αν ο εναγόμενος δεν απαντήσει εντός της ορισθείσας προθεσμίας, μπορεί να εκδοθεί, κατόπιν αίτησης του ενάγοντος, απόφαση ερήμην διαφορετικά, η διαδικασία αναστέλλεται. Αν ο εναγόμενος απαντήσει εμπρόθεσμα στην αγωγή, ο αιτών λαμβάνει ισότυπο του εν λόγω δικογράφου, το οποίο συνοδεύεται συχνά από κλήτευση σε προφορική διαδικασία.

Οι διάδικοι μπορούν να ενημερωθούν σχετικά με την ακριβή χρονική εξέλιξη των σταδίων της διαδικασίας που έχουν ήδη προσδιορισθεί από το δικαστήριο ή για την πρόοδο της διαδικασίας άμεσα (σε κάθε στάδιο της διαδικασίας), επικοινωνώντας τηλεφωνικά με το αρμόδιο τμήμα του δικαστηρίου (γραμματεία) κατά τις ώρες γραφείου, αναφέροντας τον αριθμό του φακέλου.

Κατά την προπαρασκευαστική συνεδρίαση (πρώτη συνεδρίαση στο πλαίσιο προφορικής διαδικασίας), συζητείται με τους διάδικους, των οποίων η παρουσία είναι κατά κανόνα υποχρεωτική, εκτός εάν ο εκπρόσωπος τους είναι επαρκώς ενήμερος για τα γεγονότα, η περαιτέρω εξέλιξη (ιδίως χρονικά) της διαδικασίας και προσδιορίζεται κατόπιν από το δικαστήριο. Αυτό το χρονοδιάγραμμα περιλαμβάνεται στα πρακτικά της δίκης με τη μορφή προγράμματος της υπόθεσης. Αντίγραφο των πρακτικών αυτών επιδίδεται στους διαδίκους (ή στους εκπροσώπους τους). Οι τροποποιήσεις αυτού του προγράμματος πρέπει να ανακοινώνονται στους διαδίκους και, κατά περίπτωση, να συζητούνται μαζί τους εν ευθέτω χρόνω.

Τελευταία επικαιροποίηση: 11/03/2021

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Ενδειγμένες ενέργειες; - Πολωνία

1 Είμαι αναγκασμένος να προσφύγω σε δικαστήριο ή υπάρχει άλλη εναλλακτική λύση;

Η παραπομπή στη διαμεσολάβηση συνιστά εναλλακτική μέθοδο επίλυσης της διαφοράς αντί της υπαγωγής της υπόθεσης στο δικαστήριο. Η διαμεσολάβηση είναι μια εξωδικαστική (φιλική) μέθοδος επίλυσης των διαφορών, με τη βοήθεια ενός ανεξάρτητου και εξειδικευμένου προσώπου ή φορέα (διαμεσολαβητή). Η διαδικασία της διαμεσολάβησης είναι εκούσια (κάθε διάδικος της διαφοράς μπορεί να άρει οποτεδήποτε τη συναίνεσή του και να αποσυρθεί από τη διαμεσολάβηση) και εμπιστευτική (οι μετέχοντες υποχρεούνται να τηρούν εμπιστευτικές τις πληροφορίες που αποκτούν στο πλαίσιο της διαμεσολάβησης) και οι διαμεσολαβητές είναι αμερόληπτοι και ανεξάρτητοι (δεν συντάσσονται με κανέναν διάδικο και καταρχήν δεν εισηγούνται λύσεις της διαφοράς).

2 Υπάρχει προθεσμία προσφυγής στο δικαστήριο;

Γενικά, οι αγωγές μπορούν να κατατίθενται οποτεδήποτε στο δικαστήριο εκτός αν ειδικοί κανόνες προβλέπουν προθεσμία. Ωστόσο, ο διάδικος που καταθέτει αγωγή μετά την παρέλευση του χρόνου παραγραφής της αξίωσης κινδυνεύει να ηττηθεί εάν ο αντίδικος επικαλεστεί την παραγραφή.

Το πολωνικό δίκαιο προβλέπει προθεσμίες παραγραφής (*terminy zawite*). Ο ειδικός χαρακτήρας των προθεσμιών παραγραφής έχει την έννοια ότι αν ο διάδικος που έχει το σχετικό δικαίωμα δεν προβεί σε ορισμένη πράξη εντός της προθεσμίας, το εν λόγω δικαίωμά του παραγράφεται. Ο κώδικας πολιτικής δικονομίας (ΚΠολΔ, *Kodeks postępowania cywilnego*) δεν περιλαμβάνει γενικές διατάξεις για τις προθεσμίες παραγραφής, αλλά προβλέπει τις εν λόγω προθεσμίες στους κανόνες που ρυθμίζουν συγκεκριμένες καταστάσεις.

Η παραγραφή του δικαιώματος λόγω της παρέλευσης της προθεσμίας παραγραφής είναι δεσμευτική για τα μέρη της έννομης σχέσης, το δικαστήριο ή άλλη αρχή που εξετάζει την υπόθεση. Η αρχή εξετάζει αυτεπαγγέλτως την παραγραφή χωρίς να έχει προβληθεί αίτημα ή ένσταση διαδίκου. Η προθεσμία παραγραφής μπορεί να ανανεωθεί μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όταν η μη τήρησή της δεν οφείλεται σε υπαιτιότητα του διαδίκου.

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους;

Για να κριθεί το αν ένα δικαστήριο της επικράτειας ορισμένου κράτους μέλους είναι αρμόδιο για την εκδίκαση μιας συγκεκριμένης υπόθεσης, θα πρέπει να καθοριστεί η αρμοδιότητα του εν λόγω δικαστηρίου.

Η γενική αρμοδιότητα των τακτικών δικαστηρίων της Πολωνίας να επιλύουν αστικές υποθέσεις στην επικράτεια της καλείται εθνική αρμοδιότητα και ρυθμίζεται από τον ΚΠολΔ.

Οι υποθέσεις που πρόκειται να εκδικαστούν υπάγονται στην εθνική αρμοδιότητα εάν ο εναγόμενος έχει την κατοικία ή τη συνήθη διαμονή του ή την έδρα του στην Πολωνία.

Επιπλέον, εθνική αρμοδιότητα έχουν τα πολωνικά δικαστήρια στις εξής υποθέσεις:

σε γαμικές διαφορές (η εθνική αρμοδιότητα είναι αποκλειστική εάν και οι δύο σύζυγοι είναι πολίτες Πολωνίας και έχουν την κατοικία ή τη συνήθη διαμονή τους στην Πολωνία)

σε διαφορές που αφορούν τη σχέση γονέων και τέκνων (η εθνική αρμοδιότητα είναι αποκλειστική εάν όλοι οι διάδικοι είναι πολίτες Πολωνίας και έχουν την κατοικία ή τη συνήθη διαμονή τους στην Πολωνία)

σε διαφορές που αφορούν τη διατροφή και την αναγνώριση της συγγένειας τέκνου (υπάγονται στην εθνική αρμοδιότητα αν ο ενάγων νομιμοποιείται ενεργητικά και έχει την κατοικία ή τη συνήθη διαμονή του στην Πολωνία)

σε διαφορές εργατικού δικαίου (οι υποθέσεις στις οποίες ο ενάγων είναι εργαζόμενος υπάγονται στην εθνική αρμοδιότητα εάν η εργασία συνήθως εκτελείται, εκτελούνταν ή επρόκειτο να εκτελεστεί στην Πολωνία)

σε διαφορές ασφάλισης (οι υποθέσεις που αφορούν σχέση ασφάλισης και εισάγονται στο δικαστήριο κατά του ασφαλιστή υπάγονται στην εθνική αρμοδιότητα εάν ο ενάγων έχει την κατοικία του στην Πολωνία ή εάν άλλως θεμελιώνεται η διεθνής δικαιοδοσία της Πολωνίας)

σε διαφορές καταναλωτών (οι υποθέσεις στις οποίες ο ενάγων είναι καταναλωτής υπάγονται στην εθνική αρμοδιότητα εάν ο καταναλωτής έχει την κατοικία ή τη συνήθη διαμονή του στην Πολωνία και προέβη στις απαιτούμενες ενέργειες για τη σύναψη σύμβασης στην Πολωνία στις εν λόγω περιπτώσεις, ο αντισυμβαλλόμενος του καταναλωτή αντιμετωπίζεται ως οντότητα που έχει την κατοικία ή την έδρα της στην Πολωνία εάν έχει επιχείρηση ή παράρτημα στην Πολωνία και η σύμβαση με τον καταναλωτή συνήφθη στο πλαίσιο της επιχειρηματικής δραστηριότητας της εν λόγω επιχείρησης ή του εν λόγω παραρτήματος).

Τα πολωνικά δικαστήρια έχουν αποκλειστική εθνική αρμοδιότητα σε: υποθέσεις που αφορούν εμπράγματα δικαιώματα σε ακίνητο ή την κατοχή ακινήτου που βρίσκεται στην Πολωνία υποθέσεις μίσθωσης (*najem* ή *dzierżawa*) και άλλες σχέσεις που αφορούν τη χρήση τέτοιου ακινήτου (με εξαίρεση τις υποθέσεις που αφορούν μισθώματα και άλλα οφειλόμενα ποσά από τη χρήση ή τον προσπορισμό οφελών από το ακίνητο) άλλες υποθέσεις στις οποίες η απόφαση του δικαστηρίου αφορά εμπράγματα δικαιώματα, την κατοχή ή τη χρήση ακινήτου που βρίσκεται στην Πολωνία υποθέσεις λύσης νομικού προσώπου ή οργανωτικής μονάδας χωρίς νομική προσωπικότητα, καθώς και κατάργησης ή ακύρωσης των αποφάσεων των διοικούντων οργάνων του, εάν το νομικό πρόσωπο ή η οργανωτική μονάδα χωρίς νομική προσωπικότητα έχει έδρα στην Πολωνία.

Επιπλέον, εάν η εθνική αρμοδιότητα καταλαμβάνει μια υπόθεση βάσει της κύριας αγωγής, η εν λόγω αρμοδιότητα καταλαμβάνει επίσης την ανταγωγή.

Τα μέρη μιας συγκεκριμένης έννομης σχέσης μπορούν να συμφωνήσουν γραπτώς την υπαγωγή των διαφορών που αφορούν περιουσιακά δικαιώματα και απορρέουν από την εν λόγω σχέση στην αρμοδιότητα των πολωνικών δικαστηρίων.

Το δικαστήριο εξετάζει αυτεπαγγέλτως την έλλειψη εθνικής αρμοδιότητας σε κάθε στάδιο της διαδικασίας.

Εάν διαπιστωθεί ότι δεν υφίσταται εθνική αρμοδιότητα, το δικαστήριο απορρίπτει την αίτηση ή την αγωγή.

Η έλλειψη εθνικής αρμοδιότητας συνιστά λόγο ακυρότητας της διαδικασίας.

4 Αν ναι, σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ σε συνάρτηση με τον τόπο κατοικίας μου και τον τόπο κατοικίας του αντιδίκου ή με άλλα στοιχεία της υπόθεσής μου;

Για να κριθεί ποιο πρωτοδικείο (*sąd rejonowy*) ή περιφερειακό δικαστήριο (*sąd okręgowy*) είναι αρμόδιο για την εκδίκαση της υπόθεσης, θα πρέπει να εξεταστεί η κατά τόπο αρμοδιότητα του δικαστηρίου. Το πολωνικό δίκαιο διακρίνει τη γενική, τη συντρέχουσα και την αποκλειστική κατά τόπο αρμοδιότητα.

α. Γενική κατά τόπον αρμοδιότητα

Γενικά, οι αγωγές πρέπει να ασκούνται στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου ανήκει ο τόπος κατοικίας του εναγομένου (βάσει του αστικού κώδικα, ως κατοικία του φυσικού προσώπου νοείται η κοινότητα/πόλη στην οποία διαμένει με πρόθεση μόνιμης διαμονής). Εάν ο εναγόμενος δεν έχει κατοικία στην Πολωνία, η κατά τόπο αρμοδιότητα καθορίζεται βάσει του τόπου διαμονής του, και, αν είναι αγνώστου διαμονής ή διαμένει εκτός της Πολωνίας, βάσει της τελευταίας κατοικίας του εναγομένου στην Πολωνία. Οι αγωγές κατά του Δημοσίου Ταμείου πρέπει να κατατίθενται στο δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου ανήκει η έδρα της κρατικής οργανωτικής μονάδας την οποία αφορά η αγωγή. Οι αγωγές κατά νομικού προσώπου ή άλλης οντότητας που δεν είναι φυσικό πρόσωπο πρέπει να ασκούνται στο δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου ανήκει ο τόπος της έδρας της εν λόγω οντότητας.

β. Συντρέχουσα κατά τόπο αρμοδιότητα

Βάσει των κανόνων για τη συντρέχουσα κατά τόπο αρμοδιότητα, οι ενάγοντες μπορούν –κατά τη διακριτική τους ευχέρεια– να προσφύγουν είτε ενώπιον του δικαστηρίου που έχει γενική αρμοδιότητα ή ενώπιον άλλου δικαστηρίου που ο νόμος ορίζει αρμόδιο. Στις αστικές δίκες της Πολωνίας, συντρέχουσα κατά τόπο αρμοδιότητα θεμελιώνεται στις εξής περιπτώσεις: σε αξιώσεις διατροφής και αναγνώρισης της συγγένειας τέκνου σε περιουσιακές αξιώσεις κατά επιχειρηματικής οντότητας

σε διαφορές από σύμβαση σε αδικοπρακτικές αξιώσεις σε αξιώσεις για πληρωμή του ποσού που οφείλεται για τον χειρισμό της υπόθεσης (αμοιβή πληρεξουσίου) σε αξιώσεις από μίσθωση (*najem* ή *dzierżawa*) ακινήτου σε διαφορές που αφορούν γραμμάτιο εις διαταγήν ή επιταγή.

Οι αγωγές διατροφής και αναγνώρισης της συγγένειας τέκνου και οι συναφείς αξιώσεις μπορούν να ασκούνται στο δικαστήριο της κατοικίας του δικαιούχου.

Οι αγωγές για περιουσιακή αξίωση κατά επιχειρηματικής οντότητας μπορούν να ασκούνται ενώπιον του δικαστηρίου στην περιφέρεια του οποίου ανήκει ο τόπος των κεντρικών γραφείων ή ενώπιον του δικαστηρίου στην περιφέρεια του οποίου ανήκει ο τόπος του υποκαταστήματος, εφόσον η αγωγή αφορά τις δραστηριότητες των κεντρικών γραφείων ή του οικείου υποκαταστήματος. Οι αγωγές για τη σύναψη σύμβασης, τον καθορισμό του περιεχομένου σύμβασης, την τροποποίηση σύμβασης, την αναγνώριση της ύπαρξης σύμβασης, την εκτέλεση, την καταγγελία ή την ακύρωση σύμβασης, καθώς και οι αγωγές αποζημίωσης λόγω μη εκτέλεσης ή πλημμελούς εκτέλεσης σύμβασης μπορούν να ασκούνται ενώπιον του δικαστηρίου στην περιφέρεια του οποίου ανήκει ο τόπος εκτέλεσης της σύμβασης. Σε περίπτωση αμφιβολιών, ο τόπος εκτέλεσης της σύμβασης θα πρέπει να επιβεβαιώνεται γραπτώς. Οι αγωγές αδικοπραξίας μπορούν να ασκούνται ενώπιον του δικαστηρίου στην περιφέρεια του οποίου ανήκει ο τόπος επέλευσης του συμβάντος που προκάλεσε τη ζημία. Οι αγωγές πληρωμής του ποσού που οφείλεται για τον χειρισμό υπόθεσης μπορούν να ασκούνται ενώπιον του δικαστηρίου στην περιφέρεια του οποίου ανήκει ο τόπος χειρισμού της υπόθεσης από τον νομικό εκπρόσωπο. Οι αγωγές για αξίωση που απορρέει από μίσθωση ακινήτου (*najem* ή *dzierżawa*) μπορούν να ασκούνται ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου του ακινήτου. Οι αγωγές κατά προσώπου που ευθύνεται βάσει γραμματίου εις διαταγήν ή επιταγής μπορούν να ασκούνται ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου πληρωμής. Περισσότερα πρόσωπα που ευθύνονται βάσει γραμματίου εις διαταγήν ή επιταγής μπορούν να εναχθούν από κοινού στο δικαστήριο του τόπου πληρωμής ή στο δικαστήριο που έχει γενική αρμοδιότητα για τον λήπτη ή τον εκδότη του γραμματίου εις διαταγήν ή της επιταγής.

γ. Αποκλειστική κατά τόπο αρμοδιότητα

Οι διατάξεις που διέπουν την αποκλειστική κατά τόπον αρμοδιότητα είναι αναγκαστικού δικαίου. Αποκλείουν, σε ορισμένες κατηγορίες υποθέσεων, τη δυνατότητα άσκησης αγωγής ενώπιον του δικαστηρίου της γενικής ή της συντρέχουσας αρμοδιότητας, καθώς και τη δυνατότητα παραπομπής της υπόθεσης σε άλλο δικαστήριο προς εκδίκαση, με συμφωνία παρέκτασης της αρμοδιότητας. Στην περίπτωση αποκλειστικής αρμοδιότητας, μόνο ένα δικαστήριο μεταξύ των δικαστηρίων του ίδιου βαθμού είναι αρμόδιο για την εκδίκαση μιας συγκεκριμένης υπόθεσης. Ανάλογο με το είδος της υπόθεσης, θα πρόκειται για συγκεκριμένο πρωτοδικείο ή περιφερειακό δικαστήριο.

Οι αγωγές που αφορούν την κυριότητα ή άλλα εμπράγματα δικαιώματα σε ακίνητο, καθώς και οι αγωγές που αφορούν την κατοχή ακινήτου, μπορούν να ασκούνται αποκλειστικά ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου του ακινήτου. Εάν το αντικείμενο της διαφοράς είναι κτηματική δουλεία, η αρμοδιότητα καθορίζεται σύμφωνα με τον τόπο του βεβαρημένου ακινήτου. Η ανωτέρω αρμοδιότητα εκτείνεται στις προσωπικές αξιώσεις που αφορούν εμπράγματα δικαιώματα και δικαιώματα που επιδιώκονται από κοινού με τις εν λόγω αξιώσεις κατά του ίδιου εναγομένου. Οι αγωγές που αφορούν κληρονομική διαδοχή, νόμιμη μοίρα, καθώς και κληροδοσίες, εντολές ή άλλες διατάξεις διαθήκης μπορούν να ασκούνται μόνο ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου του τόπου της τελευταίας συνήθους διαμονής του διαθέτη και, εάν δεν μπορεί να διαπιστωθεί συνήθης διαμονή του διαθέτη στην Πολωνία, ενώπιον του δικαστηρίου στην περιφέρεια του οποίου ανήκει ο τόπος της κληρονομιάς ή μέρους αυτής. Οι αγωγές που αφορούν τη συμμετοχή σε συνεταιρισμό, προσωπική εταιρεία, κεφαλαιουχική εταιρεία ή ένωση μπορούν να ασκούνται αποκλειστικά ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου της έδρας της. Οι αγωγές που αφορούν σχέση γάμου μπορούν να ασκούνται μόνο ενώπιον του δικαστηρίου στην περιφέρεια του οποίου ανήκει ο τόπος της τελευταίας κατοικίας των συζύγων, εφόσον έστω ο ένας από αυτούς εξακολουθεί να έχει την κατοικία ή τη συνήθη διαμονή του εντός της εν λόγω περιφέρειας. Ελλείψει τέτοιας βάσης, αποκλειστικά αρμόδιο δικαστήριο είναι το δικαστήριο της κατοικίας του εναγομένου, ενώ, ελλείψει και αυτής της βάσης, το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του ενάγοντος. Οι αγωγές που αφορούν τη σχέση μεταξύ γονέων και τέκνων και θετών γονέων και υιοθετημένων τέκνων μπορούν να ασκούνται αποκλειστικά ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου κατοικίας του ενάγοντος, υπό τον όρο ότι δεν υπάρχει βάση κατάθεσης της αγωγής σύμφωνα με τις διατάξεις για τη γενική αρμοδιότητα.

Επιπλέον, εάν θεμελιώνεται αρμοδιότητα περισσότερων δικαστηρίων ή εάν η αγωγή ασκείται κατά περισσότερων εναγομένων για τους οποίους είναι αρμόδια διαφορετικά δικαστήρια βάσει των κανόνων για τη γενική αρμοδιότητα, ο ενάγων μπορεί να επιλέξει οποιοδήποτε από τα εν λόγω δικαστήρια. Το ίδιο ισχύει εάν ο τόπος του ακινήτου που αποτελεί τη βάση καθορισμού της αρμοδιότητας ανήκει σε περισσότερες δικαστικές περιφέρειες. Εάν το αρμόδιο δικαστήριο δεν μπορεί να εκδικάσει την υπόθεση ή να λάβει άλλα μέτρα λόγω κωλύματος, το ανώτερο δικαστήριο αυτού θα ορίσει άλλο δικαστήριο σε

συνεδρίαση κλεισμένων των θυρών. Εάν, σύμφωνα με τις διατάξεις του ΚΠολΔ, δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστεί η κατά τόπο αρμοδιότητα βάσει των περιστάσεων της υπόθεσης, το Ανώτατο Δικαστήριο (*Sąd Najwyższy*), σε συνεδρίαση κλεισμένων των θυρών, θα ορίσει το δικαστήριο ενώπιον του οποίου θα ασκηθεί η αγωγή. Οι διάδικοι μπορούν να συμφωνήσουν γραπτώς να υπαγάγουν ήδη υφιστάμενη διαφορά ή οποιαδήποτε διαφορά που ενδεχομένως προκύψει στο μέλλον από συγκεκριμένη έννομη σχέση σε πρωτοβάθμιο δικαστήριο που δεν είναι κατά τόπο αρμόδιο βάσει του νόμου. Το εν λόγω δικαστήριο θα είναι τότε αποκλειστικά αρμόδιο, εκτός εάν οι διάδικοι έχουν συμφωνήσει διαφορετικά ή εάν ο ενάγων έχει προβάλει την αξίωσή του με ηλεκτρονική διαδικασία αίτησης έκδοσης διαταγής πληρωμής (*elektroniczne postępowanie upominawcze*, EPU). Οι διάδικοι μπορούν επίσης να περιορίσουν με γραπτή συμφωνία το δικαίωμα του ενάγοντος να επιλέξει μεταξύ περισσότερων δικαστηρίων που είναι αρμόδια για τις εν λόγω διαφορές. Ωστόσο, οι διάδικοι δεν μπορούν να μεταβάλουν την αποκλειστική αρμοδιότητα.

5 Σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ ενόψει του είδους της υπόθεσής μου και του επίδικου ποσού;

Η καθ' ύλη αρμοδιότητα των τακτικών δικαστηρίων (*sądy powszechne*) της Δημοκρατίας της Πολωνίας ρυθμίζεται από τις διατάξεις του κώδικα πολιτικής δικονομίας.

Στην αστική διαδικασία, πρωτοβάθμια δικαστήρια είναι τα πρωτοδικεία και τα περιφερειακά δικαστήρια και δευτεροβάθμια δικαστήρια είναι τα περιφερειακά δικαστήρια και τα εφετεία (*sądy apelacyjne*).

Καταρχήν, οι αστικές υποθέσεις εκδικάζονται στον πρώτο βαθμό από τα πρωτοδικεία, εκτός αν η αρμοδιότητα έχει ανατεθεί στα περιφερειακά δικαστήρια. Η αρμοδιότητα των περιφερειακών δικαστηρίων στον πρώτο βαθμό εκτείνεται στις υποθέσεις:

μη περιουσιακών δικαιωμάτων (και περιουσιακών αξιώσεων που εγείρονται από κοινού με τα εν λόγω δικαιώματα), εκτός από τις υποθέσεις αναγνώρισης ή προσβολής της συγγένειας τέκνου, ακύρωσης και αναγνώρισης της πατρότητας και λύσης της ισοθεσίας

προστασίας δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων, καθώς και στις υποθέσεις που αφορούν εφευρέσεις, υποδείγματα χρησιμότητας, βιομηχανικά σχέδια, εμπορικά σήματα, γεωγραφικές ενδείξεις και τοπογραφίες ολοκληρωμένων κυκλωμάτων, και στις υποθέσεις προστασίας άλλων άυλων περιουσιακών στοιχείων

αξιώσεων βάσει του νόμου για τον Τύπο

περιουσιακών δικαιωμάτων, όταν η αξία του αντικείμενου της διαφοράς υπερβαίνει το ποσό των 75 000 PLN (ζλότι Πολωνίας) (εκτός από τις υποθέσεις διατροφής, προσβολής του δικαιώματος κατοχής, διαχωρισμού των περιουσιακών στοιχείων των συζύγων, προσαρμογής κτηματολογικών εγγραφών στο πραγματικό νομικό καθεστώς και τις υποθέσεις που εξετάζονται ηλεκτρονικά με τη διαδικασία της αίτησης έκδοσης διαταγής πληρωμής)

για την έκδοση απόφασης επέχουσας θέσης απόφασης διάσπασης συνεταιρισμού

για την κατάρριψη, ακύρωση ή αναγνώριση του ανυπόστατου απόφασης του οργάνου διοίκησης νομικού προσώπου ή οργανωτικής μονάδας που δεν είναι νομικό πρόσωπο άλλα της έχει χορηγηθεί από τον νόμο νομική προσωπικότητα

πρόληψης και καταπολέμησης του αθέμιτου ανταγωνισμού

αποζημίωσης λόγω ζημίας που προκλήθηκε με την έκδοση παράνομης τελεσίδικης απόφασης.

6 Μπορώ να απευθυνθώ στο δικαστήριο μόνος ή χρειάζεται να χρησιμοποιήσω κάποιον ενδιάμεσο, για παράδειγμα, δικηγόρο;

Καταρχήν, στην αστική διαδικασία οι διάδικοι και τα όργανα διοίκησής τους ή οι νόμιμοι εκπρόσωποί τους μπορούν να ενεργούν ενώπιον του δικαστηρίου αυτοπροσώπως ή διά αντιπροσώπου.

Ωστόσο, ο ΚΠολΔ προβλέπει υποχρεωτική εκπροσώπηση από δικηγόρο σε συγκεκριμένες περιπτώσεις. Στη διαδικασία ενώπιον του Ανώτατου Δικαστηρίου, οι διάδικοι πρέπει να εκπροσωπούνται από δικηγόρο (*advokat*) ή νομικό σύμβουλο (*radca prawny*). Σε υποθέσεις βιομηχανικής ιδιοκτησίας, πρέπει επίσης να εκπροσωπούνται από σύμβουλο σε θέματα διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας (*rzecznik patentowy*). Η υποχρέωση εκπροσώπησης ισχύει επίσης για τις δικονομικές πράξεις που αφορούν διαδικασία ενώπιον του Ανώτατου Δικαστηρίου και διεξάγονται ενώπιον κατώτερου δικαστηρίου. Η υποχρέωση εκπροσώπησης δεν ισχύει εάν η διαδικασία αφορά αίτηση απαλλαγής από τα δικαστικά έξοδα, διορισμού δικηγόρου ή νομικού συμβούλου, ή εάν ο διάδικος, το όργανο διοίκησης, ο νόμιμος εκπρόσωπος ή ο νομικός εκπρόσωπός του είναι δικαστής, εισαγγελέας, συμβολαιογράφος ή καθηγητής δικαίου ή κάτοχος μεταδιδακτορικού διπλώματος στο δίκαιο (*doktor habilitowany nauk prawnych*), καθώς και εάν ο διάδικος, το όργανο διοίκησης, ο νόμιμος εκπρόσωπος ή ο νομικός εκπρόσωπός του είναι δικηγόρος, νομικός σύμβουλος ή σύμβουλος του Νομικού Συμβουλίου του Δημοσίου Ταμείου (*Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa*).

7 Για την κίνηση της διαδικασίας, σε ποιον συγκεκριμένα πρέπει να απευθυνθώ: στην υποδοχή, στη γραμματεία του δικαστηρίου ή σε κάποια άλλη υπηρεσία;

Οι αγωγές θα πρέπει να κατατίθενται στο αρμόδιο δικαστήριο.

8 Σε ποια γλώσσα πρέπει να διατυπώσω την αίτησή μου; Μπορώ να την υποβάλω προφορικά ή πρέπει να την υποβάλω οπωσδήποτε εγγράφως; Μπορώ να την υποβάλω με τηλεομοιοτυπία ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο;

Τα δικόγραφα πρέπει να κατατίθενται στο δικαστήριο στην πολωνική γλώσσα ή με συνημμένη μετάφραση στην πολωνική γλώσσα. Η αγωγή πρέπει να υποβληθεί εγγράφως. Εξαιρείται η εξής περίπτωση στο εργατικό δίκαιο και το δίκαιο κοινωνικής ασφάλισης: ο εργαζόμενος ή ο ασφαλισμένος που ενεργεί χωρίς δικηγόρο ή νομικό σύμβουλο μπορεί να καταθέσει προφορικά στο αρμόδιο δικαστήριο αγωγή, το περιεχόμενο ένδικου βοηθήματος ή άλλα δικόγραφα για να περιληφθούν στη δικογραφία.

Στην ηλεκτρονική διαδικασία της αίτησης έκδοσης διαταγής πληρωμής, δικόγραφο μπορεί επίσης να κατατεθεί μέσω συστήματος διαβίβασης δεδομένων.

9 Υπάρχουν ειδικά έντυπα για την άσκηση αγωγής; Αν όχι, πώς κινείται η διαδικασία; Ο φάκελος της αγωγής πρέπει να περιλαμβάνει υποχρεωτικά ορισμένα στοιχεία;

Η αγωγή πρέπει να ασκηθεί με τη χρήση επίσημου εντύπου μόνο εφόσον αυτό προβλέπεται από ειδική διάταξη. Υπάρχουν δύο περιπτώσεις στις οποίες η αγωγή πρέπει να ασκηθεί με τη χρήση επίσημου εντύπου: όταν ο ενάγων είναι πάροχος υπηρεσιών ή πωλητής και εγείρει αξιώσεις βάσει σύμβασης με συγκεκριμένο αντικείμενο (παροχή ταχυδρομικών και τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών μαζική μεταφορά προσώπων και αποσκευών προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας, αερίου και πετρελαίου ύδρευση και αποχέτευση διάθεση αποβλήτων και παροχή θερμότητας) και στις ταχείες διαδικασίες (*postępowanie uproszczone*).

Η αγωγή θα πρέπει να είναι έγγραφη. Εξάιρεση στον εν λόγω κανόνα συνιστούν οι διαδικασίες του εργατικού δικαίου και του δικαίου της κοινωνικής ασφάλισης, στις οποίες εργαζόμενος ή ασφαλισμένος που ενεργεί χωρίς δικηγόρο ή νομικό σύμβουλο μπορεί να καταθέσει προφορικά αγωγή στο αρμόδιο δικαστήριο, ώστε να περιληφθεί στη δικογραφία.

Η αγωγή πρέπει:

να περιλαμβάνει την ονομασία του δικαστηρίου στο οποίο κατατίθεται τα ονόματα των διαδίκων, των νομίμων εκπροσώπων τους και των νομικών εκπροσώπων τους

να προσδιορίζει το είδος του δικογράφου

να περιλαμβάνει την αξία του αντικείμενου της διαφοράς ή της προσφυγής, εφόσον η καθ' ύλη αρμοδιότητα του δικαστηρίου, το ποσό των τελών που πρέπει να καταβληθεί ή το παραδεκτό του ένδικου βοηθήματος εξαρτάται από την εν λόγω αξία και το χρηματικό ποσό που προσδιορίζεται δεν αποτελεί αντικείμενο της υπόθεσης

να προσδιορίζει το αντικείμενο της διαφοράς

να προσδιορίζει την κατοικία ή την έδρα και τη διεύθυνση των διαδίκων, των νομίμων εκπροσώπων των εξουσιοδοτημένων αντιπροσώπων τους να περιλαμβάνει τον αριθμό PESEL (γενικό σύστημα ηλεκτρονικής καταχώρισης πληθυσμού) του ενάγοντος ή τον αριθμό φορολογικού μητρώου (NIP) του εάν ο ενάγων είναι φυσικό πρόσωπο που υποχρεούται να διαθέτει τέτοιο αριθμό ή διαθέτει τέτοιο χωρίς να υπέχει σχετική υποχρέωση ή να περιλαμβάνει τον αριθμό μητρώου του εθνικού δικαστικού μητρώου (KRS) του ενάγοντος ή, ελλείψει αριθμού KRS, τον αριθμό μητρώου του ενάγοντος σε άλλο οικείο μητρώο ή αρχείο, ή, εάν ο ενάγων δεν είναι φυσικό πρόσωπο και δεν υπέχει υποχρέωση καταχώρισης στο οικείο μητρώο ή αρχείο αλλά υπέχει την υποχρέωση να έχει NIP, να περιλαμβάνει τον αριθμό NIP του ενάγοντος

να περιλαμβάνει την ουσία της αγωγής ή προτάσεις και αποδεικτικά στοιχεία που τεκμηριώνουν τις περιστάσεις που επικαλείται να ορίσει επακριβώς την αξίωση και στις υποθέσεις που αφορούν περιουσιακά δικαιώματα να αναφέρει επίσης την αξία του αντικείμενου της διαφοράς, εκτός αν αντικείμενο της διαφοράς είναι ένα προσδιορισμένο χρηματικό ποσό

στις υποθέσεις στις οποίες ζητείται η επιδίκαση αξίωσης, να προσδιορίζει την ημερομηνία κατά την οποία η αξίωση κατέστη ληξιπρόθεσμη να περιγράψει τα πραγματικά περιστατικά που θεμελιώνουν την αξίωση και, εφόσον είναι αναγκαίο, να αιτιολογεί την αρμοδιότητα του δικαστηρίου να αναφέρει αν οι διάδικοι προσέφυγαν σε διαμεσολάβηση ή άλλη εξωδικαστική μέθοδο επίλυσης της διαφοράς και, εάν δεν έχουν γίνει τέτοιες προσπάθειες, τους λόγους αυτού

να φέρει την υπογραφή του διαδίκου ή του νόμιμου εκπροσώπου του ή του νομικού εκπροσώπου του να περιλαμβάνει κατάλογο παραρτημάτων.

Τα εξής έγγραφα θα πρέπει επίσης να εσωκλείονται με την αγωγή:

το πληρεξούσιο ή επικυρωμένο αντίγραφο του (εφόσον η αγωγή κατατίθεται από εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο)

αντίγραφα της αγωγής και των παραρτημάτων της για κοινοποίηση στους διαδίκους που μετέχουν στην υπόθεση και, εάν τα πρωτότυπα παραρτήματα δεν έχουν κατατεθεί στο δικαστήριο, αντίγραφο εκάστου για τους δικαστικούς φακέλους (στην ηλεκτρονική διαδικασία έκδοσης διαταγής πληρωμής, ηλεκτρονικά πιστοποιημένα αντίγραφα των παραρτημάτων πρέπει να εσωκλείονται με την αίτηση που κατατίθεται μέσω συστήματος διαβίβασης δεδομένων).

Επιπλέον, μια αγωγή μπορεί να περιλαμβάνει: αιτήσεις λήψης ασφαλιστικών μέτρων, κήρυξης της απόφασης προσωρινά εκτελεστής και εκδίκασης της υπόθεσης ερήμην του ενάγοντος αιτήσεις που αφορούν την προπαρασκευή της συζήτησης (ιδίως, αιτήσεις κλήτευσης των μαρτύρων και των διορισμένων από το δικαστήριο εμπειρογνομόνων που υποδεικνύει ο ενάγων για παράσταση στη συζήτηση αιτήσεις διενέργειας αυτοψίας αιτήσεις να διαταχθεί ο εναγόμενος να παράσχει, για τη συζήτηση, έγγραφο που έχει στην κατοχή του και το οποίο είναι αναγκαίο για τη διεξαγωγή των αποδείξεων ή το αντικείμενο της αυτοψίας αιτήσεις παροχής αποδείξεων που κατέχουν άλλα δικαστήρια, υπηρεσίες ή τρίτοι για την προφορική ακρόαση).

10 Χρειάζεται να καταβληθούν τέλη στο δικαστήριο; Αν ναι, πότε; Η αμοιβή του δικηγόρου προκαταβάλλεται;

Καταρχήν, η διενέργεια δικαστικών διαδικασιών συνεπάγεται έξοδα. Τα δικαστικά έξοδα περιλαμβάνουν τέλη και δαπάνες.

Η υποχρέωση καταβολής των δικαστικών εξόδων βαρύνει τον διάδικο που καταθέτει στο δικαστήριο το δικόγραφο (συμπεριλαμβανομένης της αγωγής) που υπόκειται σε τέλη ή συνεπάγεται έξοδα. Εάν δεν καταβληθούν τα οφειλόμενα τέλη, το δικαστήριο καλεί τον διάδικο να τα καταβάλει εντός μίας εβδομάδας, άλλως το δικόγραφο θα επιστραφεί (εάν το δικόγραφο έχει κατατεθεί από διάδικο που έχει την κατοικία ή την έδρα του στην αλλοδαπή και δεν έχει αντιπρόσωπο στην Πολωνία, η προθεσμία καταβολής των τελών είναι τουλάχιστον ένας μήνας). Αν παρέλθει η προθεσμία χωρίς να καταβληθούν τα τέλη, το δικαστήριο επιστρέφει το δικόγραφο στον διάδικο. Το δικόγραφο που επιστρέφεται δεν παράγει τα έννομα αποτελέσματα που ο νόμος συνδέει με την κατάθεση του δικογράφου στο δικαστήριο.

Εάν ειδική διάταξη ορίζει ότι δικόγραφο μπορεί να κατατεθεί μόνο μέσω συστήματος διαβίβασης δεδομένων (διαδικασία EPU), το δικόγραφο κατατίθεται με ταυτόχρονη καταβολή των τελών.

Τα δικόγραφα που έχει κατατεθεί από δικηγόρο, νομικό σύμβουλο ή σύμβουλο σε θέματα διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας (εάν υπόκεινται σε πάγιο ή αναλογικό τέλος βάσει της αξίας του αντικείμενου της διαφοράς, όπως την προσδιορίζει ο διάδικος) και για τα οποία δεν έχουν καταβληθεί δεόντως τα συναφή τέλη επιστρέφονται από το δικαστήριο, χωρίς να κληθεί ο διάδικος να τα καταβάλει (άρθρο 1302 του ΚΠολΔ). Ο διάδικος μπορεί να καταβάλει τα τέλη σε διάστημα μιας εβδομάδας. Εάν καταβληθεί το απαιτούμενο ποσό των τελών, το δικόγραφο παράγει έννομα αποτελέσματα από την ημερομηνία της αρχικής κατάθεσής του. Τα εν λόγω έννομα αποτελέσματα δεν επέρχονται εάν το δικόγραφο επιστραφεί ξανά για τον ίδιο λόγο.

Τα ζητήματα που αφορούν τις αμοιβές των δικηγόρων ή των νομικών συμβούλων (όπως οι προθεσμίες πληρωμής) ρυθμίζονται με συμφωνία μεταξύ του πελάτη και του νομικού εκπροσώπου.

11 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής;

Τόσο τα φυσικά όσο και τα νομικά πρόσωπα μπορούν να υποβάλουν αίτηση νομικής συνδρομής – για τον διορισμό από το δικαστήριο νομικού εκπροσώπου για τον χειρισμό της υπόθεσης (*pełnomocnik z urzędu*).

Τα φυσικά πρόσωπα μπορούν να ζητήσουν τον διορισμό δικηγόρου ή νομικού συμβούλου εφόσον καταθέσουν δήλωση ότι δεν είναι σε θέση να καταβάλουν την αμοιβή δικηγόρου ή νομικού συμβούλου χωρίς σοβαρές δυσχέρειες για τους ίδιους και τα μέλη της οικογένειάς τους.

Τα νομικά πρόσωπα (ή οι άλλες οργανωτικές μονάδες που έχουν από τον νόμο την ικανότητα διαδίκου) μπορούν να ζητήσουν τον διορισμό δικηγόρου ή νομικού συμβούλου εφόσον αποδείξουν ότι δεν έχουν επαρκείς πόρους για να καταβάλουν την αμοιβή του δικηγόρου ή του νομικού συμβούλου.

Το δικαστήριο θα κάνει δεκτή την αίτηση εάν κρίνει ότι η συμμετοχή δικηγόρου ή νομικού συμβούλου στην υπόθεση.

Στις διασυνοριακές διαφορές, το ζήτημα της απαλλαγής από τα έξοδα και της ανάθεσης της υπόθεσης σε διορισμένο από το δικαστήριο νομικό εκπρόσωπο ρυθμίζεται από τον νόμο της 17ης Δεκεμβρίου 2004 για το δικαίωμα νομικής συνδρομής στις αστικές διαδικασίες που διεξάγονται στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και για το δικαίωμα νομικής συνδρομής για τη φιλική διευθέτηση διαφοράς πριν από την κίνηση της διαδικασίας.

12 Από ποιο χρονικό σημείο και εξής η αγωγή μου θεωρείται επισήμως ασκηθείσα; Θα μου δώσουν οι αρχές πληροφορίες για το κατά πόσον η αγωγή μου έχει ασκηθεί εγκύρως;

Η αγωγή θεωρείται ασκηθείσα από την κατάθεσή της. Ο ΚΠολΔ δεν προβλέπει την έκδοση πιστοποιητικού που να επιβεβαιώνει ότι η υπόθεση έχει ασκηθεί εγκύρως ενώπιον του δικαστηρίου.

13 Θα λάβω λεπτομερείς πληροφορίες για το χρονοδιάγραμμα των γεγονότων που θα ακολουθήσουν την προσφυγή στο δικαστήριο (π.χ. όσον αφορά το πότε θα πρέπει να εμφανιστώ στο δικαστήριο);

Πληροφορίες για τις πράξεις που έχουν προγραμματιστεί ή διενεργηθεί στην υπόθεση μπορούν να ληφθούν από το δικαστικό γραφείο εξυπηρέτησης πολιτών (*Biuro Obsługi Interesanta, BOI*) του οικείου δικαστηρίου. Μπορείτε να πληροφορηθείτε τις ημερομηνίες των επόμενων δικαστικών συνεδριάσεων καλώντας τον τηλεφωνικό αριθμό του γραφείου εξυπηρέτησης πολιτών που αναγράφεται στον δικτυακό τόπο του δικαστηρίου και αναφέροντας τον αριθμό της υπόθεσης.

Τελευταία επικαιροποίηση: 12/10/2020

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις

μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Ενδειγμένες ενέργειες; - Πορτογαλία

1 Είμαι αναγκασμένος να προσφύγω σε δικαστήριο ή υπάρχει άλλη εναλλακτική λύση;

Η απάντηση στην ερώτηση αυτή εξαρτάται από την εκάστοτε συγκεκριμένη περίπτωση.

Καθώς δεν είναι δυνατόν να προβλεφθεί κάθε επιμέρους πρόβλημα το οποίο μπορεί να ανακύψει, πρέπει να συμβουλευτείτε επαγγελματία νομικό.

Εάν δεν έχετε τα οικονομικά μέσα για κάτι τέτοιο, μπορείτε να ζητήσετε νομική συνδρομή (βλέπε δελτίο σχετικά με τη «Νομική συνδρομή»).

Μπορεί να ενδεικνύεται εναλλακτικός τρόπος επίλυσης της διαφοράς, ανάλογα με τις συγκεκριμένες ιδιαιτερότητες της υπόθεσης (βλέπε δελτίο με τίτλο «Εναλλακτικοί τρόποι επίλυσης των διαφορών»).

2 Υπάρχει προθεσμία προσφυγής στο δικαστήριο;

Η προθεσμία προσφυγής στο δικαστήριο για την επίλυση συγκεκριμένης διαφοράς εξαρτάται από τη συγκεκριμένη περίπτωση.

Και αυτή η πτυχή πρέπει να αποσαφηνίζεται με τη βοήθεια επαγγελματία νομικού, όπως αναφέρεται στην απάντηση στην προηγούμενη ερώτηση.

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους;

Με την επιφύλαξη των κανόνων που θεσπίζονται στους κοινοτικούς κανονισμούς και σε άλλες διεθνείς πράξεις, τα πορτογαλικά δικαστήρια έχουν διεθνή αρμοδιότητα:

α) όταν η αγωγή μπορεί να ασκηθεί ενώπιον πορτογαλικού δικαστηρίου σύμφωνα με τους κανόνες για την κατά τόπον αρμοδιότητα των πορτογαλικών δικαστηρίων οι οποίοι προβλέπονται στο πορτογαλικό δίκαιο

β) όταν το πραγματικό περιστατικό από το οποίο προέκυψε η αγωγή, ή οποιοδήποτε από τα πραγματικά περιστατικά που σχετίζονται με αυτή, έλαβε χώρα σε πορτογαλικό έδαφος

γ) όταν το ασκούμενο δικαίωμα μπορεί να αναγνωριστεί μόνον μέσω της προτεινόμενης αγωγής στην επικράτεια της Πορτογαλίας ή είναι πραγματικά δύσκολο για τον ενάγοντα να ασκήσει την αγωγή στο εξωτερικό, επειδή υπάρχει σημαντικός σύνδεσμος, προσωπικός ή πραγματικός, μεταξύ του αντικειμένου της διαφοράς και της πορτογαλικής έννομης τάξης.

Τα πορτογαλικά δικαστήρια έχουν αποκλειστική δικαιοδοσία:

α) σε σχέση με δικαιώματα επί ακινήτων και την εκμίσθωση ακινήτων που βρίσκονται σε πορτογαλικό έδαφος ωστόσο, σε σχέση με μισθώσεις ακινήτων που συνάπτονται για προσωρινή ιδιωτική χρήση μέγιστης διάρκειας έξι συναπτών μηνών, δικαιοδοσία έχουν επίσης τα δικαστήρια του κράτους μέλους στο οποίο έχει την κατοικία του ο εναγόμενος, εφόσον ο μισθωτής είναι φυσικό πρόσωπο και ο ιδιοκτήτης και ο μισθωτής έχουν την κατοικία τους στο ίδιο κράτος μέλος

β) σε σχέση με το κύρος της σύστασης ή της λύσης εταιρειών ή άλλων νομικών προσώπων των οποίων η καταστατική έδρα βρίσκεται στην Πορτογαλία, καθώς και σε σχέση με το κύρος αποφάσεων που λαμβάνονται από τα όργανά τους για τον καθορισμό της καταστατικής έδρας, το πορτογαλικό δικαστήριο εφαρμόζει τους κανόνες του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου

γ) σε σχέση με το κύρος εγγραφών σε δημόσια αρχεία τα οποία τηρούνται στην Πορτογαλία

δ) σε σχέση με την κατάσχεση ακινήτων που βρίσκονται σε πορτογαλικό έδαφος

ε) σε σχέση με την αφερεγγυότητα ή την ανασυγκρότηση προσώπων που διαμένουν στην Πορτογαλία ή νομικών προσώπων ή εταιρειών των οποίων η καταστατική έδρα βρίσκεται σε πορτογαλικό έδαφος.

4 Αν ναι, σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ σε συνάρτηση με τον τόπο κατοικίας μου και τον τόπο κατοικίας του αντιδίκου ή με άλλα στοιχεία της υπόθεσής μου;

Τόπος στον οποίο βρίσκεται το ακίνητο

Αγωγές οι οποίες αφορούν εμπράγματα ή ενοχικά δικαιώματα επί ακινήτων, διανομή σε περίπτωση συγκυριότητας, έξωση, δικαιώματα προτίμησης και ειδική εκτέλεση επί ακινήτων, καθώς επίσης και αγωγές ενίσχυσης, υποκατάστασης, μείωσης ή εξάλειψης υποθήκης ασκούνται ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου στον οποίο βρίσκονται τα υπό εξέταση περιουσιακά στοιχεία.

Ωστόσο, οι αγωγές ενίσχυσης, υποκατάστασης, μείωσης ή εξάλειψης υποθήκης που αφορούν πλοία ή αεροσκάφη ασκούνται στην περιφέρεια της νηολόγησης ή καταχώρισης σε ειδικό μητρώο των εν λόγω πλοίων και αεροσκαφών αντίστοιχα. Εάν η υποθήκη αφορά κινητά περιουσιακά στοιχεία καταχωρισμένα σε μητρώα σε περισσότερες περιφέρειες, ο ενάγων μπορεί να επιλέξει να ασκήσει την αγωγή σε οποιαδήποτε από τις εν λόγω περιφέρειες.

Εάν η αγωγή αφορά σύνολο κινητών πραγμάτων που ανήκουν στο ίδιο πρόσωπο και προορίζονται για ενιαία χρήση, ή κινητών και ακινήτων, ή ακινήτων που βρίσκονται σε διαφορετικές περιφέρειες, η αγωγή ασκείται ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου στον οποίο βρίσκεται το ακίνητο με τη μεγαλύτερη αξία, η οποία καθορίζεται βάσει της φορολογητέας αξίας του ακινήτου. Εάν το κτίριο που αποτελεί αντικείμενο της αγωγής βρίσκεται σε περισσότερες δικαστικές περιφέρειες, η αγωγή μπορεί να ασκηθεί σε οποιαδήποτε από τις εν λόγω περιφέρειες.

Αρμοδιότητα για την εκτέλεση υποχρεώσεων

Αγωγές για την εκτέλεση υποχρεώσεων, την καταβολή αποζημίωσης λόγω μη εκτέλεσης ή πλημμελούς εκτέλεσης και την καταγγελία σύμβασης λόγω μη εκτέλεσης ασκούνται ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου κατοικίας του εναγομένου. Ο δανειστής δύναται να επιλέξει το δικαστήριο του τόπου στον οποίο έπρεπε να εκτελεστεί η υποχρέωση, εάν ο εναγόμενος είναι νομικό πρόσωπο ή εάν ο τόπος κατοικίας του δανειστή βρίσκεται στις μητροπολιτικές περιοχές της Λισαβόνας ή του Πόρτο και ο εναγόμενος έχει τον τόπο κατοικίας του στην ίδια μητροπολιτική περιοχή.

Αγωγή για αστική ευθύνη από αδικοπραξία ή επέλευση κινδύνου ασκείται στο αρμόδιο δικαστήριο του τόπου όπου συνέβη το πραγματικό περιστατικό.

Διαζύγιο και χωρισμός

Σε αγωγές διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή κατανομής περιουσιακών στοιχείων αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας ή διαμονής του ενάγοντος.

Αγωγές για καταβολή αμοιβών

Εάν η αγωγή αφορά την καταβολή αμοιβών νομικών ή τεχνικών αντιπροσώπων και την ανάκτηση ποσών που προκαταβλήθηκαν στον πελάτη, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου παροχής της υπηρεσίας και οι δύο υποθέσεις πρέπει να συνεκδικασθούν.

Ωστόσο, εάν η αγωγή ασκήθηκε στο εφετείο ή στο Ανώτατο Δικαστήριο, η αγωγή για την καταβολή των αμοιβών ασκείται στο πρωτοδικείο του τόπου κατοικίας του οφειλέτη.

Κρίση και κατανομή γενικής αβαρίας

Το δικαστήριο του λιμένα όπου παραδίδεται ή επρόκειτο να παραδοθεί το φορτίο πλοίου που υπέστη σοβαρές ζημιές είναι αρμόδιο να κρίνει και να κατανείμει το κόστος των εν λόγω ζημιών.

Απώλειες και ζημιές από σύγκρουση πλοίων

Η αγωγή αποζημίωσης λόγω σύγκρουσης πλοίων μπορεί να ασκηθεί ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου του ατυχήματος, του δικαστηρίου της κατοικίας του ιδιοκτήτη του πλοίου που προκάλεσε τη σύγκρουση, ή του δικαστηρίου του τόπου νηολόγησης του πλοίου ή του τόπου στον οποίο βρίσκεται το πλοίο ή του δικαστηρίου του τόπου του πρώτου ενδιάμεσου λιμένα τον οποίο προσέγγισε το πλοίο που υπήρξε θύμα της σύγκρουσης.

Έξοδα διάσωσης ή παροχής βοήθειας σε πλοία

Τα έξοδα των ενεργειών διάσωσης ή παροχής βοήθειας σε πλοία μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο αγωγής, η οποία ασκείται ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου όπου επήλθε το πραγματικό περιστατικό, του δικαστηρίου του τόπου κατοικίας των ιδιοκτητών των διασωθέντων αντικειμένων ή του δικαστηρίου του τόπου νηολόγησης ή ανεύρεσης του διασωθέντος πλοίου.

Αγωγή για την αναγνώριση της ανυπαρξίας ναυτικών προνομίων επί πλοίου που αποκτήθηκε δωρεάν ή επ' ανταλλάγματι ασκείται ενώπιον του δικαστηρίου του λιμένα στον οποίο είναι αγκυροβολημένο το πλοίο κατά τον χρόνο απόκτησής του.

Διαδικασίες ασφαλιστικών μέτρων και προπαρασκευαστικών ενεργειών

Όσον αφορά τις διαδικασίες ασφαλιστικών μέτρων και τις ενέργειες προ της άσκησης αγωγής, παρατηρούνται τα ακόλουθα:

- α) η κατάσχεση και η δικαστική μεσεγγύηση μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο αίτησης ενώπιον του δικαστηρίου στο οποίο θα ασκηθεί η κύρια αγωγή ή ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου στον οποίο βρίσκονται τα αγαθά ή, εάν τα αγαθά βρίσκονται σε διάφορες δικαστικές περιφέρειες, ενώπιον του δικαστηρίου οποιασδήποτε από τις εν λόγω περιφέρειες
- β) όσον αφορά την απαγόρευση νέων εργασιών, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου εκτέλεσης των εργασιών
- γ) όσον αφορά άλλες διαδικασίες συντηρητικών μέτρων, αρμόδιο δικαστήριο είναι το δικαστήριο στο οποίο πρέπει να ασκηθεί η κύρια αγωγή
- δ) τα αιτήματα για προπαρασκευαστικές ενέργειες για τη διεξαγωγή αποδείξεων πρέπει να υποβάλλονται στα δικαστήρια τα οποία θα εκτελέσουν τις εν λόγω ενέργειες.

Ο φάκελος που αφορά τις ενέργειες και τα μέτρα που αναφέρονται ανωτέρω επισυνάπτεται στη δικογραφία της κύριας αγωγής, ώστε να μπορεί να σταλεί, εάν απαιτείται, στο δικαστήριο ενώπιον του οποίου ασκείται η εν λόγω αγωγή.

Οι επιδόσεις ή κοινοποιήσεις αποτελούν αντικείμενο αίτησης που κατατίθεται στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του αποδέκτη της επίδοσης ή κοινοποίησης.

Γενικοί κανόνες

Ο γενικός κανόνας του πορτογαλικού δικαίου στον τομέα της πολιτικής δικονομίας για την κατά τόπο αρμοδιότητα είναι ότι, εφόσον δεν προβλέπεται ρητώς κάτι διαφορετικό, κάθε υπόθεση εκδικάζεται στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγομένου.

Ωστόσο, εάν ο εναγόμενος δεν έχει συνήθη διαμονή, είναι άστεγος ή δεν μπορεί να εντοπιστεί, η αγωγή ασκείται ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου κατοικίας του ενάγοντος ωστόσο, αίτηση άσκησης προσωρινής ή μόνιμης επιτροπείας επί των περιουσιακών στοιχείων εναγομένου ο οποίος δεν μπορεί να εντοπιστεί πρέπει να υποβληθεί ενώπιον του δικαστηρίου του τελευταίου τόπου κατοικίας του εναγομένου στην Πορτογαλία.

Εάν ο τόπος κατοικίας ή διαμονής του εναγομένου είναι στο εξωτερικό, η υπόθεση εκδικάζεται από το δικαστήριο του τόπου στον οποίο βρίσκεται ο εναγόμενος εάν ο τόπος αυτός δεν βρίσκεται σε πορτογαλικό έδαφος, η υπόθεση θα εκδικαστεί στον τόπο κατοικίας του ενάγοντος και, εάν ο εν λόγω τόπος κατοικίας είναι στο εξωτερικό, αρμόδιο δικαστήριο είναι το δικαστήριο της Λισαβόνας.

Γενικοί κανόνες για νομικά πρόσωπα και εταιρείες

Εάν εναγόμενος είναι το κράτος, αρμόδιο δικαστήριο δεν είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγομένου, αλλά το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του ενάγοντος.

Εάν ο εναγόμενος είναι άλλο νομικό πρόσωπο ή εταιρεία, η υπόθεση θα εκδικαστεί από το δικαστήριο του τόπου της καταστατικής έδρας ή της κεντρικής διοίκησης του υποκαταστήματος, του πρακτορείου, της θυγατρικής ή της αντιπροσωπείας, ανάλογα με το κατά πόσον η αγωγή στρέφεται κατά της εταιρείας ή ενός εκ των προαναφερθέντων γραφείων ωστόσο, αγωγή κατά αλλοδαπών νομικών προσώπων ή εταιρειών που έχουν υποκατάστημα, πρακτορείο, θυγατρική ή αντιπροσωπεία στην Πορτογαλία μπορεί να ασκηθεί ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου του εν λόγω γραφείου, παρότι η κλήτευση αφορά την καταστατική έδρα.

Παθητική ομοδικία και σώρευση αγωγών

Εάν υπάρχουν περισσότεροι εναγόμενοι στην ίδια υπόθεση (παθητική ομοδικία), η αγωγή ασκείται ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου κατοικίας των περισσότερων εξ αυτών εάν ο αριθμός των εναγομένων που διαμένουν σε διαφορετικούς τόπους είναι ίδιος, ο ενάγων μπορεί να επιλέξει οποιονδήποτε εξ αυτών.

Εάν ο ενάγων σωρεύσει αγωγές οι οποίες πρέπει να εκδικαστούν από δικαστήρια σε διαφορετικές εδαφικές δικαιοδοσίες, μπορεί να επιλέξει οποιαδήποτε εξ αυτών για την άσκηση της αγωγής, εκτός εάν η αρμοδιότητα εκδίκασης οποιασδήποτε εκ των αγωγών εξαρτάται από κάποιον σύνδεσμο ο οποίος επιτρέπει στο δικαστήριο να καθορίσει, αυτεπαγγέλτως, την έλλειψη αρμοδιότητάς του στην περίπτωση αυτή, η αγωγή ασκείται στο δικαστήριο με το οποίο υφίσταται σύνδεσμος.

Εάν, ωστόσο, ο ενάγων σωρεύσει αγωγές οι οποίες τελούν μεταξύ τους σε σχέση εξάρτησης ή επικουρικότητας, η αγωγή πρέπει να ασκηθεί ενώπιον του δικαστηρίου που είναι αρμόδιο να εκδικάσει την κύρια αγωγή.

Γενικοί κανόνες αρμοδιότητας όσον αφορά την εκτέλεση

Εκτός ειδικών περιπτώσεων οι οποίες καλύπτονται από άλλες διατάξεις, αρμόδιο δικαστήριο για την εκτέλεση είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του οφειλέτη, παρότι ο δανειστής μπορεί να επιλέξει το δικαστήριο στο οποίο πρέπει να εκτελεστεί η υποχρέωση, όταν ο οφειλέτης είναι νομικό πρόσωπο ή όταν η κατοικία του δανειστή βρίσκεται εντός της μητροπολιτικής περιοχής της Λισαβόνας ή του Πόρτο και η κατοικία του οφειλέτη βρίσκεται στην ίδια μητροπολιτική περιοχή.

Ωστόσο, εάν η εκτέλεση αφορά την παράδοση συγκεκριμένου αντικείμενου ή την είσπραξη οφειλής καλυπτόμενης με εμπράγματη ασφάλεια, το αντίστοιχο αρμόδιο δικαστήριο είναι το δικαστήριο του τόπου στον οποίο βρίσκεται το αντικείμενο ή το δικαστήριο του τόπου στον οποίο βρίσκονται τα αντικείμενα που συνιστούν την εμπράγματη ασφάλεια.

Εάν η αγωγή εκτέλεσης πρέπει να ασκηθεί ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου κατοικίας του οφειλέτη και ο οφειλέτης δεν έχει κατοικία στην Πορτογαλία αλλά έχει περιουσιακά στοιχεία στη χώρα, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου στον οποίο βρίσκονται τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία.

Σε περίπτωση σώρευσης αγωγών εκτέλεσης οι οποίες πρέπει να εκδικαστούν από δικαστήρια σε διαφορετικές εδαφικές δικαιοδοσίες, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του οφειλέτη.

Εκτέλεση βασισμένη σε δικαστική απόφαση

Για την εκτέλεση απόφασης από τα πορτογαλικά δικαστήρια, το αίτημα εκτέλεσης υποβάλλεται κατά την εκδίκαση της υπόθεσης στην οποία εκδόθηκε η απόφαση, και η εκτέλεση καταγράφεται στα πρακτικά της δίκης και διεκπεραιώνεται χωριστά, εκτός εάν στη συνέχεια ασκηθεί ένδικο μέσο στην υπόθεση, οπότε στην περίπτωση αυτή το αίτημα παραπέμπεται στο δικαστήριο που επιλαμβάνεται του ενδίκου μέσου.

Όταν, σύμφωνα με τον νόμο για την οργάνωση της δικαιοσύνης, αρμόδιο για την εκτέλεση είναι ειδικό τμήμα εκτέλεσης, αντίγραφο της δικαστικής απόφασης, της αγωγής η οποία οδήγησε στην απόφαση εκτέλεσης και των συνοδευτικών εγγράφων πρέπει να αποστέλλονται επείγοντως στο συγκεκριμένο ειδικό τμήμα.

Εάν η απόφαση εκδόθηκε από διαιτητές στο πλαίσιο διαδικασίας διαιτησίας η οποία διεξήχθη στην Πορτογαλία, αρμόδιο δικαστήριο για την εκτέλεση είναι το πρωτοδικείο του τόπου διεξαγωγής της διαιτησίας.

Εκτέλεση δικαστικής απόφασης ανώτερων δικαστηρίων

Εάν η αγωγή ασκήθηκε στο εφετείο ή στο Ανώτατο Δικαστήριο, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του οφειλέτη.

Εκτέλεση βασισμένη σε αλλοδαπή δικαστική απόφαση

Εάν η εκτέλεση βασίζεται σε αλλοδαπή δικαστική απόφαση, αρμόδιο δικαστήριο είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του οφειλέτη.

Αρμοδιότητα του δικαστηρίου σε σχέση με παρεμπόδιοντα ζητήματα

Το αρμόδιο για την εκδίκαση της αγωγής δικαστήριο είναι επίσης αρμόδιο για παρεμπόδιοντα ζητήματα που ανακύπτουν ενώπιόν του και για ζητήματα τα οποία εγείρει ο εναγόμενος κατά την άμυνά του.

Αρμοδιότητα για ανταγωγές

Το δικαστήριο στο οποίο ασκείται η αγωγή έχει αρμοδιότητα για ζητήματα ανταγωγών, εφόσον είναι αρμόδιο επ' αυτών βάσει κριτηρίων ιθαγένειας, αντικειμένου και ιεραρχίας διαφορετικά, το πρόσωπο κατά του οποίου στρέφεται η ανταγωγή απαλλάσσεται από το συγκεκριμένο δικαστήριο.

Ιδιωτικές συμφωνίες και ορισμός δικαιοδοσίας

Τα μέρη μπορούν να συμφωνήσουν για το δικαστήριο που είναι αρμόδιο για την εκδίκαση συγκεκριμένης διαφοράς ή διαφορών που ενδέχεται να ανακύψουν από συγκεκριμένη έννομη σχέση, υπό τον όρο ότι η επιδίκη σχέση συνδέεται με περισσότερες έννομες τάξεις. Ο συμβατικός καθορισμός δικαιοδοσίας μπορεί να προβλέπει την αποκλειστική δικαιοδοσία των πορτογαλικών δικαστηρίων ή απλώς συντρέχουσα δικαιοδοσία, εφόσον υφίσταται, αλλά, σε περίπτωση αμφιβολίας, η δικαιοδοσία θεωρείται ότι είναι αποκλειστική.

Η επιλογή δικαιοδοσίας ισχύει μόνον εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) η υπόθεση αφορά διαφορά που σχετίζεται με δικαιώματα τα οποία μπορούν να διατίθενται ελεύθερα

β) το ορισμένο δικαστήριο αποδέχεται την επιλογή του

γ) η επιλογή δικαιολογείται από σοβαρό συμφέρον αμφοτέρων των διαδίκων ή ενός εκ των διαδίκων, εφόσον η λόγω επιλογή δεν συνεπάγεται σοβαρό μειονέκτημα για τον άλλο διάδικο

δ) η υπόθεση δεν αφορά ζητήματα τα οποία υπάγονται στην αποκλειστική δικαιοδοσία των πορτογαλικών δικαστηρίων

ε) η επιλογή απορρέει από γραπτή συμφωνία ή συμφωνία που έχει πιστοποιηθεί εγγράφως, στην οποία γίνεται ρητή μνεία του αρμόδιου δικαστηρίου.

Ως γραπτή νοείται κάθε συμφωνία η οποία καταγράφεται σε έγγραφο υπογεγραμμένο από τους διαδίκους ή συμφωνία που απορρέει από ανταλλαγή επιστολών, τηλετυπιών, τηλεγραφημάτων ή άλλων μέσων επικοινωνίας, από τα οποία προκύπτει γραπτή απόδειξη, ανεξάρτητα από το κατά πόσον τα εν λόγω έγγραφα περιέχουν την ίδια τη συμφωνία ή περιέχουν ρήτρα παραπομπής σε άλλο έγγραφο το οποίο περιέχει τη συμφωνία.

Προστασία των παιδιών και των νέων που διατρέχουν κίνδυνο

Όσον αφορά την αρμοδιότητα για τους ανηλίκους, η εφαρμογή μέτρων για την προαγωγή των δικαιωμάτων των παιδιών και την προστασία των παιδιών είναι ευθύνη της επιτροπής προστασίας ή του δικαστηρίου του τόπου κατοικίας του παιδιού ή του νέου κατά την παραλαβή της ειδοποίησης για την κατάσταση του παιδιού ή κατά την κίνηση της νομικής διαδικασίας.

Εάν η κατοικία του παιδιού ή του νέου είναι άγνωστη ή δεν είναι εφικτό να καθοριστεί, αρμόδια είναι η επιτροπή προστασίας ή το δικαστήριο του τόπου όπου βρίσκεται το παιδί ή ο νέος.

Ανεξάρτητα από τα προαναφερθέντα, η επιτροπή προστασίας ή το δικαστήριο του τόπου όπου βρίσκεται το παιδί ή ο νέος λαμβάνουν τα μέτρα που κρίνονται αναγκαία για την άμεση προστασία του.

Εάν, μετά την εφαρμογή των μέτρων, το παιδί ή ο νέος αλλάξει κατοικία για διάστημα άνω των τριών μηνών, η υπόθεση αναπέμπεται στην επιτροπή προστασίας ή παραπέμπεται στο δικαστήριο του νέου τόπου κατοικίας.

Με εξαίρεση τα προαναφερθέντα, μεταβολές στα πραγματικά περιστατικά οι οποίες λαμβάνουν χώρα μετά την έναρξη της διαδικασίας δεν λαμβάνονται υπόψη.

Ανεξάρτητα από τους κανόνες για την κατά τόπο αρμοδιότητα, όταν ο κίνδυνος αφορά ταυτόχρονα περισσότερα παιδιά ή περισσότερους νέους, μπορεί να ασκηθεί μία και μόνη αγωγή, και αν ασκήθηκαν περισσότερες αγωγές μπορούν όλες να επισυναφθούν στην αρχική αγωγή, εάν το απαιτούν οι οικογενειακές σχέσεις ή οι συγκεκριμένες καταστάσεις κινδύνου.

Εάν ζητηθούν διαδοχικά για το ίδιο παιδί ή τον ίδιο νέο μέτρα προστασίας, μέτρα εκπαιδευτικής επιμέλειας ή μέτρα πρόνοιας για ανηλίκους, στη δικογραφία πρέπει να επισυναφθούν λεπτομέρειες οι οποίες θα εξεταστούν από τον δικαστή που έχει επιληφθεί της αρχικής αγωγής.

Μέτρα εκπαιδευτικής επιμέλειας

Το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του ανηλίκου κατά τον χρόνο άσκησης της αγωγής είναι αρμόδιο να εκτιμήσει τα πραγματικά περιστατικά και την εφαρμογή μέτρων εκπαιδευτικής επιμέλειας. Εάν ο τόπος κατοικίας του ανηλίκου είναι άγνωστος, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του ασκούντος τη γονική μέριμνα. Εάν οι ασκούντες τη γονική μέριμνα διαμένουν σε διαφορετικούς τόπους, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του ασκούντος την επιμέλεια του ανηλίκου ή, σε περίπτωση από κοινού άσκησης της επιμέλειας, του προσώπου με το οποίο διαμένει ο ανήλικος. Σε άλλες περιπτώσεις, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου όπου ασκείται η επιμέλεια ή, εάν ο εν λόγω τόπος δεν μπορεί να καθοριστεί, το δικαστήριο του τόπου όπου βρίσκεται το παιδί.

Μεταβολές επερχόμενες μετά την κίνηση της διαδικασίας δεν λαμβάνονται υπόψη.

Αρμόδιο για τη λήψη επειγόντων μέτρων είναι το δικαστήριο του τόπου όπου ασκείται η επιμέλεια και το δικαστήριο του τόπου όπου βρίσκεται ο ανήλικος.

5 Σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ ενόψει του είδους της υπόθεσής μου και του επίδικου ποσού:

Βλέπε ενημερωτικά δελτία με τίτλο «Συστήματα απονομής δικαιοσύνης» και «Δικαιοδοσία».

6 Μπορώ να απευθυνθώ στο δικαστήριο μόνος ή χρειάζεται να χρησιμοποιήσω κάποιον ενδιάμεσο, για παράδειγμα, δικηγόρο;

Όταν η παράσταση δικηγόρου δεν είναι υποχρεωτική, οι διάδικοι μπορούν να παραστούν οι ίδιοι στο δικαστήριο ή να εκπροσωπηθούν από ασκούμενο δικηγόρο ή από δικαστικό πληρεξούσιο (*solicitador*).

Η παράσταση δικηγόρου είναι υποχρεωτική:

α) σε υποθέσεις οι οποίες υπάγονται στη δικαιοδοσία δικαστηρίων βάσει χρηματικών ορίων και στις οποίες επιτρέπεται η άσκηση τακτικών ενδίκων μέσων

β) σε υποθέσεις στις οποίες επιτρέπεται πάντοτε η άσκηση ενδίκων μέσων, ανεξαρτήτως του ποσού της διαφοράς

γ) στα ένδικα μέσα και στις υποθέσεις που ασκούνται σε ανώτερα δικαστήρια.

Ακόμη και όταν η παράσταση δικηγόρου είναι υποχρεωτική, οι ασκούμενοι δικηγόροι, οι δικαστικοί πληρεξούσιοι και οι ίδιοι οι διάδικοι μπορούν να διατυπώσουν αιτήματα στα οποία δεν εγείρονται νομικά ζητήματα.

Σε υποθέσεις στις οποίες οι διάδικοι δεν έχουν ορίσει νόμιμο αντιπρόσωπο, επειδή ο διορισμός δικηγόρου δεν είναι υποχρεωτικός, η εξέταση των μαρτύρων γίνεται από τον δικαστή, ο οποίος προσαρμόζει επίσης τη διαδικασία στις συγκεκριμένες περιστάσεις.

Οι διάδικοι εκπροσωπούνται υποχρεωτικά από δικηγόρο, ασκούμενο δικηγόρο ή δικαστικό πληρεξούσιο σε διαδικασίες εκτέλεσης στις οποίες η αξία της απαίτησης υπερβαίνει το όριο που ισχύει για το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, και εκπροσωπούνται υποχρεωτικά από δικηγόρο σε διαδικασίες εκτέλεσης στις

οποίες η αξία της απαίτησης υπερβαίνει το όριο που ισχύει για το εφετείο ή σε διαδικασίες εκτέλεσης στις οποίες η αξία της απαίτησης είναι ίση ή κατώτερη από το όριο αυτό αλλά υψηλότερη από το όριο που ισχύει για το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, όταν πρόκειται για οποιαδήποτε διαδικασία που αφορά αναγνωριστική αγωγή.

7 Για την κίνηση της διαδικασίας, σε ποιον συγκεκριμένα πρέπει να απευθυνθώ: στην υποδοχή, στη γραμματεία του δικαστηρίου ή σε κάποια άλλη υπηρεσία;

Στις υποθέσεις στις οποίες δεν απαιτείται νόμιμη εκπροσώπηση και στις οποίες ο διάδικος δεν διαθέτει κάποιον ενδιάμεσο, τα προαναφερθέντα διαδικαστικά έγγραφα μπορούν να υποβληθούν στο δικαστήριο με έναν από τους ακόλουθους τρόπους:

- α) παράδοση στη γραμματεία του δικαστηρίου, οπότε θεωρούνται ότι υποβλήθηκαν την ημερομηνία παράδοσης του εγγράφου
- β) διαβίβαση με συστημένη επιστολή, οπότε λαμβάνεται υπόψη η ημερομηνία αποστολής του εγγράφου για παράδοση ως συστημένου
- γ) αποστολή με τηλεομοιοτυπία ή ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, οπότε θεωρούνται ότι υποβλήθηκαν την ημερομηνία αποστολής του εγγράφου.

Βλέπε επίσης ενημερωτικό δελτίο με τίτλο «Αυτόματη διαδικασία».

8 Σε ποια γλώσσα πρέπει να διατυπώσω την αίτησή μου; Μπορώ να την υποβάλω προφορικά ή πρέπει να την υποβάλω οπωσδήποτε εγγράφως; Μπορώ να την υποβάλω με τηλεομοιοτυπία ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο;

Η πορτογαλική είναι η γλώσσα όλων των δικαστικών εγγράφων.

Εάν αλλοδαπός υπήκοος ο οποίος δεν ομιλεί την πορτογαλική γλώσσα πρέπει να καταθέσει ενώπιον πορτογαλικού δικαστηρίου, διορίζεται, όταν απαιτείται, διερμηνέας, ο οποίος ασκεί τα καθήκοντά του ενόρκως και διευκολύνει την επικοινωνία.

Όσον αφορά έγγραφα που έχουν συνταχθεί σε ξένη γλώσσα τα οποία πρέπει να μεταφραστούν, το δικαστήριο διατάσσει, αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αιτήματος ενός εκ των διαδίκων, την προσκόμιση της μετάφρασής τους από το πρόσωπο που τα υποβάλλει.

Η διαδικασία ενώπιον των ειρηνοδικείων μπορεί να διεξαχθεί προφορικά. Σε όλες τις άλλες διαδικασίες, η αγωγή ασκείται υποχρεωτικά εγγράφως.

Τα διαδικαστικά έγγραφα τα οποία κατατίθενται υποχρεωτικά εγγράφως από τους διαδίκους υποβάλλονται στο δικαστήριο σε ηλεκτρονική μορφή μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος *Citius* και στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου <http://citius.tribunaisnet.mj.pt/> σύμφωνα με τη σχετική διαδικασία και τις σχετικές οδηγίες, θεωρούνται δε ότι υποβλήθηκαν την ημερομηνία αποστολής του εγγράφου.

Διάδικος ο οποίος υποβάλλει αποδείξεις κατ' αυτόν τον τρόπο οφείλει να υποβάλει το υπόμνημα και τυχόν συνοδευτικά έγγραφα σε ηλεκτρονική μορφή και δεν υποχρεούται να αποστείλει τα πρωτότυπα, εκτός εάν το δικαστήριο κρίνει κάτι τέτοιο απαραίτητο, σύμφωνα με τους κανόνες του δικονομικού δικαίου.

Εάν στην υπόθεση δεν απαιτείται νόμιμος αντιπρόσωπος και ο διάδικος δεν έχει κανέναν ενδιάμεσο, βλέπε απάντηση στην προηγούμενη ερώτηση.

Σε σχέση με τις διαδικασίες διαταγής πληρωμής, βλέπε το σχετικό ενημερωτικό δελτίο.

Βλέπε επίσης το ενημερωτικό δελτίο για την «Αυτόματη διαδικασία».

9 Υπάρχουν ειδικά έντυπα για την άσκηση αγωγής; Αν όχι, πώς κινείται η διαδικασία; Ο φάκελος της αγωγής πρέπει να περιλαμβάνει υποχρεωτικά ορισμένα στοιχεία;

Υπάρχουν ειδικά έντυπα αιτήσεων για την έκδοση διαταγής πληρωμής, για τις διαδικασίες εκτέλεσης καθώς και για την άσκηση αγωγών στο ειρηνοδικείο εφόσον, στην τελευταία αυτή περίπτωση, ο ενάγων δεν επέλεξε την προφορική άσκηση της αγωγής.

Βλέπε στην παρούσα σελίδα, τα ενημερωτικά δελτία για τις διαδικασίες για τη διαταγή πληρωμής, την εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων και τους εναλλακτικούς τρόπους επίλυσης διαφορών.

Η αναγνωριστική αγωγή ασκείται στο δικαστήριο μέσω εισαγωγικού δικογράφου, στο οποίο ο ενάγων:

προσδιορίζει το δικαστήριο και το τμήμα στο οποίο ασκείται η αγωγή καθώς και τους διαδίκους, αναφέροντας τα ονόματά τους, τη διεύθυνση της κατοικίας ή της καταστατικής έδρας τους και, εφόσον είναι εφικτό, τα στοιχεία ταυτότητας και τα φορολογικά στοιχεία τους, τα επαγγέλματα και τον τόπο εργασίας τους αναφέρει την επαγγελματική διεύθυνση του νόμιμου αντιπροσώπου του

αναφέρει το είδος της αγωγής

περιγράφει τα βασικά πραγματικά περιστατικά που οδήγησαν στην άσκηση της αγωγής και τους νομικούς λόγους που αποτελούν τη βάση της αγωγής διατυπώνει το αίτημά του

δηλώνει το ποσό της απαίτησης

προσδιορίζει τον υπεύθυνο εκτέλεσης για την έκδοση της κλήτευσης ή τον νόμιμο αντιπρόσωπο ο οποίος είναι υπεύθυνος για τη διαβίβασή της.

Στο τέλος του εισαγωγικού δικογράφου, ο ενάγων υποβάλλει κατάλογο μαρτύρων και ζητεί τη διεξαγωγή περαιτέρω αποδείξεων.

Στο εισαγωγικό δικόγραφο επισυνάπτεται απόδειξη προηγούμενης καταβολής του οφειλόμενου δικαστικού παραβόλου ή απόδειξη του δικαιώματος του ενάγοντος να λάβει νομική συνδρομή.

Η γραμματεία του δικαστηρίου απορρίπτει το εισαγωγικό δικόγραφο, αναφέροντας εγγράφως τους λόγους απόρριψης, εάν συντρέχει οποιαδήποτε από τις ακόλουθες περιστάσεις:

δεν αναγράφει διεύθυνση ή απευθύνεται σε άλλο δικαστήριο, τμήμα του ίδιου δικαστηρίου, ή αρχή

δεν προσδιορίζει τους διαδίκους και δεν περιέχει τα απαιτούμενα στοιχεία ταυτότητας (όνομα, διεύθυνση κατοικίας ή καταστατικής έδρας και, όπου είναι εφικτό, στοιχεία ταυτότητας και φορολογικά στοιχεία, τόπο εργασίας και επάγγελμα)

δεν αναφέρει την επαγγελματική διεύθυνση του νόμιμου αντιπροσώπου

δεν αναφέρει το είδος της αγωγής

δεν αναφέρει το ποσό της απαίτησης

δεν υπάρχει απόδειξη προηγούμενης καταβολής του οφειλόμενου δικαστικού παραβόλου ή παροχής νομικής συνδρομής, εκτός εάν συντρέχει περίπτωση επείγουσας κλήτευσης, όπως προβλέπεται στον νόμο

δεν είναι υπογεγραμμένο

δεν έχει συνταχθεί στην πορτογαλική γλώσσα

το χρησιμοποιηθέν χαρτί δεν πληροί τις κανονιστικές απαιτήσεις.

10 Χρειάζεται να καταβληθούν τέλη στο δικαστήριο; Αν ναι, πότε; Η αμοιβή του δικηγόρου προκαταβάλλεται;

Τα έξοδα της δίκης περιλαμβάνουν το δικαστικό παράβολο, τις δαπάνες και τα έξοδα.

Δικαστικό παράβολο

Το δικαστικό παράβολο είναι το ποσό που οφείλουν οι διάδικοι για κάθε διαδικαστική ενέργεια και καθορίζεται ανάλογα με την αξία του αντικείμενου της διαφοράς και την πολυπλοκότητα της υπόθεσης, βάσει του [Κανονισμού για τα έξοδα της δίκης](#).

Το δικαστικό παράβολο καταβάλλεται μόνον από τον ασκούντα τη διαδικαστική ενέργεια, υπό την ιδιότητα του ενάγοντος ή του εναγομένου, του δανειστή ή του οφειλέτη, του προσφεύγοντος ή του καθ' ου, του εκκαλούντος ή του εφεσίβλητου, σύμφωνα με τον κανονισμό για τα έξοδα της δίκης.

Το δικαστικό παράβολο καταβάλλεται πριν από την υποβολή του διαδικαστικού εγγράφου για το οποίο απαιτείται η πληρωμή παραβόλου (εισαγωγικό δικόγραφο ή αίτηση, υπόμνημα αντίκρουσης κ.λπ.), εκτός εάν ο διάδικος ή η ενέργεια απαλλάσσεται από το παράβολο ή εάν ο διάδικος απαλλάσσεται από την προηγούμενη πληρωμή.

Σε περίπτωση ανταγωγής ή κύριας παρέμβασης, πρόσθετο δικαστικό παράβολο οφείλεται μόνον όταν το αίτημα του αντενάγοντος είναι διαφορετικό από εκείνο του ενάγοντος.

Το αίτημα δεν θεωρείται διαφορετικό, εάν ο διάδικος επιθυμεί να επιτύχει, για ίδιο όφελος, την ίδια νομική συνέπεια την οποία επιδιώκει ο ενάγων ή εάν ο διάδικος επιδιώκει μόνον την εξασφάλιση αποζημίωσης.

Σε περίπτωση ομοδικίας, ο διάδικος ο οποίος εμφανίζεται πρώτος στην αγωγή, στην ανταγωγή ή στο αίτημα καταβάλλει ολόκληρο το δικαστικό παράβολο, με την επιφύλαξη του δικαιώματος αναγωγής που διαθέτει κατά των ομοδικών του.

Σε περίπτωση συνεκδίκησης υποθέσεων, κάθε ενάγων, αντενάγων, δανειστής ή προσφεύγων είναι υπεύθυνος για την καταβολή του αντίστοιχου δικαστικού παραβόλου, όπως αυτό καθορίζεται στον Κανονισμό για τα έξοδα της δίκης.

Όσον αφορά αγωγές οι οποίες ασκούνται από εμπορικές εταιρείες που άσκησαν κατά το προηγούμενο έτος τουλάχιστον 200 αγωγές, διαδικασίες ή εκτελέσεις σε οποιοδήποτε δικαστήριο, το δικαστικό παράβολο καθορίζεται σύμφωνα με τον Κανονισμό για τα έξοδα της δίκης.

Για την επιβολή της υποχρέωσης καταβολής του δικαστικού παραβόλου, οι αγωγές και οι διαδικασίες ασφαλιστικών μέτρων θεωρούνται ιδιαίτερα πολύπλοκες όταν:

α) περιέχουν μακροσκελή υπομνήματα ή ισχυρισμούς

β) αφορούν εξαιρετικά εξειδικευμένα νομικά ζητήματα ή εξαιρετικά συγκεκριμένα τεχνικά θέματα ή συνεπάγονται συνδυασμένη ανάλυση νομικών ζητημάτων από πολύ διαφορετικούς τομείς ή

γ) συνεπάγονται την εξέταση μεγάλου αριθμού μαρτύρων, την ανάλυση πολύπλοκων αποδείξεων ή διάφορες εκτενείς διαδικασίες διεξαγωγής αποδείξεων.

Γενικά, η πληρωμή του πρώτου ή μόνου δικαστικού παραβόλου πραγματοποιείται την ημέρα άσκησης της διαδικαστικής ενέργειας. Εάν η πληρωμή πραγματοποιείται ηλεκτρονικά, πρέπει να αποδεικνύεται μέσω ηλεκτρονικής επαλήθευσης, όπως προβλέπεται στον νόμο. Εάν η πληρωμή πραγματοποιείται εγγράφως, ο ενάγων πρέπει να προσκομίζει απόδειξη πληρωμής.

Η δεύτερη δόση του δικαστικού παραβόλου καταβάλλεται εντός 10 ημερών από την κλήτευση στην τελική επ' ακροατηρίω συζήτηση, και ο ενάγων πρέπει να προσκομίσει απόδειξη πληρωμής ή απόδειξη εκτέλεσης της εν λόγω πληρωμής εντός της ως άνω προθεσμίας.

Δαπάνες

Σε αυτές περιλαμβάνονται όλες οι δαπάνες οι οποίες προκύπτουν από τη διεξαγωγή της δίκης, ανεξάρτητα από το κατά πόσον ζητήθηκαν από τους διαδίκους ή διατάχθηκαν από τον δικαστή.

Εκτός εάν προβλέπεται κάτι διαφορετικό στους κανονισμούς για την πρόσβαση στη δικαιοσύνη, κάθε διάδικος πληρώνει τις δαπάνες που πραγματοποιεί και οι οποίες προκύπτουν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας.

Οι δαπάνες βαρύνουν τον διάδικο που άσκησε την αγωγή ή, εάν η διαδικασία κινήθηκε αυτεπαγγέλτως, τον διάδικο που επωφελείται από αυτή.

Έξοδα

Τα έξοδα αφορούν το ποσό που δαπάνησε κάθε διάδικος για τη δίκη, την επιστροφή του οποίου δικαιούται να ζητήσει ο νικήσας διάδικος. Καθορίζονται στο πλαίσιο της απόφασης του δικαστηρίου.

Τα έξοδα την πληρωμή των οποίων διατάσσει το δικαστήριο περιλαμβάνουν τα δικαστικά παράβολα που κατέβαλε ο νικήσας διάδικος, αναλογικά προς το μέρος της αγωγής που απορρίφθηκε, τις δαπάνες που πραγματοποίησε ο διάδικος, την αμοιβή του υπευθύνου εκτέλεσης και τις δαπάνες που αυτός πραγματοποίησε, την αμοιβή και τα έξοδα του νόμιμου αντιπροσώπου, σύμφωνα με αναλυτική αιτιολογία, όπως αναφέρεται στον Κανονισμό για τα έξοδα της δίκης.

Εάν ο ενάγων μπορούσε να προσφύγει σε εναλλακτικούς μηχανισμούς επίλυσης των διαφορών, αλλά επέλεξε την ένδικη διαδικασία, βαρύνεται με τα έξοδα ανεξάρτητα από την έκβαση της αγωγής του, εκτός εάν ο αντίδικος κατέστησε αδύνατη τη χρήση του εναλλακτικού τρόπου επίλυσης της διαφοράς.

Ορισμένες υποθέσεις εξαιρούνται εκ του νόμου από την καταβολή εξόδων το ίδιο ισχύει για ορισμένους διαδίκους.

Καθώς το δικαστικό παράβολο αντιστοιχεί στο ποσό που οφείλεται για κάθε διαδικαστική ενέργεια παρέμβασης στη διαδικασία, κάθε πρόσωπο το οποίο θεωρείται ότι εμπλέκεται στην αγωγή (ενάγων, εναγόμενος, δανειστής, οφειλέτης, προσφεύγων, καθ' ου, εκκαλών ή εφεσίβλητος) μπορεί γενικά να υπέχει ευθύνη καταβολής δικαστικού παραβόλου, καθώς η πληρωμή αντιστοιχεί στην παροχή υπηρεσίας, ανεξάρτητα από το ποιος κέρδισε την αγωγή. Ο νικήσας διάδικος δικαιούται επιστροφή των ποσών των δικαστικών παραβόλων, βάσει των κανονισμών περί εξόδων.

Αμοιβές

Οι επαγγελματικές αμοιβές καθορίζονται από το δικαστήριο, το οποίο λαμβάνει υπόψη, για τον σκοπό αυτό, τη σημασία των υπηρεσιών που παρασχέθηκαν, τον βαθμό δυσκολίας και τον επείγοντα χαρακτήρα της υπόθεσης, την πνευματική προσπάθεια που απαιτήθηκε από τον επαγγελματία για την εκτέλεση των καθηκόντων του, τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν, τον χρόνο που δαπανήθηκε και τις αρμοδιότητες και άλλα επαγγελματικά καθήκοντα που ανέλαβε ο επαγγελματίας.

11 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής;

Ναι, μπορείτε, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις παροχής νομικής συνδρομής (βλέπε ενημερωτικό δελτίο σχετικά με τη «Νομική συνδρομή»).

12 Από ποιο χρονικό σημείο και εξής η αγωγή μου θεωρείται επισήμως ασκηθείσα; Θα μου δώσουν οι αρχές πληροφορίες για το κατά πόσον η αγωγή μου έχει ασκηθεί εγκύρως;

Βλέπε απαντήσεις στις ερωτήσεις 7 και 8.

Οι τυπικές προϋποθέσεις ελέγχονται κατά την παραλαβή του δικογράφου από τον αρμόδιο για την παραλαβή υπάλληλο του δικαστηρίου. Ο έλεγχος αυτός διενεργείται αναλυτικότερα και διεξοδικότερα από τον δικαστή στα επόμενα στάδια της διαδικασίας.

Οι σχετικές αποφάσεις επιδίδονται πάντα στους διαδίκους.

13 Θα λάβω λεπτομερείς πληροφορίες για το χρονοδιάγραμμα των γεγονότων που θα ακολουθήσουν την προσφυγή στο δικαστήριο (π.χ. όσον αφορά το πότε θα πρέπει να εμφανιστώ στο δικαστήριο);

Ο νόμος δεν υποχρεώνει τα δικαστήρια να παρέχουν τέτοιου είδους πληροφορίες. Ωστόσο, μέσω της δικτυακής πύλης CITIUS, της πρωτοβουλίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης για την ψηφιοποίηση των δικαστικών διαδικασιών, οι νόμιμοι αντιπρόσωποι έχουν πλέον τη δυνατότητα να ενημερώνονται για τις υποθέσεις από το γραφείο τους.

Καθώς τα διαδικαστικά έγγραφα παραδίδονται πλέον ηλεκτρονικά και καταχωρίζονται απευθείας στις εφαρμογές πληροφορικής των δικαστηρίων, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι οι δικαστές χρησιμοποιούν τις ίδιες εφαρμογές για τις πράξεις τους, οι δικηγόροι, οι δικαστές και οι γραμματείς των δικαστηρίων μπορούν να χρησιμοποιούν τις εν λόγω εφαρμογές και τη δικτυακή πύλη CITIUS για να συμβουλευούνται δικογραφίες και έγγραφα.

Περισσότερες πληροφορίες

 [Apoio Judiciário – Protecção Jurídica](#)

 [Bases Jurídico-Documentais](#)

 [Câmara dos Solicitadores](#)

 [Diário da República](#) (Επίσημη Εφημερίδα)

 [Direcção-Geral da Administração da Justiça](#)

Τελευταία επικαιροποίηση: 31/03/2017

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Ενδεδειγμένες ενέργειες; - Ρουμανία

1 Είμαι αναγκασμένος να προσφύω σε δικαστήριο ή υπάρχει άλλη εναλλακτική λύση;

Όποιος έχει αξίωση κατά άλλου προσώπου πρέπει να καταθέσει αγωγή στο δικαστήριο που είναι αρμόδιο για την οικεία υπόθεση. Η υπόθεση μπορεί να παραπεμφθεί στο δικαστήριο μόνο μετά την ολοκλήρωση μιας προδικαστικής διαδικασίας, αν αυτό προβλέπεται ρητά από τον νόμο. Η απόδειξη της ολοκλήρωσης της προδικαστικής διαδικασίας πρέπει να επισυνάπτεται στην αγωγή.

Τα μέρη της διαφοράς μπορούν επίσης να προσφύγουν σε εναλλακτικές μεθόδους επίλυσης της διαφοράς.

Η διαμεσολάβηση είναι προαιρετική πριν από την προσφυγή στο δικαστήριο. Κατά τη διάρκεια της δίκης, οι δικαστικές αρχές οφείλουν να ενημερώνουν τους διαδίκους για τη δυνατότητα προσφυγής στη διαμεσολάβηση και για τα πλεονεκτήματά της.

Διαμεσολάβηση μπορεί να διενεργηθεί σε διαφορές ασφάλισης, προστασίας των καταναλωτών, οικογενειακού δικαίου, σε υποθέσεις επαγγελματικής ευθύνης, σε εργατικές και αστικές διαφορές αξίας μικρότερης των 50 000 RON (λέου), εκτός από αυτές για τις οποίες έχει εκδοθεί εκτελεστή δικαστική απόφαση για την κίνηση της διαδικασίας αφερεγγυότητας, τις διαδικασίες που αφορούν το εμπορικό μητρώο και τις περιπτώσεις στις οποίες τα μέρη επιλέγουν να χρησιμοποιήσουν τις διαδικασίες που προβλέπονται στα άρθρα 1014 έως 1025 ή στα άρθρα 1026 έως 1033 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (διατάξεις πληρωμής ή μικροδιαφορές).

Τα μέρη της διαφοράς μπορούν επίσης να προσφύγουν στη διαιτησία, η οποία αποτελεί ιδιωτική εναλλακτική διαδικασία. Τα πρόσωπα που έχουν πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα μπορούν να συμφωνήσουν να υπαγάγουν στη διαιτησία τις διαφορές τους, εκτός από όσες συνδέονται με την οικογενειακή κατάσταση, την ικανότητα των προσώπων, τη διαδικασία κληρονομικής διαδοχής, τη συγγένεια και τα δικαιώματα που δεν μπορούν να αποφασιστούν από τους διαδίκους.

2 Υπάρχει προθεσμία προσφυγής στο δικαστήριο;

Το δικαίωμα άσκησης αγωγής με χρηματική αξίωση υπόκειται σε παραγραφή, εκτός αν άλλως ορίζει ο νόμος. Στις περιπτώσεις που ορίζει ειδικά ο νόμος υπόκεινται σε αποσβεστική παραγραφή και άλλα δικαιώματα άσκησης αγωγής, ανεξαρτήτως του αντικειμένου τους (άρθρο 2501 του Αστικού Κώδικα).

Η γενική προθεσμία παραγραφής είναι τριετής, δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 2517 του Αστικού Κώδικα.

Σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 1 του έκτακτου κυβερνητικού διατάγματος αριθ. 39/2017 σχετικά με τις αγωγές αποζημίωσης για παραβιάσεις των διατάξεων του δικαίου ανταγωνισμού και για την τροποποίηση και συμπλήρωση του νόμου αριθ. 21/1996 περί ανταγωνισμού, κατά παρέκκλιση από το άρθρο 2517 του Αστικού Κώδικα, το δικαίωμα άσκησης αγωγής αποζημίωσης παραγράφεται σε 5 έτη.

Ο Αστικός Κώδικας θεσπίζει ειδικές προθεσμίες παραγραφής συγκεκριμένων υποθέσεων, όπως:

δεκαετή προθεσμία παραγραφής: των εμπράγματων δικαιωμάτων που δεν έχουν κηρυχθεί απαράγραπτα με νόμο ή δεν υπόκεινται σε άλλη προθεσμία παραγραφής της αποζημίωσης για άυλες/υλικές ζημιές λόγω βασανιστηρίων ή βάνουσων πράξεων ή, ανάλογα με την περίπτωση, λόγω βίας ή προσβολής της γενετήσιας αξιοπρέπειας ανηλίκων ή προσώπων που δεν μπορούν να υπερασπιστούν τον εαυτό τους ή να εκφράσουν τη βούλησή τους της αποζημίωσης λόγω περιβαλλοντικής ζημίας

διετή προθεσμία παραγραφής: του δικαιώματος άσκησης αγωγής για σχέση ασφάλισης ή ανασφάλισης του δικαιώματος άσκησης αγωγής για την πληρωμή των αμοιβών που οφείλονται σε διαμεσολαβητές για τις υπηρεσίες που παρέχουν βάσει συμφωνίας διαμεσολάβησης

ετήσια προθεσμία παραγραφής: του δικαιώματος άσκησης αγωγής για την επιστροφή ποσών που έχουν εισπραχθεί από την πώληση εισιτηρίων για παράσταση που ακυρώθηκε από παρόχους τροφοδοσίας ή ξενοδοχειακές επιχειρηματικές μονάδες για τις υπηρεσίες που έχουν παράσχει από καθηγητές, δασκάλους, μαέστρους και καλλιτέχνες για ωριαία, ημερήσια ή μηνιαία μαθήματα από γιατρούς, μαίες, νοσηλευτές και φαρμακοποιούς για κλήσεις, ιατρικές πράξεις ή φάρμακα από εμπόρους λιανικής πώλησης για την πληρωμή εμπορευμάτων που πωλήθηκαν και παραδόθηκαν από τεχνίτες για την πληρωμή του έργου τους από δικηγόρους κατά των πελατών τους για την πληρωμή αμοιβών και εξόδων από συμβολαιογράφους και δικαστικούς επιμελητές για την πληρωμή των ποσών που δικαιούνται για τις δραστηριότητές τους από μηχανικούς, αρχιτέκτονες, τοπογράφους, λογιστές και άλλους ελεύθερους επαγγελματίες για την πληρωμή των ποσών που δικαιούνται να λάβουν του δικαιώματος άσκησης αγωγής από σύμβαση χερσαίας, εναέριας ή υδάτινης μεταφοράς αγαθών κατά του μεταφορέα.

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους;

Οι κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας σε διαφορές με διασυνοριακή διάσταση θεσπίζονται στο Μέρος VII, *Διεθνής Αστική Διαδικασία*, του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Ωστόσο, οι διατάξεις του εν λόγω μέρους εφαρμόζονται σε διαδικασίες με διασυνοριακή διάσταση βάσει του ιδιωτικού δικαίου, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά στις διεθνείς συνθήκες στις οποίες η Ρουμανία είναι συμβαλλόμενο μέρος, στο δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε ειδικούς νόμους.

Σε υποθέσεις διεθνούς δικαιοδοσίας, ο κώδικας πολιτικής δικονομίας περιλαμβάνει διατάξεις που αφορούν μεταξύ άλλων: την αρμοδιότητα βάσει της κατοικίας ή της έδρας του εναγομένου, την εκούσια παρέκταση αρμοδιότητας υπέρ των δικαστηρίων της Ρουμανίας, τις συμφωνίες για την επιλογή του δικαστηρίου, την εξαιρέση από τη διαιτησία, την αναγκαστική αρμοδιότητα, την εσωτερική αρμοδιότητα, την εκκρεμοδικία και άλλες συναφείς πράξεις σε διεθνές επίπεδο, την αποκλειστική προσωπική αρμοδιότητα, την αποκλειστική αρμοδιότητα σε χρηματικές αγωγές ή την προνομιακή αρμοδιότητα των δικαστηρίων της Ρουμανίας (άρθρο 1066 και επόμενα του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

4 Αν ναι, σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ σε συνάρτηση με τον τόπο κατοικίας μου και τον τόπο κατοικίας του αντιδίκου ή με άλλα στοιχεία της υπόθεσής μου;

Η κατά τόπον αρμοδιότητα ρυθμίζεται με γενικά κριτήρια (κατοικία/έδρα εναγομένου), εναλλακτικά κριτήρια (σχέση γονέων-τέκνων, διατροφή, σύμβαση μεταφοράς, ασφαλιστική σύμβαση, συναλλαγματική/επιταγή/γραμμάτιο εις διαταγήν/πιστωτικός τίτλος, καταναλωτές, αστική ευθύνη βάσει του δικαίου περί αδικοπραξίας) ή αποκλειστικά κριτήρια (περιουσιακά στοιχεία, κληρονομία, εταιρίες, αγωγές κατά καταναλωτών) που καθορίζονται στο άρθρο 107 και επόμενα του νέου Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

5 Σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ ενώπιου του είδους της υπόθεσής μου και του επιδίκου ποσού;

Η καθ' ύλην αρμοδιότητα των δικαστηρίων καθιερώνεται στο άρθρο 94 και επόμενα του νέου Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και εξαρτάται από τη φύση της υπόθεσης ή το ποσό που διακυβεύεται.

Ως πρωτοβάθμια δικαστήρια, τα πρωτοδικεία εκδικάζουν: αγωγές οι οποίες, δυνάμει του *Αστικού Κώδικα*, *εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του οικογενειακού δικαστηρίου ή του δικαστηρίου της επιμέλειας* αιτήσεις καταχώρισης εγγραφών που αφορούν την οικογενειακή κατάσταση αιτήσεις που αφορούν τη διαχείριση πολυώροφων κτιρίων/διαμερισμάτων/χώρων αποκλειστικής συγκυριότητας και τις έννομες σχέσεις των ενώσεων ιδιοκτητών κατοικιών με άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα αιτήσεις έξωσης αιτήσεις που αφορούν μεσοτοιχίες και τάφρους, την απόσταση μεταξύ κτισμάτων και καλλιέργειών, δουλείες διόδου, βάρη και άλλους περιορισμούς των δικαιωμάτων κυριότητας αιτήσεις που αφορούν μεταβολές ορίων και τη χάραξη ορίων αιτήσεις προστασίας αποκτημάτων αιτήσεις που αφορούν θετικές ή αποθετικές υποχρεώσεις που δεν μπορούν να αποτιμηθούν σε χρήμα αιτήσεις που αφορούν τη δικαστική διανομή, ανεξάρτητα από την αξία του αντικειμένου άλλες αποτιμητές σε χρήμα αιτήσεις (αγωγές), ύψους έως και 200 000 RON, ανεξάρτητα από την ικανότητα των διαδίκων.

Τα νομαρχιακά δικαστήρια εκδικάζουν, *ως πρωτοβάθμια δικαστήρια*, όλες τις αγωγές που κατά τον νόμο δεν εμπίπτουν στην αρμοδιότητα άλλων δικαστηρίων ή οποιαδήποτε άλλη αγωγή που κατά τον νόμο εμπίπτει στην αρμοδιότητά τους.

Τα εφετεία εκδικάζουν, ως πρωτοβάθμια δικαστήρια, τις αγωγές για διοικητικές και φορολογικές διαφορές και κάθε άλλη αγωγή που κατά τον νόμο εμπίπτει στην αρμοδιότητά τους.

6 Μπορώ να απευθυνθώ στο δικαστήριο μόνος ή χρειάζεται να χρησιμοποιήσω κάποιον ενδιάμεσο, για παράδειγμα, δικηγόρο;

Οι διάδικοι μπορεί να ασκήσουν αγωγή αυτοπροσώπως ή δι' αντιπροσώπου, ενώ η εν λόγω εκπροσώπηση μπορεί να τεθεί υπό την αίρεση του νόμου, συμφωνίας ή δικαστικής αρχής. Τα φυσικά πρόσωπα που δεν έχουν δικαιοπρακτική ικανότητα εκπροσωπούνται από νόμιμο αντιπρόσωπο. Οι διάδικοι μπορούν να εκπροσωπούνται από αντιπρόσωπο της επιλογής τους, βάσει του νόμου, εκτός αν ο νόμος επιτάσσει την αυτοπρόσωπη παράστασή τους ενώπιον του δικαστηρίου.

Στον πρώτο βαθμό και στην εφετειακή διαδικασία, τα φυσικά πρόσωπα μπορούν να εκπροσωπούνται από δικηγόρο ή άλλον πληρεξούσιο. Εάν ως αντιπρόσωπος ενεργεί άλλο πρόσωπο πλην του δικηγόρου, ο πληρεξούσιος μπορεί να προβαίνει σε καταθέσεις για δικονομικές ενστάσεις και για την ουσία της υπόθεσης μόνο μέσω δικηγόρου, τόσο στο στάδιο της διερεύνησης όσο και στο στάδιο της έκθεσης των επιχειρημάτων. Κατά τη σύνταξη της αγωγής και τον καθορισμό των λόγων της έφεσης και την κατάθεση και υπεράσπιση της έφεσης, τα φυσικά πρόσωπα πρέπει να λαμβάνουν συνδρομή και να εκπροσωπούνται, επί ποινή ακυρότητας, μόνο από δικηγόρο.

Τα νομικά πρόσωπα μπορούν να εκπροσωπούνται ενώπιον των δικαστηρίων μόνο από νομικό σύμβουλο ή δικηγόρο. Κατά τη σύνταξη της αγωγής και τον καθορισμό των λόγων της έφεσης και την κατάθεση και υπεράσπιση της έφεσης, τα νομικά πρόσωπα πρέπει να λαμβάνουν συνδρομή και, όποτε χρειάζεται, να εκπροσωπούνται, επί ποινή ακυρότητας, μόνο από δικηγόρο ή νομικό σύμβουλο. Οι διατάξεις που προαναφέρθηκαν ισχύουν ανάλογα για ενώσεις, εταιρίες ή άλλες οντότητες χωρίς νομική προσωπικότητα.

7 Για την κίνηση της διαδικασίας, σε ποιον συγκεκριμένα πρέπει να απευθυνθώ: στην υποδοχή, στη γραμματεία του δικαστηρίου ή σε κάποια άλλη υπηρεσία;

Η αγωγή καταχωρίζεται και χρονολογείται βάσει της σφραγίδας καταχώρισης. Μετά την καταχώριση, η αγωγή και τα συνοδευτικά έγγραφα, μαζί, κατά περίπτωση, με τα αποδεικτικά στοιχεία του τρόπου διαβίβασης στο δικαστήριο, κατατίθενται στον πρόεδρο του δικαστηρίου ή στο πρόσωπο που αυτός ορίζει, που λαμβάνει αμέσως για τον καθορισμό της (τυχαίας) σύνθεσης του δικαστηρίου, δυνάμει του νόμου (άρθρο 199 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

8 Σε ποια γλώσσα πρέπει να διατυπώσω την αίτησή μου; Μπορώ να την υποβάλω προφορικά ή πρέπει να την υποβάλω οπωσδήποτε εγγράφως; Μπορώ να την υποβάλω με τηλεομοιοτυπία ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο;

Δυνάμει του άρθρου 14 παράγραφος 5 του νόμου αριθ. 304/2004 για την οργανωτική διάρθρωση της δικαιοσύνης, οι αγωγές και τα συνοδευτικά έγγραφα πρέπει να συντάσσονται αποκλειστικά στη ρουμανική γλώσσα. Οι αγωγές πρέπει να συντάσσονται αποκλειστικά γραπτώς. Το άρθρο 194 του νέου Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας ορίζει ότι η αγωγή που κατατίθεται αυτοπροσώπως ή μέσω αντιπροσώπου ή παραλαμβάνεται ταχυδρομικά, με ταχυμεταφορά, τηλεομοιοτυπία ή σαρωμένο αντίγραφο ή αποστέλλεται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή ως ηλεκτρονικό έγγραφο, καταχωρίζεται και χρονολογείται βάσει της σφραγίδας καταχώρισης.

Δυνάμει του άρθρου 225 του νέου Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, το δικαστήριο καταφεύγει σε νομικό μεταφραστή σε περίπτωση διαδίκου που πρέπει να εξεταστεί προφορικά και δεν γνωρίζει τη ρουμανική γλώσσα. Εάν οι διάδικοι συμφωνούν, ο δικαστής ή ο γραμματέας μπορεί να ενεργήσει ως μεταφραστής. Εάν δεν μπορεί να διασφαλιστεί η παρουσία νομικού μεταφραστή, μπορούν να χρησιμοποιηθούν μεταφράσεις που έχουν πραγματοποιηθεί από αξιόπιστες πηγές. Εάν το πρόσωπο έχει προβλήματα ομιλίας, είναι κωφό ή κωφάλαιο ή για οποιονδήποτε άλλο λόγο δεν μπορεί να εκφραστεί, η επικοινωνία διεξάγεται γραπτώς. Εάν το επίμαχο πρόσωπο δεν μπορεί να διαβάσει ή να γράψει, χρησιμοποιείται διερμηνέας. Οι διατάξεις για τους εμπειρογνώμονες ισχύουν αναλογικά για τους μεταφραστές και τους διερμηνείς.

9 Υπάρχουν ειδικά έντυπα για την άσκηση αγωγής; Αν όχι, πώς κινείται η διαδικασία; Ο φάκελος της αγωγής πρέπει να περιλαμβάνει υποχρεωτικά ορισμένα στοιχεία;

Ο κώδικας πολιτικής δικονομίας δεν προβλέπει τη χρήση πρότυπων εντύπων για τα ένδικα βοηθήματα ή μέσα. Οι γενικοί κανόνες της αστικής διαδικασίας καθορίζουν το περιεχόμενο των επιμέρους ένδικων βοηθημάτων ή μέσων του αστικού δικαίου (λ.χ. της αγωγής, της αντίκρουσης, της ανταγωγής).

10 Χρειάζεται να καταβληθούν τέλη στο δικαστήριο; Αν ναι, πότε; Η αμοιβή του δικηγόρου προκαταβάλλεται;

Τα δικαστικά έξοδα συνίστανται σε δικαστικά ένημα, αμοιβές δικηγόρων, εμπειρογνομώνων και πραγματογνομώνων, ποσά που οφείλονται στους μάρτυρες ως έξοδα μετακίνησης και διαφυγόντα ποσά λόγω της υποχρεωτικής παράστασης ενώπιον δικαστηρίου, έξοδα μετακίνησης και διαμονής, καθώς και κάθε άλλο έξοδο που απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας. Ο διάδικος που αξιώνει την καταβολή δικαστικών εξόδων πρέπει να αποδείξει τα έξοδα και το ποσό τους το αργότερο έως το τέλος των συζητήσεων για την ουσία της υπόθεσης. Ο ηττηθείς διάδικος υποχρεούται να πληρώσει τα νομικά έξοδα του νικήσαντος διαδίκου, έπειτα από αίτημα του τελευταίου. Εάν η αγωγή έγινε εν μέρει δεκτή, οι δικαστές ορίζουν το μέτρο στο οποίο θα διαταχθεί κάθε διάδικος να καταβάλει τα δικαστικά έξοδα. Εάν κριθεί αναγκαίο, οι δικαστές ενδέχεται να διατάξουν τον συμψηφισμό των δικαστικών εξόδων. Ο εναγόμενος που έχει ομολογήσει τις αξιώσεις του ενάγοντος κατά την πρώτη συζήτηση στην οποία έχουν νομίμως κλητευθεί οι διάδικοι, δεν μπορεί να διαταχθεί να καταβάλει τα δικαστικά έξοδα, εκτός εάν, πριν από την κίνηση της διαδικασίας, ο ενάγων απέστειλε επίσημη ειδοποίηση (όχληση) στον εναγόμενο ή αν ο εναγόμενος ήταν κατά τον νόμο υπερήμερος. Σε περίπτωση περισσότερων εναγόντων ή εναγομένων, ενδέχεται να διαταχθούν να καταβάλουν τα δικαστικά έξοδα, εξίσου, αναλογικά ή από κοινού, ανάλογα με την ιδιότητά τους στη διαδικασία ή τη φύση της μεταξύ τους έννομης σχέσης.

11 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής;

Νομική συνδρομή μπορεί να χορηγηθεί δυνάμει των διατάξεων του επείγοντος διατάγματος αριθ. 51/2008 για την κρατική νομική συνδρομή στις αστικές υποθέσεις, το οποίο εγκρίθηκε και τροποποιήθηκε περαιτέρω με τον νόμο 193/2008, όπως αυτός τροποποιήθηκε περαιτέρω. Ο νέος κώδικας πολιτικής δικονομίας (άρθρα 90 και 91) περιλαμβάνει γενικές διατάξεις για τη νομική συνδρομή.

12 Από ποιο χρονικό σημείο και εξής η αγωγή μου θεωρείται επίσημως ασκηθείσα; Θα μου δώσουν οι αρχές πληροφορίες για το κατά πόσον η αγωγή μου έχει ασκηθεί εγκύρως;

Η αγωγή καταχωρίζεται και χρονολογείται βάσει της σφραγίδας καταχώρισης. Μετά την καταχώριση, η αγωγή και τα συνοδευτικά έγγραφα προσκομίζονται στον πρόεδρο του δικαστηρίου ή τον δικαστή που αναπληρώνει τον πρόεδρο, ο οποίος ενεργεί αμέσως για να ορίσει ένα τυχαία σύνθεσης δικαστήριο.

Το δικαστήριο στο οποίο ανατέθηκε τυχαία η υπόθεση επαληθεύει το κατά πόσον η αγωγή πληροί τις αναγκαίες προδιαγραφές. Αν η αγωγή δεν πληροί τις προδιαγραφές, ο ενάγων ενημερώνεται εγγράφως για τις σχετικές ελλείψεις. Το αργότερο εντός δέκα ημερών από την παραλαβή της κοινοποίησης, ο ενάγων πρέπει να παράσχει πρόσθετες πληροφορίες ή να επιφέρει τις τροποποιήσεις που διατάχθηκαν, με ποινή ακυρότητας της αγωγής. Εάν οι

υποχρεώσεις παροχής πρόσθετων πληροφοριών ή τροποποίησης της αγωγής δεν πληρωθούν εντός της ταχθείσας προθεσμίας, διατάσσεται η ακύρωση της αγωγής με έκθεση του δικαστικού συμβουλίου.

Αν ο δικαστής κρίνει ότι έχουν πληρωθεί οι νόμιμες προϋποθέσεις της αγωγής, διατάσσει, με απόφασή του, την κοινοποίησή της στον εναγόμενο.

13 Θα λάβω λεπτομερείς πληροφορίες για το χρονοδιάγραμμα των γεγονότων που θα ακολουθήσουν την προσφυγή στο δικαστήριο (π.χ. όσον αφορά το πότε θα πρέπει να εμφανιστώ στο δικαστήριο);

Αναλυτικές πληροφορίες για την υπόθεση μπορούν να ληφθούν από το αρχείο των δικαστηρίων ή τους δικτυακούς τους τόπους, αν υπάρχουν, στη διεύθυνση <http://portal.just.ro/>.

Το δικαστήριο μπορεί να αποφανθεί επί της αγωγής μόνο αν οι διάδικοι έχουν κλητευθεί ή παραστεί ενώπιον του δικαστηρίου αυτοπροσώπως ή μέσω αντιπροσώπου. Το δικαστήριο αναβάλλει την έκδοση απόφασης επί της υπόθεσης και διατάσσει την κλήτευση του διαδίκου αν διαπιστώσει ότι ο απών διάδικος δεν κλητεύθηκε σύμφωνα με τις επιταγές του νόμου, με ποινή ακυρότητας. Η κοινοποίηση των κλήσεων και όλων των δικονομικών εγγράφων γίνεται αυτεπαγγέλτως.

Όταν ο δικαστής διαπιστώσει ότι έχουν τηρηθεί όλες οι νόμιμες προϋποθέσεις αναφορικά με την αγωγή, διατάσσει, με απόφασή του, την κοινοποίησή της στον εναγόμενο, ο οποίος ενημερώνεται για την υποχρέωση κατάθεσης αντίκρουσης, επί ποινή κυρώσεων, εντός είκοσι πέντε ημερών από την κοινοποίηση της αγωγής. Η αντίκρουση κοινοποιείται στον ενάγοντα, που πρέπει να υποβάλει την απάντησή του στην αντίκρουση εντός δέκα ημερών από την κοινοποίηση, ενώ ο εναγόμενος λαμβάνει γνώση της απάντησης στην αντίκρουση με εξέταση του φακέλου της υπόθεσης. Εντός τριών ημερών από την ημέρα κατάθεσης της απάντησης στην αντίκρουση, ο δικαστής ορίζει με απόφασή του την ημερομηνία της πρώτης συζήτησης, η οποία πρέπει να διεξαχθεί το αργότερο εντός εξήντα ημερών από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης, και διατάσσει να κλητευθούν οι διάδικοι. Εάν ο εναγόμενος δεν κατέθεσε αντίκρουση εντός της νόμιμης προθεσμίας ή εάν ο ενάγων δεν κατέθεσε απάντηση στην αντίκρουση εντός της νόμιμης προθεσμίας, ο δικαστής, με την παρέλευση της ταχθείσας προθεσμίας, ορίζει με απόφασή του την ημερομηνία της πρώτης συζήτησης, η οποία πρέπει να διεξαχθεί το αργότερο εντός εξήντα ημερών από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης, και διατάσσει να κλητευθούν οι διάδικοι. Σε επείγουσες διαδικασίες, είναι δυνατή η σύντμηση των ανωτέρω προθεσμιών από τον δικαστή, ανάλογα με τις περιστάσεις της υπόθεσης. Εάν ο εναγόμενος είναι κάτοικος εξωτερικού, ο δικαστής διατάσσει μεγαλύτερη εύλογη περίοδο, ανάλογα με τις περιστάσεις της υπόθεσης.

Ο διάδικος που κατέθεσε την αγωγή και επιβεβαίωσε ότι ενημερώθηκε για την ημερομηνία της συζήτησης και ο διάδικος που παρέστη στη συζήτηση δεν κλητεύονται περαιτέρω στη διάρκεια της διαδικασίας ενώπιον του εν λόγω δικαστηρίου, διότι θεωρείται ότι γνωρίζουν τις επόμενες ημερομηνίες συζήτησης. Οι εν λόγω διατάξεις ισχύουν επίσης για τον διάδικο στον οποίο έχει επιδοθεί κλήση σε συζήτηση, διότι θεωρείται ότι, στην εν λόγω περίπτωση, ο εν λόγω διάδικος έχει επίσης γνώση των ημερομηνιών συζήτησης που ακολουθούν αυτή για την οποία του επιδόθηκε η κλήση. Η κλήση αναφέρει επίσης ότι, με την επίδοση της κλήσης και με την αίρεση υπογραφής που βεβαιώνει την παραλαβή, ο κλητευθείς διάδικος θεωρείται επίσης ότι έχει γνώση των ημερομηνιών συζήτησης που έπονται της συζήτησης για την οποία του επιδόθηκε η κλήση.

Στην πρώτη συζήτηση στην οποία κλήθηκαν νομίμως οι διάδικοι, ο δικαστής, αφού ακούσει τους διαδίκους, πρέπει να εκτιμήσει την αναγκαία περίοδο διερεύνησης, λαμβάνοντας υπόψη τις περιστάσεις της υπόθεσης, ώστε να εκδώσει απόφαση εντός του συντομότερου δυνατού και προβλέψιμου διαστήματος.

Τελευταία επικαιροποίηση: 22/09/2021

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Ενδεδειγμένες ενέργειες; - Σλοβενία

1 Είμαι αναγκασμένος να προσφύω σε δικαστήριο ή υπάρχει άλλη εναλλακτική λύση;

Θα ήταν ίσως ενδεδειγμένο να επιλυθεί η διαφορά μέσω εναλλακτικής διαδικασίας επίλυσης διαφορών. Οι μέθοδοι εναλλακτικής επίλυσης διαφορών (ΕΕΔ) επιτρέπουν την επίλυση μιας διαφοράς χωρίς την παρέμβαση δικαστηρίου, ή τουλάχιστον χωρίς δικαστική απόφαση επί της ουσίας της υπόθεσης. Στα κύρια είδη ΕΕΔ που χρησιμοποιούνται στη Σλοβενία περιλαμβάνεται η διαιτησία, η διαμεσολάβηση και η προσφυγή στο δικαστήριο κατά μια ευρύτερη έννοια που αποσκοπεί στην προώθηση του δικαστικού συμβιβασμού. Ο νόμος περί εναλλακτικής επίλυσης διαφορών (*Zakon o alternativnem reševanju sodnih sporov*) υποχρεώνει τα πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια δικαστήρια να παρέχουν τη δυνατότητα στους διαδίκους που εμπλέκονται σε διαφορές απορρέουσες από εμπορικές, εργασιακές, οικογενειακές και λοιπές σχέσεις αστικού δικαίου να χρησιμοποιούν τεχνικές ΕΕΔ, στο πλαίσιο της θέσπισης και εφαρμογής ενός προγράμματος ΕΕΔ. Βάσει ενός τέτοιου προγράμματος, τα δικαστήρια υποχρεούνται να επιτρέπουν στους διαδίκους τη χρήση της διαμεσολάβησης, και πιθανώς και άλλων μορφών ΕΕΔ.

Διαμεσολάβηση είναι η διευθέτηση μιας διαφοράς με τη βοήθεια ενός ουδέτερου τρίτου μέρους, το οποίο δεν μπορεί να εκδώσει δεσμευτική απόφαση. Οι διάδικοι μπορούν να συνάψουν συμφωνία επίλυσης της διαφοράς με τη μορφή άμεσα εκτελεστής συμβολαιογραφικής πράξης, δικαστικού συμβιβασμού ή συμβιβαστικής απόφασης διαιτησίας.

Οι διάδικοι μπορούν, οποιαδήποτε στιγμή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας σε αστικό δικαστήριο, να συνάψουν συμβιβασμό επί του αντικειμένου της διαφοράς (δικαστικός συμβιβασμός). Η συμφωνία σύναψης δικαστικού συμβιβασμού αποτελεί εκτελεστό τίτλο.

Περισσότερες πληροφορίες για αυτό το θέμα μπορείτε να αναζητήσετε στην ενότητα «Εναλλακτική επίλυση διαφορών».

2 Υπάρχει προθεσμία προσφυγής στο δικαστήριο;

Οι προθεσμίες για την άσκηση αγωγής εξαρτώνται από τη φύση της υπόθεσης. Ο νομικός σύμβουλος ή η υπηρεσία νομικής συνδρομής μπορούν να διευκρινίσουν τυχόν απορίες σχετικά με τις προθεσμίες, εν γένει, και, ειδικότερα, τις προθεσμίες παραγραφής δικαιωμάτων. Περισσότερες πληροφορίες για το θέμα αυτό μπορείτε να αναζητήσετε στην ενότητα «Δικονομικές προθεσμίες».

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους;

Περισσότερες πληροφορίες για το θέμα αυτό μπορείτε να αναζητήσετε στη ενότητα «[Αρμοδιότητα των δικαστηρίων](#)».

4 Αν ναι, σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ σε συνάρτηση με τον τόπο κατοικίας μου και τον τόπο κατοικίας του αντιδίκου ή με άλλα στοιχεία της υπόθεσής μου;

Περισσότερες πληροφορίες για το θέμα αυτό μπορείτε να αναζητήσετε στη ενότητα «[Αρμοδιότητα των δικαστηρίων](#)».

5 Σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ ενόψει του είδους της υπόθεσής μου και του επιδίκου ποσού;

Περισσότερες πληροφορίες για αυτό το θέμα αυτό μπορείτε να αναζητήσετε στη ενότητα «[Αρμοδιότητα των δικαστηρίων](#)».

6 Μπορώ να απευθυνθώ στο δικαστήριο μόνος ή χρειάζεται να χρησιμοποιήσω κάποιον ενδίαμεσο, για παράδειγμα, δικηγόρο;

Στη Σλοβενία, οι διάδικοι μπορούν να παρίστανται αυτοπροσώπως ενώπιον του δικαστηρίου, με εξαίρεση τις διαδικασίες που αφορούν έκτακτα ένδικα μέσα, όπου οι διάδικοι μπορούν να κινήσουν νομικές διαδικασίες μόνο μέσω πληρεξουσίου δικηγόρου, ή εάν ο ίδιος ο διάδικος ή ο νόμιμος εκπρόσωπός του έχει υποβληθεί με επιτυχία στις κρατικές εξετάσεις για απόκτηση άδειας άσκησης νομικού επαγγέλματος. Εάν ένας διάδικος επιθυμεί να εκπροσωπηθεί από συνήγορο, αυτός ο πληρεξούσιος μπορεί να είναι, σε διαδικασίες ενώπιον τοπικού δικαστηρίου, οποιοδήποτε πρόσωπο με πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα,

ενώ ενώπιον περιφερειακού δικαστηρίου, ανώτερου δικαστηρίου ή του Ανώτατου Δικαστηρίου, ως συνήγορος μπορεί να παραστεί μόνο δικηγόρος ή άλλο πρόσωπο που έχει υποβληθεί με επιτυχία στις κρατικές εξετάσεις για την απόκτηση άδειας άσκησης νομικού επαγγέλματος.

7 Για την κίνηση της διαδικασίας, σε ποιον συγκεκριμένα πρέπει να απευθυνώ: στην υποδοχή, στη γραμματεία του δικαστηρίου ή σε κάποια άλλη υπηρεσία;

Η αγωγή μπορεί να αποσταλεί στο δικαστήριο ταχυδρομικώς ή να κατατεθεί απευθείας στη γραμματεία του. Βλέπε επίσης απάντηση στην ερώτηση 8.

8 Σε ποια γλώσσα πρέπει να διατυπώσω την αίτησή μου; Μπορώ να την υποβάλω προφορικά ή πρέπει να την υποβάλω οπωσδήποτε εγγράφως; Μπορώ να την υποβάλω με τηλεμοιοτυπία ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο;

Η επίσημη γλώσσα των δικαστηρίων στη Σλοβενία είναι η σλοβενική. Ωστόσο, σε περιοχές όπου υπάρχει ουγγρική ή ιταλική εθνική μειονότητα, χρησιμοποιείται η ουγγρική ή η ιταλική ως επίσημη γλώσσα παράλληλα με τη σλοβενική. Η αγωγή συντάσσεται στη σλοβενική γλώσσα και υπογράφεται από τον ίδιο τον ενάγοντα.

Ως πρωτότυπη υπογραφή του αιτούντος νοείται η ιδιόχειρη υπογραφή καθώς και η ηλεκτρονική υπογραφή που ισοδυναμεί με ιδιόχειρη υπογραφή.

Οι αιτήσεις, όπως και οι αγωγές, πρέπει να υποβάλλονται σε γραπτή μορφή. Γραπτή αίτηση θεωρείται εκείνη που είναι χειρόγραφη ή εκτυπωμένη και υπογεγραμμένη ιδιοχείρως από τον ίδιο τον αιτούντα (αίτηση σε φυσική μορφή), καθώς και η αίτηση που είναι σε ηλεκτρονική μορφή και υπογράφεται με ηλεκτρονική υπογραφή ισοδύναμη με ιδιόχειρη υπογραφή (αίτηση σε ηλεκτρονική μορφή). Οι αιτήσεις σε φυσική μορφή υποβάλλονται ταχυδρομικώς ή με χρήση της τεχνολογίας των επικοινωνιών ή κατατίθενται απευθείας στο δικαστήριο ή παραδίδονται από κάποιο πρόσωπο που αναλαμβάνει επαγγελματικά την υποβολή αιτήσεων. Αγωγή μπορεί επίσης να υποβληθεί με τηλεμοιοτυπία (φαξ).

Ο νόμος προβλέπει επίσης ηλεκτρονικές αιτήσεις, δηλαδή αιτήσεις σε ηλεκτρονική μορφή υπογεγραμμένες με ηλεκτρονική υπογραφή που ισοδυναμεί με ιδιόχειρη υπογραφή. Οι ηλεκτρονικές αιτήσεις υποβάλλονται στο δικαστικό σύστημα πληροφοριών με ηλεκτρονικά μέσα. Το σύστημα πληροφοριών επιβεβαιώνει αυτόματα στον αιτούντα ότι η αίτηση παραλήφθηκε.

Ανεξαρτήτως των ισχυουσών νομοθετικών διατάξεων (πράξεις και εκτελεστικοί κανονισμοί) που αφορούν όλες τις αστικές και εμπορικές διαδικασίες, επί του παρόντος μόνο οι διαδικασίες που περιλαμβάνονται στον δικτυακό τόπο e-Justice (eSodstvo) μπορούν να κινήθουν μέσω του διαδικτύου ή ηλεκτρονικά: ορισμένα είδη διαδικασιών εκτέλεσης, η υποβολή αιτήσεων και η έκδοση αποφάσεων σε διαδικασίες αφερεγγυότητας, και η υποβολή προτάσεων που αφορούν το κτηματολόγιο.

Ο δικτυακός τόπος e-Justice υπάρχει στη Σλοβενία για αυτόν τον σκοπό και επιτρέπει την υποβολή έγγραφου υλικού σε ηλεκτρονική μορφή: <https://evlozisce.sodisce.si/esodstvo/index.html>

<https://evlozisce.sodisce.si/esodstvo/index.html>

9 Υπάρχουν ειδικά έντυπα για την άσκηση αγωγής; Αν όχι, πώς κινείται η διαδικασία; Ο φάκελος της αγωγής πρέπει να περιλαμβάνει υποχρεωτικά ορισμένα στοιχεία;

Στη Σλοβενία, μια αγωγή δεν είναι απαραίτητο να υποβάλλεται σε ειδικό έντυπο ωστόσο, πρέπει να περιέχει ορισμένα στοιχεία που προβλέπει ο νόμος, μερικά από τα οποία ισχύουν για όλες τις αιτήσεις, ενώ μερικά άλλα αφορούν ειδικά τη συγκεκριμένη αγωγή. Συνεπώς, η αγωγή πρέπει να περιλαμβάνει: το δικαστήριο στο οποίο απευθύνεται, τα ονόματα και τη διεύθυνση προσωρινής ή μόνιμης κατοικίας των διαδίκων, τα ονόματα των νόμιμων εκπροσώπων ή συμβούλων, το αντικείμενο της διαφοράς και το περιεχόμενο της αίτησης. Πρέπει επίσης να περιλαμβάνει τον προσωπικό αριθμό ταυτοποίησης (EMŠO) του διαδίκου, αν αυτός είναι φυσικό πρόσωπο εγγεγραμμένο στο κεντρικό μητρώο πληθυσμού έναν αριθμό φορολογικού μητρώου, αν ο διάδικος δεν είναι εγγεγραμμένος στο κεντρικό μητρώο πληθυσμού, αλλά είναι εγγεγραμμένος στο φορολογικό μητρώο ή την ημερομηνία γέννησης, αν ο διάδικος δεν είναι εγγεγραμμένος ούτε στο κεντρικό μητρώο πληθυσμού ούτε στο φορολογικό μητρώο (αυτές οι πληροφορίες λαμβάνονται αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο). Αν ο αντισυμβαλλόμενος είναι νομικό πρόσωπο, η αγωγή πρέπει να αναφέρει το όνομα ή την εταιρική επωνυμία, την καταστατική έδρα και την επαγγελματική διεύθυνση, καθώς και τον αριθμό καταχώρισης ή τον αριθμό φορολογικού μητρώου, αν το νομικό πρόσωπο είναι εγκατεστημένο στη Σλοβενία. Αν ο διάδικος είναι επιχειρηματίας (που ασκεί ανεξάρτητη κερδοσκοπική δραστηριότητα σε οργανωμένη εταιρεία) ή είναι ελεύθερος επαγγελματίας (π.χ. γιατρός, συμβολαιογράφος, δικηγόρος, αγρότης ή άλλο φυσικό πρόσωπο που δεν είναι επιχειρηματίας, αλλά ασκεί ελεύθερο επάγγελμα), η αγωγή πρέπει να αναφέρει την καταστατική έδρα και την επιχειρηματική διεύθυνση, καθώς και τον αριθμό καταχώρισης ή τον αριθμό φορολογικού μητρώου, αν ο διάδικος είναι εγκατεστημένος στη Σλοβενία. Η αγωγή πρέπει επίσης να περιλαμβάνει μια ειδική αίτηση που εκθέτει το κύριο αντικείμενο της υπόθεσης και τις δευτερεύουσες αξιώσεις, τα πραγματικά περιστατικά που στηρίζουν το αίτημα του ενάγοντος, τα αποδεικτικά στοιχεία που τεκμηριώνουν τα εν λόγω πραγματικά περιστατικά και την υπογραφή του ενάγοντος. Αν η αρμοδιότητα ενός δικαστηρίου εξαρτάται από την αξία του αντικειμένου της διαφοράς και το αντικείμενο της διαφοράς δεν είναι χρηματικό, η αγωγή πρέπει επίσης να αναφέρει την αξία του αντικειμένου της διαφοράς. Οι αιτήσεις που πρέπει να επιδοθούν στον αντίδικο πρέπει να υποβάλλονται στο δικαστήριο σε όσα αντίγραφα απαιτείται από το δικαστήριο και τον αντίδικο και σε μορφή που επιτρέπει στο δικαστήριο να πραγματοποιηθεί η επίδοση ή κοινοποίηση. Το ίδιο ισχύει και για τα συνημμένα έγγραφα.

10 Χρειάζεται να καταβληθούν τέλη στο δικαστήριο; Αν ναι, πότε; Η αμοιβή του δικηγόρου προκαταβάλλεται;

Πρέπει να καταβάλλονται δικαστικά τέλη όταν ασκείται αγωγή ή ανταγωγή, όταν υποβάλλεται αίτηση συναινετικού διαζυγίου, όταν υποβάλλεται αγωγή που περιλαμβάνει αίτηση έκδοσης διαταγής πληρωμής και όταν υποβάλλεται: αίτηση επανεκδίκασης αίτηση διασφάλισης αποδεικτικών στοιχείων πριν από αστική διαδικασία πρόταση συμβιβασμού αναγγελία έφεσης έφεση αίτηση χορήγησης άδειας για άσκηση αναίρεσης και αναίρεση (revizija). Τα δικαστικά τέλη πρέπει να καταβάλλονται το αργότερο έως τη λήξη της προθεσμίας που ορίζει το δικαστήριο στη διαταγή πληρωμής των δικαστικών τελών.

Αν το δικαστικό τέλος δεν καταβληθεί εντός της καθορισμένης προθεσμίας και δεν συντρέχουν προϋποθέσεις απαλλαγής ή αναβολής της εν λόγω πληρωμής, ούτε προβλέπεται τμηματική εξόφληση, η αίτηση θεωρείται ότι έχει αποσυρθεί.

Τα έξοδα της δικαστικής διαδικασίας καλύπτονται από τον ηττηθέντα διάδικο της υπόθεσης. Οι πληρεξούσιοι δικηγόροι λαμβάνουν την αμοιβή τους για τη δικαστική διαδικασία σύμφωνα με τον νόμο περί δικηγορικών αμοιβών (Zakon o odvetniški tarifi). Οι αμοιβές των δικηγόρων συνίστανται στο συνολικό κόστος των δικηγορικών υπηρεσιών που παρέχουν και των εξόδων που απαιτούνται για την εκτέλεση του έργου, προσαυξημένο με ΦΠΑ αν ο δικηγόρος είναι εγγεγραμμένος στο μητρώο ΦΠΑ στη Σλοβενία. Σύμφωνα με τους κανονισμούς, ο δικηγόρος πρέπει να παράσχει στον διάδικο ή τον αντισυμβαλλόμενο αναλυτικό τιμολόγιο για την παρασχεθείσα νομική υπηρεσία ή απόδειξη ότι έχει λάβει προκαταβολή το αργότερο οκτώ ημέρες μετά την παροχή της υπηρεσίας ή την καταβολή της προκαταβολής. Η νομική υπηρεσία θεωρείται ότι εκτελέστηκε το αργότερο όταν ο δικηγόρος έχει εκπληρώσει όλες τις υποχρεώσεις που αναφέρονται στη σύμβαση εντολής ή σε απόφαση της αρμόδιας αρχής. Ο δικηγόρος μπορεί να ζητήσει από τον διάδικο να του καταβάλει, πριν από την ολοκλήρωση της διαδικασίας, προκαταβολή για τη ζητούμενη υπηρεσία και για τα σχετικά έξοδα.

11 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής;

Οι διάδικοι δύνανται να ζητούν νομική συνδρομή, η οποία τους χορηγείται εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις που ορίζονται από τον νόμο περί δωρεάν νομικής συνδρομής (Zakon o brezplačni pravni pomoči, ZBPP). Περισσότερες πληροφορίες για το θέμα αυτό μπορείτε να αναζητήσετε στην ενότητα «Νομική συνδρομή».

12 Από ποιο χρονικό σημείο και εξής η αγωγή μου θεωρείται επισήμως ασκηθείσα; Θα μου δώσουν οι αρχές πληροφορίες για το κατά πόσον η αγωγή μου έχει ασκηθεί εγκύρως;

Μια αγωγή θεωρείται ασκηθείσα από τη στιγμή που θα παραληφθεί από το αρμόδιο δικαστήριο. Όταν η αγωγή αποστέλλεται με συστημένη επιστολή ή τηλεγράφημα, η ημερομηνία ταχυδρόμησης λαμβάνεται υπόψη ως ημερομηνία παράδοσης στο δικαστήριο στο οποίο απευθύνεται. Ο αιτών δεν λαμβάνει αυτόματη επιβεβαίωση για την άσκηση της αγωγής. Όταν η αίτηση παραδίδεται στην ταχυδρομική θυρίδα του δικαστηρίου, ο χρόνος παραλαβής στην ταχυδρομική θυρίδα του δικαστηρίου λαμβάνεται υπόψη ως χρόνος παράδοσης στο δικαστήριο στο οποίο απευθύνεται η αίτηση.

Ο νόμος περί ηλεκτρονικών αιτήσεων (*Zakon za vloge v elektronski obliki*) προβλέπει την υποβολή ηλεκτρονικών αιτήσεων στο δικαστικό σύστημα πληροφοριών με ηλεκτρονικά μέσα. Σε αυτήν την περίπτωση, ο χρόνος παραλαβής της αίτησης από το δικαστικό σύστημα πληροφοριών θεωρείται ως χρόνος παράδοσης στο δικαστήριο όπου απευθύνεται. Το σύστημα πληροφοριών επιβεβαιώνει αυτόματα στον αιτούντα ότι η αίτηση παρελήφθη. Θα πρέπει να επισημανθεί ότι, παρά τις ισχύουσες νομικές διατάξεις, επί του παρόντος δεν είναι δυνατόν να κατατεθεί αγωγή με ηλεκτρονικά μέσα σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, με εξαίρεση τις διαδικασίες που αφορούν το κτηματολόγιο και διαδικασίες αφερεγγυότητας και εκτέλεσης.

13 Από το χρονικό σημείο της καταχώρησης της Θα λάβω λεπτομερείς πληροφορίες για το χρονοδιάγραμμα των γεγονότων που θα ακολουθήσουν την προσφυγή στο δικαστήριο (π.χ. όσον αφορά το πότε θα πρέπει να εμφανιστώ στο δικαστήριο);

Όταν τα γεγονότα συνδέονται με αποκλειστικές προθεσμίες, το δικαστήριο προειδοποιεί τον διάδικο εγγράφως και επισυνάπτει νομική σημείωση που εξηγεί τις συνέπειες εάν ο διάδικος δεν τηρήσει τις οδηγίες του δικαστηρίου.

Σχετικοί σύνδεσμοι

<http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/preciscenaBesedilaZakonov>

<http://www.sodisce.si/>

<https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs>

<http://www.pisrs.si/Pis.web/>

Τελευταία επικαιροποίηση: 03/03/2020

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Ενδειγμένες ενέργειες; - Σλοβακία

1 Είμαι αναγκασμένος να προσφύγω σε δικαστήριο ή υπάρχει άλλη εναλλακτική λύση;

Για την απάντηση στη συγκεκριμένη ερώτηση, βλέπε επίσης την ενότητα: «Εναλλακτική επίλυση διαφορών-Σλοβακία».

Δεν είναι αναγκαία η επίλυση όλων των διαφορών με προσφυγή στο δικαστήριο. Τα μέρη θα πρέπει πρώτα να επιχειρήσουν να καταλήξουν σε φιλική συμφωνία και σε αμοιβαία αποδεκτό συμβιβασμό. Εναλλακτικά, η διαφορά μπορεί να επιλυθεί με διαμεσολάβηση. Η διαμεσολάβηση είναι εξωδικαστική πράξη, με την οποία τα μετέχοντα πρόσωπα επιλύουν τη διαφορά τους, που απορρέει από συμβατική ή άλλη έννομη σχέση τους, με τη συνδρομή του διαμεσολαβητή. Συνιστάται στα μέρη να απευθύνονται στο δικαστήριο μόνο αφού έχουν εξαντλήσει όλες τις εναλλακτικές μεθόδους επίλυσης της διαφοράς ή όταν επιδιώκεται ο ακριβής προσδιορισμός της θέσης των μερών, των δικαιωμάτων τους και της αμοιβαίας τους ευθύνης.

Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, που ορίζει ο νόμος περί διαιτησίας (*zákon o rozhodcovskom konaní*), όπως έχει τροποποιηθεί, το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί να αποφασίζει σε υποθέσεις που αφορούν:

α) τη διευθέτηση περιουσιακών διαφορών που απορρέουν από σχέσεις που διέπονται από το εθνικό και διεθνές εμπορικό και αστικό δίκαιο, όταν τόπος της διαιτησίας είναι η Δημοκρατία της Σλοβακίας

β) την αναγνώριση και εκτέλεση εθνικών και αλλοδαπών αποφάσεων διαιτησίας στη Δημοκρατία της Σλοβακίας.

Αν το είδος της διαφοράς που εισάγεται σε δική δεν εξαιρείται από το πεδίο εφαρμογής του νόμου περί διαιτησίας, οι διάδικοι μπορούν να συμφωνήσουν ότι θα υπαγάγουν τη διαφορά στη διαιτησία, είτε ενώπιον δικαστηρίου είτε εξωδικαστικά. Η εν λόγω συμφωνία πρέπει να περιέχει συμφωνία διαιτησίας. Μια συμφωνία τέτοιου είδους που προσάγεται ενώπιον δικαστηρίου έχει ως αποτέλεσμα την παραίτηση από την αίτηση και τη συναίνεση του εναγομένου στην εν λόγω παραίτηση, σύμφωνα με τον κώδικα πολιτικής δικονομίας (*Civilný sporový poriadok*, ΚΠολΔ).

2 Υπάρχει προθεσμία προσφυγής στο δικαστήριο;

Σύμφωνα με τον κώδικα πολιτικής δικονομίας, ένα δικαίωμα παραγράφεται όταν δεν ασκείται εντός της προθεσμίας που τάσσει ο νόμος. Η προθεσμία της προσφυγής διαφέρει ανάλογα με την υπόθεση.

Οι νόμιμες προθεσμίες παραγραφής ορίζονται από τον νόμο. Η γενική προθεσμία παραγραφής είναι τρία έτη, που αρχίζουν να τρέχουν από τον χρόνο που κατέστη εφικτή η άσκηση του δικαιώματος.

Το δικαστήριο επιλαμβάνεται ενός δικαιώματος που έχει παραγραφεί μόνο κατόπιν υπόδειξης του οφειλέτη. Αν ο οφειλέτης προβάλει αντίρρηση ως προς την παραγραφή του δικαιώματός του, το παραγραφέν δικαίωμα δεν μπορεί να χορηγηθεί στον δανειστή.

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους;

Βλέπε ενότητα: «Σε ποιο δικαστήριο μπορώ να προσφύγω; - Σλοβακία»

Η εξουσία των δικαστηρίων να επιλαμβάνονται συγκεκριμένης υπόθεσης ορίζεται από το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (κανονισμούς, διεθνείς, πολυμερείς ή διμερείς συμβάσεις) και, ελλείψει αυτών, από το εθνικό δίκαιο που διέπει τη σύγκρουση των νόμων.

Οι κανόνες που διέπουν την εξουσία των δικαστηρίων της Σλοβακίας ορίζονται σε εθνικό επίπεδο από τον νόμο αριθ. 97/1963, περί του διεθνούς ιδιωτικού και δικονομικού δικαίου (*Zákon č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom*). Θεμελιώδης κανόνας είναι ότι τα δικαστήρια της Σλοβακίας είναι αρμόδια όταν το πρόσωπο κατά του οποίου στρέφεται η προσφυγή (αίτηση) έχει την κατοικία ή την έδρα του στη Δημοκρατία της Σλοβακίας ή, στην περίπτωση περιουσιακών δικαιωμάτων, όταν έχει περιουσία στη χώρα. Περαιτέρω διατάξεις εξειδικεύουν τις προϋποθέσεις που πρέπει να συντρέχουν για να θεμελιωθεί η αρμοδιότητα των δικαστηρίων της Σλοβακίας. Στις συμβατικές σχέσεις, τα μέρη μπορούν να καθιδρύνουν την αρμοδιότητα με συμφωνία. Σε ορισμένες περιπτώσεις, τα δικαστήρια της Σλοβακίας έχουν αποκλειστική αρμοδιότητα, επί παραδείγματι, σε διαδικασίες που αφορούν εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτων, μίσθωση ακινήτων που βρίσκονται στη Δημοκρατία της Σλοβακίας ή σε διαδικασίες που αφορούν την κατοχύρωση ή την εγκυρότητα αδειών ευρεσιτεχνίας, εμπορικών σημάτων, σχεδίων και άλλων δικαιωμάτων.

4 Αν ναι, σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ σε συνάρτηση με τον τόπο κατοικίας μου και τον τόπο κατοικίας του αντιδίκου ή με άλλα στοιχεία της υπόθεσής μου;

Βλέπε ενότητα: «Σε ποιο δικαστήριο μπορώ να προσφύγω; - Σλοβακία»

Σύμφωνα με τον κώδικα πολιτικής δικονομίας, τακτικό δικαστήριο για την εκδίκαση της υπόθεσης είναι το δικαστήριο του διάδικου κατά του οποίου στρέφεται η αίτηση (του εναγομένου), εκτός αν άλλως ορίζεται. Τακτικό δικαστήριο φυσικού προσώπου (πολίτη) είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εν λόγω πολίτη ή, αν δεν έχει κατοικία, του τόπου διαμονής του τακτικό δικαστήριο νομικού προσώπου είναι το δικαστήριο του τόπου της έδρας του νομικού προσώπου και, σε περίπτωση αλλοδαπού νομικού προσώπου, το δικαστήριο του τόπου της οργανωτικής μονάδας του εν λόγω νομικού προσώπου. Τακτικό δικαστήριο του κράτους είναι το δικαστήριο του τόπου όπου επήλθε η περίπτωση που αποτέλεσε τη γενεσιουργό αιτία του αξιούμενου δικαιώματος. Τακτικό δικαστήριο σε εμπορικές υποθέσεις είναι το δικαστήριο του τόπου της έδρας του εναγομένου και, σε περίπτωση που δεν διαθέτει έδρα, το δικαστήριο του

τόπου άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Εάν ο εναγόμενος δεν διαθέτει τόπο άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας, το τακτικό δικαστήριο θα είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εν λόγω εναγομένου.

5 Σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ ενόψει του είδους της υπόθεσής μου και του επιδικίου ποσού;

Βλέπε ενότητα: «Σε ποιο δικαστήριο μπορώ να προσφύγω; - Σλοβακία»

Ο θεμελιώδης κανόνας για τον καθορισμό της καθ' ύλην αρμοδιότητας παρατίθεται στο άρθρο 12 του κώδικα πολιτικής δικονομίας. Σε πρώτο βαθμό, κατά κανόνα αρμόδιο είναι το πρωτοδικείο (*okresný súd*). Το περιφερειακό δικαστήριο (*krajský súd*) αποφασίζει ως πρωτοβάθμιο δικαστήριο μόνον σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, επί παραδείγματι, σε διαφορές που αφορούν τρίτη χώρα ή πρόσωπα που χαιρούν διπλωματικής ασυλίας και προνομίων, εφόσον οι διαφορές εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των δικαστηρίων της Δημοκρατίας της Σλοβακίας. Ο νόμος αριθ. 371/2004, για τις έδρες και τις περιφέρειες των δικαστηρίων στη Δημοκρατία της Σλοβακίας (*Zákon č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky*), ρυθμίζει την αρμοδιότητα των δικαστηρίων εμπορικού μητρώου, των πτωχευτικών δικαστηρίων και των δικαστηρίων συμβιβασμού, των δικαστηρίων συναλλαγματικών και επιταγών, των δικαστηρίων που αποφασίζουν σε υποθέσεις που αφορούν την προστασία της βιομηχανικής ιδιοκτησίας και του αθέμιτου ανταγωνισμού, του δικαστηρίου που είναι αρμόδιο να εκδικάζει υποθέσεις που αφορούν χρηματιστηριακές συναλλαγές, του δικαστηρίου που είναι αρμόδιο για υποθέσεις μέριμνας ανηλίκων και του δικαστηρίου που είναι αρμόδιο για την παροχή νομικής συνδρομής σε περίπτωση οικονομικής ανάγκης.

Το ύψος της διαφοράς δεν επηρεάζει τον προσδιορισμό του αρμόδιου δικαστηρίου της Δημοκρατίας της Σλοβακίας να αποφασίσει σε μια υπόθεση.

6 Μπορώ να απευθυνθώ στο δικαστήριο μόνος ή χρειάζεται να χρησιμοποιήσω κάποιον ενδιάμεσο, για παράδειγμα, δικηγόρο;

Στη Δημοκρατία της Σλοβακίας δεν είναι αναγκαία η εκπροσώπηση από δικηγόρο στις αστικές διαδικασίες.

Ο νόμος διατάσσει την εκπροσώπηση από δικηγόρο σε ειδικούς τύπους διαδικασιών, λ.χ. σε πτωχευτικές υποθέσεις, σε υποθέσεις προστασίας του ανταγωνισμού, αθέμιτης ανταγωνιστικής συμπεριφοράς, δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας και σε έκτακτες διαδικασίες προσφυγής (άρθρο 420 του κώδικα πολιτικής δικονομίας).

7 Για την κίνηση της διαδικασίας, σε ποιον συγκεκριμένα πρέπει να απευθυνθώ: στην υποδοχή, στη γραμματεία του δικαστηρίου ή σε κάποια άλλη υπηρεσία;

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 125 του κώδικα πολιτικής δικονομίας, επιτρέπεται μόνον η γραπτή κατάθεση αίτησης, σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή. Η αίτηση που κατατίθεται σε ηλεκτρονική μορφή πρέπει να κατατεθεί στη συνέχεια, και σε διάστημα 10 ημερών, σε έντυπη μορφή, άλλως δεν θα ληφθεί υπόψη. Αίτηση που κατατίθεται σε έντυπη μορφή πρέπει να προσκομίζεται στον αναγκαίο αριθμό αντιτύπων.

8 Σε ποια γλώσσα πρέπει να διατυπώσω την αίτησή μου; Μπορώ να την υποβάλω προφορικά ή πρέπει να την υποβάλω οπωσδήποτε εγγράφως; Μπορώ να την υποβάλω με τηλεομοιοτυπία ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο;

Δεδομένης της ισότητας των διαδίκων στην αστική δικαστική διαδικασία, η αγωγή δεν είναι αναγκαίο να κατατεθεί στη σλοβακική γλώσσα. Οι διάδικοι έχουν δικαίωμα να ενεργούν ενώπιον δικαστηρίου στη μητρική τους γλώσσα ή σε άλλη γλώσσα που κατανοούν. Το δικαστήριο οφείλει να τους διασφαλίζει ίσες ευκαιρίες για την άσκηση των δικαιωμάτων τους, δηλαδή, εκτός των άλλων, μετάφραση και διερμηνεία. Η κατάθεση της αίτησης μπορεί να γίνει γραπτώς, είτε σε έντυπη είτε σε ηλεκτρονική μορφή.

9 Υπάρχουν ειδικά έντυπα για την άσκηση αγωγής; Αν όχι, πώς κινείται η διαδικασία; Ο φάκελος της αγωγής πρέπει να περιλαμβάνει υποχρεωτικά ορισμένα στοιχεία;

Δεν διατίθενται προκαθορισμένα έντυπα για την κατάθεση αγωγής (αίτηση κίνησης της διαδικασίας).

Οι γενικές προϋποθέσεις ορίζονται στο άρθρο 127 του κώδικα πολιτικής δικονομίας. Η αγωγή πρέπει να είναι υπογεγραμμένη και να περιέχει σαφή μνεία του δικαστηρίου στο οποίο απευθύνεται, του καταθέτη, της υπόθεσης που αφορά και του αγωγικού αιτήματος. Με την αίτηση πρέπει να συνοποβληθεί ο αναγκαίος αριθμός αντιτύπων και προσαρτημάτων, ώστε ένα αντίτυπο να παραμείνει στο δικαστήριο και κάθε διάδικος να λάβει ένα αντίτυπο και τα προσαρτήματα, αν είναι αναγκαία. Αν ο διάδικος δεν καταθέσει τον απαιτούμενο αριθμό αντιτύπων και προσαρτημάτων, το δικαστήριο θα χορηγήσει αντίγραφα με έξοδα του διαδίκου. Σε εκκρεμή υπόθεση, στα αναγκαία στοιχεία περιλαμβάνεται ο αριθμός φακέλου της υπόθεσης.

Εκτός από τις γενικές προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται, στην αγωγή θα πρέπει: να αναγράφονται τα ονοματεπώνυμα και, αν είναι εφικτό, η ημερομηνία γέννησης, ο αριθμός τηλεφώνου, και η διεύθυνση κατοικίας των διαδίκων ή των εκπροσώπων τους, καθώς και πληροφορίες για τη χώρα ιθαγένειας να γίνεται ουσιαστική παράθεση των πραγματικών περιστατικών που έχουν αποφασιστική σημασία και να καθορίζονται τα αποδεικτικά στοιχεία στα οποία βασίζεται ο ενάγων και να αποσαφηνίζεται το αίτημα του ενάγοντος. Αν ο διάδικος είναι νομικό πρόσωπο, στην αγωγή πρέπει να αναγράφονται το όνομα ή η επωνυμία της εταιρίας, η έδρα και ο αριθμός ταυτοποίησης, αν έχει χορηγηθεί. Αν ο διάδικος είναι αλλοδαπό νομικό πρόσωπο, πρέπει να εσωκλείεται στην αγωγή απόσπασμα από το μητρώο εταιριών ή από άλλο μητρώο στο οποίο είναι καταχωρισμένο το αλλοδαπό νομικό πρόσωπο. Αν ο διάδικος είναι φυσικό πρόσωπο που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα, στην αγωγή πρέπει να αναγράφονται η επωνυμία της εταιρίας, η έδρα και ο αριθμός ταυτοποίησης, αν έχει χορηγηθεί. Αν ο διάδικος είναι κράτος, η αγωγή πρέπει να προσδιορίζει το κράτος και την οικεία κρατική αρχή που θα εκπροσωπήσει το κράτος.

Προς διευκόλυνση των διαδίκων και προκειμένου να καταστεί πιο ευέλικτη η δικαστική διαδικασία, στον δικτυακό τόπο του Υπουργείου Δικαιοσύνης της Δημοκρατίας της Σλοβακίας (*Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky*) διατίθενται αναρτημένα παραδείγματα (έντυπα) επιλεγμένων αγωγών για κίνηση της διαδικασίας. Είναι εφικτή η τηλεφόρτωση ενός ενδεικτικού εντύπου και η συμπλήρωσή του. Το έντυπο καθοδηγεί ακριβώς τον ενάγοντα ως προς τα στοιχεία που πρέπει να συμπληρωθούν. Το συμπληρωμένο έντυπο μπορεί να αποσταλεί ανυπόγραφο ή υπογεγραμμένο με πιστοποιημένη ηλεκτρονική υπογραφή με χρήση θεωρημένου πιστοποιητικού. Αν ο ενάγων αποστείλει την αίτησή του χωρίς πιστοποιημένη ηλεκτρονική υπογραφή, υποχρεούται να συμπληρώσει την εν λόγω κατάθεση και να καταθέσει την αίτηση σε έντυπη μορφή.

10 Χρειάζεται να καταβληθούν τέλη στο δικαστήριο; Αν ναι, πότε; Η αμοιβή του δικηγόρου προκαταβάλλεται;

Η κατάθεση της αγωγής υπόκειται σε δικαστικά τέλη. Το δικαστικό τέλος πρέπει να καταβληθεί από τον διάδικο που καταθέτει την αίτηση (αιτών/ενάγων), εκτός αν έχει αρθεί η υποχρέωση καταβολής δικαστικών τελών κατόπιν αιτήματός του ή αν ο νόμος τον απαλλάσσει από την καταβολή. Το ποσό του τέλους ορίζεται από τον πίνακα τελών του δικαστηρίου, ο οποίος συνιστά παράρτημα του νόμου αριθ. 71/1992, περί δικαστικών τελών και του τέλους χορήγησης αποσπάσματος ποινικού μητρώου (*Zákon č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov*). Το ποσό των τελών παρατίθεται στον πίνακα τελών, ως ποσοστό από μια βάση τελών ή ως πάγιο ποσό. Το δικαστικό τέλος καταβάλλεται με την κατάθεση της αίτησης. Αν το τέλος δεν καταβλήθηκε όταν κατέστη καταβλητέο, με την κατάθεση της αίτησης κίνησης της διαδικασίας, το δικαστήριο ζητά από τον υπόχρεο καταβολής να καταβάλει το τέλος εντός προθεσμίας που τάσσει το δικαστήριο, συνήθως εντός δέκα ημερών από την επίδοση του αιτήματος αν, παρά το αίτημα, το τέλος δεν καταβληθεί εντός της ταχθείσας προθεσμίας, το δικαστήριο αναστέλλει τη διαδικασία. Το αίτημα πρέπει να γνωστοποιεί στον υπόχρεο καταβολής τις συνέπειες της μη καταβολής του τέλους.

Στη Δημοκρατία της Σλοβακίας δεν είναι αναγκαία η εκπροσώπηση από δικηγόρο στις αστικές διαδικασίες.

11 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής;

Βλέπε την ενότητα: «Νομική συνδρομή-Σλοβακία».

12 Από ποιο χρονικό σημείο και εξής η αγωγή μου θεωρείται επισήμως ασκηθείσα; Θα μου δώσουν οι αρχές πληροφορίες για το κατά πόσον η αγωγή μου έχει ασκηθεί εγκύρως;

Η αγωγή θεωρείται ασκηθείσα από την ημερομηνία που κατατέθηκε ενώπιον του δικαστηρίου. Το δικαστήριο θα παράσχει στον ενάγοντα την επιβεβαίωση ότι η αγωγή του κατατέθηκε και καταχωρίστηκε στο μητρώο του δικαστηρίου.

13 Θα λάβω λεπτομερείς πληροφορίες για το χρονοδιάγραμμα των γεγονότων που θα ακολουθήσουν την προσφυγή στο δικαστήριο (π.χ. όσον αφορά το πότε θα πρέπει να εμφανιστώ στο δικαστήριο);

Το δικαστήριο ζητά από τον διάδικο να συμπληρώσει ή να διορθώσει μια εσφαλμένη, ελλιπή ή ακατανόητη αίτηση μέσα στην προθεσμία που τάσσει το δικαστήριο, η οποία δεν πρέπει να είναι μικρότερη των δέκα ημερών. Το δικαστήριο δεν λαμβάνει υπόψη άλλες αιτήσεις, από το περιεχόμενο των οποίων δεν προκύπτουν τα απαιτούμενα στοιχεία που πρέπει να έχει μια αγωγή προκειμένου να κινηθεί η διαδικασία, εφόσον δεν διορθωθούν ή συμπληρωθούν προσηκόντως.

Οι διάδικοι και οι εκπρόσωποί τους δικαιούνται να λαμβάνουν γνώση της δικογραφίας και να δημιουργούν αποσπάσματα, αντίγραφα και φωτοαντίγραφα αυτής ή μπορούν να ζητήσουν από το δικαστήριο να τους χορηγήσει φωτοαντίγραφα με δικά τους έξοδα.

Για την προετοιμασία της ακροαματικής διαδικασίας, το δικαστήριο θα επιδώσει μια αίτηση κίνησης της διαδικασίας (αγωγή) στον καθ' ου (εναγόμενο), μαζί με ένα αντίτυπο της αίτησης και τα προσαρτήματά της. Η επίδοση πραγματοποιείται προσωπικά και οι διάδικοι πρέπει να λάβουν τις κατάλληλες υποδείξεις. Το δικαστήριο θα αποστείλει την αντίκρουση του εναγομένου στον ενάγοντα χωρίς καθυστέρηση. Εφόσον απαιτείται από τη φύση του ζητήματος ή τις περιστάσεις της υπόθεσης, το δικαστήριο μπορεί με απόφασή του να υποχρεώσει τον εναγόμενο να παράσχει τη γραπτή του αντίκρουση επί του ζητήματος και, αν δεν συμφωνεί πλήρως με την αίτηση, να παραθέσει στη δήλωση πραγματικών περιστατικών που θα καταθέσει τα πραγματικά περιστατικά που έχουν αποφασιστική σημασία για την υπεράσπισή του, να επισυνάψει τα έγγραφα τα οποία επικαλείται, και να προσδιορίσει τα αποδεικτικά στοιχεία που τεκμηριώνουν τις αξιώσεις του. Το δικαστήριο τάσσει προθεσμία για την κατάθεση της αντίκρουσης.

Εκτός αν άλλως ορίζει ο κώδικας πολιτικής δικονομίας ή άλλος ειδικός κανονισμός, το δικαστήριο θα ορίσει δικάσιμο για την επίδικη υπόθεση, προκειμένου να αποφανθεί επί της υπόθεσης, στην οποία θα κλητεύσει τους διαδίκους και τους άλλους μετέχοντες που απαιτείται να παρασταθούν.

Τελευταία επικαιροποίηση: 16/02/2021

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Ενδεδειγμένες ενέργειες; - Φινλανδία

1 Είμαι αναγκασμένος να προσφύγω σε δικαστήριο ή υπάρχει άλλη εναλλακτική λύση;

Μερικές φορές ίσως είναι καλύτερη επιλογή μια εναλλακτική διαδικασία. Βλ. «[Διαμεσολάβηση στα κράτη μέλη](#)» και «[Διαμεσολάβηση στα κράτη μέλη - Φινλανδία](#)».

2 Υπάρχει προθεσμία προσφυγής στο δικαστήριο;

Διαφορετικές προθεσμίες ισχύουν για διαφορετικά είδη αγωγής. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις προθεσμίες, μπορείτε να απευθυνθείτε σε δικηγόρο ή σε κάποιο γραφείο παροχής νομικής συνδρομής (*oikeusaputoimisto*).

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους;

Βλ. «[Δικαιοδοσία - Φινλανδία](#)».

4 Αν ναι, σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ σε συνάρτηση με τον τόπο κατοικίας μου και τον τόπο αντιδίκου ή με άλλα στοιχεία της υπόθεσής μου;

Βλ. «[Δικαιοδοσία - Φινλανδία](#)».

5 Σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ ενόψει του είδους της υπόθεσής μου και του επίδικου ποσού;

Βλ. «[Δικαιοδοσία - Φινλανδία](#)».

6 Μπορώ να απευθυνθώ στο δικαστήριο μόνος ή χρειάζεται να χρησιμοποιήσω κάποιον ενδιάμεσο, για παράδειγμα, δικηγόρο;

Οι ιδιώτες μπορούν να προσφύγουν στο δικαστήριο για οποιαδήποτε αστική αγωγή χωρίς να χρειάζεται να προσφύγουν σε νομικό σύμβουλο. Σε πολύπλοκες υποθέσεις, είναι ίσως προς το συμφέρον σας να χρησιμοποιήσετε δικηγόρο.

7 Για την κίνηση της διαδικασίας, σε ποιον συγκεκριμένα πρέπει να απευθυνθώ: στην υποδοχή, στη γραμματεία του δικαστηρίου ή σε κάποια άλλη υπηρεσία;

Η γραμματεία του δικαστηρίου λειτουργεί ως το πρώτο σημείο επαφής.

8 Σε ποια γλώσσα πρέπει να διατυπώσω την αίτησή μου; Μπορώ να την υποβάλω προφορικά ή πρέπει να την υποβάλω οπωσδήποτε εγγράφως; Μπορώ να την υποβάλω με τηλεομοιοτυπία ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο;

Οι δικαστικές προσφυγές στα φινλανδικά δικαστήρια διεξάγονται στη φινλανδική ή στη σουηδική γλώσσα. Οι αιτήσεις (το εισαγωγικό δικόγραφο) πρέπει να υποβάλλονται γραπτώς και συνήθως στη φινλανδική γλώσσα. Στα νησιά Åland πρέπει να χρησιμοποιείται η σουηδική γλώσσα. Οι πολίτες της Φινλανδίας, της Ισλανδίας, της Νορβηγίας, της Σουηδίας και της Δανίας μπορούν να χρησιμοποιούν τη γλώσσα τους, κατά περίπτωση. Οι αιτήσεις μπορούν να υποβάλλονται μέσω φαξ ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Για συγκεκριμένα είδη δικαστικών προσφυγών είναι επίσης διαθέσιμη η αυτόματη διαδικασία. Βλ. «[Αυτόματη διαδικασία - Φινλανδία](#)».

9 Υπάρχουν ειδικά έντυπα για την άσκηση αγωγής; Αν όχι, πώς κινείται η διαδικασία; Ο φάκελος της αγωγής πρέπει να περιλαμβάνει υποχρεωτικά ορισμένα στοιχεία;

Δεν διατίθενται ειδικά έντυπα. Το εισαγωγικό της δίκης δικόγραφο σας πρέπει να επεξηγεί σαφώς τι επιδιώκετε και τους λόγους για τους οποίους το επιδιώκετε. Κατά κανόνα, θα πρέπει να επισυνάψετε στην αίτησή σας τυχόν συμβάσεις, δικαιοπραξίες ή κάθε άλλο αποδεικτικό στοιχείο στο οποίο σκοπεύετε να βασιστείτε.

10 Χρειάζεται να καταβληθούν τέλη στο δικαστήριο; Αν ναι, πότε; Η αμοιβή του δικηγόρου προκαταβάλλεται;

Όταν ολοκληρωθεί η διαδικασία, το δικαστήριο επιβάλλει τέλη διεκπεραίωσης. Το ύψος των τελών εξαρτάται από το στάδιο της διαδικασίας στο οποίο εκδόθηκε η απόφαση. Μερικές φορές η απόφαση εκδίδεται μόνο βάσει των γραπτών αποδεικτικών στοιχείων. Ωστόσο, στις περισσότερες υποθέσεις η απόφαση εκδίδεται κατόπιν ακροαματικής διαδικασίας. Περισσότερες πληροφορίες διατίθενται στην ηλεκτρονική διεύθυνση <https://oikeus.fi/tuomioistuimet/en/index/asiointijulkisuus/maksut/oikeudenkayntimaksutyleissatuomioistuimissa.html>.

Η αμοιβή του δικηγόρου και ο χρόνος καταβολής της υπόκεινται σε συμβάσεις και δεν διέπονται από ειδικούς κανόνες.

11 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής;

Η επιλεξιμότητα για τη λήψη νομικής συνδρομής εξαρτάται από το επίπεδο εισοδήματός σας. Νομική συνδρομή δεν χορηγείται για ασήμαντες αγωγές. Περισσότερες πληροφορίες διατίθενται στην ηλεκτρονική διεύθυνση <https://oikeus.fi/oikeusapu/en/index.html>.

12 Από ποιο χρονικό σημείο και εξής η αγωγή μου θεωρείται επισήμως ασκηθείσα; Θα μου δώσουν οι αρχές πληροφορίες για το κατά πόσον η αγωγή μου έχει ασκηθεί εγκύρως;

Η ημερομηνία έναρξης της δικαστικής προσφυγής είναι η ημερομηνία κατά την οποία το δικαστήριο λαμβάνει την οικεία αίτηση κλήτευσης. Το δικαστήριο μπορεί, κατόπιν αιτήματος, να χορηγήσει απόδειξη παραλαβής. Το δικαστήριο δεν μπορεί να παράσχει επιβεβαίωση ότι η αγωγή έχει ασκηθεί συννόμως.

13 Θα λάβω λεπτομερείς πληροφορίες για το χρονοδιάγραμμα των γεγονότων που θα ακολουθήσουν την προσφυγή στο δικαστήριο (π.χ. όσον αφορά το πότε θα πρέπει να εμφανιστώ στο δικαστήριο);

Το δικαστήριο θα τηρεί ενήμερα τα ενδιαφερόμενα μέρη για την πρόοδο της διαδικασίας και θα ανακοινώσει ένα κατά προσέγγιση χρονοδιάγραμμα για τα γεγονότα που θα ακολουθήσουν. Μπορείτε επίσης να επικοινωνείτε με το δικαστήριο για να ζητήσετε πληροφορίες σχετικά με την πρόοδο της υπόθεσής σας. Τελευταία επικαιροποίηση: 28/09/2021

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Ενδεδειγμένες ενέργειες; - Σουηδία

1 Είμαι αναγκασμένος να προσφύγω σε δικαστήριο ή υπάρχει άλλη εναλλακτική λύση;

Ορισμένες φορές είναι προτιμότερο να χρησιμοποιήσετε κανείς τους εναλλακτικούς τρόπους επίλυσης των διαφορών, όπως η [διαμεσολάβηση](#).

2 Υπάρχει προθεσμία προσφυγής στο δικαστήριο;

Σε ορισμένες περιπτώσεις προβλέπονται διατάξεις βάσει των οποίων η προσφυγή σε δικαστήριο πρέπει να πραγματοποιηθεί εντός συγκεκριμένης προθεσμίας, διαφορετικά ενδέχεται να είναι πλέον πολύ αργά, για παράδειγμα, για την απαίτηση εξόφλησης μιας οφειλής. Οι προθεσμίες άσκησης αγωγής διαφέρουν ανάλογα με τον τύπο της επίδικης υπόθεσης. Το ζήτημα των προθεσμιών άσκησης αγωγής μπορεί να απαντηθεί, για παράδειγμα, από νομικό σύμβουλο ή από σύμβουλο σε θέματα καταναλωτών.

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους;

Πληροφορίες σχετικά με τη δικαιοδοσία των δικαστηρίων είναι διαθέσιμες [εδώ](#).

4 Αν ναι, σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ σε συνάρτηση με τον τόπο κατοικίας μου και τον τόπο κατοικίας του αντιδίκου ή με άλλα στοιχεία της υπόθεσής μου;

Ο τόπος κατοικίας του προσφεύγοντος, ο τόπος κατοικίας του αντιδίκου και άλλοι παράγοντες μπορεί να αποτελούν σημαντικά στοιχεία για τον προσδιορισμό του δικαστηρίου ενώπιον του οποίου πρέπει να ασκηθεί η αγωγή. Περαιτέρω πληροφορίες είναι διαθέσιμες [εδώ](#).

5 Σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ ενόψει του είδους της υπόθεσής μου και του επίδικου ποσού;

Η φύση της υπόθεσης, το επίδικο ποσό και άλλες περιστάσεις μπορεί να αποτελούν σημαντικά στοιχεία για τον προσδιορισμό του τύπου του δικαστηρίου ενώπιον του οποίου πρέπει να ασκηθεί η αγωγή. Περαιτέρω πληροφορίες είναι διαθέσιμες [εδώ](#).

6 Μπορώ να απευθυνθώ στο δικαστήριο μόνος ή χρειάζεται να χρησιμοποιήσω κάποιον ενδιάμεσο, για παράδειγμα, δικηγόρο;

Οι ιδιώτες έχουν το δικαίωμα να προσφύγουν ενώπιον των δικαστηρίων με δική τους πρωτοβουλία. Δεν απαιτείται, συνεπώς, η ύπαρξη νομικού εκπροσώπου ή η παράσταση δικηγόρου στη Σουηδία. Επίσης, οι δικηγόροι δεν διαθέτουν μονοπώλιο υπό την έννοια ότι ο νομικός εκπρόσωπος ή ο νομικός σύμβουλος πρέπει να είναι δικηγόρος.

Συνοψίζοντας, μπορεί να ασκηθεί αγωγή χωρίς να οριστεί δικηγόρος.

7 Για την κίνηση της διαδικασίας, σε ποιον συγκεκριμένο πρέπει να απευθυνθώ: στην υποδοχή, στη γραμματεία του δικαστηρίου ή σε κάποια άλλη υπηρεσία;

Πρέπει να υποβληθεί στο δικαστήριο δικόγραφο της αγωγής, το οποίο μπορεί να παραδοθεί στο γραφείο της γραμματείας του δικαστηρίου, να τοποθετηθεί στο γραμματοκιβώτιο ή στην ταχυδρομική θυρίδα του δικαστηρίου, να εγχειριστεί σε δικαστικό υπάλληλο ή να αποσταλεί στο δικαστήριο ταχυδρομικά.

8 Σε ποια γλώσσα πρέπει να διατυπώσω την αίτησή μου; Μπορώ να την υποβάλω προφορικά ή πρέπει να την υποβάλω οπωσδήποτε εγγράφως; Μπορώ να την υποβάλω με τηλεομοιοτυπία ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο;

Στη Σουηδία, η γλώσσα των δικαστηρίων είναι η σουηδική. Συνεπώς, το δικόγραφο της αγωγής πρέπει να συντάσσεται στα σουηδικά. Εντούτοις, εάν υποβληθεί έγγραφο σε άλλη γλώσσα, το δικαστήριο μπορεί, σε ορισμένες περιπτώσεις, να διατάξει τον διάδικο να προσκομίσει μετάφραση του εγγράφου. Σε ορισμένες εξαιρετικές περιπτώσεις, το έγγραφο μπορεί να μεταφραστεί από το ίδιο το δικαστήριο.

Το δικόγραφο της αγωγής πρέπει να υποβάλλεται εγγράφως και να υπογράφεται ιδιοχείρως. Εάν το δικόγραφο δεν υπογράφεται ιδιοχείρως, αλλά έχει σταλεί για παράδειγμα με τηλεομοιοτυπία ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, το δικαστήριο πρέπει να ζητήσει επιβεβαίωση της αίτησης με τη διαβίβαση πρωτότυπου υπογεγραμμένου εγγράφου. Εάν δεν ληφθεί η σχετική επιβεβαίωση, η αίτηση απορρίπτεται.

9 Υπάρχουν ειδικά έντυπα για την άσκηση αγωγής; Αν όχι, πώς κινείται η διαδικασία; Ο φάκελος της αγωγής πρέπει να περιλαμβάνει υποχρεωτικά ορισμένα στοιχεία;

Δεν απαιτείται η χρήση ειδικών εντύπων για την άσκηση αγωγών. Υπάρχει έντυπο για την κατάθεση του δικόγραφου της αγωγής που μπορεί να χρησιμοποιηθεί ανεξαρτήτως του ποσού που αφορά η επίδικη διαφορά. Το έντυπο αυτό είναι διαθέσιμο στον ιστότοπο της σουηδικής Εθνικής Διοίκησης Δικαστηρίων («Domstolsverket») στα [σουηδικά](#) και στα [αγγλικά](#).

Το δικόγραφο της αγωγής πρέπει να περιέχει πληροφορίες για τους διαδίκους, συγκεκριμένο αίτημα, το ιστορικό της αγωγής, πληροφορίες σχετικά με τα αποδεικτικά στοιχεία των οποίων γίνεται επίκληση και τι αποδεικνύει κάθε στοιχείο, καθώς και πληροφορίες σχετικά με τις περιστάσεις βάσει των οποίων θεμελιώνεται η αρμοδιότητα του δικαστηρίου για την εκδίκαση της υπόθεσης.

Τα έγγραφα αποδεικτικά στοιχεία προς επίρρωση της αγωγής πρέπει να κατατίθενται μαζί με την αίτηση.

Εάν το δικόγραφο της αγωγής δεν είναι πλήρες, το δικαστήριο θα ζητήσει να συμπληρωθεί. Εάν δεν συμπληρωθεί, η αγωγή απορρίπτεται.

10 Χρειάζεται να καταβληθούν τέλη στο δικαστήριο; Αν ναι, πότε; Η αμοιβή του δικηγόρου προκαταβάλλεται;

Κατά την κατάθεση του δικόγραφου της αγωγής στις αστικές υποθέσεις, ο αιτών οφείλει να καταβάλει σχετικό τέλος στο πρωτοδικείο («tingsrätt») κατά την υποβολή της αγωγής. Επί του παρόντος, το τέλος ανέρχεται σε 450 σουηδικές κορόνες (περίπου 50 ευρώ). Εάν δεν καταβληθεί το τέλος, το δικαστήριο αποστέλλει στον αιτούντα εντολή εκτέλεσης της υποχρέωσης πληρωμής. Εάν το τέλος δεν καταβληθεί παρά ταύτα, η αγωγή απορρίπτεται.

Τα ζητήματα που αφορούν την πληρωμή των εξόδων του δικηγόρου ρυθμίζονται μεταξύ του πελάτη και του δικηγόρου. Είθιστα να ζητείται η πληρωμή προκαταβολής, ακολουθούμενη από την έκδοση τιμολογίου για την εκτελεσθείσα εργασία. Εάν ισχύει για τον διάδικο το ευεργέτημα της νομικής συνδρομής, εφαρμόζονται ειδικοί κανόνες.

11 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής;

Σχετικές πληροφορίες είναι διαθέσιμες [εδώ](#).

12 Από ποιο χρονικό σημείο και εξής η αγωγή μου θεωρείται επισήμως ασκηθείσα; Θα μου δώσουν οι αρχές πληροφορίες για το κατά πόσον η αγωγή μου έχει ασκηθεί εγκύρως;

Στη Σουηδία, η αγωγή θεωρείται ότι έχει ασκηθεί από την ημερομηνία παραλαβής του εισαγωγικού δικόγραφου της αγωγής από το δικαστήριο. Το εισαγωγικό της δίκης δικόγραφο της αγωγής θεωρείται ότι έχει περιέλθει στο δικαστήριο την ημερομηνία κατά την οποία το δικαστήριο ή ο αρμόδιος υπάλληλος λαμβάνει ή του εγχειρίζονται τα έγγραφα ή η ειδοποίηση ότι έχει αποσταλεί ταχυδρομικό δέμα πληρωμένου τέλους που περιέχει τα έγγραφα. Εάν μπορεί να θεωρηθεί ότι τα έγγραφα ή η σχετική ειδοποίηση παραδόθηκαν στη γραμματεία του δικαστηρίου ή τέθηκαν κατά μέρος στο ταχυδρομείο για την παράδοσή τους στο δικαστήριο σε συγκεκριμένη ημερομηνία, θεωρείται ότι τα έγγραφα ελήφθησαν κατά την εν λόγω ημερομηνία, εφόσον παραληφθούν από τον αρμόδιο υπάλληλο την επομένη εργάσιμη ημέρα.

Δεν προβλέπεται η έκδοση αυτόματης επιβεβαίωσης ότι η αγωγή ασκήθηκε δεόντως. Εντούτοις, μπορεί να ληφθεί σχετική ενημέρωση κατόπιν επικοινωνίας με το δικαστήριο, για παράδειγμα τηλεφωνικώς.

13 Από το χρονικό σημείο της καταχώρησής της Θα λάβω λεπτομερείς πληροφορίες για το χρονοδιάγραμμα των γεγονότων που θα ακολουθήσουν την προσφυγή στο δικαστήριο (π.χ. όσον αφορά το πότε θα πρέπει να εμφανιστώ στο δικαστήριο);

Σύμφωνα με τις διατάξεις του σουηδικού δικονομικού κώδικα («rättegångsbalken»), το δικαστήριο πρέπει να καταρτίσει χρονοδιάγραμμα για την εκδίκαση της υπόθεσης το συντομότερο δυνατόν. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ωστόσο, η κατάρτιση χρονοδιαγράμματος ενδέχεται να είναι άνευ αντικειμένου. Στις περισσότερες περιπτώσεις δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία για την κατάρτιση χρονοδιαγράμματος έως ότου ληφθεί το υπόμνημα αντικρούσεως του εναγομένου.

Ο αιτών μπορεί να έλθει σε επαφή με το δικαστήριο ανά πάσα στιγμή, για παράδειγμα τηλεφωνικώς, για να λάβει πληροφορίες σχετικά με την περαιτέρω πορεία της υπόθεσης.

Σύνδεσμοι

[Υπουργείο Δικαιοσύνης \(Justitiedepartementet\)](#)

[Σουηδική Εθνική Διοίκηση Δικαστηρίων \(Domstolsverket\)](#)

[Σουηδικό Εθνικό Φορολογικό Συμβούλιο \(Riksskatteverket\)](#)

Τελευταία επικαιροποίηση: 17/11/2015

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Ενδεδειγμένες ενέργειες; - Βόρεια Ιρλανδία

1 Είμαι αναγκασμένος να προσφύω σε δικαστήριο ή υπάρχει άλλη εναλλακτική λύση;

Οι παρακάτω παράγραφοι παρέχουν μια γενική εικόνα των ρυθμίσεων που ισχύουν στη Βόρεια Ιρλανδία ως προς την κίνηση των διαδικασιών. Εντούτοις, σκοπός τους δεν είναι να αποτελέσουν εμπειριστατωμένη ανάλυση των σχετικών νομικών διατάξεων και ούτε πρέπει να θεωρούνται ως τέτοια. Οι αναλυτικές διαδικασίες περιγράφονται στους κανονισμούς διαδικασίας των δικαστηρίων και, όποτε είναι εφικτό, θα πρέπει να τους συμβουλευέστε.

Λίγοι άνθρωποι προτιμούν να προσφύουν στο δικαστήριο και οι περισσότεροι είναι διατεθειμένοι να εξετάσουν τη δυνατότητα φιλικού διακανονισμού. Αυτός μπορεί να πραγματοποιηθεί σε ανεπίσημη βάση χωρίς νομική υποστήριξη (λ.χ., με συνάντηση, ανταλλαγή επιστολών ή τηλεφωνική κλήση) ή πιο επίσημα με τη συνδρομή νομίμων εκπροσώπων ή διαμεσολαβητών. Μόνον όταν δεν τηρείται μια συμφωνημένη ρύθμιση πρέπει να εξετάζεται το ενδεχόμενο προσφυγής στο δικαστήριο.

Περαιτέρω πληροφορίες για τους τρόπους εναλλακτικής επίλυσης διαφορών στη Βόρεια Ιρλανδία διατίθενται στον [ιστότοπο του Νομικού Κέντρου για τη Βόρεια Ιρλανδία \(Law Centre \(NI\)\)](#).

Αν χρειαστεί η προσφυγή στο δικαστήριο, θα πρέπει να προσδιορίσετε το κατά τόπον αρμόδιο δικαστήριο. Αν η αγωγή σας είναι αστικής φύσης, μπορεί, με την επιφύλαξη του σχετικού νόμου, να ασκηθεί ενώπιον του High Court. Ωστόσο, η πλειονότητα των διαφορών εκδικάζεται στο County Court, που έχει επί του παρόντος γενική καθ' ύλην αρμοδιότητα για απαιτήσεις ποσού έως 30.000 λιρών στερλινών (£). Η Βόρεια Ιρλανδία χωρίζεται σε διοικητικές περιφέρειες που υπάγονται στην αρμοδιότητα διοικητικών δικαστηρίων και ο οδηγός διοικητικών δικαστηρίων (Administrative Court Guide) μπορεί να σας βοηθήσει να προσδιορίσετε το κατάλληλο δικαστήριο. Η βασική αρχή είναι ότι η διαδικασία κατά κανόνα πρέπει να κινηθεί στην περιφέρεια του διοικητικού δικαστηρίου όπου έχει την κατοικία του ή ασκεί την επιχειρηματική του δραστηριότητα ο καθ' ου (παρότι, θεωρητικά, η δίκη μπορεί να εισαχθεί σε οποιαδήποτε περιφέρεια).

Ο [οδηγός διοικητικών δικαστηρίων](#) διατίθεται προς μεταφόρτωση στον ιστότοπο της Δικαστικής Υπηρεσίας της Βόρειας Ιρλανδίας. Ωστόσο, για ερωτήσεις γενικής φύσης μπορείτε επίσης να επικοινωνήσετε με την Ομάδα Επικοινωνίας της Δικαστικής Υπηρεσίας της Βόρειας Ιρλανδίας (Northern Ireland Courts and Tribunals Service's Communication Team) στο τηλέφωνο +44 300 200 7812.

2 Υπάρχει προθεσμία προσφυγής στο δικαστήριο;

Βλ. το ενημερωτικό δελτίο για τις [οικονομικές προθεσμίες](#).

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους;

Βλ. την απάντηση στην ερώτηση 1 και το ενημερωτικό δελτίο για τη [δικαιοδοσία](#).

4 Αν ναι, σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ σε συνάρτηση με τον τόπο κατοικίας μου και τον τόπο κατοικίας του αντιδίκου ή με άλλα στοιχεία της υπόθεσής μου;

Βλ. την απάντηση στην ερώτηση 1 και το ενημερωτικό δελτίο για τη [δικαιοδοσία](#).

5 Σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ ενόψει του είδους της υπόθεσής μου και του επίδικου ποσού;

Βλ. την απάντηση στην ερώτηση 1 και το ενημερωτικό δελτίο για τη [δικαιοδοσία](#).

6 Μπορώ να απευθυνθώ στο δικαστήριο μόνος ή χρειάζεται να χρησιμοποιήσω κάποιον ενδιάμεσο, για παράδειγμα, δικηγόρο;

Γενικά, καθένας είναι ελεύθερος να εισάγει δίκη ή να αντικρούει αγωγές ενεργώντας αυτοπροσώπως ή μέσω νομίμου εκπροσώπου. Ωστόσο, ο κανόνας αυτός έχει ορισμένες εξαιρέσεις, όπως για παράδειγμα στο High Court όπου ο συμπαραστάτης (next friend) ή ο επίτροπος ad litem προσώπου που δεν έχει ικανότητα διαδίκου (λ.χ., ατόμου ηλικίας κάτω των δεκαοκτώ ετών) πρέπει να εκπροσωπείται από δικηγόρο. Τα νομικά πρόσωπα πρέπει επίσης να εκπροσωπούνται από δικηγόρο, εκτός αν το δικαστήριο επιτρέψει την εκπροσώπηση της εταιρείας από μέλος του διοικητικού συμβουλίου.

Μπορεί να απαιτηθεί η άδεια του δικαστηρίου για την παράσταση αντί ή για λογαριασμό προσώπου.

Τόσο στο High Court όσο και στις διάφορες βαθμίδες των County Courts, ο διάδικος που δεν εκπροσωπείται μπορεί να συνοδεύεται από φιλικό πρόσωπο που μπορεί να παρέχει συμβουλές και να κρατά σημειώσεις. Ωστόσο, τα δικαστήρια μπορούν να επιβάλουν προϋποθέσεις/περιορισμούς για να διασφαλίσουν τη διεξαγωγή της υπόθεσης με εύτακτο τρόπο.

Οι νομικοί παραστάτες, νομικοί σύμβουλοι, δικηγόροι κ.ο.κ. από χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορούν να ενεργούν σε συνεργασία με τοπικούς δικηγόρους.

Το High Court επιλαμβάνεται των πιο περίπλοκων υποθέσεων και οι μη εκπροσωπούμενοι διάδικοι αποτελούν την εξαίρεση στον κανόνα. Το ίδιο συμβαίνει επίσης στο County Court. Ωστόσο, η νομική εκπροσώπηση είναι λιγότερο συνηθής στις υποθέσεις μικροδιαφορών, γεγονός που κατά πάσα πιθανότητα οφείλεται στο ότι οι εν λόγω διαφορές υπάγονται στη διαιτησία και οι δικαστικές διατυπώσεις είναι λιγότερο επίσημες. Ωστόσο, η αξία της απαίτησης δεν αποτελεί πάντοτε ορθή ένδειξη για το αν απαιτείται νομική εκπροσώπηση. Ενίοτε, σε διαφορές με αντικείμενο απαιτήσεις μικρής αξίας μπορούν να προκύψουν δύσκολα ερωτήματα αναφορικά με την υπαιτιότητα ή τη συνυπαιτιότητα (συντρέχον πταίσμα). Αυτός είναι ένας από τους λόγους που οι απαιτήσεις λόγω σωματικής βλάβης εξαιρούνται από τη διαδικασία μικροδιαφορών στη Βόρεια Ιρλανδία.

Εάν δεν επιθυμείτε να προσφύγετε σε δικηγόρο, μπορείτε να ζητήσετε συμβουλή ή συνδρομή από δημόσιο φορέα [λ.χ., από Γραφείο Εξυπηρέτησης Πολιτών (Citizens Advice Bureau)] ή άλλον θεσμοθετημένο φορέα [λ.χ., το Συμβούλιο Καταναλωτών της Βόρειας Ιρλανδίας (Consumer Council for Northern Ireland)].

7 Για την κίνηση της διαδικασίας, σε ποιον συγκεκριμένα πρέπει να απευθυνθώ: στην υποδοχή, στη γραμματεία του δικαστηρίου ή σε κάποια άλλη υπηρεσία;

Γενικά, για την κίνηση της διαδικασίας πρέπει να κατατεθούν τα κατάλληλα έγγραφα στο αρμόδιο δικαστικό γραφείο, καθώς και να καταβληθούν τα προβλεπόμενα δικαστικά τέλη. Οι συνήθεις ώρες κοινού για τα δικαστικά γραφεία είναι από 10.00 έως 16.30.

Οι δικαστικοί υπάλληλοι μπορούν να παράσχουν γενική συνδρομή και πληροφορίες για τις διαδικασίες, ωστόσο δεν είναι σε θέση να παράσχουν νομικές συμβουλές ή να προτείνουν νομίμους εκπροσώπους.

Ο Σύλλογος Νομικών Συμβούλων της Βόρειας Ιρλανδίας (Law Society of Northern Ireland) διαθέτει κατάλογο τοπικών νομικών συμβούλων, ενώ ο Δικηγορικός Σύλλογος (Bar Library) μπορεί να υποδείξει τοπικούς δικηγόρους.

8 Σε ποια γλώσσα πρέπει να διατυπώσω την αίτησή μου; Μπορώ να την υποβάλω προφορικά ή πρέπει να την υποβάλω οπωσδήποτε εγγράφως; Μπορώ να την υποβάλω με τηλεομοιοτυπία ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο;

Οι περισσότερες αιτήσεις είναι γραπτές και συντάσσονται στην αγγλική γλώσσα. Ωστόσο, κατά τη διάρκεια της δίκης μπορούν να υποβληθούν προφορικές αιτήσεις.

Τα έγγραφα συνήθως υποβάλλονται ή αποστέλλονται προς κατάθεση στο αρμόδιο δικαστικό γραφείο. Εντούτοις, μετά την κατάθεση, πρέπει να επιδοθούν σύμφωνα με τον κανονισμό του δικαστηρίου. Ανάλογα με το έγγραφο, η επίδοση μπορεί να γίνει με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, με φαξ, με κανονικό ταχυδρομείο ή με προσωπική επίδοση.

Εάν απαιτείται η συνδρομή διερμηνείας ή η μετάφραση εγγράφων, τα σχετικά έξοδα βαρύνουν κατά κανόνα τους διαδίκους και όχι το δικαστήριο.

9 Υπάρχουν ειδικά έντυπα για την άσκηση αγωγής; Αν όχι, πώς κινείται η διαδικασία; Ο φάκελος της αγωγής πρέπει να περιλαμβάνει υποχρεωτικά ορισμένα στοιχεία;

Οι κανονισμοί των δικαστηρίων προβλέπουν μεγάλο εύρος εγγράφων προς χρήση στις διάφορες διαδικασίες.

Στο High Court οι περισσότερες δίκες (λ.χ., αγωγή αποζημίωσης λόγω σωματικής βλάβης ή θανάτου, απάτης, περιουσιακής ζημίας κ.ο.κ.) εισάγονται με κλήση που εκδίδεται από το Front of House Office (Γραμματεία) για λογαριασμό του Central Office και του Chancery Office. Η κλήση χαρτοσημαίνεται και σφραγίζεται και η Γραμματεία κρατά την κλήση και επιστρέφει ένα χαρτοσημασμένο και σφραγισμένο πρωτότυπο με τον απαιτούμενο αριθμό σφραγισμένων αντιγράφων προς επίδοση.

Η κλήση, κατά κανόνα, περιλαμβάνει γενική περιγραφή της απαίτησης (με συνοπτική έκθεση της φύσης της απαίτησης και του ασκούμενου ενδίκου βοηθήματος) ή ειδική περιγραφή (με πλήρη έκθεση της απαίτησης).

Στο County Court οι περισσότερες δίκες εισάγονται με αγωγή. Η αγωγή πρέπει να αναγράφει το πλήρες ονοματεπώνυμο και τις διευθύνσεις των διαδίκων και την αρμόδια περιφέρεια του διοικητικού δικαστηρίου. Η αγωγή της τακτικής διαδικασίας πρέπει να περιλαμβάνει «έξοδα 21 ημερών» -πρόκειται για πάγια έξοδα που έχουν την έννοια ότι αν ο εναγόμενος καταβάλει την οφειλή ή αποζημίωση συν τα έξοδα των 21 ημερών, η διαδικασία θα ανασταλεί. Στην αγωγή πρέπει να αναγράφονται τα ειδικότερα στοιχεία της απαίτησης (συμπεριλαμβανομένων των σχετικών ημερομηνιών και τόπων).

Εάν η υπόθεσή σας αποτελεί μικροδιαφορά, πρέπει να συμπληρωθεί το ειδικό έντυπο το οποίο διατίθεται στον [ιστότοπο της Δικαστικής Υπηρεσίας της Βόρειας Ιρλανδίας \(Northern Ireland Courts and Tribunals Service\)](#).

Κατά τη διάρκεια της δίκης, μπορεί να χρειαστεί να συμπληρωθούν και άλλα έγγραφα. Οι δικαστικοί υπάλληλοι μπορούν να παράσχουν γενική συνδρομή όσον αφορά τα εν λόγω έγγραφα ωστόσο, όπως προαναφέρθηκε, δεν μπορούν να παράσχουν νομικές συμβουλές ή να συμπληρώσουν τα έντυπα για λογαριασμό σας.

10 Χρειάζεται να καταβληθούν τέλη στο δικαστήριο; Αν ναι, πότε; Η αμοιβή του δικηγόρου προκαταβάλλεται;

Κατά την έκδοση κλήσης, την κατάθεση αγωγής ή την υποβολή αίτησης για μικροδιαφορά, καθώς επίσης σε διάφορα στάδια κατά τη διάρκεια της δίκης, καταβάλλονται δικαστικά έξοδα. Το σχετικό έντυπο συνήθως σφραγίζεται με απόδειξη είσπραξης των δικαστικών εξόδων. Στα County Courts όλων των βαθμίδων αυτό μπορεί να γίνει σε οποιοδήποτε δικαστικό γραφείο.

Ο γενικός κανόνας είναι ότι ο ηττηθείς διάδικος βαρύνεται με όλα τα έξοδα: τα δικά του και του αντιδίκου. Στο High Court τα έξοδα υπολογίζονται με βάση το διεξαχθέν έργο. Στα County Courts ισχύει κλιμακούμενος πίνακας πάγιων εξόδων που συνδέονται με την αξία της απαίτησης. Με τον τρόπο αυτόν μπορεί να προβλεφθεί το πιθανό κόστος της δίκης ωστόσο, σε ορισμένες υποθέσεις ενώπιον του County Court ο δικαστής έχει τη διακριτική ευχέρεια να καθορίσει το ύψος των εξόδων.

Κατά κανόνα, τα έξοδα επιδικάζονται υπέρ ή σε βάρος ενός μόνον διαδίκου. Θα επιβαρυνθεί με τα έξοδα που απορρέουν από την αγωγή σας (λ.χ., έξοδα μαρτύρων, οδοιπορικά, έξοδα πραγματογνωμοσύνης) κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. Ωστόσο, αν νικήσετε, μπορεί να έχετε τη δυνατότητα να αξιώσετε την απόδοσή τους.

Επισημαίνεται ότι σε υποθέσεις μικροδιαφορών έξοδα κατά κανόνα επιδικάζονται μόνο αν υπάρχουν αποδείξεις αθέμιτης συμπεριφοράς από έναν από τους διαδίκους.

Το Γραφείο Εκτέλεσης Αποφάσεων (Enforcement of Judgments Office) είναι αρμόδιο για την εκτέλεση αστικών αποφάσεων που αφορούν την είσπραξη χρηματικών ποσών και την απόδοση κινητών ή ακινήτων στη Βόρεια Ιρλανδία και μπορεί να συμβάλει στη διασφάλιση των οφειλόμενων σε εσάς πληρωμών αν νικήσετε στη δίκη και ο αντίδικος δεν καταβάλει το οφειλόμενο ποσό σε εύλογο χρόνο. Για τη χρήση των υπηρεσιών του Γραφείου Εκτέλεσης Αποφάσεων καταβάλλονται τέλη. Περισσότερες πληροφορίες για το Γραφείο Εκτέλεσης Αποφάσεων διατίθενται στον ιστότοπο της Δικαστικής Υπηρεσίας της Βόρειας Ιρλανδίας και στο ενημερωτικό δελτίο για τις διαδικασίες εκτέλεσης αποφάσεων.

Η πληρωμή της δικηγορικής αμοιβής αποτελεί αντικείμενο συμφωνίας μεταξύ του δικηγόρου και του πελάτη. Ενίοτε μπορεί να απαιτηθεί η καταβολή της με δόσεις. Σε άλλες περιπτώσεις, μπορεί να καταβληθεί εξ ολοκλήρου με το πέρας της διαδικασίας.

11 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής;

Στη Βόρεια Ιρλανδία υπάρχει σύστημα για την πληρωμή των δικαστικών εξόδων με δημόσια χρηματοδότηση (το σύστημα νομικής συνδρομής - legal aid scheme).

Ωστόσο, ορισμένες διαδικασίες εξαιρούνται από το σύστημα (λ.χ., συκοφαντική δυσφήμιση) και διεξάγεται έλεγχος πόρων του αιτούντος και βασιμότητας της αίτησης.

Το πιστοποιητικό νομικής συνδρομής δεν έχει αναδρομική ισχύ ως προς τα έξοδα που προέκυψαν πριν από την έκδοσή του.

Περισσότερες πληροφορίες για το σύστημα νομικής συνδρομής διατίθενται στις σελίδες περί νομικής συνδρομής και στον ιστότοπο του Συλλόγου Νομικών Συμβούλων της Βόρειας Ιρλανδίας (Law Society of Northern Ireland).

12 Από ποιο χρονικό σημείο και εξής η αγωγή μου θεωρείται επισήμως ασκηθείσα; Θα μου δώσουν οι αρχές πληροφορίες για το κατά πόσον η αγωγή μου έχει ασκηθεί εγκύρως;

Για σκοπούς παραγραφής, η δίκη θεωρείται ότι ξεκινά από την κατάθεση της αίτησης υπαγωγής σε διαδικασία μικροδιαφορών, της αγωγής ή την έκδοση κλήσης.

Εάν ένα έντυπο προβλέπεται νομοθετικά, οποιαδήποτε παρέκκλιση που δεν θίγει την ουσία ή δεν έχει σκοπό την παραπλάνηση δεν συνεπάγεται την ακύρωση του εντύπου και τα τυχόν ελαττώματά του συνήθως μπορούν να θεραπευθούν με τροποποίηση.

13 Θα λάβω λεπτομερείς πληροφορίες για το χρονοδιάγραμμα των γεγονότων που θα ακολουθήσουν την προσφυγή στο δικαστήριο (π.χ. όσον αφορά το πότε θα πρέπει να εμφανιστώ στο δικαστήριο);

Η δίκη υπόκειται σε διάφορες προθεσμίες και, παρότι οι δικαστικοί υπάλληλοι μπορούν να απαντούν σε συγκεκριμένα ερωτήματα, δεν παρακολουθούν τα επιμέρους στάδια της δίκης.

Στο High Court ο ενάγων προσδιορίζει την αγωγή προς συζήτηση εντός 6 εβδομάδων από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής ισχυρισμών ή σε όποια άλλη προθεσμία ορίζει το δικαστήριο, ενώ καταβάλλονται τέλη για τον προσδιορισμό. Ο ενάγων επιδιώκει ειδοποίηση για τον προσδιορισμό στους αντιδίκους. Σε υποθέσεις σωματικής βλάβης και ιατρικής αμέλειας πρέπει επίσης να κατατεθεί πιστοποιητικό ετοιμότητας (ωριμότητας) της υπόθεσης για εκδίκαση (certificate of readiness) πριν από τον προσδιορισμό ημερομηνίας συζήτησης ή εξέτασης.

Εάν δεν κατατεθεί και δεν επιδοθεί σημείωμα εμφάνισης στη δίκη ή ο εναγόμενος δεν επιδώσει υπόμνημα αντίκρουσης, ο ενάγων μπορεί να επιτύχει την έκδοση απόφασης με διοικητική διαδικασία [αν και ενδέχεται να πρέπει να παραστεί ενώπιον του Master (δικαστικού λειτουργού) για την αποτίμηση της ζημίας].

Στο County Court ο ενάγων πρέπει να καταθέσει πιστοποιητικό ετοιμότητας της υπόθεσης για εκδίκαση (certificate of readiness) αν ο εναγόμενος έχει επιδώσει δήλωση σχετικά με την πρόθεση αντίκρουσης της αγωγής. Εάν το πιστοποιητικό δεν κατατεθεί μετά από 6 μήνες, οι διάδικοι πρέπει να εμφανιστούν ενώπιον του δικαστή, που μπορεί να δώσει οδηγίες για τη μελλοντική διεξαγωγή της δίκης. Εάν δεν επιδοθεί δήλωση σχετικά με την πρόθεση αντίκρουσης, ο ενάγων μπορεί να επιτύχει την έκδοση απόφασης με διοικητική διαδικασία (αν και ενδέχεται να πρέπει να παραστεί ενώπιον του περιφερειακού δικαστή για την αποτίμηση της ζημίας).

Στη διαδικασία μικροδιαφορών ορίζεται συγκεκριμένη προθεσμία στον εναγόμενο για την απάντηση στην αγωγή -η «ημερομηνία απόκρισης»-, που συνήθως είναι 21 ημέρες μετά την παραλαβή της αγωγής από το δικαστικό γραφείο. Εάν ο εναγόμενος καταθέσει «δήλωση αντίκρουσης» (Notice of Dispute), η υπόθεση θα τεθεί υπόψη δικαστή για να προσδιοριστεί συζήτηση στο ακροατήριο. Εάν δεν παραληφθεί δήλωση αντίκρουσης, ο ενάγων μπορεί να επιτύχει την έκδοση απόφασης με διοικητική διαδικασία (αν και ενδέχεται να πρέπει να παραστεί ενώπιον του δικαστή για την αποτίμηση της ζημίας).

Σχετικοί σύνδεσμοι

[Northern Ireland Courts and Tribunals Service](#) (Δικαστική Υπηρεσία της Βόρειας Ιρλανδίας)

[Northern Ireland Legal Services Agency](#) (Υπηρεσία Νομικών Υπηρεσιών της Βόρειας Ιρλανδίας)

Τελευταία επικαιροποίηση: 24/09/2021

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Ενδεδειγμένες ενέργειες; - Σκωτία

1 Είμαι αναγκασμένος να προσφύγω σε δικαστήριο ή υπάρχει άλλη εναλλακτική λύση;

Η προσφυγή στο δικαστήριο θα πρέπει να αποτελεί την ύστατη λύση σας. Προηγουμένως θα πρέπει να εξετάσετε άλλους τρόπους επίλυσης της διαφοράς. Για παράδειγμα, αν σάς οφείλονται χρήματα θα μπορούσατε να απευθυνθείτε στον οφειλέτη σας με επιστολή, στην οποία θα αναγράφετε το οφειλόμενο ποσό, τι αφορά και τα μέτρα που έχετε ήδη λάβει για την είσπραξή του. Θα μπορούσατε να συμπεριλάβετε σ' αυτήν μια προειδοποίηση ότι, αν αυτός δεν πληρώσει έως την ημερομηνία που προτινέτε, θα προσφύγετε στο δικαστήριο. Μπορείτε επίσης να εξετάσετε το ενδεχόμενο εναλλακτικής επίλυσης της διαφοράς. Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να ανατρέξετε στο ενημερωτικό δελτίο για την εναλλακτική επίλυση διαφορών.

2 Υπάρχει προθεσμία προσφυγής στο δικαστήριο;

Το σκωτικό δίκαιο προβλέπει προθεσμίες ή χρόνους παραγραφής για την προσφυγή στο δικαστήριο, που καθορίζονται σύμφωνα με τις νομικές έννοιες τις παραγραφής και της αποσβεστικής παραγραφής. Οι ισχύουσες προθεσμίες ποικίλλουν ανάλογα με τον νόμο. Για να εξακριβώσετε το αν για τη συγκεκριμένη αγωγή/προσφυγή που επιθυμείτε να ασκήσετε προβλέπεται συγκεκριμένη προθεσμία μπορείτε να απευθυνθείτε σε δικηγόρο ή στο Γραφείο Εξυπηρέτησης Πολιτών (Citizens Advice Bureau).

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους;

Η νομοθεσία της ΕΕ περιλαμβάνει συγκεκριμένους κανόνες που καθορίζουν το κράτος μέλος στο οποίο πρέπει να ασκηθεί η αγωγή. Γενικές πληροφορίες για το ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για κάθε είδος διαφοράς στη Σκωτία παρέχονται στο δελτίο: «[Δικαιοδοσία](#)».

4 Αν ναι, σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ σε συνάρτηση με τον τόπο κατοικίας μου και τον τόπο κατοικίας του αντιδίκου ή με άλλα στοιχεία της υπόθεσής μου;

Γενικές πληροφορίες για το ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για κάθε είδος διαφοράς στη Σκωτία παρέχονται στο δελτίο: «[Δικαιοδοσία](#)».

5 Σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ ενόψει του είδους της υπόθεσής μου και του επίδικου ποσού;

Γενικές πληροφορίες για το ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για κάθε είδος διαφοράς στη Σκωτία παρέχονται στο δελτίο: «[Δικαιοδοσία](#)».

6 Μπορώ να απευθυνθώ στο δικαστήριο μόνος ή χρειάζεται να χρησιμοποιήσω κάποιον ενδιάμεσο, για παράδειγμα, δικηγόρο;

Η νομική εκπροσώπηση δεν αποτελεί προαπαιτούμενο για την προσφυγή στα σκωτικά πολιτικά δικαστήρια.

Το πρόσωπο που παρίσταται χωρίς νομική εκπροσώπηση καλείται «διάδικος που παρίσταται αυτοπροσώπως». Συγκεκριμένες οδηγίες για τους διαδίκους που παρίστανται αυτοπροσώπως διατίθενται από το Court of Session: [Guidance for party litigants](#) (Οδηγίες για διαδίκους που παρίστανται αυτοπροσώπως).

7 Για την κίνηση της διαδικασίας, σε ποιον συγκεκριμένα πρέπει να απευθυνθώ: στην υποδοχή, στη γραμματεία του δικαστηρίου ή σε κάποια άλλη υπηρεσία;

Αρχικά θα πρέπει να απευθυνθείτε στους διοικητικούς υπαλλήλους του δικαστηρίου. Μπορείτε να επικοινωνήσετε με το δικαστήριο γραπτώς, τηλεφωνικώς ή αυτοπροσώπως. Εάν επικοινωνήσετε γραπτώς, θα προσπαθήσουν να σας απαντήσουν γραπτώς ή τηλεφωνικώς εντός 10 εργάσιμων ημερών.

Πληροφορίες για τις ώρες λειτουργίας και τα στοιχεία επικοινωνίας διατίθενται στον ιστότοπο της [Δικαστικής Υπηρεσίας της Σκωτίας στην ενότητα Τόποι λειτουργίας δικαστηρίων \(Scottish Courts and Tribunals Service - Court and Tribunal Locations\)](#).

Η Δικαστική Υπηρεσία της Σκωτίας διαθέτει κατάλληλα εκπαιδευμένους υπαλλήλους για την παροχή των αναγκαίων διοικητικών, τεχνικών και οργανωτικών υπηρεσιών που απαιτούνται για την ομαλή λειτουργία των δικαστηρίων, ενώ ταυτόχρονα εξυπηρετούν με αποδοτικό και ευγενικό τρόπο τους χρήστες των δικαστικών υπηρεσιών. Για τον σκοπό αυτό διατίθεται ένας Χάρτης για Χρήστες Δικαστικών Υπηρεσιών (Court Users Charter), αναλυτικά στοιχεία του οποίου είναι αναρτημένα στον ιστότοπο της [Δικαστικής Υπηρεσίας της Σκωτίας](#).

Οι υπάλληλοι των Δικαστηρίων της Σκωτίας δεν διαθέτουν νομική κατάρτιση και, επομένως, δεν μπορούν να σας παράσχουν νομικές συμβουλές. Εάν χρειάζεστε νομικές συμβουλές, ο Σύλλογος Νομικών Συμβούλων της Σκωτίας (Law Society of Scotland) μπορεί να σας γνωστοποιήσει τα στοιχεία επικοινωνίας νομικών συμβούλων στην περιοχή σας και το Συμβούλιο Νομικής Συνδρομής της Σκωτίας (Scottish Legal Aid Board) μπορεί να σας παράσχει πληροφορίες για το αν δικαιούστε νομική συνδρομή.

8 Σε ποια γλώσσα πρέπει να διατυπώσω την αίτησή μου; Μπορώ να την υποβάλω προφορικά ή πρέπει να την υποβάλω οπωσδήποτε εγγράφως; Μπορώ να την υποβάλω με τηλεομοιοτυπία ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο;

Η αίτηση συντάσσεται στην αγγλική γλώσσα. Η δίκη διεξάγεται στην αγγλική γλώσσα με τη συνδρομή διερμηνέα, εφόσον ζητηθεί. Η αμοιβή των διερμηνέων καταβάλλεται από τους διαδίκους. Τα αναγκαία έντυπα για την άσκηση της αγωγής υποβάλλονται αυτοπροσώπως στο δικαστήριο ή αποστέλλονται ταχυδρομικά.

9 Υπάρχουν ειδικά έντυπα για την άσκηση αγωγής; Αν όχι, πώς κινείται η διαδικασία; Ο φάκελος της αγωγής πρέπει να περιλαμβάνει υποχρεωτικά ορισμένα στοιχεία;

Γενικά, για να ασκήσετε την αγωγή σας πρέπει να συμπληρώσετε ένα έντυπο. Ο δικαστικός κανονισμός για κάθε είδος δικαστηρίου προσδιορίζει το έντυπο που θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την εισαγωγή δίκης σε αυτό.

Για περισσότερες πληροφορίες για το εκάστοτε δικαστήριο βλ. τον δικτυακό τόπο της Δικαστικής Υπηρεσίας της Σκωτίας: [📄 Δικαστική Υπηρεσία της Σκωτίας](#).

10 Χρειάζεται να καταβληθούν τέλη στο δικαστήριο; Αν ναι, πότε; Η αμοιβή του δικηγόρου προκαταβάλλεται;

Συνήθως θα πρέπει να καταβάλετε δικαστικά έξοδα κατά την έναρξη της δίκης. Το ύψος των δικαστικών εξόδων διαφέρει ανάλογα με το είδος της αγωγής και το δικαστήριο ενώπιον του οποίου αυτή ασκείται. Τα δικαστικά έξοδα προσδιορίζονται σε παράγωγη νομοθεσία [τις λεγόμενες Fee Orders (διαταγές περί δικαστικών εξόδων)] και επικαιροποιούνται τακτικά με διαταγές τροποποίησης των δικαστικών εξόδων (Fee Amendment Orders). Για τα ισχύοντα επί του παρόντος δικαστικά έξοδα, βλ. τον ιστότοπο της [📄 Δικαστικής Υπηρεσίας της Σκωτίας](#).

Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις μπορεί να δικαιούστε απαλλαγή από τα δικαστικά έξοδα. Οι εν λόγω περιπτώσεις παρατίθενται επίσης στον ιστότοπο της Δικαστικής Υπηρεσίας της Σκωτίας (SCTS).

Η προσφυγή στο δικαστήριο συνεπάγεται δικαστικά έξοδα αλλά ενδεχομένως και περαιτέρω δαπάνες. Κατά κανόνα, ο ηττηθείς διάδικος βαρύνεται με την καταβολή των δικαστικών εξόδων και των λοιπών δαπανών στις οποίες υποβλήθηκε ο νικητής διάδικος, καθώς και για τα δικά του έξοδα και δαπάνες.

Ενίοτε, ο δικαστής μπορεί να αποφασίζει κατά τη διακριτική του ευχέρεια το ποσό που πρέπει να καταβάλει ο ηττηθείς διάδικος. Ο νικητής διάδικος μπορεί και πάλι να κληθεί να καλύψει τα έξοδα των μαρτύρων και των πραγματογνωμόνων του.

Οι αμοιβές των δικηγόρων συνήθως καταβάλλονται με το πέρας της δίκης. Εάν είστε ο νικητής διάδικος, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει τον εναγόμενο να καταβάλει μέρος ή το σύνολο των αμοιβών των δικηγόρων σας. Θα πρέπει επίσης να έχετε υπόψη ότι, παρότι το δικαστήριο μπορεί να εκδώσει απόφαση υπέρ σας (διατάσσοντας δηλαδή τον εναγόμενο σε καταβολή), δεν θα λάβει αυτοδικαίως μέτρα για να εξασφαλίσει την πληρωμή των χρηματικών ποσών.

Εάν ο εναγόμενος δεν πληρώσει, θα πρέπει να αιτηθείτε από το δικαστήριο να λάβει μέτρα («εκτέλεση της απόφασης») για τα οποία μπορεί να κληθείτε να καταβάλετε επιπλέον έξοδα. Περισσότερες πληροφορίες για την εκτέλεση αποφάσεων διατίθενται σε διάφορα έντυπα: [📄 Έντυπα για την εκτέλεση αποφάσεων](#)

11 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής;

Στις αστικές υποθέσεις προβλέπονται διάφορα είδη νομικής συνδρομής. Το είδος της συνδρομής και η επιλεξιμότητα για τη χορήγησή της εξαρτώνται από διάφορους παράγοντες (ενδεικτικά, από το είδος της αγωγής και τα εισοδήματα του ενάγοντος). Περισσότερες πληροφορίες διατίθενται στον ιστότοπο του [📄 Συμβουλίου Νομικής Συνδρομής της Σκωτίας](#).

12 Από ποιο χρονικό σημείο και εξής η αγωγή μου θεωρείται επισήμως ασκηθείσα; Θα μου δώσουν οι αρχές πληροφορίες για το κατά πόσον η αγωγή μου έχει ασκηθεί εγκύρως;

Η αγωγή θεωρείται ασκηθείσα με την επίδοση του εντύπου, της αγωγής, της κλήσης ή της αίτησης από τον ενάγοντα στον εναγόμενο. Κατά κανόνα, η επίδοση πραγματοποιείται με ταχυδρομική αποστολή, αλλά μπορεί επίσης να πραγματοποιηθεί από δικαστικό επιμελητή (Sheriff Officer ή Messenger-at-arms).

Όταν ένα έντυπο, αγωγή, κλήση ή αίτηση υποβάλλεται στον δικαστικό γραμματέα (Sheriff Clerk) για επικύρωση (ή στο Court of Session, όταν υποβάλλεται στα δικαστικά γραφεία προς σφράγιση), οι διοικητικοί υπάλληλοι ελέγχουν το έγγραφο για να βεβαιωθούν ότι περιλαμβάνει τα απαραίτητα στοιχεία. Οι διοικητικοί υπάλληλοι δεν παρέχουν νομικές συμβουλές για την ουσία μιας υπόθεσης. Ακόμη και μετά την άσκηση της αγωγής, το δικαστήριο μπορεί να αποφανθεί ότι η αγωγή δεν ασκήθηκε παραδεκτά.

13 Θα λάβω λεπτομερείς πληροφορίες για το χρονοδιάγραμμα των γεγονότων που θα ακολουθήσουν την προσφυγή στο δικαστήριο (π.χ. όσον αφορά το πότε θα πρέπει να εμφανιστώ στο δικαστήριο);

Τα έγγραφα που επιδίδονται στον εναγόμενο τον ενημερώνουν για τον τρόπο που μπορεί να αντικρούσει την αγωγή, την προθεσμία για να το πράξει και την ημερομηνία διεξαγωγής της επόμενης συζήτησης της υπόθεσης.

Η Δικαστική Υπηρεσία της Σκωτίας προσπαθεί να προγραμματίσει όλες τις συζητήσεις το συντομότερο δυνατό. Στις αστικές υποθέσεις, στόχος είναι η διεξαγωγή των αποδείξεων σε 12 εβδομάδες από την ημερομηνία αποδοχής της διεξαγωγής σχετικής συζήτησης από το δικαστήριο.

Σχετικοί σύνδεσμοι

[📄 Δικαστική Υπηρεσία της Σκωτίας](#)

[📄 Συμβούλιο Νομικής Συνδρομής της Σκωτίας](#)

[📄 Σύλλογος Νομικών Συμβούλων της Σκωτίας](#) (νομικοί σύμβουλοι, μεταξύ των οποίων όσοι έχουν διευρυμένα δικαιώματα παράστασης)

[📄 Δικηγορικός Σύλλογος](#) (νομικοί σύμβουλοι)

Τελευταία επικαιροποίηση: 24/09/2021

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Ενδειγμένες ενέργειες; - Γιβραλτάρ

1 Είμαι αναγκασμένος να προσφύγω σε δικαστήριο ή υπάρχει άλλη εναλλακτική λύση;

Η προσφυγή στο δικαστήριο θα πρέπει να αποτελεί την ύστατη λύση σας. Προηγουμένως θα πρέπει να εξετάσετε άλλους τρόπους επίλυσης της διαφοράς. Για παράδειγμα, αν σας οφείλονται χρήματα, θα μπορούσατε να απευθυνθείτε στον οφειλέτη σας με επιστολή, στην οποία θα αναγράφετε το οφειλόμενο ποσό, τι αφορά και τα μέτρα που έχετε ήδη λάβει για την είσπραξή του. Θα μπορούσατε να συμπεριλάβετε σ' αυτήν μια προειδοποίηση ότι, αν αυτός δεν πληρώσει έως την ημερομηνία που προτείνετε, θα προσφύγετε στο δικαστήριο.

Εάν δεν μπορείτε να επιλύσετε τη διαφορά σας με άλλον τρόπο μπορείτε να ασκήσετε αγωγή. Εάν ο εναγόμενος αντικρούσει την απαίτησή σας μπορείτε να προχωρήσετε με έναν από τους παρακάτω τρεις τρόπους. Η διαδικασία μικροδιαφορών ενώπιον του Ανώτατου Δικαστηρίου (Supreme Court) αποτελεί ένα σύστημα διαχείρισης απαιτήσεων μικρότερης αξίας (κατά κανόνα ύψους έως 10.000£) με ταχύ, οικονομικά αποδοτικό και εύρηστο τρόπο. Για απαιτήσεις υψηλότερης αξίας το Ανώτατο Δικαστήριο διαθέτει δύο άλλες διαδικασίες. Η πρώτη διαδικασία αφορά κατά κανόνα διαφορές των οποίων το επίδοκο ποσό υπερβαίνει τις 10.000£ αλλά όχι τις 15.000£. Σ' αυτή την περίπτωση απαιτείται περιορισμένη μόνο γνωστοποίηση εγγράφων στον εναγόμενο και προθεσμία περίπου 30 εβδομάδων το αργότερο για την προετοιμασία της δίκης. Όλες οι λοιπές διαφορές υπάγονται στην τακτική διαδικασία.

Οι περισσότεροι «διάδικοι» (τα πρόσωπα που μετέχουν στη δικαστική διαδικασία) που ενεργούν για ίδιο λογαριασμό επιλέγουν να προσφύγουν στη διαδικασία μικροδιαφορών.

Οι παρακάτω πληροφορίες μπορεί να σας βοηθήσουν να καταλήξετε στον βέλτιστο τρόπο επίλυσης της διαφοράς σας, ωστόσο παρέχουν μόνο μια γενική εικόνα του τι μπορεί να συμβεί. Δεν παρέχουν πλήρη εξήγηση των δικαστικών κανόνων, εξόδων και διαδικασιών που μπορούν να επηρεάσουν διαφορετικά είδη απαιτήσεων με διαφορετικούς τρόπους. Πρέπει επίσης να έχετε υπόψη ότι, ακόμη κι αν είστε ο νικητής διάδικος, το δικαστήριο δεν μπορεί να σας εγγυηθεί ότι θα εισπράξετε το χρηματικό ποσό που σας οφείλεται.

2 Υπάρχει προθεσμία προσφυγής στο δικαστήριο;

Προβλέπονται προθεσμίες ή χρόνοι παραγραφής για την προσφυγή στο δικαστήριο. Ο γενικός χρόνος παραγραφής είναι έξι έτη από την κρίσιμη ημερομηνία –για παράδειγμα, από την ημερομηνία παραβίασης της σύμβασης ή επέλευσης της ζημίας ή ενίοτε ανακάλυψης της ζημίας. Άλλοι χρόνοι παραγραφής είναι για παράδειγμα ένα έτος για συκοφαντική δυσφήμιση ή τρία έτη για ιατρική αμέλεια και σωματική βλάβη. Οι χρόνοι παραγραφής περιλαμβάνονται στον [Limitation Act 1960 \(νόμος του 1960 περί παραγραφών\)](#). Το ζήτημα των προθεσμιών μπορεί να διευκρινιστεί από δικηγόρο ή από το Γραφείο Εξυπηρέτησης Πολιτών (Citizens Advice Bureau).

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους;

Η νομοθεσία της ΕΕ περιλαμβάνει συγκεκριμένους κανόνες που καθορίζουν το κράτος μέλος στο οποίο πρέπει να ασκηθεί η αγωγή. Περισσότερες πληροφορίες διατίθενται στη σελίδα [«Δικαιοδοσία»](#).

4 Αν ναι, σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ σε συνάρτηση με τον τόπο κατοικίας μου και τον τόπο κατοικίας του αντιδίκου ή με άλλα στοιχεία της υπόθεσής μου;

Στο Γιβραλτάρ υπάρχει μόνο ένα δικαστικό μέγαρο. Η Δικαστική Υπηρεσία του Γιβραλτάρ εδρεύει στην οδό Main Street 277, Γιβραλτάρ.

5 Σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ ενόψει του είδους της υπόθεσής μου και του επίδικου ποσού;

Στο Γιβραλτάρ υπάρχει μόνο ένα δικαστικό μέγαρο. Η Δικαστική Υπηρεσία του Γιβραλτάρ εδρεύει στην οδό Main Street 277, Γιβραλτάρ.

6 Μπορώ να απευθυνθώ στο δικαστήριο μόνος ή χρειάζεται να χρησιμοποιήσω κάποιον ενδιάμεσο, για παράδειγμα, δικηγόρο;

Δεν είναι υποχρεωτική η προσφυγή σε υπηρεσίες δικηγόρου ή η εκπροσώπηση από δικηγόρο. Ο διάδικος που παρίσταται αυτοπροσώπως έχει το δικαίωμα να ασκήσει την αγωγή του προσωπικά. Το ζήτημα αυτό επαφίεται στην κρίση του συγκεκριμένου ατόμου.

7 Για την κίνηση της διαδικασίας, σε ποιον συγκεκριμένα πρέπει να απευθυνθώ: στην υποδοχή, στη γραμματεία του δικαστηρίου ή σε κάποια άλλη υπηρεσία;

Μπορείτε να ασκήσετε αγωγή στο Ανώτατο Δικαστήριο του Γιβραλτάρ, το οποίο εδρεύει στην οδό Main Street 277, Γιβραλτάρ.

Η Γραμματεία του Ανώτατου Δικαστηρίου λειτουργεί από 09.30 έως 16.00, Δευτέρα έως Πέμπτη και από 09.30 έως 15.45 την Παρασκευή (τους θερινούς μήνες ισχύουν βραχύτερες ώρες κοινού). Στη γραμματεία υπάρχει μια θυρίδα συναλλαγών για το κοινό, όπου οι δικαστικοί υπάλληλοι παραλαμβάνουν αγωγές και παρέχουν πληροφορίες για τις δικαστικές διαδικασίες. Οι δικαστικοί υπάλληλοι δεν παρέχουν νομικές συμβουλές. (Μπορεί να είναι σε θέση να σας πουν αν μπορείτε να αιτηθείτε νομική συνδρομή.)

8 Σε ποια γλώσσα πρέπει να διατυπώσω την αίτησή μου; Μπορώ να την υποβάλω προφορικά ή πρέπει να την υποβάλω οπωσδήποτε εγγράφως; Μπορώ να την υποβάλω με τηλεομοιοτυπία ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο;

Οι αγωγές συντάσσονται γραπτώς στην αγγλική γλώσσα και η δίκη διεξάγεται στην αγγλική γλώσσα, με τη συνδρομή διερμηνέα, εφόσον κριθεί αναγκαίο. Εν γένει, οι αγωγές υποβάλλονται αυτοπροσώπως στη Γραμματεία του Ανώτατου Δικαστηρίου του Γιβραλτάρ.

9 Υπάρχουν ειδικά έντυπα για την άσκηση αγωγής; Αν όχι, πώς κινείται η διαδικασία; Ο φάκελος της αγωγής πρέπει να περιλαμβάνει υποχρεωτικά ορισμένα στοιχεία;

Γενικά, για να ασκήσετε την αγωγή σας πρέπει να συμπληρώσετε ένα έντυπο αγωγής (Έντυπο N1). Οι γραμματείς του Ανώτατου Δικαστηρίου μπορούν να σας βοηθήσουν να λάβετε αντίγραφο του εντύπου. Μπορείτε να επικοινωνείτε με τους γραμματείς στη Γραμματεία του Ανώτατου Δικαστηρίου, στην οδό Main Street 277, Γιβραλτάρ, ή στον τηλεφωνικό αριθμό (+350) 200 75608.

Το εν λόγω έντυπο περιέχει οδηγίες για τον ενάγοντα και τον εναγόμενο (το φυσικό πρόσωπο, την επιχείρηση ή την εταιρεία κατά του/της οποίου/-ας στρέφεται η αγωγή). Οι δικαστικοί υπάλληλοι μπορούν να σας βοηθήσουν στη συμπλήρωση του εντύπου. Οι οδηγίες περιγράφουν αναλυτικά τα στοιχεία που πρέπει να περιληφθούν στην αγωγή σας. Αφού συμπληρώσετε το έντυπο, πρέπει να καταρτίσετε ένα αντίγραφο για εσάς, ένα για το δικαστήριο και ένα για κάθε εναγόμενο κατά του οποίου στρέφεται η αίτησή σας. Μετά την κατάρτιση της πράξης κατάθεσης της αγωγής από τη Γραμματεία του Ανώτατου Δικαστηρίου, το σχετικό έντυπο θα σας επιστραφεί για να μπορέσετε να αποστείλετε σε κάθε εναγόμενο από ένα αντίγραφο. Ο εναγόμενος πρέπει επίσης να λάβει έντυπο του αποδεικτικού επίδοσης και τη δέσμη των εγγράφων απάντησης.

Υπάρχουν επίσης διάφορα άλλα έντυπα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε άλλα είδη διαδικασίας ή σε μεταγενέστερα στάδια της δίκης.

10 Χρειάζεται να καταβληθούν τέλη στο δικαστήριο; Αν ναι, πότε; Η αμοιβή του δικηγόρου προκαταβάλλεται;

Συνήθως θα πρέπει να καταβάλετε δικαστικά έξοδα για να ασκήσετε την αγωγή σας. Το ύψος των δικαστικών εξόδων θα εξαρτηθεί από το ποσό που αξιώνετε. Εάν ο εναγόμενος δεν καταβάλει το επιδικασθέν χρηματικό ποσό ή ισχυριστεί ότι δεν οφείλει το ποσό και αντικρούσει την απαίτησή σας προχωρώντας σε ανπιδικία, μπορεί να κληθείτε να καταβάλετε περαιτέρω έξοδα. Εάν είστε ο νικητής διάδικος, τα δικαστικά έξοδα θα προστεθούν στο ποσό που σας οφείλει ο εναγόμενος.

Μπορεί να προκύψουν περαιτέρω δαπάνες. Εάν ο εναγόμενος αντικρούσει την αγωγή σας, μπορεί να χρειαστείτε μάρτυρες για να εξηγήσουν και οι ίδιοι στο δικαστήριο τι συνέβη. Μπορεί να κληθείτε να καταβάλετε τα οδοιπορικά τους από και προς το δικαστήριο και τα διαφυγόντα έσοδά τους για την εν λόγω ημέρα. Εντούτοις, εάν είστε ο νικητής διάδικος το δικαστήριο μπορεί να διατάξει τον εναγόμενο να καταβάλει τις εν λόγω δαπάνες.

Μπορεί επίσης να χρειαστείτε έκθεση πραγματογνωμοσύνης από πραγματογνώμονα, όπως ιατρό, μηχανικό ή ερευνητή. Μπορεί επίσης να χρειαστεί να ζητήσετε από τον πραγματογνώμονα να προσέλθει στη συζήτηση στο ακροατήριο για να καταθέσει για λογαριασμό σας. Θα κληθείτε να καταβάλετε τα έξοδα και τις δαπάνες των πραγματογνώμων. Και πάλι, ωστόσο, αν νικήσετε, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει τον εναγόμενο να τα καταβάλει.

Στη διαδικασία μικροδιαφορών το ποσό που μπορείτε να αξιώσετε για τις δαπάνες μαρτύρων, πραγματογνώμωνων και νομικών συμβούλων είναι περιορισμένο.

Οι αμοιβές των δικηγόρων συνήθως καταβάλλονται με το πέρας της δίκης, εντούτοις αυτό είναι αντικείμενο μεταξύ σας συμφωνίας. Εάν είστε ο νικητής διάδικος, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει τον εναγόμενο να καταβάλει μέρος ή το σύνολο της αμοιβής των δικηγόρων σας. Ωστόσο, αν εκπροσωπηθείτε από δικηγόρο και η απαίτησή σας δεν υπερβαίνει το ποσό των 10.000€, κατά κανόνα θα κληθείτε να καταβάλετε οι ίδιοι τα έξοδα για τη βοήθεια που σας παρέιχε, ακόμη κι αν είστε ο νικητής διάδικος. Θα πρέπει επίσης να έχετε υπόψη ότι, παρότι το δικαστήριο μπορεί να εκδώσει απόφαση υπέρ σας (διατάσσοντας δηλαδή τον εναγόμενο σε καταβολή), δεν θα λάβει αυτοδικαίως μέτρα για να εξασφαλίσει την πληρωμή των χρηματικών ποσών. Εάν ο εναγόμενος δεν πληρώσει, θα πρέπει να αιτηθείτε από το δικαστήριο να λάβει μέτρα («εκτέλεση της απόφασης») για τα οποία μπορεί να κληθείτε να καταβάλετε επιπλέον έξοδα.

11 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής;

Στο Γιβραλτάρ, η νομική βοήθεια στις αστικές υποθέσεις καλείται «νομική συνδρομή». Η επιλεξιμότητα για τη νομική συνδρομή εξαρτάται από διάφορους παράγοντες. Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να απευθυνθείτε στη Γραμματεία του Ανώτατου Δικαστηρίου, στην οδό Main Street 277, Γιβραλτάρ, ή στον τηλεφωνικό αριθμό (+350) 200 75608.

12 Από ποιο χρονικό σημείο και εξής η αγωγή μου θεωρείται επισήμως ασκηθείσα; Θα μου δώσουν οι αρχές πληροφορίες για το κατά πόσον η αγωγή μου έχει ασκηθεί εγκύρως;

Η ημερομηνία έναρξης της δίκης είναι η ημερομηνία που το δικαστήριο καταρτίζει την πράξη κατάθεσης της αγωγής. Η ημερομηνία κατάθεσης καταγράφεται από το δικαστήριο με σφραγίδα αναγραφής ημερομηνίας. Εάν η αγωγή παραληφθεί, η γραμματεία του Ανώτατου Δικαστηρίου θα σας χορηγήσει πράξη κατάθεσης στην οποία αναγράφονται αναλυτικά τα στοιχεία της ημερομηνίας κατάθεσης.

13 Θα λάβω λεπτομερείς πληροφορίες για το χρονοδιάγραμμα των γεγονότων που θα ακολουθήσουν την προσφυγή στο δικαστήριο (π.χ. όσον αφορά το πότε θα πρέπει να εμφανιστώ στο δικαστήριο);

Η πράξη κατάθεσης που θα σας χορηγηθεί από τη γραμματεία του Ανώτατου Δικαστηρίου κατά την κατάθεση της αγωγής παραθέτει αναλυτικά τις προθεσμίες εντός των οποίων ο εναγόμενος πρέπει να υποβάλει την αντίκρουση της αγωγής. Εάν εντός της εν λόγω προθεσμίας ο εναγόμενος προσβάλει μέρος ή το σύνολο της απαίτησης, θα σας αποσταλεί αντίγραφο της εν λόγω αντίκρουσης, συνοδευόμενο από ειδοποίηση αντίκρουσης και ερωτηματολόγιο προσδιορισμού διαδικασίας. Η ειδοποίηση και το ερωτηματολόγιο αποστέλλονται επίσης στον εναγόμενο. Αφού συμπληρωθεί, το ερωτηματολόγιο χρησιμοποιείται από τον δικαστή για να αποφανθεί σε ποια από τις τρεις διαδικασίες (μικροδιαφορών, συνοπτική ή τακτική) θα υπαγάγει τη διαφορά. Όταν ο δικαστής αποφανθεί για τον προσδιορισμό της διαδικασίας, θα αποσταλεί σε όλους τους διαδίκους ειδοποίηση προσδιορισμού διαδικασίας.

Εάν ο εναγόμενος δεν απαντήσει στην αγωγή εντός της προθεσμίας που έχει οριστεί, μπορείτε να αιτηθείτε από το δικαστήριο να εκδώσει απόφαση «ερήμην» (δηλαδή να εκδώσει διαταγή με την οποία θα διατάσσει τον εναγόμενο να σάς καταβάλει το ποσό που αιτηθήκατε ελλείψει απάντησης από την πλευρά του). Εάν ο εναγόμενος ομολογήσει ότι οφείλεται ολόκληρο το ποσό, μπορείτε επίσης να αιτηθείτε από το δικαστήριο να εκδώσει απόφαση. Τα εν λόγω αιτήματα έκδοσης απόφασης καταγράφονται στην πράξη κατάθεσης που θα σας χορηγηθεί κατά την κατάθεση της αγωγής σας. Η εν λόγω ειδοποίηση ορίζει ότι αν δεν υποβληθεί τέτοιο αίτημα εντός έξι μηνών από τη λήξη της προθεσμίας που είχε οριστεί στον εναγόμενο για την κατάθεση αντίκρουσης, η εκδίκαση της αγωγής σας θα ανασταλεί (δηλαδή θα παύσει ή διακοπεί). Σ' αυτή την περίπτωση μπορείτε μόνον να απευθυνθείτε σε δικαστή και να αιτηθείτε την έκδοση διαταγής άρσης της αναστολής.

Τελευταία επικαιροποίηση: 23/09/2021

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.